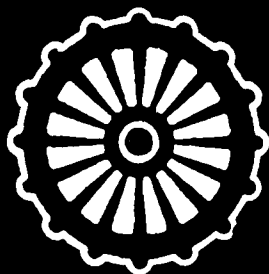

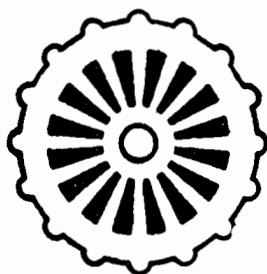
බුද්ධචරිතයෙහි ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 38

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

බුද්ධචරිත පාළි
චරියාපිටක පාළි

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 38

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

33 වන ග්‍රන්ථය

බුද්ධචංස පාළි
චර්යාපිටක පාළි

බුද්දක නිකාය

16,17 ග්‍රන්ථ

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

විසින් සකස් කරනලදුව

මු: ව: 2550

ක්‍රි: ව: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 38

The Thirty-third Book in the
Suttanta-Pitaka
Khuddaka-Nikāya (16)(17)

33

BUDDHA-VAMSA-PĀLI

&

CHARIYĀ-PITAKA-PĀLI

With the Sinhala translation

by

The Editing Committee

සුභානන්දිපතෙ

බුද්දකනිකායො

බුද්ධවංසපාලි

චරිතාපිටකපාලි

සුත්තානන්දිපතෙහි

බුද්දකනිකාය

බුද්ධවංශ පාලි

හා

චරිතාපිටක පාලි

ප මු න

CONTENTS

සංකාරක නිවේදනය	...	...	ix
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය...	...	...	xi
සංඥාපනය	...	...	xiii
සංකේත නිරූපණය	...	...	xxi
ශුද්ධාශුද්ධ දූෂිතය	...	...	xxiii
පාළි තෝඩිය	...	...	xxvii
බුද්ධචංස විසයසූචි	...	...	xxix
චරියාපිටක විසයසූචි	...	...	xxi
බුද්ධචංස- පෙළ හා පරිවර්තනය	...	...	2- 247
චරියාපිටක- පෙළ හා පරිවර්තනය	...	...	250- 327
බුද්ධචංස- ගාථාදීපාදසූචි	...	...	329- 340
බුද්ධචංස- සඤ්ඤානාමානුක්කමනිකා	...	...	341- 344
චරියාපිටක- ගාථාදීපාද සූචි	...	...	345- 349
චරියාපිටක- සඤ්ඤානාමානුක්කමනිකා	...	...	351- 352
විසෙස පදනුක්කමනිකා	...	...	353- 358

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අටතිස් (38) දින ග්‍රන්ථය වූයේ බුද්ධචංසපාළි හා වරියාපිටකපාළි යන පොත් දෙක යැ. බුද්ධ නිකායානන්තර ග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි අවසාන ග්‍රන්ථය වශයෙන් සලකන මේ දෙපොත ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වූ හෙයින් මුද්‍රණයෙහි දී එක් මැ ග්‍රන්ථාගයක් ලෙස මුද්‍රණය කැරවීම මැනවැයි ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ සමත්තය විය. එහෙයින් මෙය බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අටතිස් වැන්න ලෙස සලකනු ලැබේ.

ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සිංහලභාෂායෙන් පරිවර්තන කොට තැබීම අපෙක්ෂා කළ ලඬකා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනය පරිදි 'බුද්ධචංසපාළිය' අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපීඨයේ මහාචාර්යවරයකු වන බලපිටියේ රාජකීය පණ්ඩිත විසුද්ධාලෝක නායකසථවිරයන් වහන්සේ විසින් ද, "වරියාපිටකපාළිය" බෙන්තර පණ්ඩිතරත්න පරිවේණාධිපති ව සිටි බෙන්තර ශ්‍රී මඩකලාභිමාන අනුනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසින් ද මහත් පරිශ්‍රමයෙකින් විවිධ පිටපත් හා සංස්කරණ බොහෝ ගණනක පාඨ සංසන්දන කොට සිංහල පරිවර්තනය ද සපයා බෞද්ධමණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කොට තිබිණ.

මේ දෙපොතෙහි සිංහල පරිවර්තනය බෞද්ධමණ්ඩලයේ සැලැස්ම අනුව සම්පාදනය නොවූ බව පෙනීගිය හෙයින් උත්තරීතර සංස්කාරක මණ්ඩලය විසින් එය නැවත පරිවර්තන කිරීමට සමත්ත විය. එහෙයින් යථෝක්ත මහතෙරවරුන්ගේ ශෝධිතපාඨ ඇසුරු කොට ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහි නියුක්ත වූ රාජකීය පණ්ඩිත කරභමිපිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ හා අප ද විසින් මේ සිංහල පරිවර්තනය සම්පාදනය කරන ලද වෙයි. මුද්‍රණ අවස්ථාවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ මහතෙරවරුන්ගේ සාහාය්‍යය හෙතු කොටගෙන ශෝධිත සංස්කරණ කායඝ්‍රන්ථ මැනවින් කළ හැකි විය.

තවද කරභමිපිටිගොඩ සුමනසාර පණ්ඩිත සථවිරයන් විසින් බුද්ධචංස-පාළිය හා එහි අටුවාව ද අලලා ලියන ලද විවාර පූර්ව සංඥපනය බුද්ධචංස-කථාව ඉගෙනගනු රිසියනට බොහෝ සෙයින් ඵලදයක වනු ඇත. බුද්ධ චංසපාළිය පශ්චාත්කාලීන කෘතියකැයි කියන අතරයන වූ විවාරකයනුදු හික්මවාලන්නට මේ සංඥපනයෙන් යත්ත දරා තිබේ. වරියාපිටක සංඥපන කරනලද්දේ අප විසිනි.

ත්‍රිපිටක මුද්‍රණ කටයුතු ඉක්මනින් නිමහම් කරවාලීම සඳහා අග්‍රාමාත්‍යවර සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක උත්තමාව නිරතුරු දක්වන ආගමික හැඟීමෙන් යුක්ත වූ අනුග්‍රහය ද, වතීමාන සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය තැන්පත්, ඩී. බී. තෙන්නකෝන් මැතිතුමාණන් අග් හැම කායඝයකට වඩා මේ සඳහා දක්වන ඉමහත් උදෙසාගය ද, සංස්කෘතික නිලධාරී පින්වතුන්ගේ සහයෝගය මෙන් ම සහකාර සංස්කෘතික අධ්‍යක්ෂ සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන් සාධකීය විවේකය ද නිසරු කොට මේ සඳහා දක්වන ක්‍රියාශීලී භාවය ද අනිශ්‍යයෙන් පිහිටවන බව කියමිහ.

දෙතිවල කිසර මුද්‍රණාලයාධිපතිතුමා හා එම කායඝමණ්ඩලය ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය සඳහා දක්වන උනන්දුව මෙන් ම ත්‍රිපිටක කායඝාලය පිහිටි කොළඹ මහානායක වාරිකාරාමයේ භාරකාර ජී. ඇම්. ආර්. සමරසිංහ මහතාගෙන් ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයට දවරයෙහි ලැබෙන සහයෝගය ද අනුසමරණීය වේ.

අතිපරිශුද්ධ පයඝාප්ති ධර්මය ව්‍යාප්ත කරවාලීමෙහි යත්න දරන හැම සුද්ධි ධර්මදායක කුලලබලයෙන් සුබභාගී වෙත්ව'යි ආශංසනය කරමිහ.

මේවගට, ශාසනොදයකාරී

ලබුගම ලඬකානඤ්ඤ සංචාර

ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක,

15 පෙබරවාරි $\frac{2520}{1977}$

මොල්ලිගොඩ

ප්‍රවචනාදය පිරිවෙන්හි දී යැ.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අගමහාපණ්ඩිත බ්‍රහ්මදත්ත ආනන්දමාමිය මහානායක මහා සථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සහාපති:

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියෙහි (හික්ක විකේටියාලයෙහි) අධිපති ත්‍රිපිටකවාගීඤ්චාරාචාර්ය, කෝදුගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්ෂිණ ලංකායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රච්චන්දය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාරාචාර්ය, ත්‍රිපිටක වාගීඤ්ච, රාජකීය පණ්ඩිත ලබුගම ශ්‍රී ලංකානන්ද-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රිධම් මහා සංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤාලෝක - ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රිධම් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඩරුවේ සිරි අනෝමදස්සී බටහිර දිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත, කරහමපිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ, නිශ්චිත්තස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන පඤ්ඤාලංකාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ලෙඛකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධර්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

බුද්ධචංසය

අප තථාගත සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේ කලියුගවතීයෙන් දෙදහස් පන්සිය තෙළෙස් (2513) වැන්නෙහි වෙසගමස පුරපසළොස්වක් පොහෝදින දඹදිව මධ්‍යදෙශයෙහි නිල්දලාහෝතෙර ගයායෙහි ඇසතු-බෝරුක්මුල්හි කුසතණඥාතිරියෙහි වැඩහිඳ සවාසනා සකලක්ලෙශයන් ප්‍රතීණ කොට වතුසාන්තාරාධිගමයෙන් සමාක්සමොධියට පැමිණ සත්සති ගෙවා සහමපති මහබඹහු විසින් ආරාධිත වූ ඇසළමස පුරපසළොස්වක් පොහෝද බරණැස ඉසිපතන නම් මීගදයෙහි දී ‘අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා’ ආදී පස්වග මහණුනට දමසක් පවත්වා නිකම්නියැ අවච්ඡේනී දවස් අනාත්ලේක්ෂණ සුත්‍රදෙශනායෙන් ඔබ හැම අර්හත්වයෙහි පිහිටුවා ‘එහිහික්ඛු’ පැවිදි දී සසුන් පිහිටුවා, විමුක්තිය සොයා තමන් වහන්සේ කරා පැමිණ බරණැස් සිවුදරු ‘යස’ කුලපුත්‍රයා හා ඔබගේ යහළු සිවුපනය දෙනා රහත්පෙලෙහි සිටුවා ‘එහිහික්ඛු’ පැවිදි දී ඉසිපතන මුවළැව්හි පළමු වස් වූස පවරා හිල්මසැ අවපැළවිය දවස් සැටදෙනා වහන්සේ ධම්ප්‍රචාරයෙහි යවා තමන් වහන්සේ උරුවෙල්දනව් වැඩ තෙමසක් වැඩහිඳ දුරුතු පුරපසළොස්වක් දවස් උරුවෙලකාශ්‍යප ප්‍රමුඛ දහසක් ජට්ටයන් ‘ආදිත්තපරියාය සුත්‍රදෙශනායෙන්’ අර්හත්කයට පමුණුවා ‘එහිහික්ඛු’ පැවිදි දී නවමමස අවපැළවිය දවස් එහැම පිරිවරා පළමු බීමසර රජුට දුන් ප්‍රතිඥා පිණිස රජගහනුවර වැඩ සසුන්හි පහන් වූ සෝවන්පෙලෙහි පිහිටි බීමසර මහරජහු විසින් කරවා පුදකරනලද වෙළුවන මහවෙහෙරෙහි දෙමසක් වාස කොට පියාණන් සුදෙවුන් මහරජුන් එවු දූතපිරිසෙහි නායක කාළදැසි තෙරණුවන් මැදිමිතියැ පුරපසළොස්වක් දවස් කළ ආරාධනායෙන් විසිදහසක් මහණගණා පිරිවර කොටගෙන බක් අවපැළවිය දවස් රජගහනුවරින් පිටත් වූ දෙසෙක් මුළුල්ලේ සැටයොදුන් මග ගෙවා වෙසක් පුරපසළොස්වක් දවස් කිහිල්-වත්පුරයට පිවිස ඥාතිසමාගමයෙහි රුවන්සක්මනැ යමාමහපෙළහර පෑ අවසරායෙහි දම්පෙනෙව් සැරියුත් මහරහත්තෙරණුවන්ගේ ඇරැයුමින් බුද්ධචංශදෙශනා කළහ.

වතුරාසඤ්ඤාකල්පලක්ෂයක් මුළුල්ලෙහි ඒ ඒ අවසරායෙහි සමාක්සමොධි සමධිගම කළ දීපභිකර තථාගතයන් වහන්සේ පටන් කොට අප ගෞතම තථාගතයන් වහන්සේ තාක් පස්විසි බුදු කෙනකුන් වහන්සේගේ ප්‍රවේණි විඤාරකථාව ‘බුද්ධචංස’ නම් වෙයි. බුද්ධචංස

දෙශනා වූකලී සැදහැනියනට ප්‍රීතිප්‍රාමෝදය දනවන, ශෝකශල්‍යය
 ලදුරාලන, දිව්‍යමානුෂාදී සර්වසම්පත් ලාභයට කරුණු වූ දෙශනායෙකි.
 ජාත්‍යාදී මද නිර්මදනය කරන්නා වූ අනුගතයන් සංසාරබන්ධනයෙන්
 මුදලන්නා වූ හැම දුක් ක්ෂය කරන්නා වූ මාර්ගයෙකි. ශ්‍රාවකයන්ගේ සිත්
 බුදුබැව්හි නතු කරන්නා වූ උතුම් දහමෙකි. අසා පරණ නොවන අසත්
 අසත් මැ සැදහැබැති වඩවන දුනාපුනා ඇසීමට ලොල් කරවන රමණීය
 ධර්මකථායෙකි. එහෙයින් මැ ධර්මවායාබ්‍යාන කළ ආචාර්යවරු සැකෙවින්
 හෝ බුද්ධිමංසය ද ඥාණවෘත්ත. ජාතකට්ඨකථා නිදනයෙහි ලා බුද්ධිමංසය
 සපුරා දක්වනලද්දේ යැ. මධුරපාදපිරිවෙන්හිමී 'බුද්ධිපුත්‍ර' තෙරණුවෝ
 පූජාවලියෙහි ද 'ධර්මසෙන' තෙරණුවෝ සඤ්චරිතවලියෙහි ද
 දෙවරකඛිත ජයබාහු ධර්මකීර්ති තෙරණුවෝ සඤ්චරිතාලංකාරයෙහි ද
 ධම්මදික්ඛාචරිය විමලකිත්ති තෙරණුවෝ සඤ්චරිතවත්තකරයෙහි ද
 බුද්ධිමංසය ඇරැඳහ. සිලමංස ධම්මකිත්ති මාහිමියෝ සුවිසිව්වරණය
 ගෙන පාළිපදානිබන්ධයක් කළහ.

අප බුදුන් අතීතයෙහි 'සුමේධ' නම් තවුසක් වැ දිවකුරු බුදුන් හමුයෙහි
 බුදුබව පිණිස නියතවිවරණ ලබාගෙන සාරාසැකිකප්පුවහසක් මුළුල්ලෙහි
 සුවිසි බුදු කෙනතුන්ගෙන් විවරණ ලබමින් සමතිස්පැරුම් පුරා සමෝධායට
 පැමිණි අයුරු බුද්ධිමංසයෙහි දක්වනලද්දේ යැ. මෙහි පරිච්ඡේද පසෙකි:
 රතනවඩකමත කණ්ඩ යැ, සුමේධකථා යැ, බුද්ධිමංස යැ, බුද්ධිපතිණ්ණක
 කණ්ඩ යැ, ධාතුභාජනීයකථා යැ යන පස යි.

රතනවඩකමත කණ්ඩ යැ බුද්ධිමංසදෙසනායෙහි නිදනකථාව යැ.
 සුමේධකථායෙන් බුද්ධිමංසය ආරම්භ වෙයි. දිවකුරු බුදුන් හමුයෙහි අප
 මහබෝසතාණන් වහන්සේ බුදුබවට නියතවිවරණ ලද අයුරු එහි විසාර
 වෙයි. ඉක්බිති සුවිසි බුදුන්ගේ ප්‍රවේණිකථාවත් ඒ ඒ බුදුන් හමුයෙහි
 බෝසතුන් විවරණ ලද අයුරුත් අවසන්හි අප ගෞතම බුදුන්ගේ
 වංසකථාවත් දක්වන පරිච්ඡේදය 'බුද්ධිමංස' නමින් වෙසෙසා හැඳින්වෙයි.
 එහි ලා එක් එක් බුදුන්ගේ ප්‍රවේණිකථාව වෙන වෙන මැ දක්වනලදී.
 එහැම වංසකථා මැ ආඤාතිසෙන් එක් බදු වෙයි. ඒ ඒ බුදුන්ගේ උපන්
 කල්පයැ නාම යැ ගෝත්‍ර යැ ජාති යැ නගර යැ පිතෘ යැ මාතෘ යැ
 බොධි යැ දම්සක්පැවැත්ම යැ දභිසමය යැ ශ්‍රාවකසන්තිපාත යැ
 අග්‍රශ්‍රාවක යැ උපසාරයක යැ අග්‍රශ්‍රාවිකා යැ පරිවාරභික්ෂු යැ රක්ෂි යැ
 ශරීරප්‍රමාණ යැ බොධිසත්තාධිකාර යැ විවරණ යැ ප්‍රධන්වීර්‍ය්‍ය යැ
 ආයුෂ්‍ය යැ පරිනිර්වාණ යැ යන දෙවිසි කරුණු ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ යි.
 මෙ කරුණු දක්වන ලද්දේ බුදුවරුන්ගේ මනුෂ්‍යභාවය ප්‍රකට කරනු

සඳහා යැ. ඉදින් ජාතනගරය මවුපිය ආදීහු නො දක්වනලද්දහු වී නම් මොහුට උපන් තැනෙක් පියෙක් මවක් නො පැනෙයි. මෙතෙම දිව්‍ය-බ්‍රහ්මගත්‍රමාරයක් ආදීන් කෙරෙහි අන්‍යතරයෙකැයි සිතමි. දෙවියනට ද මෙබඳු ආශ්වයඬී නො වූ පෙළහර ඇතැයි සිතන්නාහු බුද්ධචර්‍යය ඇසියයුතු කොට නො සිතන්නාහ, එයින් අභිසමය නො වෙයි. අභිසමය නැතිවත් මැබුදොත්පාදය නිරතීක වන්නේ යැ. ශාසනය අනෙයසාණික වන්නේ යි.

“යසු යදි නෙව ජාතනගරං න පිතා, න මාතා පඤ්ඤායෙයා, ඉමසු පන නෙව ජාතනගරං, න පිතා න මාතා පඤ්ඤායති, දෙවො වා සකෙකා වා යතෙකා වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා එස මඤ්ඤා දෙවානම්භි රීදිසං පටිභාරියං අනච්ඡරියන්ති මඤ්ඤමානා න සොතබ්බං මඤ්ඤායාමුං තතො අභිසමයො න භවෙයා, අසති අභිසමයෙ නිරතකො බුද්ධපාදෙ භවෙයා, අනියාසාණිකං සාසනං, තස්මා සබ්බබුද්ධානං ජාතනගරාදිකො පරිච්ඡෙදෙ දසෙසතබ්බො”* යනු බුද්ධචර්ය අටකපා යි.

බුද්ධපති ණණික කණ්ඩයෙහි ගථා අටළොස සඬ්ඛිතිකාරක මහන-රුන් විසින් තබනලද නිගමනගාථා යි. ධාතුභාජනියකපා ගාථා තෙළ-යෙකින් සමන්විත වෙයි. බුදුරුදුන් පිරිනිවීමෙන් පසු උන් වහන්සේගේ ශාරීරධාතු හා පාරිභෝගිකධාතු ලොකයෙහි ව්‍යාප්ත වූ සැටි එහි දක්වන ලද්දේ යැ. ධාතුභාජනියකපා ගැන කිසි සඳහනෙක් බුද්ධචර්ය අටුවායෙහි නැත. මේ පරිච්ඡෙදය ප්‍රථමසඬ්ඛිතියෙන් පසු කලෙක බුද්ධචර්යයෙහි සඬග්ගිත බව “පාණිනං අනුකම්පාය ආහු පොරාණිකා තද්” යන පරිච්ඡෙදවසාන සඳහන් පෙනෙයි. ‘පොරාණ’ ‘පොරාණික’ ශබ්ද අටකපායෙහි හෙළවුවා ඇදුරන් සඳහා යොදනලද්දේ යැ. “පොරාණාති අටකපාචරියා”¹ යනු සාරසදීපනී විනයටිකා යි, එයින් හෙළවුවා ඇදුරන් ගන්නේ යැ. එයින් බුද්ධචර්යධාතුභාජනියකපාව හෙළවුවා ඇදුරන් විසින් සඬග්ගිත යැ යි සිතිය හැක්ක. දීඝනිකාය ‘මහාපරිනිබ්බාන’ සූත්‍රයෙහි ද ශාරීරධාතූන් බෙදූ අයුරු සඳහන් වෙයි. එය බුද්ධචර්යධාතුභාජනියකපා හා සැසැදෙයි. මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයෙහි ගද්‍යයෙන් කියු දෑ බුද්ධචර්යයෙහි පද්‍යයට නැඟී ඇත.

* බුද්ධචර්ය ඉංග්‍රීසි භාෂාවට නැඟූ අයි. සී. හෝනර් මැතිනිය මේ වාක්‍යකණ්ඩය වරදවාගෙන දෙවියන් සැක උපදවන හෙයින් ජාතනගරාදිය සඳහන් කරන ලද යි බුද්ධචර්ය හැදින්වීමෙහි දක්වා ඇත. B. V. - PTS xii p. 6.

1. සාරසදීපනී-මජ්ඣ., 202 පිටුව

“වක්කාලිය සමා දත්තා” යන ශාථාව දෙනන්හි මැනො වෙනස් වැසිටි. මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයෙහි සඳහන් නැති පාරිභෝගික ධාතු පිහිටි තැන් ද බුද්ධචංස ධාතුභාජනීය කථායෙහි දක්නා ලැබේ. බුදුරජුන්ගේ පාත්‍රය, සැරයටිය, සිවුර, හඳුනා, පසතුරුණ, ඩබරාව, කාබහන, දිය සඵව, උණරොම ධාතුව, කසාවත, (බෝසතුන්ගේ) හිස්වෙළුම, නිසිදනය, ඇතිරිය, අරණිය (ගිනිගානාදණ්ඩ) පෙරහන කරකැත්ත, හිදිගුළාව, හා සෙසු උරිකර පිහිටි තැන් වෙන වෙන දක්වන ලද්දේ යි.

බුදුවරු කරුණු අටෙකින් අසමාන වෙති: ආයුෂ යැ ගරිර ප්‍රමාණ යැ කුල යැ ප්‍රධන්වියඝී කළ කාලපරිච්ඡේද යැ රක්ෂී යැ අභිනිෂ්ක්‍රමණ යාන යැ බොධිවාක්ෂ යැ පයඝීඛ්‍යප්‍රමාණ යැ යන අට යි.

හැම බුදුවරුන් පිළිබඳ කරුණු සතරක් නො වෙනස් වැ පවතියි. සියලු බුදුවරුන්ගේ බොධිපයඝීඛ්‍යය එක් මැ තන්හි වෙයි. දම්සක් පැවැත්ම ඉසිපතන මීගදයෙහි යැ, දෙවොරොහණය සංකස්ස නගරද්වාරයෙහි යැ, ජෙතවනයෙහි ගඤ්ඤාටිය එක් මැ තන්හි වේ.

හැම බුදු කෙනකුන්ට මැ සාධාරණ ධර්මා සමතිසෙකි:

1. පශ්චිමභවික බොධිසත්තයන් සිහිනුවණින් යුතු වැ මවුකුසින් බිහිවීම
2. මවුකුස පලක් බැඳ පිටත බලාසිටීම,
3. බෝසත් මවු සිටිපියෙහි සිට බෝසතුන් බිහිකිරීම,
4. අරනෙහි දී මවුකුසින් බිහිවීම,
5. උපන් කෙණෙහි උතුරුදිගට සත් පියවරක් ගොස් සිහනාද කිරීම,
6. සතර පෙරනිමිති දකැ පුත්තුමරු උපන්ද මහබිනික්මන,
7. පැවිදි වැ යටත් පිරිසෙයින් සන්දිනක් හෝ ප්‍රධන්වියඝී කිරීම,
8. බුදු වන දවස් කිරිපිඬු වැළඳීම,
9. තණ ඇතිරියෙහි වැඩහිඳ සඵඤ්ඤානාධිගමය,
10. බුද්ධත්වය සඳහා ආනාපානසති කමටහන් වැඩීම,
11. මරුන් බිඳැලීම,
12. බොධිපයඝීඛ්‍යයෙහි දී මැ ත්‍රිවිද්‍යාදි ගුණ ප්‍රතිලාභය,
13. සත්සති ගෙවීම,
14. මහබඹහුගේ අයදමින් දහම් දෙසීම,
15. ඉසිපතන මීගදයෙහි දී මැ දම්සක් පැවැත්වීම,
16. නවම් පුරපසළොස්වක්හි මැ ප්‍රථම ප්‍රාතිමොක්ෂ දෙශනාව,
17. දෙවරම් වෙහෙර තන්හි මැ නිබ්බවාසය,
18. සැවැත්පුරදෙර යමාමහපෙළහර දැක්වීම,

19. තවතිසායෙහි අභිධම්මදෙශනාව,
20. සකස්පුරදෙරට දෙවිලොවින් බැසීම,
21. නිරතුරු එළසමාපත්තියට සමවැදීම,
22. ධ්‍යාන දෙක්හි වෛතෙයජනයා බැලීම,
23. කරුණක් නැති කල්හි මැ ශික්ෂා පැනැදීම
24. අනේන්පතති නිමිති කොට ජාතකදෙශනාව,
25. ඥාතිසමාගමෙහි බුද්ධිංස දෙශනාව,
26. ආගන්තුක භික්ෂූන් හා පිළිසඳර කිරීම,
27. ආරාධනයෙන් වස් වැස, දයකයන් නො පිළිවිස නො යෑම,
28. දවස්පතා පඤ්චබුද්ධිකාත්‍යය නොකඩ කොට කිරීම,
29. පරිනිව්‍යාණ දිනයෙහි මාංසරසභොජනය,
30. සුවිසි කෙළසුවහස් සමචන් සලෙවැද පිරිනිවීම, යන මෙ කරුණු යි.

‘අනුරුඬ්ඛ’ තෙරණුවන් ද උපාලි තෙරණුවන් ද යන මේ දෙදෙන බුදුරජුන් කිඹුල්වත් පුරයට පිවිසි කල්හි රැස්වූ ඥාතිසමාගමයෙහි දී පැවිදි වූවන් සෙයින් බුද්ධිංසයෙහි පෙනෙයි. මෙය බන්ධකපාළිය හා ද අනීකථා හා ද නො සැසැදෙයි, විමසාගන්නැ’යි අනීකථාවාය්‍ය බුද්ධදත්ත තෙරණුවෝ කියති.

බුද්ධිංසයෙහි උක්තයා යැ නන්දමාතෘ යැයි උපාසිකාවෝ දෙදෙනෙකි. ඔහු දෙදෙන අග්‍රඋපසංඝායකා ද වෙති. අභිඥානර එතදග්‍යපාළියෙහි නන්දමාතෘ උක්තයා එක් මැ උපාසිකාවකි. ඕ එහි ධ්‍යායි උපාසිකාවන් අතුරෙහි අග්‍ර වූ යැ.

බුද්ධිංසයෙහි, ‘වික්ක’ ගෘහපති හා ‘හස්සාළවක’ හා මෙ දෙදෙන අග්‍රඋපසංඝායක වෙති. අභිඥානර එතදග්‍යපාළියෙහි ‘වික්ක’ ගෘහපති ධම්මකරික උපාසකයන් අතුරෙහි අග්‍ර වෙයි. ‘හස්සාළවක’ සතර සභිග්‍රහවක්‍ෂකයන් ජනසභිග්‍රහ කරන උපාසකයන් අතුරෙහි අග්‍ර වේ.

දීපභාණකයෝ බුද්ධිංස, වරියාපිටක, අපදන යන මේ ග්‍රන්ථ බුද්ධකතිකායෙන් බැහැර කෙරෙති. මජ්ඣිමනිකායෙහි එ තුන ද බුද්ධකතිකායෙහි අනන්තරික යැයි කියති.* මජ්ඣිමනිකායෙහි වූවාහු සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේගේ අතැවැසි පරපුරෙහි වූ තෙරවරු වෙති. ‘බුද්ධිංස’ ‘වරියාපිටක’ දෙශනා සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ ආරාධනයෙන්

* බුද්ධිංස අවධාන - හෙරිවු 44 පිටුව.

කරනලද වෙයි. මේ දෙයනා වාවනාමාගියෙහි පවත්වා ගෙන ආවාහු ද සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ අනුවැසි පරපුරෙහි තෙරවරු යැ. සැරියුත් තෙරණුවන් පටන් කොට හඳුපි යැ කිසිකු යැ කොසියපුකන යැ සිහුව යැ මොහලිපුකන යැ සුදුකන යැ ධම්මික යැ දසක යැ සොණක යැ රෙවන යැ යන ඇදුරු පරපුර විසින් තෘතීයසභිගීති කාලය දක්වා ද ඉන්පසු උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරපුර විසින් ද පවත්වා ගෙනඑන ලද්දේ යැ. “තෙසංයෙව සිසුසානුසිසෙහි එවං තාව ආවරියපරමපරාය යාවජ්ජකාලා ආභතො’ති වෙදිතංඛො” යන අද්‍රවා සදහනින් පෙනෙනුයේ අක්කපා-කාලය තෙක් ආවායඝීපරමපරාව අඛණ්ඩ වැ පැවැති බව යි. බුද්ධාංසය ඉංග්‍රීසියට නගා එබඳුලත්තයේ පාළිපොත් (PTS) මුද්‍රණයෙහි පළ කරවූ අයි. බී. හෝනර් මැතිනිය එයට විමර්ශනාත්මක පෙරවදනක් සපයමින් කරුණු සහිත වැළඳී පෞරාණිකත්වය තරකොට ඇත.

කරහමපිටිගොඩ සුමනසාර සථවිර

වරියාපිටක:

බුද්ධකතිකාය (කුදුගත්සභිය) ට අයත් පසළොස් ග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි අවසාන ග්‍රන්ථය ‘වරියාපිටක පාළි’ යයි. කවර අරුතෙකින් ‘වරියාපිටක’ නම් වී යැ යත්: අතීත ජාතීන්හි තරාගත වූ ශාසනාන්තර වහන්සේගේ ඒ ඒ වරියාවන්හි අනුභව මහත්ව ප්‍රකාශ කරන පයඝාප්ති දෙයනාව නුයි ‘වරියාපිටක’ නම් විය. ඒ එසේ මැ ය: මෙහි ‘පිටක’ ශබ්දය පයඝාප්තිය-දෙයනා පාළිය යන අර්ථ ඇත්තේ යැ, “මා පිටකසම්පදනොන” යනාදි තැන්හි මෙනි. නොහොත් මේ පයඝාප්තිය හෙවත් දෙයනාව පූර්වජාතීන්හි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බොධිසත්ව වයඝාව ප්‍රකාශ කිරීමට පාත්‍ර වී නුයි හෝ ‘වරියා පිටක’ නම් විය. “අට පුරිසො, ආගච්ඡයා, කුඤ්ජපිටකං ආදය” යනාදියෙහි මෙනි.

තෙල වරියාපිටකපාළිය විනයසුක්කාභිධම්ම යන තුන්පිටකයෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි බැස ගෙන සිටී. එහි දු දීඝාගමාදි පඤ්ඤා ආගමයන් කෙරෙහි බුද්ධකාගම සම්බන්ධ කුදුගත් සභියෙහි ඇතුළු වේ. සුක්කගෙයාදි නව වැදෑරුම් ශාසනාඛයන් අතුරෙහි ගාථාඛයෙහි ලා ගැනෙයි. සුවාසුදහසක් ධර්මස්කන්ධයන් කෙරෙහි කතිපය ස්කන්ධ කෙනෙකි. වරියා පිටකය වර්ධනයෙන් ‘අකිත්තිවග්ග, හත්තිනාග වග්ග, යුධඤ්ජයවග්ග’ යි වර්ධ

* සුමධගල විලාසිනී - නිදනකපා

තුනෙක සංගෘහිත යි. බෝසත් සිරිත් වශයෙන් අතින් වරියෙහි වරියා දසයෙක් ද, හත්තාග වරියෙහි දසයෙක් ද යුධස්ථය වරියෙහි පසළොස්සක් දැයි පත්තිස් වරියා කෙනෙක් වෙත්.

බුද්ධවංස සංඥානායෙහි කී පරිදි සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේගේ අයදමින් බුද්ධවංස දෙශනාව කළ කල්හි ශ්‍රාවකපාරමිඤ්ඤායෙහි සිට බුදුගුණ මෙනෙහි කළ දම්සෙනෙවි මහ තෙරණුවෝ ඒ අභිනිහාර සමෘද්ධිය සඳහා කවර කවර ජාතියෙක කියෙයිත් පාරමී ධර්මයන් පිරුණේක් දැයි පුළුවන්. එසේ බුදුහු ඒ රුවන්සක්මනෙහි මැ වැඩහිඳ ඒ සා දීර්ඝකාලයෙහි අනන්ත-ජාතීන්හි පැවැති බොධිවය්ථාව තබා මේ මහාභද්‍රකල්පයෙහි දුනාදි පාරමිතාවන්ගේ පරමාත්කර්මයට පැමිණි අකීර්ති පණ්ඩිත වරියාදි පත්තිස් ජාති දක්වමින් වරියාපිටක නම් වූ බුද්ධාපදාන ධර්මපරියාය වදාළ-සේක. ඇතැම් ආචාර්ය කෙනෙක් දෙවැනි දෙවයන් වහන්සේ රුවන්-සක්මනින් බැස නිග්‍රොධාරාමයෙහි පනවනලද බුද්ධාසනවරයෙහි වැඩහිඳ දෙසු සේකැයි කියත්.

සමා සමොධිඤ්ඤා සාධක වූ පාරමිතාවන් පිළිබඳ ප්‍රකීර්ණකල්පයෙහි පාරමිතම් කවර යත්: තණ්හා මාන දිට්ඨිත් විසින් අනුපහත වූ කරුණා උපාය කොශලාඤ්ඤා දෙකින් පරිගෘහිත වූ දුනාදි ගුණයෝ පාරමී නම් වෙති.

එබඳු දුනාදිලාදි ගුණ ඇතියෙන් මහබෝසත්හු ‘පරම’ යයි කියනු ලැබෙති, ඒ පරමයන්ගේ ක්‍රියාව හෝ පරමයන්ගේ භාවය යනාදි අරුතින් ‘පාරමී’ යයි කියනු ලැබේ.

පාරමිතා කෙනෙක යත්: දුන- සිල- නෙකඛල- පඤ්ඤා- විරිය- බන්ධි- සච්ච- අධිට්ඨාන- මෙත්තා- උකෙඛා යයි පාරමී දසයෙකි.

අවිශේෂයෙන් සියලු මැ පාරමිතාවෝ අන්‍යයනට අනුග්‍රහ කිරීම ලක්ෂණ කොට ඇතියහ, අන්‍යයනට උපකාර කිරීම පාරමිතාවන්ගේ කාන්‍යය වෙයි. හිතෙන් භාවය හෝ බුද්ධත්වය වැටහීම කොට ඇත්තාහ. මහාකරුණාව හෝ කරුණා-උපාය කොශලාඤ්ඤා ආසන්න කාරණ කොට ඇත්තාහු වෙත්.

අභිනිහාරය පාරමිතාවනට ප්‍රත්‍යය වෙයි. අභිනිහාර සමෘද්ධිය සඳහා ‘මිනිසත්බව, මනුෂ්‍යත්වයෙහිද සිට පුරුෂභාව සංඛ්‍යාත ලිංගසම්පත්තිය, උපතිග්‍රය සංඛ්‍යාත හේතුසම්පත්තිය, ජීවමාන ශාස්තාවරයකු හමුවීම, පැවිදිබව, අභිඤ්ඤා ගුණසම්පත්තිය, බුදුනට ජීවිතපරිත්‍යාගයෙන් කරන අධික සන්කාරය කත්තුකම්‍යතා කුසලව්‍යංජය, යන අෂ්ටධර්මයන්ගේ සමවධානයෙන් අභිනිහාරය සිදු වේ.

තාක්ෂණික කෙලෙසුන් විසින් සිත කිලිටිවීම පාරමිතාවනට සංකිලෙස වෙයි. තාක්ෂණික අනුපතනභාවය පාරමිතාවනට වොදන යි. එසේම සියලු මැ සංකිලෙසයෝ සියලු මැ අකුශලධර්මයෝ අවිශේෂයෙන් පාරමිතාවනට ප්‍රතිපක්ෂයෝ යි. ඉතා සැකෙවින් දැනසිලාදි ධර්මයන් සකසා සමපාදනය කිරීම පාරමිතාවන්ගේ ප්‍රතිපත්ති වෙයි.

යළි විභාග වශයෙන් දසපාරමිතා යැ, දසඋපපාරමිතා යැ, දසපරමකුපාරමිතා යැ යි සමකිස් පාරමිතා කෙනෙක් වෙති. එහි දැනසිලාදි ගුණයන් සඳහා බාහිර වස්තූපරිත්‍යාගය පාරමිතා නම, ශාරීරාවයව පරිත්‍යාගය උපපාරමිතා නම, ජීවිතපරිත්‍යාගය පරමකුපාරමිතා නම් වේ.

තවද එකී සමකිස් පාරමිතාවෝ දැනදි දසපාරමිතායෙහි සංග්‍රහ වෙති. ඒ දසය ද දන, ශීල, බ්‍රහ්මචරි, චිරිය, ක්‍රියා, පඤ්ඤා යන මොවුන්ගේ වශයෙන් සවැදැරුම් වෙයි.

සමාක් සමබ්බාසිය උදෙසා දැනදි පුණ්‍යසම්භාරය අනවශේෂ කොට කිරීම ය, ආදර බහුමානයෙන් සකසා කිරීම ය, නිරතුරු යෙදීමෙන් සතකුසාව ය යන මේ පාරමිතා සමපාදනයෙහි උපාය වේ.

පාරමිතා සම්පූර්ණවීම සඳහා යටත්පිරිසෙයින් සාරාසංඛ්‍යාකල්පලක්ෂයක් ද, මධ්‍යම වශයෙන් අපාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂයක් ද, උපරිම පරිච්ඡේදයෙන් සොළොස් අසංඛ්‍යා කල්පලක්ෂයක් ද, කාල පරිච්ඡේදය වෙයි. මේ හෙදය ප්‍රඥා ශ්‍රද්ධා වියා අධික බෝසතුන්ගේ වශයෙනි. කළ අභිනිහාර ඇති බෝසත්වට සොළොස් අනුසස් කෙනෙක් දක්වනලද වෙති. තවද සමාක් සම්බුද්ධභාවය දෙතිස් මහාපුරුෂලක්ෂණ අසූ අනු ව්‍යාඤ්ඤා ව්‍යාමප්‍රභා කෙතුමාලාලධ්‍යාන රූපකායසම්පත්තිය දසබල චතුර්වේසාරද්‍යා ඡඨ අසාධාරණඤාදි ධර්මකායසම්පත්තිය බුදුකෙනතුනුද විසින් කියා නො නිම වියැහැකි ගුණසම්පත් පාරමිතාඵල යි.

මෙසේ බුද්ධත්වය සඳහා පැරුම්දම් පිරු අයුරු වදළ වරියාපිටක දෙශනාව සැදුහැකි සත්පුරුෂයනට හිවත් අවසන් කොට ඇති ලොචි-ලොචුතුරු සුව ඵළවන ධර්මපරියායයෙකි. මෙහි දක්වූ වරියා පිළිබඳ විස්තරකරා ජාතක දෙශනායෙන් දතයුත්තේ යි.

ලබ්‍රහ්ම ලබ්‍රකානඤ්ඤා සංචර.

15 පෙබරවාරි 2520
1977
ප්‍රච්චන්දය පිරිවෙන,
මොල්ලිගොඩ - වාද්දුව.

සංකේත නිරූපණය

- සීලි. සිංහලාසාර මුද්‍රිත බුද්ධචංසය, වරියාපිටක පාළි
- මජ්ඣ. බුරුම රට ජලධරණියනා මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ
- සා. සාම (තාය) අසාර මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ
- නා. නාගරාසාර මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ
- PTS. Pali Text Society Buddhavanse - Chariyapitaka
- මව්. මධුරස්විලාසිනී - බුද්ධචංසලංක කලා
- ප. පරමසූද්ධි - වරියාපිටකලංක කලා
- පු. අලංකාරගත පුරාණපාඨානර
- මනුප. මහනුවර පත්තිරුප්පුවට අයත් පුස්තකාල පොත්

ශුද්ධා'ශුද්ධ දශ්කස

පිටුව	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
4	20	සබ්බරතනානිමිතං	සබ්බරතනානිමිතං
14	5	දිබ්බකඤ්ඤා	දිබ්බවකඤ්ඤා
23	13	දිසො දසං	දිසොදිසං
31	24	අනාසුච	අනාසුච
36	13	ජීගච්ඡා	ජීසච්ඡා
39	4	පැනුණහ	පැනුණහ
40	3	චිතතං	චිතථං
50	අධ්මෙද්විපි 1	භසථ	භායථ
62	22	උකකුට්ඨිසද්ද	උකකුට්ඨිසද්දං
63	10	දෙවින්	දෙවියන්
73	11	අධිෂඨන'	අධිෂඨාන
75	19	සමම සමබුද්ධ	සමමා සමබුද්ධ
107	14	අතුරුදහන් වූහ	අතුරුදහන් විය
114	10	බුද්ධඤ්ඤාණො ව	බුද්ධඤ්ඤාණො ව
118	19	ප සා	පදසා
,,	20	පධන	පධාන
121	23	අතුරුදහන් වූහ	අතුරුදහන් විය
134	18	සුතබ්බ සුමිනෙත	සුතබ්බසුමිනෙතා
142	12	අධිට්ඨානිං	අධිට්ඨානිං
144	18	ඔපනෙතනි	ඔපනෙතනි
161	28	සුතඤ්ඤා නමි	සුතඤ්ඤා නමි
162	4	විවිතොලි	විවිතොලි
163	9	ශා ස්තානන්	ශාස්තානන්
174	19	බ්‍රහ්මදෙවො ව	බ්‍රහ්මදෙවො ව
,,	21	චුසසා'වෙ වා ව	චුසසා වෙව
180	18	වීරජ්ජාසං ම	වීරජ්ජාසාම
183	9	චුස්ස	චුසස
187	4	සහ මැද	සහ මැද

පිටුව	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
191	1	පුනබ්බසුමි සස යැ	පුනබ්බසුමින යැ
223	11	බු හු ද	බුහු ද
224	3	ස ඤාඤාචිතං	ස ඤාඤාචිතං
232	4	සාවකො	සසාවකො
,,	9	සෙනසාරාමමනි	සෙනවසාරාමමනි
238	6	ජප්පහා	ජප්පහා
245	13	පිහිටියාන	පිහිටියේ යැ

වරියාපිටක පාළි

ශුද්ධා'ශුද්ධ දශීනස

පිටුව	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
251	2	සමාක් සමමා සමබුදු	සමාක් සමබුදු
254	15	ජාතකො	ජාතකො
255	18	සියලු ගරිරය ද	සිය ගරිරය ද
260	4	වාචෙය්‍ය	යාචෙය්‍ය
264	1	වචනකාලො	චවනකාලො
„	19	සාභවං	සභාවං
266	14	පබ්බාපෙසුං	පබ්බාපෙසුං
268	15	ස සසනනි	ප සසනනි
270	4	පබ්බත	පබ්බතං
274	3	මකකපා ව	මකකපො ව
„	7	දිස්වාන පුරිතං	දිස්වා න පුරිතං
„	16	තිණ දතවෙ	තිණං දතවෙ
276	අධොලිපි 9	යජසං	මජසං
278	5	පරිබාය'සෙඨ	පරිබාය'සෙඨා
279	15	දෑක	දෑන
282	6	වික්ඛානුවනෙනනෙතා	වික්ඛානුවනෙනනෙතා
„	8	ජාරිකං	ජාරිකං
288	22	රුරුරාජ වරියං	රුරුමීගරාජ වරියං
293	18	අලීනසත්තු	අලීනසත්ත
296	1	සපාගරනනං	සපාගරනනං
310	11	සත්ත හං	සත්තාහං
318	14	කිරියං	කිරියං
323	18	බුරණ්ඤ	බරණ්ඤ
324	1	ජවට්ඨිකං	ජවට්ඨිකං
„	3	අප ර	අපර
326	1	සමෙඛ ධි	සමෙඛාධි
„	2	සච්ච වානුරක්ඛිය	සච්චවානුරක්ඛිය

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū ඵ e ට o

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa			
ටta	ඨtha	ඩda	ඬdha	ණna			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa			
හha	ළla	ංṁ					
කka	කkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කෝko
ඛkha	ඛkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛෝkho
ගga	ගgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගෝgo

CONJUNCT - CONSONANTS

කක kka	කඤ ඤi	ඉ tra	මම් mpha
කඛ kkhā	ඤ ඤha	ද්ද dda	මඞ mba
කය kya	කච ච ca	ඞද්ද dddha	මඞභ mmbha
කි kri	කඡ ඡ cha	ද්ද ra	මම් mma
කච kva	කඣ ඣ cha	ඞඞ, ඞද්ව dda	මඞභ mmbha
කඞ kha	කඤ ඤ jha	ඞඞඞ dhdva	යය, යයyya
කඞඞ khdva	ඞඞඞ tta	නන nta	යයha
කග ga	ඞඞ, ඞඞtha	නඞ ntha	ලල la
කඝ gha	ඞඞ dda	නඞ nda	ලා la
කඞඞ kddha	ඞඞ dddha	නඞ ndha	ලඞ la
ග් grā	ඞඞඞ nna	නන nna	මඞ wha
ඞඞ kha	ඞඞඞ tta	නඞ nha	සස ssa
ඞඞඞ gha	ඞඞඞ tha	පප ppa	සස sma
ඞඞඞ gha	ඞඞ, ඞ nda	පඞ ppha	සස sva
ඞඞ cca	නන tta	ඞඞ bba	මඞ hma
ඞඡ ccha	නඞ ttha	ඞඞඞ bba	මඞ hva
ජ ja	නඞ tva	බ් bra	ලඞ lha
ජඣ jja		මම් mpa	

ඞ ā ඞ ī ඞ ī ඞ ū ඞ ū ඞ e ඞ o

බුද්ධවංස - විසයසූචි

රතන චක්කමන කණේවා	...	...	2	-	19
සුමේධ කථා	...	...	20	-	53
1 දීපච්ඡර බුද්ධවංසො	...	...	54	-	59
2 කොණ්ඩකුඤ්ඤ බුද්ධවංසො	...	...	60	-	67
3 මධ්‍යල	„	„	68	-	75
4 සුමන	„	„	76	-	83
5 රෙවන	„	„	84	-	91
6 සොහින	„	„	92	-	99
7 අනොමදස්සි	„	„	100	-	107
8 පදුම	„	„	108	-	113
9 නාරද	„	„	114	-	121
10 පදුමුත්තර	„	„	122	-	129
11 සුමේධ	„	„	130	-	137
12 සුජාත	„	„	138	-	145
13 පියදස්සි	„	„	146	-	151
14 අත්ථදස්සි	„	„	152	-	157
15 ධම්මදස්සි	„	„	158	-	163
16 සිඤ්ඤා	„	„	164	-	169
17 තිස්ස	„	„	170	-	177
18 ඵුස්ස	„	„	178	-	183
19 විපස්සි	„	„	184	-	191
20 සිඛි	„	„	192	-	199
21 වෙස්සහු	„	„	200	-	207
22 කතුසන්ධි	„	„	208	-	215
23 කොණ්ඨගමන	„	„	216	-	223
24 කසප	„	„	224	-	233
25 ගොතම	„	„	234	-	239
බුද්ධපති ණණක කණේවා	...	...	240	-	243
ධාතුභාජනීය කථා	...	...	244	-	247

වර්ගාපිටක - විසයසූචි

1. දන පාරමිතා	250 - 277
1 අකිත්ති වරියං	250 - 253
2 සඤ්ඤා වරියං	252 - 253
3 කුරුධම්ම වරියං	254 -
4 මහාසුදස්සන වරියං	254 - 257
5 මහාගොච්ඡු වරියං	256 - 257
6 නිමිරාජ වරියං	258 - 259
7 වජ්ජකුමාර වරියං	258 - 259
8 සිට්ඨික වරියං	260 - 263
9 වෙසසන්තර වරියං	262 - 273
10 සසපණ්ඩිත වරියං	274 - 277

අකිත්තිවග්ගො පඨමො

2. සිල පාරමිතා	278 - 297
1 මාතුපොසක වරියං	278 - 279
2 භූරිදත්ත ,,	280 - 281
3 වමෙපය්‍යනාග ,,	282 - 283
4 චූලබොධි ,,	282 - 285
5 මහිසරාජ ,,	284 - 287
6 රුරුමිගරාජ ,,	286 - 289
7 මාතඛන ,,	290 - 291
8 ධම්මදෙවපුත්ත ,,	290 - 293
9 අලිනසත්ත ,,	292 - 295
10 සඤ්ඤාපාල ,,	294 - 297

හත්ථිනාගවග්ගො දුතියො

3. නෙකබමම පාරමිතා	298 - 307
1 දුධඤ්ජය වරියං	298 - 299
2 සොමනස්ස ,,	298 - 303
3 අයොසර ,,	302 - 305
4 භිස ,,	304 - 305
5 සොණපණ්ඩිත ,,	306 - 307

වර්ගාපිටක විසයසූචි

4. අධිධානපාරමිතා	308 - 311
6 තෙමිය පණ්ඩිත වරියං	308 - 311
5. සව්වසාරමිතා	312 - 313
7 කපිරාජ වරියං	312 - 321
8 සව්වපණ්ඩිත ,,	312 - 313
9 වට්ටපොතක ,,	312 - 315
10 මව්ජරාජ ,,	314 - 317
11 කණ්ණදීපායන ,,	316 - 319
12 සුතසොම ,,	320 - 321
6. මෙඤ්ඤා පාරමිතා	322 - 323
13 සුචණ්ණසාම වරියං	322 - 323
14 එකරාජ ,,	322 - 323
7. උපෙකඛා පාරමිතා	324 - 325
15 මහාලොමහංස වරියං	324 - 325
උද්දනං	324 - 327

සුභතනාපිටකේ බුදුදහ නිකායෙ

බුද්ධ චං සපා ලී

සුභානන්තරිකා වූද්දකතිකායෙ

වූද්ධවංසපාලී

නමො තසස භගවතො අරහතො
සමමාසමබුද්ධසස

රතනවංශිකමනකණ්ඩො

1. බුහුමා ව ලොකාධිපති සහමපති¹
කතඤ්ථි අනධිවරං අයාවුථ
සනතීධ සත්තා අපාරජකඛජාතිකා²
දෙසෙහි ධම්මං අනුකම්බමං පජා.
2. සමපතනවිජජාවරණසස තාදිනො
පුත්තිකිරසාන්මදෙහධාරිනො
තථාගතසසපටිපුඤ්ඤසස
උප්පජ්ඣ කාරුඤ්ඤතා සබ්බසන්තෙ.
3. න භෙතෙ ජානන්ති සදෙවමානුසා
බුද්ධො අයං කිදිසකො නරුත්තමො
ඉද්ධිබලං පඤ්ඤාබලඤ්ඤා කිදිසං.
බුද්ධබලං ලොකහිත්තසස කිදිසං.
4. න භෙතෙ ජානන්ති සදෙවමානුසා
බුද්ධො අයං ඊදිසකො නරුත්තමො
ඉද්ධිබලං පඤ්ඤාබලඤ්ඤා ඊදිසං.³
බුද්ධබලං ලොකහිත්තසස ඊදිසං.³
5. හන්දහං දසසයිසාමි - බුද්ධබලං අනුත්තරං.⁴
වඩකමං මාපයිසාමි - නභෙ රතනමණ්ඩිතං.⁵

1. සහමපති, මජ්ඣිම, පිට්ඨ, මව්

2. සකාසාරජකඛජාතිකා - මජ්ඣිම, මව්

3. ඊදිසං - මජ්ඣිම, මව්

4. බුද්ධබලං අනුත්තරං - මජ්ඣිම, මව්.

5. සබ්බරතනමණ්ඩිතං - මව්

6. භූමි මහාරාජිකා තච්චිංසා
යාමා ව දෙවා තුසිතා ව නිමිතා
පරතිමිතස් යෙපි ව බ්‍රහ්මකායිකා
ආනන්දිකා විපුලමකංසු සොසං.
7. ඔහාසිතා ව පඨවී සදෙවකා
පුට්ඨ ව ලොකතනරිකා අසංවුතා
තමො ව තිබ්බො විහතො තද අහු
දිසවාන අවෙජරකං පාටිභීරං.
8. සදෙවගන්ධබ්බමත්‍රසාරකකිංස
ආහා උළාරා විපුලා අජායත
ඉමසමිං ලොකෙ පරසමිඤ්චාභයසමි.¹
අධො'පි උඨං තිරියඤ්ච විජ්ජතං.
9. සත්තුත්තමො අනධිවරො විනායකො
සත්ථා අහු දෙවමත්‍රසසපුජිතො
මහානුභාවො සත්පුඤ්ඤලක්ඛණො
දසෙසසි අවෙජරකං පාටිභීරං.
10. සො යාවිතො දෙවවරෙන චක්ඛුමා
අත්ථං සමෙකඛිති තද නරුත්තමො
චංකමං තත්ථ මාපයි ලොකනායකො
සුනිට්ඨිතං සබ්බරතනනිමිතං.
11. ඉඨි ව ආදෙසනානුසාසනී
තිපාටිභීරෙ භගවා වසී අහු
චංකමං මාපයි ලොකනායකො
සුනිට්ඨිතං සබ්බරතනනිමිතං.
12. දසසහසසී ලොකධාතුයා සිනෙරුපබ්බතුත්තමෙ
ථමෙත'ව දසෙසසි පටිපාටියා චංකමෙ රතනාමයෙ
13. දසසහසසී අතික්කමම චංකමං මාපයි ජිනො
සබ්බසොචණ්ණමයා² පසෙස චංකමෙ රතනාමයෙ

1. පරසමිඤ්චාභයෙ-මථි, වුහයෙ-යායා

2. තත්ථ ඉති-මජ්ඣ. නත්ථි

3. සබ්බසොචණ්ණමයා-මජ්ඣ.

14. තුලාසඛිතාපානුවග්ගා සොවණ්ණපථකසුත්තා
වේදිකා සබ්බසොවණ්ණා¹ දුග්ගතො පසෙසු නිමිත්තා
15. මණ්ඩුකතා වාලුකානිණ්ණා² නිමිත්තා රතනාමයං
භික්ෂුසෙනි දිසා සබ්බා සතරංසී'ව උග්ගතො.
16. තසං වංශයෙහි ධරො අමනංසවරලකිණ්ණා
විරොවමානො සමුද්ධො වංශයෙහි වංශයෙහි ජිනො.
17. දිබ්බං මජ්ඣරවං පුප්ඵං පද්ධං පාරිච්ඡිකතං³
වංශයෙහි භික්ෂුනි සබ්බං දෙවා සමාගතා.
18. පසාදනි තං දෙවසඛිතා දසසහස්සි පමොදිතා
තමසසමානා නිපතනති තුට්ඨහට්ඨා පමොදිතා.
19. තාවතිසා ව යාමා ව තුසිතා වා'පි දෙවතා
නිමිත්තාරතිතො දෙවා යෙ දෙවා වසන්තිතො
උදග්ගවිත්තා සුමනා පසාදනි ලොකනායකං.
20. සදෙවගතිබ්බමත්තසරසඛිතා
නානා සුපණ්ණා අථවා'පි රසඛිතා
පසාදනි තං ලොකහිතානුකම්පකං
නානං'ව අවුග්ගතවතුමණ්ඩලං.
21. ආභසාරා සුභනිණ්ණා
වෙහපථලා අකතිට්ඨා ව දෙවතා
සුසුද්ධා සුකකවස්වසනා⁴
තිට්ඨනති පඤ්ඤිතතා.
22. මුඤ්ඤානි පුප්ඵං පන⁵ පඤ්ඤවණ්ණිකං
මජ්ඣරවං වතුනුමුණ්ණිමිසිතං
හමෙතනි වෙලානි ව අමුරෙ තද
අහො ජිනො ලොකහිතානුකම්පකො.
23. තුලං සඛා ව කෙතු ව ධරො සුපො ව පාණිනං
පරායනො පතිට්ඨා⁶ ව දිපො ව දිප්පකතමො⁷

1. සබ්බා සොවණ්ණ-සිවු

2. වාලුකානිණ්ණ-මජ්ඣං, මව්

3. පාරිච්ඡිකතං-මජ්ඣං

4. සුසුද්ධා සුකකවස්වසනා-සු

5. පුප්ඵානි වා-සු

6. පතිට්ඨා-සිවු

7. දිප්පකතමො-මජ්ඣං, සිවු

24. දසසහසසීලොකධාතුයා දෙවනායො මහිඤ්ඤා
පට්ඨාපරෙඤා නමසසනති තුට්ඨහට්ඨා පමොදිතා.
25. දෙවනා දෙවකඤ්ඤා ව පසනතා තුට්ඨමානසා
පඤ්චවණණිකපුපෙඨහි පුජයනති නරාසහං.

 26. පසනතී තං දෙවසඤ්ඤා පසනතා තුට්ඨමානසා
පඤ්චවණණිකපුපෙඨහි පුජයනති නරාසහං.
 27. අහො අවජරියං ලොකෙ අභිභූතං ලොමහංසනං
න මෙදිසං භූතපුබ්බං අවෙජරං ලොමහංසනං.
 28. සකං සකං හි¹ භවතෙ නිසීදිකාන දෙවනා
හසනති තා² මහාහසිතං දිස්වානාවෙජරකං නභෙ.
 29. ආකාසට්ඨා ව භූමිට්ඨා තිණපඤ්චිවාසිනො³
කත ඤාදි නමසසනති තුට්ඨහට්ඨා පමොදිතා.
 30. යෙ'පි දිසායුකා නාගා පුඤ්ඤවනො මහිඤ්ඤා
පමොදිතා නමසසනති පුජයනති නරුක්කමං.
 31. සඬහිතියො පවනෙතනති අම්බරෙ අනිල ඤාපෙ
විමමනද්ධානි වාදෙතති දිස්වානාවෙජරකං නභෙ.
 32. සඬ්ඛා ව පණවා වෙව අපො දෙණ්ඩිමා⁴ බහු
අතනලිකසම්චිත වජ්ජනති⁵ දිස්වානාවෙජරකං නභෙ.
 33. අබ්භූතො වත නො අජ්ජ උපපජ්ඣී ලොමහංසනො
ධුටං අසංසිඤ්ඤා⁶ ලභාම බණො නො පටිපාදිතො.
 34. බුද්ධො'ති තෙසං සුකාන පිති උපපජ්ඣී තාවදෙ
බුද්ධො බුද්ධො'ති කප්පනතා තිට්ඨනති පඤාදි කතා.
 35. හිංකාරං සංධුකාරඤ්ඤා⁷ උකකුට්ඨිං සමපසාදනං⁸
පජා ව විවිධා ගගනෙ වනෙතනති⁹ පඤාදිකතා.

1. සකසකමහි-මජ්ඣ. සකං සකමහි-සිමු. මව්.

2. හසනති-සිමු

3. තිණපිට්ඨනිවාසනො-සිමු

4. ධිණ්ඩිමා-මජ්ඣ.

5. වජ්ජනති-මජ්ඣ.

6. ධුටමසපිද්ධි-මජ්ඣ.

7. හිංකාරා, සංධුකාරා ව-මජ්ඣ.

8. උකකුට්ඨිසමපහංසනා-මජ්ඣ.

9. පටාකා විවිධා ගගනෙ වනනනති-පු

36. ගායනී සෙලනී ව වාදයනී ව
භූජානි පොයෙනී¹ ව නවයනී ව
මුඤ්ඤානී පුප්ඵං පන පඤ්චණ්ණිකං
මඤ්ඤං වඤ්ඤානුණ්ණිකං.
37. යථා තුයහං මහාවීර පාදෙසු වක්කලක්කණං
ධජචජීරපතාකා² වඩ්ඪමානඛකුසාවිතං.
38. රූපෙ සීලසමාධිමහි පඤ්ඤාය ව අසාදිසො
විමුක්ඛියා අසමසමො ධම්මවක්කසාවත්තනෙ.
39. දසනාගබ්බං කායෙ තුයහං පාකතීකං බලං
ඉඤ්ඤානෙ අසමො ධම්මවක්කසාවත්තනෙ.
40. ඵ්වං සබ්බගුණොපෙනං සබ්බඛගසමුපාගතං
මහාමුතීං කාරුණිකං ලොකනාථං නමසස්ථ.
41. අභිවාදනං ථොමනඤ්ඤා වඤ්ඤානඤ්ඤා පසංසනං
නමසස්සනඤ්ඤා පුජඤ්ඤා සබ්බං අරහස්සී තුවං.
42. යෙ කෙවි ලොකෙ වඤ්ඤෙය්‍යා
වඤ්ඤා අරහනී යෙ
සබ්බසෙට්ඨො මහාවීර
සද්දියො නෙ න විජ්ජති.
43. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා සමාධිජ්ඣානකොවිදෙ
ශීර්ශකුට්ඨෙ ධිනොයෙව පසස්සි ලොකනායකං.
44. සුචුලලං සාලරාජං ව³ වඤ්ඤා ව ගගනෙ යථා
මජ්ඣන්තිකෙ'ව⁴ සුරියං ඔලොකෙති නරාසභං.
45. ජලනතං දීපරුක්කං'ව තරුණසුරියං'ව⁵ උග්ගතං
බ්‍යාමප්පභානුරුද්ධං යිරං පසස්සි නායකං.
46. පඤ්ඤානතං භික්ඛුසනානං කතකිච්චානකාදිනං
බිණ්ණසවානං විමලානං බණ්ණෙස සනිපාතස්සි.

1. පොරොත්ති-මජ්ඣ.

2. පටාකා-මජ්ඣ.

3. සුචුලලසාලරාජං-මව්.

4. මජ්ඣන්තිකෙව-මජ්ඣ.

5. සුරියං'ව-මජ්ඣ.

47. ලොකසංසාරය¹ නාම පාටිභිරං නිදසංසි
අමෙත'පි තස්ම ගම්මානම² වන්දිතම මයං ජිනං.
48. එම සබ්බ සමාගතො පුට්ඨසාම මයං ජිනං
කඛං විනෝදයිතම පසංකාම ලොකනායකං.
49. සාධුති තෙ පටිසසුතො නිපකා සංවුත්ථිසො
පනතවිවරමාදය තරමානා උපාගමිං³.
50. විනාසවෙගි විමලෙගි දනෙගි උත්තමෙ දමෙ
සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා ඉද්ධියා උපසංකමි.
51. තෙගි භික්ඛුගි පරිවුත්තො සාරිපුත්තො මහාගණි.
ජලනො දෙවො ගගනෙ'ව⁴ ඉද්ධියා උපසංකමි.
52. උක්කාසිතඤ්ඤා විපිතං⁵ අපඤ්ඤාපකම්භො⁶ පුබ්බතා
සගාරවා සංසාරිකා සමුද්ධං උපසංකමි.
53. උපසංකමිතො පසංසාරි සයමිභං ලොකනායකං
නගෙ අච්ඡින්නං ධිරං වන්දං'ව ගගනෙ යථා.
54. ජලනං දීපරුක්ඛං'ව විජ්ජං'ව⁷ ගගනෙ යථා
මජ්ඣිමනිකෙ'ව සුරියං පසංසාරි ලොකනායකං.
55. පඤ්ඤානිඛසතා සබ්බ පසංසාරි ලොකනායකං
රහදම්ම විපසන්නං සලිලං සුචුලං පද්මං යථා⁸.
56. අඤ්ඤා පග්ගහෙතො තුට්ඨං'ව⁹ පමොදිතා
නමස්සමානා නිපතනති සත්ත්වො වක්කලකම්මණං.
57. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා කොරණ්ඩසමසාදිසො
සමාධිජානකුසලො වන්දනී¹⁰ ලොකනායකං.

1. ලොකසංසාරය-පු

2. ගතකාම-මජ්.

3. මුඛගම-මජ්.

4. උද්දානනා, දෙවො'ව ගගනෙ-මජ්.

5. විපිතඤ්ඤා-සා.

6. අපඤ්ඤාපකම්ම-මජ්.

7. විජ්ජ-මු.

8. පුච්ඡලං පද්මං යථා-මජ්., මු., පු.

9. තුට්ඨං'ව-මජ්.

10. වන්දන-මජ්.

58. ගජජිනා¹ කාලමෙසෝ² ව නිලුසලසසෝදිසෝ
ඉඬ්බලෙන³ අසමෝ මොග්ගලානෝ මඤ්ඤිකෝ.
59. මහාකසපා⁴ පා'පි ව ථෙරො උත්තරකතකසනිහො
ධුතභුණෝ අග්ගනිකඛින්නෝ ථොමිනෝ සත්ථු වණ්ණිනෝ.
60. දිබ්බවක්ඛනං යො අග්ගො අනුරුද්ධො මහාගණි
ඤ්ඤිසෙට්ඨො භගවතො අවිදුරෝ'ව නිට්ඨති.
61. ආපත්තිඅනාපත්තියා සතෙකිව්ජාය³ කොට්ඨෙ
විනයෙ අග්ගනිකඛින්නෝ උපාලි සත්ථු වණ්ණිනෝ.
62. සුබ්බමනිපුණස්ථවිවිද්ධො කට්ඨිකානං පවරො ගණි
ඉසි මනානියා පුත්තො පුණ්ණණා නාමා'ති විසුත්තො.
63. එතෙසං විතමඤ්ඤාය ඔපමකුසලො මුනි
කඛිලෙජ්ජෙ මහාවීරො කට්ඨෙ අත්තනො ගුණං.
64. වත්තාරො තෙ අසඛෙඛියා කොට්ඨෙසං න ඤායති
සත්තකායො ව ආකාසො වකකවාළා ව නත්තකා
බුද්ධිඤ්ඤාණං අසමෙය්‍යං න සකකා එතෙ විජානිතුං.
65. කිං එතං අවජරියං ලොකෙ යං මෙ ඉඬ්බිකුක්ඛනං
අඤ්ඤා බහු අවජරියා අබ්බතා ලොමහංසනා.
66. යද්'හං තුසිතෙ කායෙ සනතුසිතො නාමහං තද
දසසහසසි සමාගමම යාවන්ති පඤ්ඤි මමං.
67. කාලො'යං තෙ⁴ හොවීර උපාජ්ජමාතුකුච්ඡියං
සදෙවකං තාරයන්තො බුජ්ඣසසු අමතං පදං.

1. ගජජිනො-සිග්‍ර
2. ඉඬ්බිවසයෙ-මව්.
3. සතිකිව්ජාය-පු

4. කාලො බො තෙ - මජ්ඣං,
කාලො දෙව - සිග්‍ර,
කාලො තෙ - පු.

68. තුසිතා කායා වට්ඨාන යද් ඔක්කමි¹ කුච්ඡයං.
දසසහසසීලොකධාතු කච්ඡස්ස ධරණී තද්.
69. යද්'හං මාතුකුච්ඡතො සමපජානො'ව නික්කමි.
සාධුකාරං පවනෙතනති² දසසහසසී පකම්පප්³.
70. ඔක්කතනි⁴ මෙ සමො නත්ථි ජාතිතො අභිනික්කමෙ
සංකොධියං අහං සෙට්ඨො ධම්මවක්කප්පවත්තනො.
71. අහො අච්ඡරියං ලොකෙ බුද්ධානං ගුණමහත්තො
දසසහසසීලොකධාතු ජප්පකාරං පකම්පප්
ඔභාසො ව මහා ආසි අච්ඡරං ලොමහංසනං.
72. හගවා ව තමහි සමයෙ ලොකජෙට්ඨො නරාසහො
සද්දෙවකං දසසයනො ඉද්ධියා වධ්දමි ජිනො.
73. වධ්දමෙ වධ්දමනො'ව කප්පෙසි ලොකනායකො
අනතරා න භිවත්තති චතුහස්සෙ වධ්දමෙ යථා⁵.
74. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා සමාධිජ්ඣානකොවිදෙ
පඤ්ඤා පාරමිප්පනො⁶ පුච්ඡති ලොකනායකං.
75. කිදිසො තෙ මහාවීර අභිනිහාරො නරාසහ
කමසි කාලෙ තයා ධීර පඤ්ඤා බොධිමුත්තමා.
76. දනං සීලං ව නෙක්කමමං පඤ්ඤාචරියං ව කිදිසං
බ්‍රහ්මචරිමධිට්ඨානං මෙතතුපෙක්ඛා ව කිදිසා.

1. ඔක්කමි-සිමු.

2. පවනෙතනති-මජ්ඣ.

3. පකම්පප්-මජ්.

4. ඔක්කතනි-මජ්.

5. තද්-සිමු.

6. පාරමිප්පනො-සි, සිමු.

77. දසපාරමී තයා ධීර කිදිසා¹ ලොකනායක
කථං උපපාරමී පුණ්ණස්ස පරමස්සපාරමී කථං.
78. තස්ස පුට්ඨා විශාකාසි² කරවිකමධුරං ගිරො³
භිබ්බාපයනො හදයං භාසයනො සදෙවකං.
79. අතීතවුඤ්ඤානං ජිනානං දෙසිතං
නිකිලිතං⁴ බුද්ධපරමපරාගතං
පුබ්බෙනිවාසානුගතාය බුද්ධියා
පකාසයි ලොකහිතං සදෙවකෙ.
80. පිතිපාමොණ්ණජනනං සොකසලලවිනොදනං
සබ්බසම්පත්තිපටිලාභං වික්ඛිකාසා සුඤ්ඤාදි⁵ මෙ
81. මදනිමෙදනං සොකනුදං සංසාරපරිමොචනං⁶
සබ්බදුක්ඛකුසලං මග්ගං සකකච්චං පටිපජ්ජා⁷ති.

රතනවඩකමනකණ්ඩො නිට්ඨිතො.

1. කිදිසි - මජ්ඣ.
2. විශාකාසි - සීල.
3. කරවිකමධුරගිරො - මජ්ඣ.
4. නිකිලිතං (මජ්ඣ.)

5. පුනාථ - මජ්ඣ.,
6. සංසාරමොචනං - සීල.
සංසාරසම්භික්ඛකමං - පු.

සුමේධ කථා

1. කපො ව සතසහසෙස ව චතුරෝ ව අසඩ්ධියෙ
අමරං නාම නගරං දසසතෙය්‍යං මනොරමං.
2. දසභි සද්දෙභි අවිචික්ඛං අත්තපානසමායුතං
හත්ථිසද්දං අසුසද්දං හෙරිසඬ්ඛරාජානි ව¹
බාදථ පිචථ වෙව අත්තපානෙන සොසිතං.
3. නගරං සබ්බඛගසමපන්නං සබ්බකල්ලමුපාගතං
සත්තරත්තසමපන්නං නානාජනසමාකුලං
සමිද්ධං දෙවනගරංව ආවාසං පුණ්ණකම්මිනං.
4. නගරෙ අමරට්ඨියා සුමේධො නාම බ්‍රාහ්මණො
අනෙකකොට්ඨිවයො පඤ්ඤාධනධර්මකුලා.
5. අජ්ඣායකො මත්තධරො තිණ්ණං වෙදනපාරගු
ලකඛණං ඉතිභාසෙ ව සධම්මෙ පාරමිං ගතො.
6. රහොගතො නිසීදිත්වා එවං විනෙකසහං තද
දුක්ඛො පුනඤ්ඤාචො නාම සරිරස්ස ව හෙදනං
(සම්මොගමරණං දුක්ඛං ජරාය අභිමද්දනං.)*
7. ජාතිධම්මො ජරාධම්මො ව්‍යාධිධම්මො ව'හං සද
අජරං අමරං ධෙමං පරියෙසිස්සාමි නිබ්බුතීං.
8. යනානුනිමං පුත්තිකායං නානා කුණපපුරිතං
ජඩ්ඨිත්වාන ගවේජය්‍යං අනපෙබ්බො² අනාඤ්ඤො.
9. අඤ්ඤි හෙතිති යො මග්ගො න යො සක්කා න හෙතුයෙ
පරියෙසිස්සාමි තං මග්ගං භවතො පරිමුක්ඛියා.
10. යථා'පි දුක්ඛෙ විජ්ජතෙහ සුඛං නාම'පි විජ්ජති
එවං භවෙ විජ්ජමානෙ චිත්තවා'පි ඉච්ඡිතබ්බකො.

1. හෙරිසඬ්ඛරාජාන ව-අසා

• ගාරද්ධනිදං, සමේඤ්ඤවිනොදනියා, අට්ඨකථාය, දිසසතෙ.

2. අනපෙබ්බො-මජ්ඣං.

11. යථා'පි උණෙක විජ්ජනෙක අපරං විජ්ජති සීතලං
එවං කිව්ධස්ස විජ්ජනෙක නිබ්බානං ඉච්ඡන්තබ්බකං.
12. යථා'පි පාපෙ විජ්ජනෙක කල්‍යාණමපි විජ්ජති
එවමෙව ජාති විජ්ජනෙක අජාතිච්ඡින්නබ්බකං¹
13. යථා ගුරුගතො පුරිසො තළාකං දිස්වාන පූරිතං
න ගවෙසති තං තළාකං න දෙසො තළාකස්ස සො.
14. එවං කිලෙසමලධොවං² විජ්ජනෙක අමතත්තලෙ
න ගවෙසති තං තළාකං න දෙසො අමතත්තලෙ.
15. යථා දරිගි පරිරුද්ධො විජ්ජනෙක ගමනං පථෙ³
න පලායති සො පුරිසො න දෙසො අඤ්ඤාසස්ස සො.
16. එවං කිලෙසපරිරුද්ධො විජ්ජමානෙ සිවෙ පථෙ
න ගවෙසති තං මග්ගං න දෙසො සිවිමඤ්ඤාසෙ.
17. යථා 'පි බ්‍යාධිතො පුරිසො විජ්ජමානෙ තිකිච්ඡකෙ
න තිකිච්ඡාපෙති තං ව්‍යාධිං න සො දෙසො තිකිච්ඡකෙ.
18. එවං කිලෙසව්‍යාධිගි දුක්ඛිතො පරිපිළිතො⁴
න ගවෙසති තං ආවර්යං න සො දෙසො⁵ විනායකෙ.
19. යථා'පි කුණපං පුරිසො කණ්ණං බද්ධං ජිගුඤ්ඤ
මොච්ඤිකාන ගවෙජ්ජස්ස සුඛි සෙරි සයං වසී.
20. තථෙ'විමං පුත්තිකායං නානා කුණපසඤ්ඤායං⁶
ජඩ්ධස්සිකාන⁷ ගවෙජ්ජස්ස අනපෙක්ඛා⁸ අනඤ්ඤා.
21. යථා උත්තාරයානලි⁹ කර්මං නරනාරියො
ජඩ්ධස්සිකාන⁷ ගවෙජ්ජති අනපෙක්ඛා අනඤ්ඤා.

1. අජාතිච්ඡින්නබ්බකං - සිමු

2. කිලෙසමලධොවං - ධ. අ. සිමු, කිලෙසමලධොවං - මජ්ඣ.

3. ගමනෙ පථෙ - සිමු, අසා

4. පරිපිළිතො - මරි.

5. න දෙසො සො - සිමු, මජ්ඣ.

6. නානා කුණපසුඤ්ඤා - පු.

7. ජඩ්ධස්සිකා - සිමු.

8. අනපෙක්ඛා - සිමු, මජ්ඣ., අසා.

9. උත්තාරයානලි - පු

22. එවමෙවා'හං ඉමං කායං නෘනා කුණපපුරිතං
ජඩ්ඛයිකාන ගච්ඡස්සං වච්චං කතා යථා කුට්ඨං.
23. යථා'පි ජජ්ජරං නාවං පලුග්ගං උදකගාහිනි.¹
සාමී ජඩ්ඛයිකා² ගච්ඡන්ති අනපෙඛා අනසීකා.
24. එවමෙවාහං ඉමං කායං නවච්ඡද්දං ධ්වංසාවං
ජඩ්ඛයිකාන ගච්ඡස්සං ඡින්නනාවං'ව සාමීකා.
25. යථා'පි පුරිසො වොරෙහි ගච්ඡන්තො භණ්ඩමාදිය
භණ්ඩචෙත්ඤයං දියවා ජඩ්ඛයිකාන ගච්ඡති.
26. එවමෙවමයං කායො මහාවොරසමො විය
පහායිමං ගමීසසාමී කුසලචෙත්ඤා භයා.
27. එවා'හං චිත්තයිකාන නෙකකොට්ඨතං ධනං
නාථානාථානං දකාන හිමවත්තමුපාගමී.
28. හිමවත්තසස අවිදුරෙ³ ධම්මකො නාම පබ්බතො
අසසමො සුක්කතො මග්ගං පණ්ණසාලා සුමාපිකා.
29. වඩ්ඪමං තත්ථ මාපෙසි පඤ්ඤාදෙසවිවජ්ඣිතං
අට්ඨගුණසමුපෙතං අභිඤ්ඤාබලමාහරි.
30. සාටකං පජ්ඣිං තත්ථ නවදෙසමුපාගතං
වාකචීරං නිවාසෙසිං ආදසගුණමුපාගතං⁴
31. අට්ඨදෙසසමාකිණ්ණං පජ්ඣිං පණ්ණසාලකං
උපාගමී රුක්ඛමුලං ගුණෙදසහුපාගතං⁵
32. වාපිතං රොපිතං ධංඤාදං පජ්ඣිං නිරවසෙසතො
අනෙකගුණසමපන්නං පවත්තඵලමාදිසි.
33. තත්ථ පධානං⁶ පද්ධතිං තිසජ්ජධානවඩ්ඪමෙ
අබ්බතතරමිති සත්තාහෙ අභිඤ්ඤාබලමපාසුණි⁷

1. පලුග්ගං උදකගාහිනි-- මජ්ඣං, පලුග්ගං උදකගාහිනි. - සී.

2. ජඩ්ඛයිකා - මජ්ඣං, මව්.

3. හිමවත්තසසාවිදුරෙ - මජ්ඣං.

4. ආදසගුණමුපාගතං - සීමු.

5. ගුණෙදසහුපාගතං - සීමු, ගුණෙහි දසහුපාගතං - අසා.

6. තත්ථපධානං - මජ්ඣං.

7. අභිඤ්ඤා බලපාසුණි--මජ්ඣං.

34. එවං මෙ සිඤ්ඤානස්ස වසීහුතස්ස සාසනෙ
දීපඛතරො නාම ජිනො උප්පජ්ඣී ලොකනායකො.
35. උප්පජ්ජනෙන ව ජායනෙන බුජ්ඣනෙන ධම්මදෙසනෙ
චතුරො නිවේනෙන නාද්දසං කුමාරතිස්සප්පිකො.
36. පට්ඨිතඤ්ඤාසීයයෙ නිමනෙත්වා තථාගතං
තස්ස ආගමනං මග්ගං සොධෙත්ති තුට්ඨමානසා.
37. අහං තෙන සමයෙන නිකම්භිකා සකස්සමා
බුනත්තො වාකවීරානි ගඤ්ඤාමි අමබරෙ තද.
38. වේදජාතං ජනං දිස්වා තුට්ඨහට්ඨං පමොදිතං
ඔරොහිකාන ගගනා මානුසෙ පුළ්ඤ්ඤං තාවදෙ.
39. තුට්ඨහට්ඨො පමුදිතො, “වේදජාතො මහාජනො
කස්ස සොධියති මග්ගො අඤ්ඤාසං වට්ටමායනං.
40. තෙ මෙ පුට්ඨා බ්‍යාකරිංසු¹ බුද්ධො ලොකෙ අනුක්කරො
දීපඛතරො නාම ජිනො උප්පජ්ඣී ලොකනායකො.
තස්ස සොධියතෙ මග්ගො² අඤ්ඤාසං වට්ටමායනං.
41. බුද්ධො’ති මම සුඤ්ඤාන පිති උප්පජ්ඣී තාවදෙ
‘බුද්ධො බුද්ධො’ති කථයනො සොමනස්සං පවේදයි.
42. තත්ථ ධ්වං විචිත්තෙයි. තුට්ඨො සංවිග්ගමානසො
ඉධ ඛිජානි රොපිස්සං ඛණ්ණො වෙ මා උප්පවගා.
43. යදි බුද්ධස්ස සොධෙථ එකොකාසං දද්ධං මෙ
අහමි සොධධිස්සාමි අඤ්ඤාසං වට්ටමායනං.
44. අදංසු තෙ මමොකාසං සොධෙතුං අඤ්ඤාසං තද
‘බුද්ධො බුද්ධො’ති විනෙතනො මග්ගං සොධෙමහං තද.

1. විශාකංසු - දිමු, විශාකංසු - මජ්ඣ.

2. සොධියති පථො - පු., සොධියති මග්ගො - දිමු, මජ්ඣ.

45. අනිඨිතෙ මමොකායෙ දීපඤ්ඤා මහාමුනි
වතුහි සතසහසෙසෙහි ජලඤ්ඤාහි තාදිහි
බිණාසවෙහි විමලෙහි පටිපජ්ජි අඤ්ඤාං ජිනො.
46. පච්චුග්ගමනා වත්තභතී වජ්ජනී හෙරියො බහු
ආමොදිතා නරමාදි සාධුකාරං පච්චත්තයුං.

 47. දෙවා මනුසො පසාදනී මනුසොපි ව දෙවතා
උභො'පි තෙ පඤ්ඤාදිකා අනුයනී තථාගතං.
 48. දෙවා දිබ්බෙහි තුරියෙහි මනුසො මානුසෙහි¹ ව
උභො'පි තෙ වජ්ජනනා අනුයනී තථාගතං.
 49. දිබ්බං මජ්ඣරවං පුප්ඵං පද්ධං පාරිවජ්ජනකං
දිසො දිසං ඔකිරනී ආකාසනහගතා මරු.
 50. වමපකං සලලං නිපං නාගපුත්තාගකෙතකං
දිසොදිසං උකඨිපනී භූමිතලයො නරා.
 51. කෙසෙ මුඤ්ඤිකං තත්ථ වාකවීරඤ්ඤා වලෙකං
කලලෙ පඤ්ඤිකං අවකුජ්ජො නිපජ්ජහං.
 52. අකකමිතාන මං බුද්ධා සහ සියෙසෙහි ගච්ඡතු
මා නං කලලෙ අකකමිතො භික්ඛාය මෙ භවිස්සති.
 53. පඨවියං² නිපන්නස්ස එවං මෙ ආසි වෙතයො
ඉච්ඡමානො අහං අජ්ජ කිලෙසෙ ක්කාපයෙ මම.
 54. කිං මෙ අඤ්ඤාතවෙසෙන ධම්මං සච්ඡිකතෙනිධ
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිතා බුද්ධො හෙසුං සදෙවකෙ.
 55. කිං මෙ එකෙන තිණ්ණිකානු පුරියෙන ථාමදස්සිනා
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිතා සත්තාරෙසුං සදෙවකෙ.
 56. ඉමිනා මෙ අධිකාරෙන කතෙන පුරිසුත්තමෙ
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිතා තාලෙමි ජනනං බහු.

1. මානුසකෙහි - සිමු.

2. පඨවියං - මජ්ඣං, පුට්ඨියා - පු.

3. පාපුණාමි - මවි.

57. සංසාරයොතං ඡිද්දිත්වා විද්ධංසෙත්වා තයො භවෙ
ධම්මනාවං සමාරුය්‍ය සන්නාරෙසං සදෙවකෙ.
58. මනුසංතං ලිඛසම්පත්ති හෙතු සත්ථාරදසුනං
පබ්බජ්‍යාගුණසම්පත්ති අධිකාරො ව ඡද්දතා
අට්ඨධම්මසාමාධානං අභිනිභාරො සම්ප්පාදති.
59. දීපඛතො ලොකදීප්ඵ ආභුතීනං පටිග්ගහො
උසසිසකෙ මං යත්තාන ඉදං වචනමබ්බුචි.
60. පසංච ඉමං තාපසං ජට්ඨං උග්ගතාපනං
අපරිමෙය්‍ය ඉතො කප්පෙ බුද්ධා ලොකෙ භවිසසති.
61. අහු¹ කපිලවංශා රම්මා නිසබ්බිත්වා තථාගතො
පධානං පදනිත්වා කත්වා දුක්ඛකාරකං*.
62. අපපාලරුක්ඛමුලසමි² නිසිද්දිත්වා තථාගතො*
තත්ථ පායාසමග්ගස්ස³ තෙරඤ්ජරමුපපතිති
63. තෙරඤ්ජරාය තීරමසි පායාසං ආදය්‍ය⁴ සො ජිනො
පටිසත්තවරමග්ගෙන බොධිමුද්‍රං හි එතිති.
64. තතො පදකඛිණං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුක්‍රමො⁵
අසංකප්පරුක්ඛමුලමහි බුද්ධසසති මහායසො.
65. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිසසති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙසසති ගොතමො.
66. අනාසවා චිත්තරාගා⁶ සන්නචිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිසෙසා ව අග්ගා හෙසසන්ති සාවකා.
67. ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨිසසති තං ජිනං
බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙසසන්ති සාවකා.
68. අනාසවා චිත්තරාගා⁶ සන්නචිත්තා සමාහිතා
බොධි තස්ස භගවතො අසංකප්පා⁷ති උවුට්ඨති.

1. අට් - සිමු.

* පාදදවයමිදං සිහසුන්ධර මුද්දිත පොත්තෙ න දියසතෙ.

2. පායාසමග්ගස්ස - සිමු, පායාසං පග්ගස්ස - ස්‍යා.

3. පායාසං අද - සිමු, පායාසං අදි - මජ්ඣං, ස්‍යා.

4. නරුක්ඛරො - සිමු, අනුක්‍රමරො - ස්‍යා.

5. චිත්තො - සිමු.

69. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තුපට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා භෙස්සන්තුපට්ඨකා.
ආයු වස්සන්තං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
70. ඉදං සුචාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධච්ඡිකුරො අයං.
71. උක්කුට්ඨිසඤ්ඤං වතොන්ති¹. අපොච්චෙනති හසන්ති ව
කතඤ්ඤි නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
72. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
73. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජක්ඛිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
74. එවමෙව මයං සබ්බෙ යදිමුඤ්ඤාමිමං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
75. දීපඛ්‍යොරා ලොකච්ඡිද්ධ ආහුතීනං පටිග්ගහො
මම කමං පකිත්තො දකඛිණං පදමුද්ධරි.
76. යෙ තත්ථාසුං ජිනසුත්තා පදකඛිණං ලොකංසු මං
දෙවා මනුස්සා අසුරා ව අභිවාදෙත්වාන පක්කමුං.
77. දස්සනං මෙ අතික්කන්තෙ සසංඛෙස ලොකනායකෙ
සයනා වුට්ඨතිත්වාන පලලඛ්‍යමාහුජිං තද.
78. සුබෙන සුඛිතො හොමි පාමොජ්ජන පමොදිතො
පිතියා ව අභිස්සන්තො පලලඛ්‍යං ආහුජිං තද.
79. පලලඛ්‍යන නිසිදිත්වා එවං විතෙහසනං තද
වසීහුතො අහං ක්කානෙ අභිඤ්ඤාපාරමිං ගතො.
80. සහස්සියමහි ලොකමහි ඉසයො නත්ථි මෙ සමා
අසමො ඉද්ධිධරෙසු අලහිං ඊදිසං සුඛං.
81. පලලඛ්‍යාහුජනෙ මඤ්ඤං දසසහස්සාධිවාසීනො
මහානාදං පවත්තෙසුං ධුටං බුද්ධො හවිස්සමි.

1. උක්කුට්ඨි සඤ්ඤා - පිළි.

82. යා පුබ්බෙ බොධිසත්තානං පලලක්ඛවරමාහුජෙ
නිමිත්තානි පදිසසනති තානි අජජ පදිසසරෙ,
83. සීතං වාපගතං හොති උණ්හඤ්ඤි උපසම්මති
තානි අජජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
84. දසසහසසි ලොකධාතු නිසසඤ්ඤා හොති නිරාකුලා
තානි අජජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
85. මහාවාතා න වායංකරී න සඤ්ඤානි සවනනියො
තානි අජජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
86. ඵලජා දකජා පුප්ඵා සබ්බෙ පුප්ඵානි තාවදෙ
තෙපජජ පුප්ඵිතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
87. ලතා වා යදි වා රුක්ඛා ඵලහාරා හොනති තාවදෙ
තෙපජජ ඵලිතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
88. ආකාසධ්මා ව භුමිධ්මා රතනා ජොතනති තාවදෙ
තෙපජජ රතනා ජොතනති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
89. මානුසකා ව දිබ්බා ව තුරියා චජ්ජනති තාවදෙ
තෙපජ්ජහො අභිරචනති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
90. වීථිකපුප්ඵා ගගනා අභිවසනති තාවදෙ
තෙපි අජජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
91. මහාසම්මුද්දො ආහුජති දසසහසසි පකම්පති
තෙපජ්ජහො අභිරචනති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.

92. නිරයෙසු දසසහසසී¹ අභි නිබ්බන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ නිබ්බුතා අග්ගි ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
93. විමලො හොති සුරියො සබ්බා² දිසසනති තාරකා
තෙ'පි අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
94. අනොවච්චෙත උදකං මහියා උබ්බිජ්ජි'තාවදෙ
තමපජ්ජබ්බිජ්ජතෙ මහියා ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
95. තාරාගණා වීරොවන්ති නක්කන්තා ගගනමණ්ඩලෙ
විසාබා වජ්ඣමයුක්තා ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
96. බිලාසයා දරිසයා නික්කමන්ති සකාසයා
තෙපජ්ජ ආසයා සුඛා ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
97. න හොති අරති සක්කානං සන්තුට්ඨා හොන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ සබ්බෙ සන්තුට්ඨා ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
98. රොගා තදුපසමන්ති ජීසවජා ව විනසසති
තානි අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
99. රාගො තදු තනු හොති දෙසො මොහො විනසසති
තෙ' පජ්ජ විගතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
100. භයං තදු න භවති අජ්ජපෙතං පදිසසති
තෙන ලිඛිතා ජානාම ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
101. රජොනුඤ්ඤාසති උඤ්ඤා අජ්ජපෙතං පදිසසති
තෙන ලිඛිතා ජානාම ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
102. අනිට්ඨගන්තො පක්කමති දිබ්බගන්තො පවායති
සොපජ්ජ වායති ගන්තො ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.

1. නිරයෙපි දසසහසෙස - මජ්ඣ, අසා.

නිරයෙසු දසසහසසී - මව්.

2. සබ්බෙ - සිඛු.

103. සබ්බෙ දෙවා පදිසසනති යපයිකා අරුපිනො
තෙ'පජ්ජ සබ්බෙ දිසසනති ධුවං බුද්ධො භවිසසයි.
104. යාවතා නිරයා නාම සබ්බෙ දිසසනති තාවදෙ
තෙ'පජ්ජ සබ්බෙ දිසසනති ධුවං බුද්ධො භවිසසයි.
105. කුඩ්ධා කවාටා සෙලා ච න භොතතාවරණා¹ තද
ආකාසභුතා තෙ' පජ්ජ ධුවං බුද්ධො භවිසසයි.
106. චුඡි ව උපපතති ව බණේ තසමිං න විජ්ජති
තාති අජ්ජ පදිසසනති ධුවං බුද්ධො භවිසසයි.
107. දළභං පගගණිත විරියං මා නිවත්ති² අභිකකම
මයමෙපතං පජානාම ධුවං බුද්ධො භවිසසයිති.
108. බුද්ධසස වචනං සුඤ්ඤා දසසහසසීන දුභයං
තදධනුට්ඨො³ පමුදිතො එවං විනේතසහං තද.
109. අද්දොඤ්ඤාවචනා බුද්ධා අමොසවචනා ජිනා
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධුවං බුද්ධො භවාමහං.
110. යථා ඛික්ඛං නහෙ ලෙඩ්චු ධුවං පතති භූමියං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධුවසසසනං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධුවං බුද්ධො භවාමහං.
111. යථා'පි සබ්බසත්තානං මරණං ධුවසසසනං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධුවසසසනං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධුවං බුද්ධො භවාමහං.
112. යථා රත්තිකකියෙ පතෙත සුරියසුගගමනං ධුවං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධුවසසසනං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධුවං බුද්ධො භවාමහං.

1. භොතතාවරණං - සිඳු.

2. මා නිවත්ති - මජ්ඣ.

3. භවධනුට්ඨො - සිඳු.

113. යථා නික්කන්තසයනස්ස සීහස්ස නදනං ධූවං.
තථෙව බුද්ධසෙට්ඨානං චචනං ධූවසස්සනං.
චිතථං නත්ථි බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
114. යථා ආපනතසත්තානං භාරමොරොපනං ධූවං.
තථෙව බුද්ධසෙට්ඨානං චචනං ධූවසස්සනං.
චිතථං නත්ථි බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
115. හඤ්ඤාධිකරෙ ධම්මෙ විචිනාමි ඉතො චිතො
උද්ධං අධො දසදිසා යාවතා ධම්මොධාතුයා,
116. විචිනනො තද දකඛ්ඨි¹ පඨමං දුතපාරමිං.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි අනුචිත්තං මහාපථං.
117. ඉමං කං පඨමං තාව දලහං කකා සමාදිය
දුතපාරමිතං ගව්ඡ යදි බොධිං පත්තුමිව්ඡසි.
118. යථා'පි කුමො සම්පුණ්ණො යස්ස කස්සචි අධොකතො
වමනෙ උදකං නිසෙසසං න තත්ථ පරිරක්ඛති
119. තථෙව යාවකෙ දිස්වා හීනමුක්ඛකට්ඨමඤ්ඤිමෙ
දද්ධි දුතං නිසෙසසං කුමො විය අධොකතො
120. න හෙ තෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මො භවිස්සරෙ
අඤ්ඤා'පි විචිනිස්සාමි යෙ ධම්මො බොධිපාවනා
121. විචිනනො තදදකඛ්ඨි¹ දුතියං සීලපාරමිං.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආයෙවිතනියෙවිතං.
122. ඉමං කං දුතියං තාව දලහං කකා සමාදිය
සීලපාරමිතං ගව්ඡ යදි බොධිං පත්තුමිව්ඡසි.
123. යථාපි වමරි වාලං² කිස්ථිවි³ පතිලක්ඛිතං.
උපෙති මරණං තත්ථ න විකොපෙති වාලධිං.
124. තථෙව කං වතුසු භුමිසු සීලානි පරිසුරය
පරිරක්ඛ සබ්බද සීලං වරෙ විය වාලධිං.

1. තදදකඛ්ඨි - සිඳු, මජ්ඣ.

2. වාලං - සිඳු.

3. කිස්ථිඤ්චි - මජ්ඣ.

125. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මා භවිස්සරෙ
අඤ්ඤාපි විචිතියාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
126. විචිතනෙතා තද දකඛිං තතියං නෙක්ඛම්මපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනියෙවිතං.
127. ඉමං තුං තතියං තාව දලහං කතවා සමාදිය
නෙක්ඛම්මපාරමිං¹ ගවජ යදි බොධිං පතතුම්චජ්ජි.
128. යථා අත්තසරෙ පුරිසො විරවුතො දුබ්බදිනො
න තත් රාගං දභිජනෙති මුත්තිං යෙව ගවෙසති.
129. තථෙව තුං සබ්බභවෙ පසා අත්තසරෙ විය
නෙක්ඛම්මාහිදුබො හොහි භවතො පරිමුත්තියා.
130. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව, බුද්ධධම්මා භවිස්සරෙ
අඤ්ඤාපි විචිතියාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
131. විචිතනෙතා තද දකඛිං චතුත්ථං පඤ්ඤාපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනියෙවිතං.
132. ඉමං තුං චතුත්ථං තාව දලහං කතවා සමාදිය
පඤ්ඤාපාරමිතං² ගවජ යදි බොධිං පතතුම්චජ්ජි.
133. යථා³ භික්ඛු භික්ඛනෙතා භීතමුක්ඛකථාමජ්ඣමෙ
කුලානි න විචජ්ජනෙතා එවං ලහති යාපනං.
134. තථෙව තුං සබ්බකාලං පරිපුච්ඡනෙතා බුධං ජනං
පඤ්ඤාපාරමිතං² ගතවා සම්බොධිං පාපුණ්ණසි.
135. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මා භවිස්සරෙ
අඤ්ඤාපි විචිතියාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
136. විචිතනෙතා තද දකඛිං පඤ්ඤාමිං විරිය පාරමිං⁴
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනියෙවිතං.

1. නෙක්ඛම්මපාරමිතං - සායාමජ්ජ.

3. යථාහි - මච්චි.

2. පඤ්ඤාය පාරමිං - මච්චි.

4. විරිය පාරමිං - මජ්ඣ.

137. ඉමං කං පඤ්ඤමං තාව දුග්ගං කකා සමාදිය
විරිය පාරමිතං ගවජ යදි බොධං පතතුමිවජසි.
138. යථා'පි සීහො මිගරාජා නිසජ්ජධානවකාමො
අලිනවිරියො හොති පග්ගහිතමනො තද

 139. තථෙවි කං¹ සබ්බභවෙ පග්ගණ විරියං දුග්ගං
විරියපාරමිතං ගතවා සමොධාධං පාදුණිසසි.
 140. න හෙතෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මො භවිසාරෙ
අඤ්ඤා'පි විචිනිසාමි යෙ ධම්මො බොධිපාවනා.
 141. විචිනනො තද දකඛි ඡට්ඨමං බන්ධිපාරමි.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 142. ඉමං කං ඡට්ඨමං තාව දුග්ගං කකා සමාදිය
තත් අදෙවජ්ඣවනසො² සමොධාධං පාදුණිසසි.
 143. යථා'පි පඨවි³ නාම සුවිමි අසුවිමි ව
සබ්බං සහති නිකෙඛපං න කරොති පටිසං දයං⁴
 144. තථෙ'වි කමි සබ්බසං සමොනාවමානකම්මො⁵
බන්ධිපාරමිතං ගතවා සමොධාධං පාදුණිසසි.
 145. න හෙතෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මො භවිසාරෙ
අඤ්ඤා'පි විචිනිසාමි යෙ ධම්මො බොධිපාවනා.
 146. විචිනනො තද දකඛි සත්තමං සව්වපාරමි.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 147. ඉමං කං සත්තමං තාව දුග්ගං කකා සමාදිය
තත් අදෙවජ්ඣවනො සමොධාධං පාදුණිසසි.

1. කමි - සිමු

2. අදෙවජ්ඣවනසො - මජ්ඣ.

3. පඨවි - මජ්ඣ.

4. කයා - පු.

5. සමොනාවමානකම්මො - මහි සබ්බභවේ සමොනනවිමානා කමො - පු.

148. යථා'පි ඔසධි නාම තුලාභුතා සදෙවකෙ
සමයෙ උතුටියෙ¹ වා නෙවොක්කමති² වීරීනො.
149. තථෙ'ව කුමසි සචෙට්ඨු මා ඔක්කමි හි³ වීරීනො
සචුපාරමිතං ගතවා සමෙබ්බං පාපුණිසසසි.
150. න හෙතෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මා හවිසසරෙ
අඤ්ඤා'පි විවිතිසසාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
151. වීරීනනෙතා තද දකඛං අට්ඨමං අධිට්ඨානපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
152. ඉමං කං අට්ඨමං තාව දලහං කකා සමාදිය
තත්ත කං අවලො භුතා සමෙබ්බං පාපුණිසසසි.
153. යථා'පි පබ්බතො සෙලො අවලො සුප්පතිට්ඨිනො
න කමපති භුතවානෙහි සකට්ඨානෙ'ව තිට්ඨති.
154. තථෙ'ව කුමසි අධිට්ඨානෙ සබ්බද අවලො හව
අධිට්ඨානපාරමිං⁴ ගතවා සමෙබ්බං පාපුණිසසසි.
155. න හෙතෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මා හවිසසරෙ
අඤ්ඤා'පි විවිතිසසාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
156. වීරීනනෙතා තද දකඛං නවමං මෙත්තාපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
157. ඉමං කං නවමං තාව දලහං කකා සමාදිය
මෙත්තාය අසමො හොති යදි බොධිං පතතුමිට්ඨසි.
158. යථා'පි උදකං නාම කලයාණෙ පඨකෙ ජනෙ
සමං ඵරති සිතෙන පවාගෙති රජොමලං.⁵

1. උතුට්ටෙට් - පු.

2. න වොක්කමති - සිමු, මජ්ඣං, සායා, න ඔක්කමති - අසා.

3. නාතික්කමති - සිමු, මා වොක්කමති - මජ්ඣං, මා වොක්කමති හි - මවි.
මා වොක්කමසි - සායා

4. අධිට්ඨාන පාරමිතං - සිමු, මජ්ඣං.

5. රජං මලං - පු.

159. තපේ'ව කුමි හිතාහිතේ' සමං මෙතතාය භාවය
මෙතතාපාරමිතං ගතතා සමොධායං පාපුණ්සසයි.
160. න භෙතෙ එතතකායෙව බුද්ධධර්මා හවිසාරෙ
අඤ්ඤා'පි විවිතිසාමි යෙ ධර්මා බොධිපාවනා.

 161. විචිතතෙතා තද දකිං දසමං උපෙකකාපාරමි.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 162. ඉමං කං දසමං තාව දලහං කතා සමාදිය
තුලාභුතො දලො හුතා සමොධායං පාපුණ්සසයි.
 163. යථා'පි පඨවි² නාම තිකඛිතං අසුචිං සුචිං
උපෙකකිති උභොපෙතෙ කොපානුනායවජ්ජනා.
 164. තපේ'ව කුමි සුබදුකෙබ්බ තුලාභුතො සද හව
උපෙකකාපාරමිං ගතතා සමොධායං පාපුණ්සසයි.
 165. එතතකායෙ'ව තෙ ලොකෙ යෙ ධර්මා බොධිපාවනා
තතුදං නත් අඤ්ඤා දලහං තත් පතිට්ඨහ.
 166. ඉමෙ ධර්මෙ සච්ඡෙසනො සභාවසරසලකඤ්ඤා,³
ධර්මතෙජෙන වසුධා දසසහසසි පකමපර.
 167. වලභි රවති පඨවි⁴ උච්ඡ්වයනං ව පිළිතං⁵
තෙලයතෙන යථා වකං උචං කමපති මෙදිති.
 168. යාවතා පරිසා⁶ ආසි බුද්ධසා පරිවෙසනෙ
පවෙධමානා සා තත් මුච්ඡිතා සෙති භූමියං.
 169. සවානෙකසහසානි කුමහීනඤ්ච සතා බහු
සඤ්චුණ්ණා මරීතා තත් අඤ්ඤාමඤ්ඤං පසට්ඨිතා.⁷
 170. උබ්බිග්ගා තසිතා හිතා හතතා බ්‍යාධිතමානසා
මහාජනා සමාගමෙ දීපබ්බරලුපාගමුං.

1. කං හිතාහිතෙ - සා - මජ්ඣං, කං අහිතහිතෙ - ඩු, මව්.

2. පඨවි - මජ්ඣං.

3. සභාව සරසලකඤ්ඤා - සා, මජ්ඣං, මව්.

4. වලභි රවති පඨවි - මජ්ඣං, වලභි රවති පුද්ධි, - මව්.

5. ඉච්ඡයනං ව පිළිතං - පු.

6. යා තද පරිසා - පු.

7. අඤ්ඤාමඤ්ඤපසට්ඨිතා - අසා.

171. කිං හවිසසති ලොකස්ස කල්‍යාණමථ පාපකං
සබ්බො උපද්දන්තො ලොකො තං විනොදෙහි චක්ඛුම.
172. තෙසං තද්‍ය සඤ්ඤපෙසි දීපභිකරො මහාමුනි
විසසස්සා හොථ මා හාථ¹ ඉමඤ්ඤං පඨවිකම්පනෙ.
173. යමහං අජජ බ්‍යාකාසිං බුද්ධො ලොකෙ හවිසසති
එසො සමමසති ධම්මං පුබ්බකං ජිනසෙවිතං.
174. තස්ස සමමසන්තො ධම්මං බුද්ධභූමිං අසෙසන්තො
තන්තා'යං කම්පිතා ජයවි² දසසහස්සි සදෙවකෙ.
175. බුද්ධස්ස චචනං සුඤ්ඤා මනො හිබ්බාසි තාවදෙ
සබ්බෙ මං උපසඞ්කම්මි පුතාපි අභිවාදස්සං³
176. සමාදිසිත්වා බුද්ධගුණං දම්මං කත්වාන මානසං
දීපඛාරං⁴ නමස්සිත්වා ආසනා උච්ඡතිං තද්.
177. දිබ්බං මානුසකං පුප්ථං දෙවා මානුසකා උභො
සමොකිරන්ති පුප්ථෙහි වුට්ඨගත්තස්ස ආසනා.
178. වෙදයන්ති ච තෙ සොත්ථිං දෙවා මානුසකා. උභො
මහත්තං පඤ්ඤං තුයහං තං උභස්සු යථිච්ඡිතං.
179. සබ්බිතියො විචජ්ජන්තු සොකො රොගො⁴ වීනස්සතු
මා තෙ හවන්තකරායො⁵ ඵ්ඤ්ඤං බ්‍යාධිමුක්තමං.
180. යථා'පි සමයෙ පකෙත පුප්ථන්ති පුප්ථිනො දුමා
තථෙව කං බුද්ධවීර බුද්ධඤ්ඤානෙත පුප්ථසි.
181. යථා යෙ කෙවි සමබුද්ධා පුරස්සං දසපාරමී
තථෙව කං මහාවීර පුරය දසපාරමී.

1 හායථං - මජ්ඣං.

2. සථවි - මජ්ඣං, පුප්ථි - සිමු.

3. පුතාපි මං අභිවාදස්සං - සිමු, මවි, පුතාපි අභිවාදස්සං - මජ්ඣං, සතා.

4. සබ්බරොගො - සිමු.

5. හවන්තකරායා - මජ්ඣං.

182. යථා යෙ කෙවි සමබුද්ධා බොධිමණ්ඩලෙහි බුරුකරෙ
තථෙවි කං මහාවීර බුරුකසසු ජිනබොධියං.
183. යථා යෙ කෙවි සමබුද්ධා ධම්මවකකං පවත්තයුං
තථෙවි කං මහාවීර ධම්මවකකං පවත්තය.
184. පුණ්ණමාසෙ යථා චන්ද්‍ර පරිපූර්ණා විරොචති
තථෙවි කං පුණ්ණමනො විරොච දසසහසසියං.
185. රාහුමුත්තො යථා සුරියො තාපෙන අභිරොචති¹
තථෙවි ලොකා මුක්ඛිකා විරොච සිරියා තුවං.
186. යථා යා කාවි නදියො ඔසරනති මහොදධිං
එවං සදෙවකා ලොකා ඔසරනතු² තවන්තිකෙ.
187. තෙහි ථුතප්පසඤ්ඤා³ යො දසධම්මෙ සමාදිය
තෙ ධම්මෙ පරිපූරෙත්තො පවතං පාවිසී⁴ තදති.

සුමේධකථා නිවර්තනා.

1. අභිරොචති - මජ්ඣ.
2. ඔසරනති - සිමු.
3. ථුතප්පසඤ්ඤා - සිමු.
4. පාවිසී - මජ්ඣ.

1. දීපඛකර බුද්ධචංසො

1. තද නෙ භොජයිත්වාන සසඛං ලොකනායකං
උපගඤ්ජුං සරණං තස්ස¹ දීපඛකරස්ස සන්තුනො.
2. සරණාගමනෙ කඤ්චී නිවෙසෙති² තථාගතො
කඤ්චී පඤ්ඤාසු සිලෙසු සිලෙ දසවිධෙ පරං.

 3. කස්සචි දෙති සාමඤ්ඤං චතුරො ඵලමුත්තමෙ
කස්සචි අසමෙ ධම්මෙ දෙති සො පටිසම්භිද.
 4. කස්සචි වරසමාපත්තියො අට්ඨ දෙති නරාසභො
තිස්සො කස්සචි විජජායො ජළභිඤ්ඤා පච්චෙව්ති.
 5. තෙන යොගෙන ජනකායං ඔවදි සො මහාමුත්ති
තෙන විජාරිකං ආසි ලොකනායකස්ස සාසනං.
 6. මහාහනුසහකඛ්ඤා³ දීපඛකරසනාමකො⁴.
බහු ජනෙ තාරයති පරිමොචෙති දුග්ගතිං.
 7. බොධනෙය්‍යං ජනං දිස්වා සතසහස්සෙපි යොජනෙ
බණෙන උපගන්ත්වාන බොධෙති තං මහාමුත්ති.
 8. පඨමාභිසමයෙ බුද්ධො කොට්ඨතමබොධයි
දුතියාභිසමයෙ නාමො නවුත්තකොට්ඨබොධයි.
 9. යද ව දෙවහවනම්භි බුද්ධො ධම්මදෙසයි
නවුත්තකොට්ඨසහස්සානං තතියාභිසමයො අහු.
 10. සන්තිපාතා තයො ආසුං දීපඛකරස්ස සන්තුනො
කොට්ඨසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො.

1. තස්ස-පු

2. නිවෙසෙයි-මජ්ඣ., නිවාසෙයි-සිඤ්ඤා.

3. මහාහනු උසහකඛ්ඤා-මව්.

4. දීපඛකරස්ස නාමකො-මජ්ඣ.

11. පුත නාරදකුටමහි පච්චෙකගතෙ ජිනෙ
විණාසවා විකමලා සමිංසු සතකොට්ඨො.
12. යමහි කාලෙ මහාවිරො සුඤ්ඤානසිද්ධව්වයෙ
නවුත්තොට්ඨසහසෙසහි පචාරෙසි¹ මහාමුත්ති.
13. [අතං තෙන සමයෙන ජට්ටො උග්ගතාපතො
අත්තලිකමහි වරණං පඤ්ඤාභිඤ්ඤාසු පාරදො.*]
14. දසවිසසහසසානං ධාර්මිකසමයො අහු
එකද්විතො දහිංසමයා ගණනාතො අසංඛිද්ධො.
15. චිත්තාරිකං බාහුජ්ඤාදං ඉද්ධං ජීතං අහු තද
දීපඛාරස්ස හගවතො සාසනං සුවිසොධිතං.
16. වත්තාරිසතසහසසානි ඡළභිඤ්ඤා මහිඤ්ඤා
දීපඛාරං ලොකවිද්ධං පටිචාරෙතති සබ්බද.
17. යෙ කෙවි තෙන සමයෙන ජහන්ති මාත්සුසං හවං
අප්පත්තමානසා සෙධා ගරහිතා ව² හවන්ති තෙ.
18. සුප්පජජිතං පාවචනං අරහතෙතහි තාදිහි
විණාසවෙහි විමලෙහි උපසොහති සබ්බද³
19. නගරං රත්තවතී නාම සුදෙවො නාම බතඤ්ඤො
සුමෙධා නාම ජාතිකා දීපඛාරස්ස සත්ත්වනො.
20. දසවසසහසසානි අගාරමජ්ඣ සො⁴ වසී
හංසා කොඤ්ඤා මයුරා ව තයො පාසාදමුක්ඛමා.
21. තිණි සතසහානි නාරියො සමලඛිතා
පදුමා නාම සා නාරි උසහකඛන්ධො නාම අත්තජො.
22. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා හත්ථියානෙන නිසබ්බි
අනුනදසමාසානි පධානං පදහි ජිනො.

1. පටිචාරෙසි-සිමු.

2. ගරහිතා-ම ජ සං.

3. උපසොහති සදෙවකෙ-සු.

4. අගාරං අස්සංසො-සිමු.-මජ්ඣං,
අගාරං අස්සංසංසං ජිනො-සත්තං

* අයං ගාථා අත්ථසාලිනියා ධම්මසඤ්ඤා-දඬු කපා නිදනවණ්ණනාය දීපඛාර බුද්ධිවංසෙ ලිඛිතා ඉමසමි. පත බුද්ධිවංසෙ තත්ථිභාවො යෙව පනස්සා සුක්කතරො. කසමාති වෙ? හෙවධං සුමෙධං-කපාසු කථිතා හි. (අඬු කපා)

23. පධානචාරං වරිකාන අබුජ්ඣ මානසං¹ මුති
මුහමුතා යාවිතො සනෙතා දීපඛාරො මහාමුති.
24. වක්ඛි වක්කං² මහාවීරො නන්දරාමෙ සිරිසරෙ³
හිසිනෙතා සිරිසමුලමභි අකා තිස්සිමඤ්ජනං.
25. සුමඛලො ව තිස්සො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සාගතො නාමුපට්ඨාකො දීපඛාරස්ස සත්ත්වො.
26. නන්ද වෙව සුනන්ද ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස භගවතො පිපථලිති පවුච්චති.
27. තප්පස්ස භලලිකා⁴ නාම අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
සිරිමා සොණා උපට්ඨිකා දීපඛාරස්ස සත්ත්වො.
28. අසීති හස්මුඛෙබ්බො දීපඛාරො මහාමුති
*සොහති දීපරුකෙඛා'ව සාරාජා'ව චූලලිතො.
29. සතවස්සසහසසාති⁵ ආයු⁶ තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
30. ජොතසිකාන සද්ධම්මං සන්තාරෙත්වා මහාජනං⁷
ජලිතා අග්ගිකඛ්ඤා'ව නිබ්බුතො සො සසාවතො.
31. සා ව ඉද්ධි සො ව යසො තානි ව පාදෙසු වක්කරතතානි
සබ්බං සමන්තරහිතං නත්තු රික්ඛා සබ්බසබ්බාරාති.
32. දීපඛාරො ජිනො සඤ්ඤා නන්දරාමමභි නිබ්බුතො
තස්සව තස්ස ජිනද්විපො ජනතිංසුබ්බධියොජනොති.

දීපඛාරබුද්ධවංසො පඨමො.

1. මානසා-සායා

2. වක්ඛවකෙකා-සායා

3. සිරිධරෙ-සිමු, වසි ජිනො-සායා

4. තපස්සුභලලිකා-සිමු

* "පහානිධාවති තස්ස සමන්තා දසයොජනො"-සායමා
පොඤ්ඤා ඉදමපි ගාරුද්ධි දිසස්සි.

5. සතසහසස වසන්ති-සිමු-ජෙසං, මරි

6. ආයු-සිමු.

7. සන්තාරෙත්වා සදෙවකං-පු

2. කොණ්ඩඤ්ඤ බුද්ධචංසො

1. දීපචක්ඛරස්ස අපරෙත කොණ්ඩඤ්ඤ නාම නායකො
අනන්තතෙජො අමීතයසො අසමෙය්‍යො දුරාසදො
2. ධරණුපමො¹ ඛමනෙත සීලෙන සාගරුපමො
සමාධිතා මෙරුපමො² ඤාණෙන ගගනුපමො.
3. ඉන්ද්‍රියලබ්ධොරුක්ඛිතං - මහසංවච්ඡාසනං
පකාසෙසි සද්ධං බුද්ධො හිතය සබ්බපාණිනං.
4. ධම්මචක්ඛං පචන්තොනෙත³ කොණ්ඩඤ්ඤ ද්‍රෝකනායනෙ
කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමාභිසමයො අහු.
5. තතො පරමෙයි දෙසෙනෙත නරමරුතං සමාගමෙ
නවුතිකොට්ඨසහස්සානං දුතියාභිසමයො අහු.
6. තිස්සෙ අභිමද්දනෙතා යද්ධම්මමදෙසසි
අසිතිකොට්ඨසහස්සානං ධම්මාභිසමයො⁴ අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං කොණ්ඩඤ්ඤස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සන්තචිත්තාන තාදිනං.
8. කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො
දුතියො කොට්ඨසහස්සානං තතියො නවුතිකොට්ඨනං.
9. අහං තෙන සමයෙන විජිතාවී නාම ඛන්ධො
සමුද්ධං අනතමනෙතන⁵ ඉසසරියං⁶ චත්තයාමහං.
10. කොට්ඨසතසහස්සානං විමලානං මහෙසිනං
සහ ලොකග්ගනාථෙන පරමනෙතන තප්පසිං.

-
1. ධරණුපමො යො- සිමු, සතා.
 2. මෙරුපමො- මජ්ඣං, සතා.
 3. ධම්මචක්ඛස්සචිත්තනෙ- මච්චි.
 4. තතියාභිසමයො- මජ්ඣං, සතා.
 5. සමුද්ධං අනතමනෙතන- සතා.
 6. ඉසසරියං- සිමු.

11. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි කොණ්ඩකුඤ්ඤ ලොකනායකො
අපරිමෙයො ඉතො¹ කප්පෙ බුද්ධො ලොකෙ භවිස්සති.
12. අහු කපිලවංශා රමමා නික්ඛමිතා තථාගතො
පධානං පදනිතාන කතා දුක්ඛකාරිකං.
13. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසීදිතා තථාගතො
තත් පායාසමභයහ නෙරඤ්ජරමුපෙති.
14. නෙරඤ්ජරාය තීරමනි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමභෙන නොධිමුලමනි එතිති.
15. තතො පදකඛිණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛරො
අස්සත්ථරුක්ඛමුලමනි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
16. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
17. කොලිතො උපතිස්සෙ ව අභ්‍යා භෙස්සනති සාවිකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
18. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අභ්‍යා භෙස්සනති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සජො'ති පවුච්ඡති.
19. වික්ඛො ව හත්ථාලවකො අභ්‍යාභෙස්සනතුපට්ඨකා
උක්ඛරා නන්දමාතා ව² අභ්‍යා භෙස්සනතුපට්ඨිකා.
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
20. ඉදං සුතාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධචීජඤ්ඤො අයං.
21. උක්ඛුට්ඨිසග්ගං වික්ඛෙනති අප්පොට්ඨෙති හසනති ව
කතඤ්ජලී නමස්සනති දසසහස්සි සදෙවකා.
22. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣිස්සාම සාසනං
අනාගතමනි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

1. අපරිමෙයානො-මජ්ඣ.

2. නන්දමාතා ව උක්ඛරා-මජ්ඣ.

23. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජ්ඣිය
හෙට්ඨා තිසේ ගහෙතොන උග්ගරන්ති මහානදිං.
24. එවමෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමිමං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙසසාම සමමුඛා ඉමං.

 25. තසසාහං වචනං සුත්වා භියොසා විහ්නං පසාදයිං
තමෙව අත්ථං සාධෙතොසා මහාරජ්ජං ජිනෙ අදං
මහාරජ්ජං වජ්ජිතාන පබ්බජිං තසස සංගහිතෙ.
 26. සුඤ්ඤානං විනයඤ්ඤා'පි නවධිතං සත්ථුසාසනං
සබ්බං පරියාපුණිත්තාන සොහයිං ජිනසාසනං.
 27. තත්ථසමනො විහරන්තො ක්‍රියජ්ජද්ධානවධිතමෙ
අභිඤ්ඤාපාරමිං¹ ගන්ත්වා බ්‍රහ්මලොකමගව්ඡහං.
 28. නගරං රමමවතී නාම සුනන්දෙ නාම ඛක්ඛියො
සුජාතා නාම ජතිකා කොණ්ඩකුඤ්ඤාසා මහෙසිනො.
 29. දසවස්සසහසසාති අගාරමජ්ඣං සො වසී
සුචි සුරුචි සුභො ච තයො පාසාදවුත්තමා²
 30. තිණි සතසහසසාති නාරියො සමලඛිතා
රුච්ඡෙචි නාම නාරි විජිතසෙතො නාම අත්‍රපො.
 31. නිමිත්තෙ චතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛමී
අනුනදසමාසාති පධානං පදභි ජිනො.
 32. බ්‍රහ්මුතා යාවිතො සතො කොණ්ඩකුඤ්ඤ දිපදුත්තමො³
වත්ථි වක්කං මහාවීරො දෙවානං නගරුත්තමෙ.
 33. හද්දෙ වෙච්ච සුහදෙ ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
අනුරුද්ධො නාමුපද්ධාකො කොණ්ඩකුඤ්ඤාසා මහෙසිනො.

1. අභිඤ්ඤාසු පාරමිං-මවි.

2. පාසාදවරවුත්තමා-සිමු.

3. දිපදුත්තමො-මජ්ඣ.

34. තිසාං ව උපතිසාං ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
සාලකල්‍යාණිකො ඛොධි කොණ්ඩකුඤ්ඤස්ස මහෙසිනො.
35. සොණො ව උපසොණො ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා
නන්දු චෙව සිරිමා ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.
36. සො අට්ඨාසීති හත්ථානි අභිවුත්තතො මහාමුති
සොහති¹ උචරාජාව සුරියො ට්ඤ්ඤානිකො² යථා.
37. වසාසනසහස්සාති ආයු විජ්ජති කාවදෙ
කාවකා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං ඛුං.
38. ඛිණාසචෙති විමලෙති විවික්ඛා ආසි මෙදිති
යථාහි ගගනං උචුහි එවං සො උපසොහථ.
39. තෙසි නාගා අප්පමෙය්‍යා අසංඛොහා දුරාසද්ද
විජ්ජපාතංව දසෙසාධා හිඛ්ඛුතා තෙ මහායසා.
40. සා ව අතුලියා ජිනස්ස ඉඤ්ඤාණංථොවිතො ව සමාධි
සංඛං සමනතරහිතං නන්ත ටික්ඛා සංඛසංඛාරා'ති.
41. කොණ්ඩකුඤ්ඤ පචරො බුද්ධො චන්දුරාමෙති හිඛ්ඛුතො
තඤ්ච චෙතිසො වික්ඛො සත්තයොජනමුසසිතො'ති.

කොණ්ඩකුඤ්ඤ බුද්ධචංසො දුතියො.

1. සොහනෙ-මජ්ඣ.

2. ට්ඤ්ඤානිකො-මජ්ඣ.

3. මධ්‍යම බුද්ධවාදයෝ

1. කොණ්ඩකුසල සහ අපරේන මධ්‍යලො නාම නායකෝ,
තම ලොකෙ නිහන්ධාන, ධම්මකක'මභිධාරයි.¹
2. අතුලා'සි² පභා තසා, ජිනෙහ'ඤ්ඤාහි උත්තරි,
චන්ද සුරියපභා³ හ නඛා දස සහසා විරොචති.⁴
3. සො'පි බුද්ධො පකාසෙසි, චතුරො සච්චවරුත්තමෝ⁵
තෙ තෙ සච්ච රසං පිකා, විනොදෙත්ති මහාතම.
4. පකාන නොධි'මතුලං, පයමෙ ධම්මදෙසනෙ,
කොට්ඨකසහසානං, පයමො'භිසමයො⁶ අහු.
5. සුරිඤ්ඤෙවහවනෙ බුද්ධො ධම්මමදෙසයි,⁷
නචකොට්ඨකසානං,⁸ දුතියා'භිසමයො අහු.
6. යද සුනාන්දෙ චකකචන්ති, සමබුද්ධං උපසංඝමි,
තද අහති සමබුද්ධො, ධම්මහෙරි වරුත්තමො.⁹
7. සුනාන්දසා'නුවරා ජනකා, තද'සු නවුතිකොටියො,
සබ්බො'පි තෙතිරවසෙසා, අහෙසුං එභිභික්ඛකා.
8. ස නතිපාතා තයො ආසුං, මධ්‍යලසා මහෙසිනො,
කොට්ඨක සහසානං, පයමො ආසි සමාගමො.
9. දුතියො කොට්ඨකසානං, තතියො නවුති කොටිනං,
බිණ්ණසවානං විමලානං, තද ආසි සමාගමො.

-
1. ධම්මකකමභිධාරයි - බහුසු.
ධම්මකකං අභිධාරයි - සිවු.
 2. අතුලාසි - සිවු.
 3. චන්දසුරියපභා - මජ්ඣ.
 4. විරොචති - සිවු.
චතුසච්ච වරුත්තමො - සිවු.
 5. චතුසාරො සච්චවරුත්තමො - පු.
 6. ධම්මාභිසමයො - මජ්ඣ.
 7. ධම්ම අදෙසයි - මහුප, යද බුද්ධාපකාසයි -
 8. තදකොට්ඨකසානං - මජ්ඣ. මහුප.
 9. වරුත්තමො මහුප.

10. අභං තෙන සමයෙන සුරුචී නාම බ්‍රාහ්මණො,
අජ්ඣායකො මනනධරො තිණණං වෙදන පාරගු.
11. තමහං උපසංඝමම, සරණං ගන්තාන සන්තීතො,
සබ්බේඛපමුඛං සඤ්ඤං ගන්තමාලෙන පුජයි.
සුජෙතා ගන්තමාලෙන ගවපානෙන තප්පයි.
12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි මහලො දීපදත්තමො
අපරිමෙය්‍යො ඉතො¹ කප්ප අයං බුද්ධො හවිස්සති.
13. අහු කපිලංකයා රමො නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදහිකාන කතා දුක්කරකාරිකං.²
14. අජපාලරුක්ඛවුලස්මිං නිසීදිතා තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගයාන තෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
15. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
16. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සඤ්ජරුක්ඛවුලමහි බුද්ධස්සති මහායයො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
18. කොලිතො උපනිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්තී සාවකා
ආනන්දො නාමු පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සන්තී සාවකා
බොධි තස්ස හගවතො, අස්සඤ්ජො'ති පවුච්ඡති.
20. චිත්තො ච හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තා පට්ඨාකා
උත්තරා නන්ද මාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තා පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස, ගොතමස්ස යස්ස සිත්තො.
21. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධ ඛිජ්ඣකුරො අයං.

1. අපරිමෙය්‍යතො - මජ්ඣ.

2. දුක්කරකාරිකං - PTS

22. උක්කුට්ඨි සද්දං වනෙනනති අපෙඨාටෙනති¹ භසනති ව
කතඤ්ඤි නමස්සනති දස්සසහස්සි සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමති අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

 24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං විරජ්ඣය
ගෙට්ඨා තිස්සෙ ගගෙකාන උත්තරනති² මහානදිං.
 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමති අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භියෙය්‍යා විත්තං උපාදයි.
උත්තරිං³ වාමධිට්ඨාසිං දස පාරමි පුරියා.
 27. තද පිති⁴ මනුබ්‍රහ්මනෙතා සමෙට්ඨවර පනති යා
බුද්ධො දන්තා මං ගෙහං පබ්බජිං⁵ තස්ස සන්තිකෙ.
 28. සුත්තන්තං විනයඤ්ඤා'පි නවධං සත්ථාසාසනං
සබ්බං පරියාපුණිකානා⁶ සොහයිං⁷ ජිනසාසනං.
 29. තත්ථාපමනෙතා විහරන්තා බ්‍රහ්මං භාවෙකි' භාවනං
අභිඤ්ඤා පාරමිං ගන්තවා බ්‍රහ්මලොකමගච්ඡන්.⁸
 30. නගරං උත්තරං නාම⁹ උත්තරො නාම ඛතති යො,
උත්තරා නාම ජනිකා මධ්‍යමස්ස මහෙසිනො.
 31. නව වස්සසහස්සාති අගාර මජ්ඣං සො වසි
යසවා සුචිමා සිරිමා' තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 32. සමතිංස සහස්සාති' නාරියො සමලබ්භන්තා
යසවති නාම නාරී සිට්ඨො නාම අනුජො.

1. අපෙඨානෙතති - මජ්ඣ.
2. උත්තරි - මනුප.
3. තදපි - මනුප.
4. පබ්බජි - මනුප.
5. පරියාපුණිකා - මජ්ඣ.

6. සොහති - මනුප.
7. භාවෙකි - මනුප, මජ්ඣ.
8. බ්‍රහ්මලොක අගච්ඡන් - මනුප.
9. උත්තරං නාම නගරං මජ්ඣ, මනුප.
10. වත්තමධිට්ඨාසිං - සත්ථා.

33. නිමිත්තෙ වතුරො දිඨ්වා අස්ස යානෙන නිකම්ඵ,
අනුනකං අට්ඨමාසං¹ පධානං පදම්ඵ ජිනො.
34. ඔහමුතා යාවිතො සත්තො මහලො ලොකනායකො²
වත්ති වක්කං මහාචරො වනෙ සිරි වරුත්තමෙ.
35. සුදෙවො ධම්මසෙනො ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා,
පාලිතො නාමුපට්ඨාකො මහලස්ස මහෙසිනො.
36. සිව්ලා³ ච අසොකා ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා,
බොධි තස්ස භගවතො නාගරුක්කොති වුච්ඡති.
37. නන්දෙ වෙච විසාබො⁴ ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා,
අනුලා දෙව සුත්තා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
38. අට්ඨාසිති රතනානි අනුග්ගතො මහාමුනී,
තතො නිද්ධාවන්ති⁵ රංසි අනෙකසත්තසංසිද්ධො.
39. නවුතිවස්සසත්තසානි⁶ ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා නිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
40. යථා'පි සාගරෙ උමී න සක්කා තා ගණතුයෙ,
තථෙ'ව සාවකා තස්ස න සක්කා තෙ ගණතුයෙ.
41. යාව අට්ඨාසි' සමුච්ඡො මහලො ලොකනායකො,
න තස්ස සාසනෙ අත්ථි සංකිලෙස⁷ මරණං තද.
42. ධම්මක්කං⁸ ධාරයිත්වා සත්තාරෙත්වා මහාජනං,
ජලිත්වා⁹ ධුමකෙතුච නිබ්බුතො සො මහායසො.¹¹
43. සඤ්චාරානං සභාව නතං දස්සයිත්වා සදෙවකෙ,
ජලිත්වා අභික්ඛන්තො'ව සුරියො අත්ථංගතො යථා.
44. උය්‍යානෙ වෙස්සරෙ¹² නාම බුද්ධො නිබ්බාසි මහලො,
තත්ථෙ'ව තස්ස ජිනපුරො තිංස යොජනමුග්ගතො'ති.

මහාල බුද්ධවංසො තතියො.

1. අනුකට්ඨමාසානි - චතුප.
අනුන අට්ඨමාසානි - මජ්ඣ., ස්‍යා.
2. මහලො නාම නායකො - ම, මජ්ඣ.
3. සිලා - චතුප.
4. විසාබා - චතුප.
5. නිද්ධාවතී - මජ්.
6. නවුතිවස්සසත්තසානි - චතුප.

7. යාවදට්ඨාසි - සිමු.
8. සංකිලෙස - මජ්ඣ.
9. ධම්මෙ. ක්කං - මජ්ඣ., ස්‍යා, සිමු.
10. ජාලෙත්වා - සිමු.
11. සසාවකො - සිමු.
12. වසසත්තරා - ම, යෙවත්තනා-වැමු.
යෙවත්තනො - චතුප.

4. සුමන බුද්ධචංසො

1. මඬලසා අරුරන සුමනො නාම නායකො
සබ්බධරෙහි අසමා සබ්බසන්නාන' මුක්තමො.
2. සො'පි තද අමතහෙරි¹ අහනී² මෙඬලෙ දුරෙ,
ධම්මසඬ්ඛසමායුක්තං නවඬ්ඛං ජිනසාසනං.
3. නිජ්ජිනිකා³ කිලෙසෙ සො⁴ පකා සමොධි'මුක්තමං
මාපෙසි නගරං සකා⁵ සද්ධම්මපුරවරුක්කමං.⁶
4. නිරන්තරං අකුට්ඨං උජු⁷ විපුල වික්කං
මාපෙසි සො මහාවීරී සතිපට්ඨානවරුක්කමං.
5. එලෙ වත්තාරි සාමකෙඤ්ඤ වතසෙසා පටිසම්භිද
ජළභිඤ්ඤාධි සමාපත්ති පසාරෙසි තක ජීරීයං.
6. යෙ අසමනා අබ්ලා 'හිරි විරියෙහු'පාගතා
තෙ තෙ ඉමෙ ගුණවරෙ ආදියන්ති යථා සුඬං.
7. එවමෙනෙත යොගෙන උද්ධරනො මහාජනං
බොධෙසි පඨමං සකා කොට්ඨසතසහසසීයො.
8. යමහි කාලෙ මහාවීරො ඔවදි⁸ කික්ඛියෙ ගණෙ
කොට්ඨ සහසාභිසම්මු⁹ දුතියෙ ධම්මදෙසනෙ.
9. යද දෙවා මනුසා ච සමනා එකමානසා
නිරොධ පඤ්ඤා පුරිජිංසු සංඝයඤ්ඤා'පි මානසං.¹⁰
10. තද'පි ධම්මදෙසනෙ¹¹ නිරොධ පරිදීපනෙ¹²
නවුති කොට්ඨ සහසානං තතියා'භිසමයො¹³ අහු.

1. තදඅමතහෙරිං යො-මජ්ඣ.

2. අහනි-මජ්ඣං අහරි ලෙහුප.

3. නිජිනිකා -මනුප, විරිනිකා -සිමු,
ජිනිනාන - PTS.

4. කිලෙසෙහි -පු.

5. තක -සිමු.

6. ධම්මපුරවරුක්කමෙ -සිමු.

7. උජු -ලෙහුප, ම, PTS.

8. ඔවදිති -සිමු.

9. කොට්ඨසතසහසානං අභිසම්මු - ලෙහුප.

10. මානසො -මව්.

11. ධම්මං දෙසෙනෙක -මව්.

12. පරිදීපනං -මව්.

13. ධම්මාභිසමයො -මව්

11. සනිපාතා තයො ආසුං සුමනස්ස මහෙසින්තො
ඛිණාසවානං විමලානං සත්ත චිත්තාන තාදිනං.
12. වසුං චුත්තස්ස භගවතො අභිසුද්ධො¹ පචාරණෙ
කොට්ඨත්තභසෙසෙති පචාරෙසි තථාගතො.

 13. තතො පරං සනිපාතෙ විමලෙ කඤ්ඤාන පබ්බතෙ
නට්ඨිකොට්ඨාසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
 14. යද සකෙකා දෙවරාජා බුද්ධසසනු²පාගම්
අසිතිකොට්ඨභසානං තතියො ආසි සමාගමො.
 15. අතං තෙන සමයෙන නාගරාජා මදුඤ්ඤිකො
අතුලො නාම නාමෙන උසුන්නකුසලසඤ්ඤො.³
 16. තද්දුතං නාගභවතා භික්ඛුමිකා ස ඤාතිති
නාගානං දිබ්බතුරියෙති සසඛ්ඤං ජිනමුච්චංති.
 17. කොට්ඨ සත සභසානං අත්තපානෙන තප්පි.⁴
පට්ඨෙකං⁴ දුසුයුගං දකා සරණං තං උපාගමිං.
 18. සොපි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සුමනො ලොක නායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
 19. අහු කපිලවතයා රමමා නික්ඛමිකා තථාගතො
පධානං පදුභිකාන කකා දුක්කරකාරිකං.
 20. අජපාලරුක්ඛමුලසමී නිසිදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයභ තෙරඤ්ජර මුපෙහිති.
 21. තෙරඤ්ජරාය තීරමිති පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමිති එහිති.
 22. තතො පදුකඛිණං කකා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසසත් රුක්ඛමුලමිති බුජ්ඣස්සති මහායමො.

1. අභිසුද්ධ - සා.

2. උසුන්නකුසලපට්ඨයො - පිළි.
උපපන්නකුසල සඤ්ඤො යො,

3. කප්පි - ධු, ව.පි.

4. පට්ඨෙකං - මුඤ, PTS.

23. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙසුනි ගොතමො.
24. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගාභෙස්සනති සාවකා
ආනන්දො නාමු¹ පට්ඨාකො උපට්ඨිසුනති තං ජිනං.
25. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා භෙස්සනති සාවිකා
බොධි තස්ස හගවතො අස්සඤ්ඤා²ති පවුච්ඡති.
26. විතෙතො ච හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සනතු³ පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙස්සනතු⁴ පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසසීනො.
27. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධ ඛිජ්ඣකුරො අයං.
28. උකකුට්ඨි සඤ්ඤා වතෙතනති අපෙඨාටෙනති හසනති ච
කත ඤජලී නමස්සනති දස සහසසී සදෙවකා.
29. යදි⁵මස්ස ලොක නාථස්ස විරජකිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
30. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්තාන උත්තරනති මහානදිං.
31. එව⁶මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි⁷මං ජිනං
අනාගතමහි අධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
32. තස්සා⁸පි වචනං සුත්තා භීයො විතං පසාදයි.
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
33. මෙබලං නාම¹ නගරං සුදත්තො නාම ඛන්ඨියො
සිරිමා නාම ජනිකා සුමනස්ස මහෙසීනො.
34. න.ව වස්ස සහස්සානි අගාරමජ්ඣා යො වසී²
වන්දො සුවන්දො වටංසො ච තයො පාසාදමුත්තමා.

1. නගරං මෙබලං නාම -මජ්ඣ.

2. අගාරං අජ්ඣා යො වසී -මජ්ඣ.

35. තෙ සඤ්ඤාසාධනී¹ නාරියො සමලක්ඛනා,
වටංසිකා² නාම නාරී අනුපමො නාම අනුරො.
36. නිමිත්තෙ වතුරො දිසවා හස්සියානෙන නිකඛිති
අනුනදසමාසාති පධානං පද්ධි ජිනො.
37. උභවිතා යාවිතො සනෙහා සුමනො ලොක නායකො
වතති වකකං මහාවීරො මෙඛලෙ පුරවුක්කමො.³
38. සරණො භාවිතකො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
උදෙතො නාමු'පට්ඨාකො සුමනස්ස මහෙසිනො.
39. සොණා ව උපසොණා ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
සො'පි බුද්ධො අමිතයසො නාගමුලෙ අබුජ්ඣව.
40. වරුණො ව සරණො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
වාලා ව උපවාලා ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.
41. උච්චතතෙන⁴ යො බුද්ධො නවුත්තරස්සමුග්ගතො
කඤ්චනග්ගිය සංකාසො දස සහසී වීරොවති.⁵
42. නවුති වස්ස සහස්සාති ආයුජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
43. තාරණියෙ තාරයිතො බොධනියෙ ව බොධි
පරිනිබ්බාසි සමබුද්ධො උච්චරාජා'ව අසුමි.⁶
44. තෙ'පි ථිණාසවා හික්ඛු යො ව බුද්ධො අසාදියො
අතුලං පහං දසසයිතො නිබ්බුතා තෙ මහායසා.
45. කඤ්ච ඤාණං අතුලියං තාති වා'තුලියාති උත්තරාති
සබ්බං සමත්තර්හිතං නනු රික්කා සබ්බසංඛාරා.
46. සුමනො යසධරො බුද්ධො අඛාරාමමිති නිබ්බුතො
තතො'ව තස්ස ජිනපුට්ඨො චතුර්වර්ණ මුග්ගතො'ති.

සුමන බුද්ධවංසො වතුරො.

1. සෙසඤ්ඤාසාධන - මජ්ඣ.

2. වටංසික - සිඛු, සා, වටංසකා - මව්,
වලං සිකි - PTS

3. පුරවරුක්කමෙ - සිඛු, මව්, සා.

4. උච්චතරෙන - සිඛු.

5. වීරොවර - සිඛු.

6. අසුමි - සිඛු.

5. රෙවත බුද්ධවංසො

1. සුමනස්ස අපරෙත රෙවතො නාම නායකො
අනුපමො අසද්ධිසො අතුලො උත්තමො ජිනො.
2. සො'පි ධම්මං පකාසෙසි බ්‍රහ්මිනා අභියාචිතො
බන්ධාතුවච්ඡානං අප්පවත්තං භවා'හවෙ.

 3. තස්සා'භිසමයා තිණි අහෙසුං ධම්මදෙසනෙ
ගණනාය න චත්තබ්බො පයමා'භිසමයො අහු.
 4. යද අරිඤ්ඤං රාජං විනෙසි රෙවතො මුනි
තද කොට්ඨසභස්සානං¹ දුතියා'භිසමයො අහු.
 5. සත්තා'හං පටිසල්ලානා වුට්ඨනිත්වා නරාසහො
කොට්ඨසතං නරමරුතං² විනෙසි උත්තමෙ එලේ.
 6. සන්තිපාතා තයො ආසුං රෙවතස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සුවිමුක්ඛානං³ තාදිනං.³
 7. අතික්කන්තා ගණනපථං⁴ පයමං යෙ සමාගතො
කොට්ඨසතස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
 8. යො'පි⁵ පඤ්ඤාය අසමො තස්ස චක්කානුවත්තකො
සො තද ව්‍යාධිතො ආසි පකෙතා ජීවිතසංසයං.
 9. තස්ස ගිලානපුච්ඡාය⁶ යෙ තද උපගතා මුනි
කොට්ඨසතස්සානං⁷ අරහත්තො තතියො ආසි සමාගමො.
 10. අහං තෙන සමයෙන අතිදෙවො නාම බ්‍රාහ්මණො
උපගන්තවා රෙවතං බුද්ධං සරණං තස්ස ගව්ඡහං.
 11. තස්ස සීලං සමාධිඤ්ඤා පඤ්ඤාගුණමනුක්කමං.⁸
ථොමසිත්වා යථාථාමං උත්තරීය'මද්දස'හං.
 12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි රෙවතො ලොකනායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො⁹ භවිස්සති.

1. කොට්ඨසතස්සානං - සිමු.

2. නරවරා, -මජ්ඣ.

3. සුවිමුක්ඛානං තාදිනං - ධජු, සිමු, PTS.

4. අතික්කන්තගණපථං - බය, මැවු, PTS.

5. යොසො - මජ්ඣ, මැවු, PTS.

6. ගිලානි - මව්.

7. කොට්ඨසතස්සානං - මජ්ඣ,
කොට්ඨසතස්සානං - සයා

8. ගුණවරුක්කමං - සිමු.

9. සමුඛෙ - සිමු.

13. අහු කපිලවනයා රමො නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදම්භිකා කතා දුක්ඛාරකාරිකං.
14. අප්පාලරුක්ඛවුලස්මිං නිසීදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයා නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
15. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලෙහි එහිති.
16. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසක්කරුක්ඛවුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායයො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
18. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
ආනන්දො නාමු' පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලව ඡුඡුඡා ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසක්කො'ති පවුට්ඨිති.
20. විතො ච හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තු' පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙස්සන්තු' පට්ඨිකා
ආයු වස්සස්සතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
21. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙඤ්ජනො
ආමොදිකා නරමරු බුද්ධචරිතභික්ඛුරො අයං.
22. උක්ඛවුලිසඤ්ඤං විතොන්ති අප්පොට්ඨන්ති භස්සන්ති ච
කත්ඤ්ජලි නමස්සන්ති දස්සහස්සි සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජක්ඣය
භෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්තා උත්තරන්ති මහානදිං.
25. එව'ලෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.

26. තස්සා'පි වචනං සුත්වා භියො චිත්තං පසාදයි.
උත්තරිං ච ත'මධිට්ඨාසිං දසපාථම්පුරියා.
27. තද'පි මං¹ බුද්ධධම්මං සරිත්වා අනුබ්‍රාහ්මිං.
ආහරිස්සම්මි තං ධම්මං යං මයහං² අභිපක්ඛිතං.
28. නගරං සුධංකුඤ්චකං³ නාම විපුලා නාම ඛනිකියා
විපුලා නාම ජනිකා රෙවතස්ස මහෙසිනො.
29. ජබ්බස්සසහස්සානි⁴ අගාරමජ්ඣං සො වසී
සුද්දස්සනො ව රතනංගි⁵ ආවෙලො⁶ ව විභුසිතො
සුඤ්ඤකම්මාභිනිබ්බන්තා තයො ජාසාද මුත්තමා.
30. තෙතතිංස සහස්සානි⁷ නාරියො සමලඬානා
සුද්දස්සනා නාම දෙවී වරුණො නාම අනුජො.
31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛිම්
අනුනාසකමාසානි පධානං පදම් ජිනො.
32. බ්‍රහ්මනා යාවිනො සනෙතා රෙවතො ලොක නායකො
ච තති චක්කං මහාවීරො වරුණා රාමෙ සිරිසරො.⁸
33. වරුණො බ්‍රහ්මදෙවො ව අහෙසුං අග්ග සාවකා
සමහවො නාමුපට්ඨාකො රෙවතස්ස මහෙසිනො.
34. හද්ද වෙච සුහද්ද ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සො'පි බුද්ධො අසමසමො නායමුලෙ අබුජකිඨ.
35. පදුමො කුඤ්ඤරො වෙච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සිරිමා වෙච යසවති අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
36. උච්චතතෙන⁹ සො බුද්ධො අසීති හත් මුග්ගතො
මහාසෙති දිසා සබ්බා ඉඤ්ඤෙතූ උග්ගතො.

1. තං - මජ්ඣ.

2. මයං - මහාප.

3. සුධංකුඤ්චකං - සිමු, සුධංකුඤ්චකං. PTS, සා.

4. ජ ව ච සහස්සානි - මජ්ඣ.

5. සුද්දස්සනෙ, රතනංගි - මජ්ඣ.

6. අවෙලො - සිමු.

7. තෙතතිංස ව සහස්ස නි - මජ්ඣ.

8. සිරිසරො - සිමු.

"වතනවතනා, මහාවීරො, වරුණාරාමෙ වසී ජිනො" - සා.

9. උච්චතතෙ - සිමු.

37. තස්ස සරීරෙ නිබ්බන්තා පභා මාලා අනුත්තරා
දිවා වා යදිවා රත්තිං සමන්තා ඵරති¹ යොජනං.²
38. සට්ඨිවස්සසහස්සානි ආයු විජජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාමරසි ජනතං බහුං.
39. දස්සයිත්වා බුද්ධබලං අමතං ලොකෙ පකාසයං
නිබ්බායි අනුපාදනො යථ'ගගු'පාදනසංඛයා.
40. සො ච කායො රත්තනිභො සො ච ධම්මො අසාදිසො
සබ්බං සමන්තරහිතං නනු රික්ඛා සබ්බසංඛාරා.
41. රෙවතො යසංඛරො බුද්ධො නිබ්බුතො සො මහාමුනි³
ධාතුවිජාරිතං ආසී තෙසු තෙසු පදෙසතො'ති.

රෙවත බුද්ධචංසො පඤ්චමො.

1. එපි - සිමු.

2. තස්ස දෙභාහිනිබ්බන්තං පභාජාලමනුත්තරං
දිවා චෙව කද රත්තිං, නිට්ඨං ඵරති යොජනං''
ධාතූයො මම සබ්බාපි, විකිරින්නති සො ජිනො,
අට්ඨොසි මහා වීරො, සබ්බ සත්තානු කම්පකො''
මහාසාරෙ පනුය්‍යානෙ, මහකො නගරස්ස යොජනෙ
සුචිකො නර සාරෙහි, පටිනිබ්බායි රෙවතො'' - බුද්.

3. මහාසුරෙ - මජ්ඣ.

6. සෞභිත බුද්ධවංසෝ

1. රෙවතස්ස අපරෙන සෞභිතෝ නාම නායකෝ
සමාභිතෝ සත්තචිත්තෝ අසමෝ අප්පට්ඨකාලො.
2. සෝ ජිනෝ සකගෙහමභි මානසං විජ්චට්ඨි¹
පඤ්ඤා කෙවලං බොධිං ධර්මචක්කං පවත්ති².
3. යාව හෙට්ඨා අවිචිතෝ හවග්ගාවාපි උද්ධතෝ³
එක්කරෙ එකපරිසා අහොසි ධර්මදෙසනෙ.
4. නාය පරිසාය සමබුද්ධො ධර්මචක්කං පවත්ති⁴
ගණනාය න වත්තබ්බො පඨමා'භිසමයො අහු.
5. තතො පරමපි දෙසෙනො⁴ මරුනං ව⁵ සමාගමෙ
නවුතිකොට්ඨහසානං දුතියා'භිසමයො අහු.
6. පුනාපරං රාජජනො ජයසෙනො නාම ඛනිකියො
ආරාමං රොපයිත්වාන බුද්ධා නියාදයි තද.
7. තස්ස යාගං පකිත්තෙනො ධර්මං දෙසෙසි වක්ඛමා
තද කොට්ඨහසානං තතියා'භිසමයො අහු.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං සෞභිතස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තචිත්තාන'තාදිනං.
9. උග්ගතො නාම සෝ රාජා දුතං දෙති නරුක්කමෙ
තමභි දුතෙ සමාගස්සුං අරහත්තා සත්තකොට්ඨො.
10. පුනාපරං පුරගණො⁶ දෙති දුතං නරුක්කමෙ
තද නවුතිකොට්ඨං දුතියො ආසි සමාගමො.

1. විනිවක්කයි, PTS', මජ්ඣං, සායා

2. වක්කසවක්කයි - සිවු

3. යාව උඨං අවිචිතෝ හවග්ගාවාපිහෙට්ඨකෝ PTS.

4. දෙසෙනො - මව්,

5. නරමරුනං සිවු, සායා

6. පුරගණො - සායා.

11. දෙවලොකෙ වසිත්තා යද්ධරොහති ජිනො
තද්ද සිතිකොට්ඨං තතියො ආසි සමාගමො.
12. අහං තෙන සමයෙන සුජාතො නාම බ්‍රාහ්මණො
තද්ද සසාවතං බුද්ධං අනන්තපානෙන තප්පමි.
13. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි¹ සොභිතො ලොකනායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවහයා රඳො නික්ඛමිත්වා තපාගතො
පධානං පදහිත්වා කත්වා දුක්ඛාරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසිදිත්වා තපාගතො
තත් පායාසමග්ගස්ස තෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
16. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
17. තතො පදකම්ණං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථරුක්ඛමුලමහි බුද්ධස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති,
පිතා සුද්ධොදනො නාම, අයං හෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිස්සො ව, අග්ගා හෙස්සති සාවකා,
ආනන්දො නාමු' පට්ඨාකො, උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
20. ධෙමා උප්පලවණ්ණො ව, අග්ගා හෙස්සති සාවකා,
බොධි තස්ස භගවතො, අස්සත්ථො'ති පවුච්ඡති.
21. චිත්තො ව භස්මාලවකො, අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨකා,
උත්තරා නන්දමාතා ව, අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨිකා,
ආයු වස්ස සතං තස්ස, ගොතමස්ස යසස්සිනො.
22. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිබ්චක්ඛුරො අයං.

1. ව්‍යාකාසි - මව්.

23. උක්කුට්ඨිසඤ්ඤාං වනනනනනි අපෙචාටෙනති හසනති ව
කතඤ්ඤි නමසානති දස සහසාසි සදෙවකා.
24. යදි'මසා ලොකනාථසා වීරජකිසාම සාසනං
අනාගතමහි අඤ්ඤානෙ හෙසාම සමමුධා ඉමං.

 25. යථා මනුසා නදිං තරනන පටිතිකං වීරජකිස
හෙට්ඨා තිකෙට්ඨ ගහෙකාන උක්කරනති මහානදිං.
 26. එව'ලෙව මයං සබ්බෙ යදිමුඤ්ඤාමි' මං ජිනං
අනාගතමහි අඤ්ඤානෙ හෙසාම සමමුධා ඉමං.
 27. තසා'පි වචනං සුඤ්ඤා හට්ඨා සංවිග්ගමානසො
තමෙවකම්මනුපපත්ති යා උග්ගං ධිතිමකාසහං.
 28. සුධමමං නාම නගරං සුධමමා නාම ඛතති යො
සුධමමා නාම ජනිකා සොභිතසා මහෙසිනො.
 29. නවවසසහසානි අගාරමජ්ඣසො වසී
කුමුදෙ කලීරො¹ පදුමො තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 30. සත්තති සහසානි² නාරියො සමලඬකතා
මබ්ලා³ නාම සා නාරි සිහො නාමා'සි අනුජෙ.
 31. නිවිකෙත වතුරො දිසා පාසාදෙනා'හි තිකම්මි
සත්තා'හං පධානවාරං වරිකා පුරිසුක්ඛමො
බුජ්ඣමානො ව සො බුද්ධො නාගමුලෙ අබුජ්ඣමං.
 32. චුහමුනා යාවිනො සනෙතා සොභිතො ලොකනායකො
වනති වකකං මහාවීරො සුධමමුයානමුක්ඛමො.
 33. අසමො ව සුනෙතො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
අනොමො⁴ නාමු පට්ඨාකො සොභිතසා මහෙසිනො
නකුලා ව සුජාතා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා.

1. නාළිනො - මජ්ඣ.

2. සත්තතිංස සහසානි - මජ්ඣ.,
තිවකතාරි සහසානි - සා.,
ජසත්තති සහසානි - දිමු.

3. මබ්ලා - මජ්ඣ., මබ්ලා - සා.

* ගාරදෙධා'යං , මජ්ඣ., සාම පොඤ්ඤා, න වීජජති

4. වත්තවකෙකා - සා.

5. අනුමො - දිමු

34. රමෙමා වෙව සුදකො ව අහසුං අගගුපට්ඨකා
නකුලා වෙව වික්ඛා ව අහසුං අගගුපට්ඨකා.*
35. අට්ඨපඤ්ඤාස රතනං අච්ඡුග්ගතො මහාමුනි
මහාසෙති දීපා සබ්බා සතරංසි'ව උග්ගතො.

 36. යථා සුදුල්ලං පවනං නානා ගජෙති ධුමිතං
තථෙ'ව තස්ස පාවචනං සීලගජෙති ධුමිතං.
 37. යථාපි සාගරො නාම දස්සනෙන අතපපියො
තථෙ'ව තස්ස පාවචනං සවණෙන අතපපියං.
 38. නවුත්ථිවස්සසහස්සාති ආයු උජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
 39. ඔවාදං අනුසිට්ඨිඤ්ඤා දක්ඛාන සෙසකෙ ජනෙ
හුතාසනොව තාපෙකා නිබ්බුතො සො ස සාවකො.
 40. සො ව ඥාතො අසමසමො තෙ'ව' සාවකා බලපැත්තා
සබ්බං සමතතරහිතං නනු රික්ඛා සබ්බසංඛාරා.
 41. සොභිතො වරසමබ්බුදො සිහාරාමමිති නිබ්බුතො
ධාතු විජාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසනො'ති.

සොභිත බුද්ධවංසො ඡවෙය්ඤා.

7. අනොමදයයි බුද්ධවංසො

1. සොභිතස්ස අපරේන සමබුද්ධො දීපදුක්ඛමො
අනොමදයයි අමිතයසො තෙජසී¹ දුරතික්ඛමො.
2. සො ඡේතො ඛන්ධනං සබ්බං විඤ්ඤාසෙතො තයො භවෙ
අනිවන්ති ගමනං මග්ගං දෙසෙසී දෙවමානුසෙ.
3. සාගරො'ව අසංඛිඛාහො² පබ්බතො'ව දුරාසදෙ
ආකාසො'ව අනන්තො සො සාලොජාව ඵුලලිතො.
4. දස්සනෙන'පි තං බුද්ධං තොසිතා හොන්ති පාණිනො
ව්‍යාභරන්තං ගිරං සුන්ධා අමතං පාපුණ්න්ති තෙ.
5. ධම්මාභිසමයො තස්ස ඉද්ධො ඒතො තද අහු
කොට්ඨනානි අභිසම්භු පයංම ධම්මදෙසනෙ.
6. තතො පරමභි සමයෙ³ වස්සනෙක ධම්මවුට්ඨියො
අසිතිකොටියො අභිසම්භු දුතියෙ ධම්මදෙසනෙ.
7. තතො පරමෙ වස්සනෙක තප්පයනෙක ව පාණිනං
අට්ඨසක්ඛතිකොටිතං තතියා'භිසමයො අහු.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං තස්සාපි ව මහෙසිනො
අභිඤ්ඤා ඛලප්පත්තානං පුප්ඵිතානං විමුක්ඛියා.
9. අට්ඨසත්තසහස්සානං සන්තිපාතො තද අහු
පභිනමදෙමාහානං සත්තථිත්තාන⁴ තාදිනං.
10. සත්තසත්තසහස්සානං දුතියො ආසී සමාගමො
අනඛග්ගානං විරජානං උපසන්නාන තාදිනං.

1. තෙජසී - සිවු, සා.

2. අසංඛිඛාහො - මව්.

3. තතො පරං, අභිසමයෙ - මජ්ඣං, සා.

තතො පරමෙ, අභිසමයෙ - සිවු.

4. සත්තථිත්තානං - ම.

11. ඡන්තං සත්ඝනස්සානං තත්ථයො ආසී සමාගමො
අභිඤ්ඤාබලප්පත්තානං¹ තිබ්බුත්තානං තපස්සීනං.
12. අහං තෙන සමයෙන යකෙඛා ආසීං මහිඤ්ඤො
තෙකානං යක්ඛකොටීනං වසවතතිමහීසුරො.²
13. තද්ථි තං බුද්ධවරං උපගන්ත්වා මහෙසීනං
අත්තපාතෙන තපෙසසිං සසඛිකං ලොකනායකං.
14. සො'පි මං තද ව්‍යාකාසි³ විසුද්ධිනායනො මුති
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො⁴ භවීසසති.
15. අහු කපිලවහයා රමමා නිකඛිථිත්වා තථංගතො
පඨානං පදහිත්වාන කත්වා දුක්ඛාරකාරිකං.
16. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසිද්ධිත්වා තථංගතො
තත්ථ පායාසමග්ගයා නෙරඤ්ජරමුද්පතිති.
17. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති
18. තතො පදකඛිණං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සඤ්ජරුක්ඛමුලමහි බුද්ධස්සති මහායසො.
19. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවීසසති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
20. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
ආනාද්‍යො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨීසසති තං ජිනං.
21. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සඤ්ජො'ති පවුච්ඡති.

1. බලපත්තානං - මව්.

2. වසවතතිමහි - සිමු, මජ්ඣං, ඤා

3. ව්‍යාකාසි. - සිමු.

4. සමබ්බො - සිමු.

22. විනෝදා ව හත්තාලවකො අග්ගා භෙසසනතු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා භෙසසනතු'පට්ඨකා.
ආයු වසසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
23. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධචර්යානුරො අයං.
24. උක්ඛුට්ඨිසද්ධං වනේනති අපෙඨාටෙනති හස්නති ව
කතඤ්ඤි නමස්සනති දසසහස්සි සදෙවකා.
25. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජකිස්සාම සාසනං
අනාගතමි අද්ධානෙ භෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
26. යථා මත්‍රස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්ථාන උත්තරනති මහානදිං.
27. ඵලි'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමි අද්ධානෙ භෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
28. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤාන හෙට්ඨා සංවිග්ගමානස්සො
උත්තරං වත මධ්ධිසංසිං දස පාරමිසුරියා.
29. නගරං වන්දවති¹ නාම යසං නාම බන්ධියො
මාතා යසොධරා නාම අනුමාදකස්ස සන්තිනො.
30. දස වසසහස්සාති අගාරමජ්ඣස්සො වසී
සිරි උපසිරිසිරිවඬෙඨා තයො පාසාද මුක්ඛමා.
31. තෙව්විසතිසහස්සාති නාරියො සමලභකතා
සිරිමා නාම නාරි ව උපවානො² නාම අනුරො.
32. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා සිව්කායා'භිතිකම්මි
අනුනදසමාසාති පධානං පද්ධි ජිනො.
33. බ්‍රහ්මනා යාවිනො සන්තො අනුමාදකස්සි මහාමුති
වන්ධිවක්කං මහාචාරො උය්‍යානෙ සො සුදස්සනො.

1. බන්ධුමති ධර්මපදප්‍රකාශන 53.

2. උපවාසනා - මව්.

34. නිසංභා ව¹ අනොමො²ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
වරුණො නාමු³ පට්ඨකො අනොමදසසීසං සත්ථුනො.
35. සුඤ්ඤි³ව සුමනා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවණො අඤ්ඤානො⁴ති පවුට්ඨිති.
36. නන්දිවංචිකා සිරිවංචිකා අහෙසුං අග්ග⁴පට්ඨකා
උසලා වෙව පදුමා ව අහෙසුං අග්ග⁴පට්ඨිකා.
37. අට්ඨපඤ්ඤාස රතනං අවුට්ඨනො මහාමුනි
පභා නිද්ධාවති තස්ස සාරංසි⁴ව උග්ගනො.
38. වසස්සතස්සතස්සාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහු.
39. සුපුප්ඵිතං පාවචනං අරහතෙතති තාදිති
විචාරාගෙහි විමලෙහි සොභිතං ජිනසාසනං.
40. සො ව සක්ඛා අමිතයසො යුගානි තානි⁴ අතුලියාති
සංඛං සමනතරහිතං නත්ථු ටික්ඛා සංඛසංඛාරා.
41. අනොමදසසී ජිනො සක්ඛා ධම්මාරාමෙහි නිබ්බුතො
තස්සෙ⁴ව තස්ස ජිනපූජො උබ්බෙධො පඤ්ඤාචිසති⁴ති.

අනොමදසසී බුද්ධවංසො
සත්ථුනො.

1. නිපකො - මනුප,
2. අසොකො - සිමු.
3. සුඤ්ඤා-ධම්මපදවට්ඨකො 53.
4. තිඤ් - සිමු.

8. පද්ම බුද්ධවංසෝ

1. අනොම දස්සිසා අපරෙන සමුද්ධො දිපද්වන්තමො
පද්මො නාම නාමෙන අසමො අපට්ඨුග්ගලො
2. තස්සා'පි අසමං සීලං සමාධි'පි අනන්තකො
අසංකයං ඤාණවරං විමුක්ති ව අනුපමා.

 3. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස ධම්මවක්කපච්ඡන්තෙන
අභිසමයා තයො ආසුං මහාතමපවාහනා.
 4. පඨමාභිසමයෙ බුද්ධො කොට්ඨසතමබොධි
දුතියාභිසමයෙ ධිරො නවුත්තකොට්ඨබොධි.
 5. යද ව පද්මො බුද්ධො ඔවදී සකම'ප්පජං
තද අසීතිකොට්ඨං තතියා'භිසමයො අහු.
 6. සන්තිපාතා තයො ආසුං පද්මස්ස මහෙසිනො,
කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො.
 7. කඨිනා'සාරසමයෙ උප්පන්නෙ කඨිනා'විවරෙ
ධම්මසෙනාපත'ස්ථාය² භික්ඛු සිංඛිංසු විවරං.³
 8. තද තෙ විමලා භික්ඛු ජළභිඤ්ඤ මච්ඡාකා
තීණි සතසහස්සානි සමිංසු අපරාජිතා.
 9. පුනාපරං යො නරාසහො⁴ පවනෙ වාසං උපාගතො⁵
තද සමාගමො ආසි දවින්නං සතසහස්සානං⁶.
 10. අහං තෙන සමයෙන සිහො ආසිං මීගාධිභු⁷
පච්චෙකමනුමුහන්නං පවනෙ අද්දසං ජිනං⁸.
 11. වජ්ඣා සිරසා පාදෙ කචාන තං පදකම්ණං
තික්කන්තුං අභිනාදිචා. සක්කාහං ජිනප්පට්ඨතිං⁹.
 12. සක්කාහං වරසමාපත්තියා උට්ඨතිචා තථාගතො
මනසා විනක්ඛිනාන කොට්ඨික්ඛු සමානයි.

1. කඨින - මජ්ඣං.

2. ධම්මසෙනාපතිස්ථාය - මජ්ඣං.

3. විවරෙ - මව්.

4. නරඋසහො - සා.

5. උපාගමි - මජ්ඣං, සා. PTS.

6. සතසහස්සිනං - මජ්ඣං.

7. මීගාභිභු - සා.

8. විචෙකමනුමුහන්නං පවනෙ වාසං

උපාගතං - සිමු.

9. ජිනප්පට්ඨතිං - මජ්ඣං, මව්

13. තද්ව පි සො මහාවීරො තෙසං මජ්ඣේ වියාකරී
අපරිමෙයො ඉතො කාස අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අනු කපිලවහයා රමො හික්කමිත්වා තථාගතො
පට්ඨානං පදහිත්වාන කතා දුක්කරකාරිකං.
15. අජ්ජාලරුක්කවුලස්මිං නිසීදිත්වා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගස්ස නෙරඤ්ජරමුපෙනිති.
16. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියනනවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
17. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්තරො
අස්සත්ථරුක්කවුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සන්තො'ති පවුට්ඨති.
21. වීරෙහො ච හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
22. ඉදං සුත්වාන චචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිච්ඡඤ්ඤරො අයං.
23. උඤ්ඤාධිසඤ්ඤං චරෙන්නති අපෙඨායෙති හසන්ති ච
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහස්සී සද්දෙවකා.
24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජ්ඣය
හෙට්ඨා තිස්සේ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
26. එම'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

27. තස්සා'පි චචනං සුඤ්ඤා භීයො චිත්තං පසාදයි
උත්තරිං චතමධිකාසිං දසපාරමි පූරියා.
28. චම්පකං නාම නගරං අසමො නාම බත්තියො
අසමා නාම ජනිකා පදුමස්ස මහෙසීනො.
~~29. දසවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣයො වසී~~
උත්තරචසුයසුත්තරා¹. තයො පාසාදුක්ඛතා.
30. තෙතතිංස සතසහස්සාති නාරියො සමලඤ්ඤා
උත්තරා නාම සා නාරි රතො නාමා'සි අත්‍රජො.
31. හිමිකෙත චතුරො දිස්වා රථයානෙන හික්ඛමි
අනුනඅට්ඨමාසාන්² පධානං පදභී ජිනො.
32. බ්‍රහ්මිනා යාවිතො සනෙහා පදුමො ලොකනායකො
චත්ති චක්කං මහාවීරො ධනඤ්ජයානානුක්කමෙ.
33. සාලො ච උපසාලො ච අහෙස්සං අග්ගසාවකා
චරුණො නාමු'පට්ඨාකො පදුමස්ස මහෙසීනො.
34. රාධා වෙ'ව සුරාධා'ව අහෙස්සං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස භගවතො මහාසොණො'ති වුවචති.
35. භීයො වෙව අසමො ච අහෙස්සං අග්ග'පට්ඨකා
රුචි ච නඤ්ජරාමා ච අහෙස්සං අග්ගපට්ඨකා.
36. අට්ඨපඤ්ඤසරත්තං අච්චුග්ගතො මහාමුත්ති
පහා නිඤ්ඤාවති තස්ස අසමා සබ්බතො දිසා.
37. චතුප්පහා සූරියප්පහා රත්නනෙති-මණිප්පහා³
සබ්බා'පි තා හතා හොන්ති පඤ්ඤා ජිනපභුක්තමං.
38. වස්සසතසහස්සාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බ්‍රහ්මං.
39. පරිපක්කමානසෙ සතෙත බොධි ධිජ්ඣා අසෙසනො
සෙස'කෙඤ්ඤ⁴අනුසාසිජ්ඣා නිබ්බුතො සො සසාවකො.
40. උරගොච තචං ජිණ්ණං වද්ධං⁵ පක්ඛා'ව පාදපො
ජනිජා සබ්බසංඝාරෙ නිබ්බුතො සො යථා සිධි.
41. පදුමො ජිනවීරො සඤ්ඤා ධම්මාරාමමහි නිබ්බුතො
ධාතුචි ඤාතිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසනො.

පදුමබුද්ධචංසො අට්ඨමො.

-
1. නඤ්ඤ චසු යසුත්තරා - මජ්ඣං, නඤ්ඤ චසු යසු උත්තරා - සීග්‍ර.
 2. අනුනඤ්ඤ චසු යසුත්තරා - මජ්ඣං, අනුනඤ්ඤ අධිකාසං සීග්‍ර. PTS.
 3. රත්නනෙති - සීග්‍ර.
 4. සෙසනෙ - සීග්‍ර, මජ්ඣං.
 5. වද්ධං සීග්‍ර, PTS

9. නාරද බුද්ධවංසො

1. පදුමස්ස අපරෙත සමබුද්ධා දිපදුන්නමො
නාරදෙ නාම නාමෙන අසමො අප්පට්ඨග්ගලො.
2. සො බුද්ධො චක්කවත්තිස්ස ඡෙට්ඨා දසිනඕරසො
ආමුක්කමාලාහරණො¹ උය්‍යානං උපසංඛස්මි.
3. තස්සා'සි² රුක්ඛො යසවිජුලො අභිරුපො බ්‍රහ්ම සුචි
තමරක්කපානා උපනිසිදි මහාසොණස්ස හෙට්ඨකො,
4. තස්ස ඤාණවරුපපජි අනන්තං චජිරුපමං
තෙන චිච්ඡි සංඛාරෙ උත්තරායම'වකුජ්ජකං.
5. තස්ස සබ්බ කිලෙසානි අසෙසමභිවාහයි
පාපුණි කෙවලං බොධං බුද්ධඤාණං ච චුද්දස.
6. පාපුණිකානා සංඛොධං ධම්මචක්කං පවත්තයි
කොට්ඨසතසහසානං පඨමාභිසමයො අහු.
7. මහාදෙණං නාගරාජං චිත්තයනො මහාමුනි
පාටිහෙරං තදුක්කාසි දසසයනො සදෙවකෙ.
8. තද දෙවමනුස්සානං තමහි ධම්මපාකාසනෙ
නචුතිකොට්ඨසහසානි තරිංසු සබ්බසංසයං.
9. යමහි කාලෙ මහාවීරො ඔවදි සකමත්‍රජං
අසිතිකොට්ඨසහසානං තනියා'භිසමයො අහු.
10. සනතිපාතා තයො ආසුං නාරදස්ස මහෙසිනො
කොට්ඨසතසහසානං පඨමො ආසි සමාගමො
11. යද බුද්ධො බුද්ධගුණං සනිදනං පකාසයි
නචුතිකොට්ඨසහසානි සමිංසු විමලා තද.

1. අමුත්තමාලාහරණො - සිමු. PTS
ආමුත්තමලාහරණො - ස්‍යා.

2. තප්පාසි - සිමු.
තත්පාසි - මනුප.

12. යද වෙරොවනො නාගො දුනං දදති සක්ඛිනො
තද සමිංසු ජිනපුතො අසිතිසතසහසසියො¹.
13. අහං තෙන සමයෙන ජට්ඨො උග්ගතාපනො,
අනුමුක්ඛවරො ආසිං පඤ්ඤාභිකුසු පාරගු.
~~14. තද්ද'ප'හං² අසමසමං සසඛිතං සපරිජ්ජනං
අනුපානෙන තපොතො වතුනෙනා'භිජ්ජයිං.~~15. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසි, නාරදෙ ලොක නායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
16. අහු කපිලවංශා රමො නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදගිකාන කතා දුක්ඛරුකාරිකං.
17. අජපාලරුක්ඛමුලසම් නිසීදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගො නෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
18. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි ඵහිති.
19. තතො පදකම්භං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛරො
අසසත්ථරුක්ඛමුලමහි බුජ්ජිස්සති මහායසො.
20. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
21. කොට්ඨො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනඤ්ඤ නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
22. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසසත්ථො'ති පවුච්ඡති.
23. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරානතුමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තුපට්ඨිකා
ආයු වස්සන්තං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.

1. අසිතිසතසහසසියො - සා.

2. තද්ද'ප'හං - මජ්ඣිම, සා, සිමු; මනුස.

3. සම්බුද්ධො - සිමු.

24. ඉදං සුඤ්චාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනෝ
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධචිත්ඛතුරො අයං.
25. උක්ඛුට්ඨිසංඝං වතෙතන්ති අපඨාටෙතති භසන්ති ච
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහසසී සදෙවකා.
26. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමි. අඛානෙ හෙස්සාම සමුත්ථා ඉමං.
27. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිනිත්ථං චිරජක්ඛිය
හෙට්ඨා තිස්ස ගමෙහඤ්චාන උත්තරන්ති මහානදිං.
28. එමථෙව මයං සද්ධිං යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමි අඛානෙ භෙස්සාම සමුත්ථා ඉමං.
29. තස්සා'පි වචනං සුඤ්චා භික්ඛාසා භාවෙතී' මානසං
අධිට්ඨන්ති වතං උග්ගං දසපාරමීපුරියා.
30. නගරං ධක්ඤ්ඤවතී නාම සුද්දවො නාම ඛන්තියො
අනොමා නාම ජනිකා නාරදස්ස මහෙසීනෝ.
31. නවවස්සභස්සානි අගාරමඤ්ඤාසා වසී
ජිනො චිජිනො චිජිනා'භිරාමො² තයො පාසාද මුත්තමා.
32. නිවන්තාරිස්සභස්සානි නාරියො සමලඛිතා
චිජිතසෙතා.³ නාම නාරි නක්ඛන්තරො නාම අනුජො.
33. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා පදසා⁴ ගමනෙන නික්ඛමී
සත්තාභංජධානවරියං⁵. අවරී ලොකනායකො.

1. භාසෙත්ථ - සිමු, මජ්ඣං, සා, භාසෙත්ථා. PTS.

2. ජිනො චිජිනාභිරාමො - මජ්ඣං, සා.

3. ජිනා චිජිනා භුට්ඨා - සිමු.

4. ජිතසෙතා - සිමු.

4. පාසාද - සිමු.

5. පධානවාරං - මජ්ඣං, සා.

34. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙතා නාරදෙ ලොකනායකො
ව නති වකකං මහාවීරො ධනඤ්ඤ'යානා මුත්තමෙ.
35. හද්දසාලො ජිතමිත්තො අහෙසුං අග්ගසාවකා
වාසෙට්ඨො නාමු'ප්ථානො නාරදස්ස මහෙසීනො.

 36. උනතරා එග්ගති ටෙ'ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි භස්ස හගව නො මහාසානො'ති චුවචති.
 37. උග්ගවිඤ්ඤ ව වසහො ව අහෙසුං අග්ගපඨකා
ඉන්ද්‍රවරි ව උන්දි ව¹ අහෙසුං අග්ග'පඨකා.
 38. අට්ඨාසීතිරතනානි අච්ඡායනො මහාමුනි
කඤ්ඤනග්ගිසසංකායො දසසහසී වීරොචති².
 39. තස්ස ව්‍යාමප්පහා කායා නිඛාවති දියොදිසං
නිරතතරං දිවාරතතිං යොජනං එරතෙ තද³.
 40. න කෙවි තෙන සමයෙන සමතො යොජනෙ ජනා
උකකා පදිපෙ උජ්ජාලෙනි⁴ බුඬිරංසෙන ඔක්ථා.
 41. නමුනිවස්සහස්සානි අයු විජ්ජති තාවද
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
 42. යථා උළුහි ගගනං විවිතං උපසොහති
තථ'ව සාසනං තස්ස අරහතෙනහි සොහති.
 43. සංසාරයොතං තරණාය සෙසකෙ පටිපත්තකෙ
ධම්මසෙතුං දළහං කතා නිබ්බුතො යො නරායහො.
 44. සො'පි බුද්ධො අසමසමො තෙ'පි ධිණාසවා අතුලතෙජා
සබ්බං සමතතරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසබ්බාරා.
 45. නාරදෙ ජිනවසහො නිබ්බුතො සුදස්සනෙ පුරෙ
තස්ස'ව ජිනපුපවරො වතුයොජන'මුත්තතො'ති.

නාරද බුද්ධවංසො නවමො.

1. ඉන්ද්‍රවරි ව වස්ඨි ව - මජ්ඣ. ඉන්ද්‍රවරි ව ගස්ඨි ව - සා.
 2. වීරොචර - සිමු.
 3. දිසා - සිමු. සද - සා, මජ්ඣ.
 4. උජ්ජලෙනි - PTS.

10. පද්මිකර බුද්ධවංසො

1. නාරදස්ස අපරෙන සමබුද්ධා දීපද්වන්තමො,
පද්මිකරො නාම ජිනො අක්කොභො² සාගරූපමො.
2. මණ්ඩකපො³ ව සො ආසි යමහි බුද්ධො⁴ අජායථ.
උස්සන්නකුසලා ජනතා තමහි කපො⁵ අජායථ.
3. පද්මිකරස්ස හගටිනො පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ
කොට්ඨසහසසානං ධම්මාභිසමයො අහු.
4. තතො පරමෙ වස්සනෙ තප්පයනෙ ව පාණිනො
සන්නතිංසහසහසසානං දුතියා⁶ භිසමයො අහු.
5. යමෙ කාලෙ මහාවිරො ආනන්දං උපසංඛාමි
පිතුසන්තිකමුපාගන්වා අහනි⁷ අමතදුන්දහිං.
6. ආහතෙ⁸ අමතභෙරිමහි⁹ වස්සනෙ ධම්මවුට්ඨියා¹⁰
පඤ්ඤාසහසහසසානං තතියා¹¹ භිසමයො අහු.
7. ඔවාදකො විඤ්ඤාපකො තාරකො සංඛපාණිනං
දෙසනාකුසලො බුද්ධො තාරෙසි ජනනං බහුං.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං පද්මිකරස්ස සන්තිනො
කොට්ඨසහසසානං පඨමො ආසි සමාගමො.
9. යද් බුද්ධා දසමසමා වසී වෙභාරපබ්බතෙ
නවුතිකොට්ඨසහසසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
10. පුන වාරිකං පක්කනෙ ගාමනිගමරට්ඨනො
අසිතිකොට්ඨසහසසානං තතියො ආසි සමාගමො.
11. අහං තෙන සමයෙන ජට්ටො නාම රට්ඨකො
සමබුද්ධපමුඛං සංඝං සහන්තං දුස්සම¹² දුස්සමං.

1. දීපද්වන්තමො - සිමු.

2. අක්කොභො - මරි. PTS.

3. බුද්ධා - සිමු.

4. කාලෙ - සිමු.

5. ආහනි - මජ්.

6. අහතෙ - සිමු.

7. ධම්මභෙරිමහි - සිමු අමතදුන්දහිං PTS.

8. වුට්ඨියො - සිමු.

12. සො'පි මං බුද්ධො¹ විශාකාසී සංඝමජ්ජෙති නිසිදිය
සංඝමජ්ජෙති ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
13. අහු කපිලවනයා රමො නිකඛිතො. තථාගතො
පධානං පද්ධිකාන කතා දුක්කරකාරිකං.

 14. අප්පාලරුක්ඛවුලංගිං නිසිදිතො තථාගතො
තත් පායං සමග්ගෙහ තෙරඤ්ඤරවුපෙතිති.
 15. තෙරඤ්ඤරාය තීරමිති පායං ආදා සො ජිනො
පටිඤ්ඤාපරමගෙන බොධිමුලමිති එතිති.
 16. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්තරො
අසුඤ්ඤරුක්ඛවුලමිති බුද්ධිසසති මහායසො.
 17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
 18. කොලීනො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
 19. බෙමා උප්පලාණ්ණො ච අග්ගාහෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුඤ්ඤාති පවුට්ති.
 20. විකේතා ච හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිතො.
 21. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා නරමාදු බුද්ධිබ්ජඞ්ඤරො අයං.
 22. උක්ඛුට්ඨිසද්ධං වතේන්ති අපථාට්ඨන්ති හස්න්ති ච
කතඤ්ඤිති නාමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.

1. තද - සිමු.

23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං චිරජක්ඛිය
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙස්සාන උත්තරන්ති මහානදිං.

 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තස්සා'පි වචනං සුඤ්චා උත්තරිං වතමධිට්ඨතිං
අකාසි'මුග්ගං දලහඬිතිං දසපාරමිපුරියා.
 27. ව්‍යාහතා¹ තිස්සියා සබ්බෙ විමනා දුමමනා තද
න තෙසං කෙටි පරිවරන්ති රට්ඨතො නිවජ්ඣන්ති තෙ.
 28. සබ්බෙ තත්ථ සමාගන්ත්වා උපගඤ්ජුං² බුද්ධස්සන්තිකෙ
තුචං නාලො මහාවීර සරණං හොති චක්ඛුමං³.
 29. අනුකම්පකො කාරුණිකො හිතෙසි සබ්බපාණිනං
සමපකෙත තිස්සියෙ සබ්බෙ පඤ්ඤාසිලෙ පතිට්ඨති.
 30. එවං නිරාකුලං ආසි සුඤ්ඤකං තිස්සියෙහි තං
විචික්ඛං අරහතෙහි වසිභූතෙහි තදිති.
 31. නගරං භංසවතීනාම⁴ ආනන්දො නාම ඛතතියො
සුජාතා නාම ජනිකා පද්මිකරස්ස මහෙසිනො.
 32. දස'වස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣකියො වසී
නරවාහනො යසො වසවත්ති තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 33. තිවත්තාරිසසහස්සානි නාරියො සමලඬකතා
වසුද්දත්තා නාම නාරී උත්තරො නාම අනුජො.
 34. නිමිකෙත වතුරො දිස්වා පාසාදෙනා'භිනික්ඛමි
සත්තාහං පධානචාරං අවරි පුරිසුක්ඛමො.

1. ව්‍යාහතා - මජ්ඣ.

2. උපගඤ්ජුං - සිමු, PTS.

3. චක්ඛුමං - සිමු.

4. හෙවති - සිමු.

5. නවං - මනුස,

35. බ්‍රහ්මුනා යාවිතො සනෙතා පදුමුත්තරො විනායකො¹
වතති වක්කං මහාවීරො මිට්ඨියානමුත්තමෙ.
36. දෙවලො ව සුජාතො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සුමනො නාමුපට්ඨාකො පදුමුත්තරස්ස සන්ථුතො².
37. අමීතා අසමා වෙව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවතො සලලො'ති පවුච්චති.
38. විතිණ්ණො වෙව තිස්සො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
හන්ථා වෙව විචිත්තා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
39. අට්ඨපඤ්ඤාසරනනං³ අච්චුග්ගතො මහාමුනි
කඤ්චනග්ගිය⁴ සංකාසො චතතිංසවරලක්ඛණො.
40. කුඩ්ධා කවාටා භිතති ව රුක්ඛා නගසිලුචයා
න තස්සා'වරණං අත්ථි සමන්තා ද්වාදසයොජනෙ.
41. වස්සසතසහසසානි ආයු චිජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
42. සත්තාරෙත්වා බහුජනං ජිජ්ඣිත්වා සබ්බසංසයං
ජලිත්වා අග්ගිකක්ඛන්ධා'ව නිබ්බුතො සො සසාවකො.
43. පදුමුත්තරො ජිතො බුද්ධො නන්දරාමෙති නිබ්බුතො
තත්ථ'ව තස්ස⁵ ථූපවරො ද්වාදසුබ්බෙධ යොජනො'ති.

පදුමුත්තරබුද්ධිවංසො දසමො.

1. පදුමුත්තරනායකො - මනුප.

2. මහෙසිනො - මව්. PTS.

3. අට්ඨපඤ්ඤසං - මජ්.

4. කඤ්චනග්ගිය - සිමු.

5. තත්තෙවස්ස - මජ්.

11. සුමේධ බුද්ධචංසො

1. පදුමුක්ඛරස්ස අපරෙන සුමේධො නාම නායකො
දුරාසද්ද උග්ගතෙජො සංඛලොකුක්ඛමො¹ මුනි.
2. පසන්නනෙතො සුමුඛො ඉභා උජ්ජ පතාපවා
භිතෙසී සංඛසන්නානං ඛහු මොවෙසී ඛක්ඛනා.
3. යද් බුද්ධා පාපුණ්ඤා කෙවලං බොධිමුක්ඛමං
සුදස්සනමහි නගරෙ ධම්මවක්කං පවත්තයි,
4. තස්සාභිසමයා තිණි අහෙසුං ධම්මදෙසනෙ
කොට්ඨසභස්සානං පඨමා'භිසමයො අහු.
5. පුනාපරං කුම්භකණ්ණං යක්ඛං සො දමයි ජිනො
නමුනි කොට්ඨසභස්සානං දුතියාභි සමයො අහු.
6. පුනාපරං අමිතයසො චතුසථං පකාසයි
අසිති කොට්ඨසභස්සානං තතියා'භිසමයො අහු.
7. සන්තිපානා තයො ආසුං සුමේධස්ස මහෙසින්තො
බිණ්ණාසවානං විමලානං සත්තවිත්තාන'තදිනං².
8. සුදස්සනං නගරවරං උපගඤ්ජි ජිනො යද්
තද් බිණ්ණාසවා භික්ඛු සමිංසු සතකොට්ඨයො.
9. පුනාපරං දෙවතුටෙ භික්ඛුනං කඨිනක්ඛෙන
තද් නමුනි කොට්ඨං දුතියො ආසි සමාගමො.
10. පුනාපරං දසංඛලො යද් වරති වාරිකං
තද් අසිතිකොට්ඨං තතියො ආසි සමාගමො.
11. අහං තෙන සමයෙන උත්තරො නාම මාණවො
අසිතිකොට්ඨයො මයහං සරෙ සන්තිවිතං ධනං.

1. ලොකුත්තරො - සිමු.

2. විත්තානතාදිනං - මනුෂ්.

12. කෙවලං සබ්බං දන්තාන සසබ්බෙහ ලොකනායකෙ¹
සරණං තස්සු'පාගඤ්ජිං පබ්බජ්ජඤ්චා'භිරොවයි².
13. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසී කරොතොනා අනුමොදනං
තිංසකප්පසහස්සමභි අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවනයා රමමා නිකබ්බිතා තථාගතො
පධානං පදභිතාන කතා දුක්කරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්කමුලස්මිං නිසීදිතා තථාගතො
තත්පායංසමග්ගස්ස නෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
16. නෙරඤ්ජරාය තීරමභි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවිරමග්ගෙන බොධිමුලමභි එහිති.
17. තතො පදකඛිණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථරුක්කමුලමභි බුද්ධස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සත්ථො'ති පට්ඨවති.
21. විතො ව භන්දාවකො අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සන්තං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
22. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබ්බිකුරො අයං.
23. උක්කුට්ඨිසද්දං විතෙතන්ති අපොථොටෙතති භස්සන්ති ව
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දස්සහස්සි සදෙවකා.

1. සසබ්බං ලොකනායකං - PTS

2. අභිරොවයි - PTS

3. තද - මව්.

24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජකියාම සාසනං
අනාගතමිති අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුධා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සා විරජකියා
හෙධස්සා තිස්සෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
26. ඵව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්චාමි'මං ජිනං
අනාගතමිති අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුධා ඉමං.
27. තස්සා'පි වචනං සුත්වා භියෙය්‍යා ටිත්තං පසාදයිං
උත්තරිං වතමධිවස්සාසිං දසපාරමි පූරියා.
28. සුත්තන්තං විනයඤ්චාපි නවධතං සත්ථුසාසනං
සබ්බං පරියාපුණිත්වාන සොහයිං ජිනසාසනං.
29. තස්ස'ප්පමත්තො විහරන්තො නිසජ්ජට්ඨානවධතමෙ
අභිඤ්ඤාසු පාරමිං ගන්ත්වා බ්‍රහ්මලොකමගඤ්ජ'හං.¹
30. සුදස්සනං නාම නගරං සුදත්තො නාම ඛනතිශ්‍යො
සුදත්තො නාම ජනිකා සුමේධස්ස මහෙසිනො.
31. නවටස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣස්සො වසී
සුවඤ්ඤානක කොඤ්ඤා සිරිවධස්සා² තයො පාසාද මුත්තමා.
32. ති සොළසසහස්සානි නාරිශ්‍යො සමලච්ඡානා
සුමනා නාම සා නාරිපුත්තබ්බසුමිත්තො³ නාම අත්‍රපො.
33. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා හත්ථියානෙන නිකම්භි
අනුනකං අට්ඨමාසං⁴ පට්ඨානං පදභී ජිනො.
34. බ්‍රහ්මනා යාථිනො සත්තො සුමේධො ලොකනායකො
වත්ති වත්තං මහාවීරො සුදස්සානුය්‍යානමුත්තමෙ.
35. සරණො සබ්බකාමො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සාගරො නාමුපට්ඨාකො සුමේධස්ස මහෙසිනො.

1. බ්‍රහ්මලොකමගඤ්ජහං - සිමු.

2. සුවඤ්ඤානක සිරිවධස්සා - මජ්ඣං.
සුගත්තො කඤ්ඤානො සිරිවධස්සා - සායා.

3. පුත්තබ්බසු - මජ්ඣං.
පුත්තබ්බො - සායා.

4. අට්ඨමාසං - මජ්ඣං, මනුස.

36. රාමා වෙච සුරාමා ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස හගවතො මහානිපොති¹ වුට්ඨති.
37. උරුවෙලො ච යසවො ච අහෙසුං අගගු'පට්ඨකා
යසොධරා සිරිමා-ච අහෙසුං අගගුපට්ඨිකා.
38. අට්ඨාසිති රතනානි අච්චුග්ගතො මහාමුනි
ඕහාසෙසි² දිසා සබ්බා චංඤා කාරාගණං³ යථා.
39. චක්ඛවත්තිමණි. නාම යථා තපනි යොජනං
තපේ'ව සස්ස රතනං සමනතා ඵරති යොජනං.
40. නවුත්ථිවස්සසහස්සාති ආයු වීජ්ජති තාවද
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාපෙසි ජනනං ධුං.
41. තෙවීජ්ජජලභිකෙඤ්ඤති බලසාතෙතති තාදිති
සමාකුලමීදං ආසි අරහතෙතති සාධුති⁴.
42. තෙ'පි සබ්බෙ අමිතයසා විප්පමුත්තා නිරුපධි
ඤාණාලොකං දස්සයිත්වා නිබ්බුතා තෙ මහායසා.
43. සුමේධො ජිනවරො බුද්ධො මෙධාරාමමති නිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිතං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො'ති.

සුමේධ බුද්ධචංසො.

1. නිමබ්බෙති - සිමු, නිමබ්බරුක්කෙති - සයා.
2. පහාසෙති - මව්, ඕහාසෙති - සයා.
3. කාරගණං - මව්.
4. තාදිති PTS.
සාසනං - සයා.

12. සුජාත බුද්ධචංසො

1. තතෝ'ව මණ්ඩකපාඨේ සුජාතො නාම නායකො
සීහහත්තුවසහකමනො අපාමෙය්‍යා දුරාසදේ.
2. චන්දෝව වීමලො සුද්ධො සතරංසි'ව පතාපවා¹
ඵවං සොඝති සමබුද්ධො ජලනෙතා සිරියා සද්ද².
3. පාපුණ්ණිකාන සමබුද්ධො කෙවලං බොධිමුත්තමං
සුමබ්බලමහි නගරෙ ධම්මවක්කං පවත්තයි.
4. දෙසෙනෙත පවරං ධම්මං සුජාතෙ ලොකනායකෙ
අසිතිකොටි අභිසම්භු පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ.
5. යද සුජාතො අමිත්තයසො දෙවෙ වස්සං උපාගමී
සත්තතිංසසහස්සානං දුතියාභිසමයො අහු.
6. යද සුජාතො අසමසමො උපනඤ්ජි³ පිතුසන්නිකං
සට්ඨිසතසහස්සානං තතියාභිසමයො අහු.
7. සනතිපාතා තයො ආසුං සුජාතස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං වීමලානං සත්තචිත්තානනාදිනං.
8. අභිඤ්ඤබලතානං අපතතානං⁴ භවාභවෙ
සට්ඨිසතසහස්සානං⁵ පඨමං සනතිපතිංසු තෙ.
9. පුනාපරං සනතිපාතෙ තිදිවොරොහනෙ ජිනෙ
පඤ්ඤසසතසහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
10. උපසංඛාමනෙතා නරවසභං⁶ තස්ස යො අග්ගසාවකො
චතුති සත සහසෙසති සමබුද්ධං උපසංඛාමී.

1. තාපවා - සිමු.

2. පතා - සිමු.

3. උපථෙති - සිමු, මතුප.

4. අප්පමත්තානං - සිමු.

අප්පමත්තා, - පු.

5. සට්ඨිසත සහස්සානං - සිමු.

6. නරාසභං - මජ්ඣිම, නරමුසභං - ස්‍යා.

11. අහං තෙන සමයෙන චතුද්විපමි ඉක්කරො
අනුලික්ඛවරො ආසිං වක්ඛවන්ති මහබ්බලො.
12. ලොකෙ අවජරියං දික්ඛා අබහුතං ලොමහංසනං
උපගන්ඛාන වඤ්ඤං සො සුජාතං ලොකනායකං.
13. චතුද්විපෙ මහාරජ්ජං රතනෙ සත්ත උත්තමෙ
බුද්ධෝ නියායාදික්ඛාන පබ්බතීං තස්ස සන්තිකෙ.
14. අරාමිකා ජානපද්¹ උට්ඨානං පටිපිණ්ඩිය²
උපනෙන්නී භික්ඛුසංඝස්ස පට්ටයං සයනාසනං.
15. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසි දසසහස්සමිති ඉක්කරො
ති සකප්පසහස්සමිති අයං බුද්ධො භවිස්සති.
16. අහු කපිලවහ්‍යා රමමා නික්ඛමිත්වා තථාගතො
පට්ඨානං පදුඤ්ඤාන කඤ්ඤා දුක්ඛාරකාරිකං.
17. අප්පාලරුක්ඛමූලස්මිං නිසිද්ධිත්වා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගයන නෙරඤ්ජමූපෙතිති.
18. නෙරඤ්ජරාය තීරමිති පායාසං ආදය සො ජිනො.
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමූලමිති ඵඤ්ඤිති.
19. තදනා පදක්ඛිණං කඤ්ඤා බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛතො
අස්සකුරුක්ඛමූලමිති බුද්ධස්සති මහායසො.
20. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
21. කොලිතො උපතිස්සො ව, අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුප්පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
22. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සකුරුක්ඛා'ති පවුට්ඨති.
23. විනන්තා ව භජාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තො'ප්පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා භෙස්සන්තො පට්ඨිකා
ආයු වස්සසනං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.

1. ජනපදෙ - පිමු, සහා.

2. පටිපිණ්ඩියං - PTS.

3. තද - මච්.

24. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙසින්තො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිච්ඡේදකුරො අයං.
25. උක්කුලස්සි සඤ්ඤා වනෙන්තති අපොච්ඡන්ති හස්තති ව
කතඤ්ඤා නමස්සන්ති දසසහස්සි සමුද්ධා
26. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛිස්සාම සාසනං.
අනාගතමති අඤ්ඤානෙ හෙස්සාම සමුද්ධා ඉමං.
27. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්ස චිරජක්ඛි
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙස්සාන. උත්තරන්ති මහානදිං.
28. ඵව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛවාමි'මං ජිනං
අනාගතමති අඤ්ඤානෙ හෙස්සාම සමුද්ධා ඉමං.
29. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භීයො හාසං ජනෙස්ස'හං
අධිට්ඨාමි. වනං උග්ගං දසපාරමිපූරියා.
30. සුත්තන්තං විනයඤ්ඤා'පි නවඛං සත්ථිස්සාසනං
සබ්බං පරියාපුරිස්සාන සොහස්සි ජිනසාසනං.
31. තස්ස'සමන්තො විහරන්තො බ්‍රහ්මං භාවෙස්ස භාවනං
අභිඤ්ඤාපාරමිං ගන්තො බ්‍රහ්මලොකමගට්ඨහං.
32. සුමධුලං නාම නගරං උග්ගන්තො නාම ඛන්තියො
මාතා පභාවති නාම සුජාතස්ස මහෙසින්තො.
33. නවවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣයො වසී
සිරි උපසිරි නන්ද තයො පාසාදමුත්තමා.
34. තෙවිස්සතිසහස්සාති නාරියො සමලඛකා
සිරිනන්ද නාම නාරි උපසෙන්නො නාම අනුජො.
35. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා අස්සයානෙන නික්ඛමි
අනුනතවමාසාති පධානං පද්ධි ජිනො.

* භීයොහාවෙති මාතසං.

9 බුද්ධිවංසො 26 හා

36. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සතො සුඡාතො ලොක නායකො
වතති වකකං මහාථීරො. සුච්ඤ්ඤායානමුත්තමො.
37. සුදසසනො ව දෙවො¹ ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
නාරදො නාමුපට්ඨකො සුඡාතසං මහෙසිනො.
38. නාගා ව නාගසමාලා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසං භගවතො මහාවෙලු²ති වුවති.
39. සො ව රුකෙඛා ජාතරුචිරො³ අභිජ්ජෙදො හොති පත්තකො⁴
උජුචංසො බ්‍රහ්මා හොති දසසනියො මනොරමො.
40. එකකකකො පට්ඨකො⁵ තතො සාධා පභිජ්ජං⁶
යථා සුබ්බො මොරහස්සො එවං සොහති සො දුමො.
41. න තසං කණ්ඩකා⁷ හොන්ති නා⁸පි ජිද්දං මහා අහු
විත්ථිණ්ණසාධො අචිරලො සඤ්ඤායො මනොරමො.
42. සුදතො වෙව විතො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සුහදො වෙව පුමා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
43. පඤ්ඤාස රතනො ආසි උච්චතතෙන⁹ සො ජිතො
සබ්බකාරවරුපෙතො සබ්බඥ්ණප්‍රිභගතො.
44. තසංසහා අසමසමා නිද්ධාති සමිත්තතො
අසමාණො අතුලියො ව ඔපලෙභි අනුපමො
45. නවුතිවසංසහසාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාලෙසි ජතං බහුං.
46. යථාපි සාගරෙ උග්ගි ගගනෙ තාරකා යථා.
එවං තද පාවචනං අරහතෙති විතතිනං¹⁰
47. සො ව බුද්ධො අසමසමො දුණාති ව තාති අතුලියාති
සබ්බං සමිත්තරහිතං නනු රිත්තං සබ්බසංඛාරා.
48. සුඡාතො ජිතවරො බුද්ධො සිලාරාමමහි නිබ්බුතො
තාසු¹¹ව තසං වෙතිසො තිණ්ණො ගවුත්ත මුග්ගතො¹²ති.

සුඡාත බුද්ධචංසො වාදසමො.

1. සුදෙවො - සිමු.

2. සතරුචිරො - සිමු.

සනක්ඛන්ධො - සාග, මජ්ඣ.

3. ජද්දං හොති පට්ඨකං - සු.

අභිජ්ජෙදො හොති පත්තකො - මජ්ඣ.

4. පට්ඨකොති - සිමු, - PTS.

5. පභිජ්ජති - මව්. අභිජ්ජති - සිමු.

6. කණ්ඩකා - සිමු.

7. උච්චතතෙන - සිමු.

8. විවිත්තනං - PTS.

13. පියදසසි බුද්ධචංසො

1. සුජාතසස අපරෙත සයමතු¹ ලොක නායකො
දුරාසදෙ අසමසමො පියදසසි මහායසො.
2. සො'පි බුද්ධො අමිතයසො ආදිවෙවා'ව විරොචති
නිහන්ඛාන තමං සබ්බං² ධම්මවක්කං පවත්තයි.
3. තසසා'පි අතුලතෙජසස අහෙසුං අභිසමයා තයො
කොට්ඨසතසහසසානං පඨමො'භිසමයො අහු.
4. සුදසසනො දෙවරාජා මිච්ඡාදිට්ඨිම' රොචයි
තසස දිට්ඨිං විනොදෙනෙතා සඤ්ඤා ධම්මම' දෙසයි.
5. ජනසන්තිපාතො අතුලො මහාසන්තිපතී තද
නවුත්තිකොට්ඨසහසසානං දුතියාභිසමයො අහු.
6. යද දෙණවුඛං හත්ථිං විනෙසි නරසාරථි
අසිත්තිකොට්ඨසහසසානං තතියා'භිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං තසසා'පි පියදසසිනො
කොට්ඨසතසහසසානං පඨමො ආසි සමාගමො.
8. තතො පරං නවුත්තිකොට්ඨි සම්මසු එකතො මුතී.
තතියෙ සන්තිපාතමති අසිත්තිකොට්ඨයො අහු.
9. අහං තෙන සමයෙන කසසපො නාම බ්‍රාහ්මණො
අරක්කායකො මත්තධරො තිණණං වෙදනපාරගු.
10. තසස ධම්මං සුඤ්ඤාන පසාදං ජනයිං අහං
කොට්ඨසතසහසසෙති සඤ්ඤාරාමං අමාපයිං.
11. තසස දඤ්ඤා ආරාමං හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
සරණෙ පඤ්ඤාසිලෙ ව්ඪි දලහං කඤ්ඤා සමාදියි.⁴
12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සඤ්ඤමරෙකි නිසීදිය
අධාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො හච්ඡසති.

1. සමබුද්ධො - සිමු.

2. සබ්බං තමං නිහන්ඛාන - මජ්ඣං.

3. සරණං පඤ්ඤාසිලං - සිමු.

4. සමාදියි - මහු.

13. අහු කපිලවහයා රමමා නිකම්භා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කතා දුක්ඛකාරකාරිකං.
14. අප්පාලරුක්ඛමුලසමී නිසිදිත්වා තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගයහ නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
15. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලං හි එහිති.
16. තතො පදකම්මං කතා බොධිමංගං අනුත්තරො
අසසාදරුක්ඛමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
17. ඉමස්ස ජත්තිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
18. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්තී සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලවංගං ච අග්ගා හෙස්සන්තී සාවකා
බොධි තස්ස හගවතො අසසාදො'ති පවුච්චති.
20. වීතො ච හස්සාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තූ'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තූ'පට්ඨිකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
21. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිච්ඡිකුරො අයං.
22. උක්ඛුට්ඨසඤ්ඤං වතෙන්තී අපෙඨාටෙන්ති හසන්ති ච
කත ඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජ්ඣිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අඤ්ඤානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජ්ඣිය
හෙට්ඨාතිත්ථෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
25. එවමෙ'ව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අඤ්ඤානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

26. තසසා'පි වචනං සුඤ්ඤා භියොෆා විතතං පසාදෙයි.
උතතරං චතමධිට්ඨාසි දසපාරමිපූරියා.
27. සුධංකරං නාම නගරං සුදත්තො නාම ඛනකියො
සුවඤ්ඤා නාම¹ ජනිකා පියදසීසස සත්ථුනො.
28. නව වසස සහසසානි අගාරමඤ්ඤාසො වසී.
සුනිමලවිමලගිරිබ්‍රහ්මා² තයො ජාසාදමුත්තමා.
29. තෙතනිංසනිසහසසානි නාරියො සමලඛනතා
විමලා නාම නාරී ච කඤ්ඤනාවෙලො³ නාම අත්‍රපො.
30. හිමිකො චතුරො දිසවා රථයානෙන නිකඛ්ථි
ජමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
31. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සත්තො පියදසී මහාමුනි
චතනි චකං මහාවීරො උසභුය්‍යානෙ මනොරමෙ
32. පාලිතො සබ්බදසී⁴ ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සොභිතො නාමුපට්ඨාකො පියදසීසස සත්ථුනො.
33. සුජාතා ධම්මදින්නා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසස හගවතො කකුඨො'ති පවුච්චති.
34. සන්ධකො⁵ ධම්මකො⁶ චෙව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
විසාඛා' ධම්මදින්නා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
35. සො'පි බුද්ධො අමිත්තයො අමිත්තිංසවරලක්ඛණො
අසීතිහත්ථුබ්බෙධො සාලරාජා'ව දිසසති.
36. අභිචන්ද්‍ර සුරියානං නත්ථි තාදිසිකා පහා
යථා අහු⁷ පහා තසස අසමසස මහෙසිනො.
37. තසසා'පි දෙවදෙවසස ආයු තාවතකං අහු
නවුනිවසසසහසසානි ලොකෙ අට්ඨාසි චකත්ථා.
38. සො'පි බුද්ධො අසමසමො යුගානි'පි තානි අතුලියානි
සබ්බං සමතතරහිතං නත්ථු රික්ඛා සබ්බසම්භාරා
39. සො පියදසී මුනිවරො අසසාරාමමිති නිබ්බුතො
තත්ථෙව තසස ජිනපුපො තිණ්ණ යොජන මුග්ගතො'ති.

පියදසී බුද්ධවංසො තෙරසමො.

1. වන්දනාමාසි - මජ්ඣං,
2. ගිරිගුහා - මජ්ඣං,
3. කඤ්ඤනාවෙලො - සිමු.
4. පියදසී - සිමු. මනුප,

5. සන්තකො - සිමු.
සන්දකො - සත්ථු.
6. ධම්මකො - සිමු.
7. විසිඛො - සිමු.
8. ආයු - මජ්ඣං.

14. අත්දැකීම් බුද්ධිවංසො

1. තප්ප'ව මණ්ඩකප්පමිති අත්දැකීම් නරාසහො¹
මහා තමං නිහන්තාන පනෙනා සමොධිමුක්තමං.
2. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙනා ධර්මවක්කං පවිත්තයි
අවතො තප්පයි ලොකං දසසහසී සදෙවකං.
3. තප්ප'පි ලොකනාථස්ස අහෙසුං අභිසමයා තයො
කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමාභිසමයො අහු.
4. යද් බුද්ධො අත්දැකීම් වරති දෙවචාරිකං
කොට්ඨසතසහස්සානං දුත්ඨා'භිසමයො අහු.
5. පුනාපරං යද් බුද්ධො දෙසෙයි පිතුසන්තිකෙ
කොට්ඨසතසහස්සානං තතියා'භිසමයො අහු.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං තප්ප'පි ව මහෙසිනො
බ්‍රිහස්පානං විමලානං සත්තවික්කාන'තාදිනං.
7. අට්ඨනචුතිසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො
අට්ඨාසිතිසහස්සානං දුත්ඨො ආසි සමාගමො.
8. අට්ඨසත්තතිසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
අනුපාදවිමුක්තානං විමලානං මහෙසිනං.
9. අහං තෙන සමයෙන ජට්ඨො උග්ගතාපනො
සුසිමො² නාම නාමෙන මහියා සෙට්ඨසම්මතො
10. දිඛං මඤ්ජරවං පුප්ථං පදුමං පාරිවජ්ඣකං
දෙවලොකා හරිත්වානං³ සමබුද්ධං අභිපුප්පයි.
11. යොපි මං බුද්ධො⁴ ව්‍යාකාසි අත්දැකීම් මහාමුති
අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො හවිසානි.

1. මහායසො - මවි.

2. සුපිනො - මක්ඛප, සුසිමො-PTS.

3. දෙවලොකනො ආ හරිත්වා.

4. තද - බු.අ.

12. අනු කපිලවත්‍යා රමො ගිකුම්භා තථාගතො
පධානං පදනිකාන කතා දුක්ඛරුකාරිකං.
13. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසිදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගො නෙර ඤජරමුපෙහිති.
14. නෙර ඤජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
15. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛරො
අසසරුක්ඛමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
16. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
17. කොලිතො උපතීස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
18. බෙමා උපපලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස හගවතො අසසරොති පවුච්චති.
19. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
20. ඉදං සුඤ්ඤා වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා තරමරු බුද්ධානිජඤ්ඤා අයං.
21. උක්ඛුරිසිද්ධං වතොන්ති අපොථොන්ති හස්සන්ති ව
කත ඤජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
22. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස වීරජ්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
23. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං වීරජ්ඣස්ස
හෙට්ඨාතිස්සෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
24. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

25. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤාං හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපූරියා.
26. සොහනං නාම නගරං සාගරො නාම ඛනිකියො
සුදසස්සා නාම ජනිකා අක්කසීස්ස සත්ථුනො.

 27. දසවස්සසහස්සාති අභාරමජ්ඣයො වසී
අමරගිරිපුරගිරිගිරිවාහනා¹ තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 28. තෙතතිංසතිසහස්සාති² නාරියො සමලඛිතා
විසාඛා නාම සා නාරි සෙලො³ නාමා'සි අනුජො.
 29. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා අස්සයානෙන නික්ඛමී
අනුනඅට්ඨමාසාති පධානං පදභී ජිනො.
 30. බ්‍රහමුතා යාවිනො සනොතො අක්කසී මහායයො
වත්ති වක්කං මහාවීරො අනොමුය්‍යානෙ නරාසහො.
 31. සනොතා ව උපසනොතා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
අභයො නාමු'පට්ඨාකො අක්කසීස්ස සත්ථුනො.
 32. ධම්මො චේ'ව සුධම්මො ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස හගගිනො වම්පකො'ති පට්ඨවති
 33. නකුලො ව නිසහො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
මකිලා ව සුනාඤ්ඤා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
 34. සො'පි බුද්ධො අසමසමො අසීති රතනුග්ගතො⁴
සොහති සාලරාජා'ව උඵාරාජා'ව පූරිතො.
 35. තස්ස පාකතිකා රංසී⁵ අනෙකසතකොටියො
උදධං අධො දසදිසා ඵරන්ති යොජනං තද්දං.
 36. සො'පි බුද්ධො නරාසහො සබ්බසත්තු'ත්තමො මුනි
වස්සසතස්සසාති ලොකෙ අට්ඨාසි වක්ඛමා.
 37. අතුලං දසෙස්සා ඔහාසං විරොචේවා සදෙවකෙ
සො'පි අනිච්චතං පනොතො යථ'ග්ගු'පාදනසංඛියා.
 38. අක්කසී ජිනවරො අනොමාරාමමි නිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසනො'ති.

අක්කසී බුද්ධවංසො වුද්ධසමො.

1. අපරගිරිපුරගිරිවාහනො - මජ්ඣ.

2. තෙතතිංසති - සිමු.

3. සෙලො - සිමු. සෙනො - PTS.

4. බුද්ධවංසෙ 26 ගා.

5. රසමි - සිමු.

6. සද - මජ්ඣ.

15. ධම්මදසසී බුද්ධචංසො

1. තතෝ'ව මණ්ඩකප්පමහි ධම්මදසසී මහායසො
තම'න්ධකාරං විධිමෙතො අතිරොචති සදෙවකෙ.
2. තසසා'පි අතුලතෙජස්ස ධම්මචක්කප්පචත්තනෙන
කොට්ඨසහස්සානං පඨමා'හි සමයො අහු.
3. යද් බුද්ධො ධම්මදසසී චිනෙසි සඤ්ජයං ඉසිං
තද් නවුත්තිකොට්ඨනං දුතියා'භිසමයො අහු.
4. යද් සකෙකා උපගඤ්ජ් සහපරියො¹ විනායකං
තද් අසීති කොට්ඨනං තතියා'භිසමයො අහු.
5. තසසා'පි දෙවදෙවස්ස සන්තිපාතා තයො අහු²
බ්ණ්ණසවානං විමලානා' සත්තචිත්තාන'තාදිනං.
6. යද් බුද්ධො ධම්මදසසී සරණෙ වස්සං උපාගමී
තද් කොට්ඨසහස්සානං³ පඨමො ආසි සමාගමො.
7. පුනා'පරං යද් බුද්ධො දෙවතො එති මානුසං⁴
තද්'පි සතකොට්ඨනං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. පුනා'පරං යද් බුද්ධො පකාසෙසි ධුතෙ ගුණෙ
තද් අසීති කොට්ඨනං තතියො ආසි සමාගමො.
9. අහං තෙන සමයෙන සකෙකා ආසිං පුරිඤ්ඤ
දිබ්බෙන ගන්ධමාලෙන්' තුරියෙන අභිසුජ්ජිං.
10. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි දෙවමරේකි හිසිදිය
අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
11. අහු කපිලවනයා රමමා හික්කමිත්වා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කතවා දුක්කරකාරිකං.
12. අප්පාලරුක්ඛමුලසමී' නිසිදිත්වා තථාගතො
තත්ථ පායාසමභ්‍යානන නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.

1. සපරියො - සිමු, මජ්ඣං.

2. ආහු - මව්, අහු - මජ්ඣං.

3. කොට්ඨසහස්සානං - සිමු, මජ්ඣං.

4. මානුසෙ - සිමු,

5. දිබ්බගන්ධෙනමාලෙන් - මනුෂ්,

13. නොරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියනතවරමගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
14. තනො පදකඛිණං කඤ්ඤා බොධිමණ්ඩං අනුනතරො
අසසකරුකම්මුලමහි බුද්ධස්සති මහායසො.
15. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
16. කොළිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
17. බෙමා උපපලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස හගවතො අසසකො'ති පවුට්ඨිති.
18. විතෙතො ච හත්ථාළවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමායා ච අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
19. ඉදං සුඤ්ඤානං වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධචිත්තකුරො අයං.
20. උකභුට්ඨිසද්දං වතෙතන්ති අපෙඨාටෙනති හසන්ති ච
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
21. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජක්කිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං විරජක්කිය
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙඤ්ඤානං උත්තරන්ති මහානදිං.
23. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භියෙතා විතං පසාදයිං
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
25. සරණං නාම නගරං සරණො නාම ධනනියො
සුනන්දො නාම ජනිකා ධම්මදස්සස්ස සක්කුතො.

26. අට්ඨ වසසසහසසාති අගාරමඡකියො වසී
අරජො වීරජො සුදසසනො තයො පාසාදමුක්ඛමා.
27. තිවක්ඛාරීසසහසසාති නාරියො සමලඛකතා
විවිතොලි නාම නාරී අත්‍රජො පුණ්ණචරියිකතො
28. නිමික්ඛෙත චතුරො දිසවා පාසාදෙනා'භිනික්ඛමී
සක්කාභං පධානචාරං අවරී පුරිසුක්ඛමො.
29. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සතො ධම්මදස්සී නරාසභො
වතති වක්කං මහාවීරො මිගදයෙ නරුක්ඛමො.
30. පදුමො චුසසදෙවො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සුනෙක්කො නාමු'පට්ඨාකො ධම්මදස්සීසු සත්ථුනො.
31. ඛෙමා ච සච්චනාමා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස භගවතො බිම්බිජාලො¹ ති වුට්ඨිති.
32. සුභද්දෙ කච්ඡිසභො චෙව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සාලියා ච 'වලියා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
33. සො'පි බුද්ධො අසමසමො අසීතිහත්ථමුග්ගතො
අතිරොචති තෙජෙන දසසහස්සිමහි ධාතුයා.
34. සුචුලො සාලරාජාව චිත්ඤ්'ව ගගනෙ යථා
මඡකිකතිකෙ ච සුරියො ඵලං සො උපසොහථ²
35. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස සමකං ආසි ජීවිතං
වසසතසහසසාති ලොකෙ අට්ඨාසී චක්ඛුමා.
36. ඔහාසං දසසයිකාන විමලං කකාන සාසනං
රවිචක්‍රෙ ච ගගනෙ නිබ්බුතො සො සසාවකො'ති.
37. ධම්මදස්සී මහාවීරො කෙසාරාමමහි³ නිබ්බුතො
තඤ්ච'ව'ස්ස⁴ පුප්ඵරො තියොජන සමුග්ගතොති.

ධම්මදස්සී බුද්ධචංසො පණ්ණසමො.

1. බිම්බිජාලො - සිමු,
2. උපසොහිත්ථ - PTS

3. සාලරාමමහි - මජ්ඣ.,
4. සො - සිමු, PTS

16. සිද්ධස්ථාන බුද්ධචර්යා

1. ධම්මසංඝසංඝ ආරාමික සිද්ධස්ථාන ලෝකනායකෝ¹
නිහනිකා තම සංඝං සුරියො අබ්භුග්ගතො යමා²
2. සො'පි පත්තන සමොධං³ සන්තාරෙතො⁴ සදෙවකං
අභිවසස් ධම්මමෙසෙන නිබ්බාපෙතො සදෙවකං.
3. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස අනෙසුං අභිසමයා තයො
කොට්ඨසතසහසානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. පුතා'පරං භිමරපේ⁵ යද අහනි දුක්ඛිං⁶
තද නවුති කොට්ඨං දුතියා'භි සමයො අහු.
5. යද බුද්ධො ධම්මං දෙසෙසි වෙහාරෙ සො පුරුක්කමෙ
තද නවුති කොට්ඨං තතියා'භිසමයො අහු.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං තස්මි'මපි දිපදුක්කමෙ
බ්ණාසවානං විමලානං සන්තපිත්තාන'තාදිනං.
7. කොට්ඨසානං නවුතිනං අසිනියා ව කොට්ඨං
එතෙ ආසුං තයො ධානා විමලානං සමාගමෙ.
8. අහං තෙන සමයෙන මඛගලො නාම තාපසො
උග්ගතෙජො දුප්පසහො අභිඤ්ඤාබලසමාහිතො.
9. ජමබුතො ඵලමා'නෙකා' සිද්ධස්ථාන අද්දස්'හං
පටිග්ගහෙකා සමබුද්ධො ඉදං වචන'මබුචි.
10. පසංච ඉමං තාපසං ජට්ඨං උග්ගතාපනං
චතුනවුතෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
11. අහු කපිලවකයා රමිතා නික්ඛමිකා තථාගතො
පධානං පද්ධිකාන කකා දුක්කරකාරිකං.
12. අප්පාලරුක්ඛමුලමහි නිසිදිකා තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගහ නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.

1. නාමනායකො - සිමු.

2. සුරියොවබ්භුග්ගතො තද - මව්.

3. සමබුද්ධං - සිමු.

4. සන්තාරෙතො - මව්.

5. භිමරපියො - සිමු. PTS සං.

6. යදිආහනිදුක්ඛිං - PTS

7. ඵලමාහත්වා - සිමු. PTS

13. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටිශක්තවරමංගනන බොධිමුලංහි එහිති.
14. තතො පදකඛිණං කකා බොධිමණ්ඩං අනුක්තරො
අසසකරුකකමුලමහි බුද්ධසසති මහායසො.
15. ඉමසං ජනිකා මාතා, මායා නාම හවිසසති
පිතා සුදොධාදනො නාම අයං හෙසසති ගොතමො.
16. කොලිනො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙසසනති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො, උපට්ඨිසසති තං ජිනං.
17. බෙමා උපපලවණ්ණො ව අග්ගා හෙසසනති සාවකා
බොධි තසං හඥවතො අසසකො'ති පවුට්ඨිති.
18. වික්කො ව හකාළවකො, අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨිකා
අ.යු වසං සතං තසං ගොතමසං යසසිනො.
19. ඉදං සුකාන වචනං අසමසං මහෙසිනො,
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
20. උකකුට්ඨිසද්ද වක්කනති අපෙඨාටෙනති හසන්ති ව
කකඤ්ජි, නමසසනති දසසහසසිසදෙවකා.
21. යදිමසං ලොකනාථසං විරජකිසසාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මනුසසා නදිං තරන්තා පටිතිකං විරජකිය
හෙට්ඨා තිකං ගගෙකාන උත්තරනති මහානදිං.
23. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
24. තසසා'පි වචනං සුකා භියොසා වික්කං පසාදසිං
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමි පුරියා.
25. වෙහාරං නාම නගරං උදෙනො නාම ඛන්දියො
සුථසසා නාම ජනිකා සිද්ධත්සං මහෙසිනො.

26. දසවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣං සො වසි
කොකාසුප්පලකොකනදු තයො පාසාදමුක්ඛමා
27. තියොළසසහස්සාති නාරියො සමලඛිතතා
සුමනා නාම සා නාරී අනුපමො නාම අනුජො.

 28. නිමිත්තෙ චතුරො දිස්වා සිව්කා යානෙන නික්ඛම්
අනුනදසමාසාති පධානං පද්ඨි ජිනො.
 29. බ්‍රහ්මනා යාවිනො සනෙතා සිද්ධිකො ලොකනායකො
චත්ති චක්කං මහාවිරො මිගදයෙ නරුක්ඛමො.¹
 30. සඬෙලො ච සුමිත්තො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
රෙවතො නාමු'පට්ඨාකො සිද්ධත්‍වස්ස මහෙසිනො.
 31. සිව්ලා ච සුරාමා ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො කණ්ණිකාරොති වුවති.
 32. සුප්පියො ච සමුද්දො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
රමමා චෙව සුරමො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
 33. සො බුද්ධො සට්ඨි රතනං අහොසි නහමුග්ගතො,
කඤ්චනග්ගිය² සංකාසො දසසහස්සි විරොචති.
 34. සො'පි බුද්ධො අසම සමො අතුලො අප්පට්ඨග්ගලො
වස්සසතසහස්සාති ලොකෙ අට්ඨාසි චක්ඛුමා.
 35. විපුලං³ පභං දසසධිකා පුජාපෙකාන සාවකෙ
විලාසෙකා ච සමාපතා⁴ හිබ්බුතො සො සාසවකො.
 36. සිද්ධිකො මුනිවිරො බුද්ධො අනොමාරාමමහි නිබ්බුතො
තත්ථ'ව'ස්ස ථූපවිරො චතුරයොජනමුග්ගතො'ති.

සිද්ධත්‍ව බුද්ධචංසො සොළසමො.

1. පුරුක්කමෙ - සිග්.

2. කඤ්චනග්ගිය - සිග්.

3. විමුලං - සිග්.

4. සමාපත්තියා - සිග්. PTS

17. කිසිසු බුද්ධචංසො

1. සිද්ධත් අපරෙන අසසමො අපච්ඡුග්ගලො
අනන්තතෙජෝ¹ අමිතයසො තිසෙසා ලොකග්ගනායකො.
2. තම'න්ධකාරං විධමෙත්වා ඔභාසෙත්වා සදෙවකං²
අනුකම්පකො මහා වීරො ලොකෙ උප්පජ්චි වක්ඛමා
3. තසසා'පි අතුලා ඉඤ්ඤි අතුලං සීලං සමාධි ව
සබ්බත් පාරමිං ගණනා ධම්මෙවකකං පවත්තයි.
4. සො බුද්ධා දසසහස්සිඤ්ඤි විඤ්ඤාපෙසි ගිරං සුචිං
කොට්ඨනානි අභිසම්භු පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ.
5. දුතියො නවුතිකොට්ඨනං³ තතියෙ සම්ඤ්ඤාට්ඨො⁴
ඛන්ධනාසො⁵ පමොවෙසි⁶ සම්පකෙත නරමරු තදු.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං තිසෙස ලොකග්ගනායකෙ
විණාසවානං විමලානං සත්තවිත්තාන නාදිනං.
7. විණාසවසතසහස්සානං⁷ පඨමො ආසි සමාගමො
නවුති සත සහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. අසිති සතසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
විණාසවානං විමලානං පුප්ඵිතානං විමුක්ඛයා.
9. අහං තෙන සමයෙන සුථානො නාම ඛත්තියො
මහාභොගං ඡඩ්ඨයිත්වා පබ්බජිං ඉසිපබ්බජං.
10. මස් පබ්බජිතෙ සතෙක උප්පජ්චි ලොකනායකො
බුද්ධා'ති සඤ්ඤා සුත්තාන පිති මෙ උපපජ්ජථ.
11. දිබ්බං මඤ්ඤාරවං පුප්ඵං පදුමං පාරිච්ඡිත්තකං
උභො හත්ථෙහි පග්ගයහ ධුතමානො උපාගමිං.

1. අනන්තසීමලා - මව්. PFS

2. සදෙවකෙ - මව්.

3. දුතියෙ නවුතිකොට්ඨො - සිමු.

4. තතියො සත්ත කොට්ඨො - සිමු.

5. ඛන්ධනාසො - සිමු. 6. විමොචෙසි - PT₅

7. විණාසව සහස්සානං - සිමු.

12. වාතුව ඡුඡුපරිවුතං තිස්සං ලොකග්ගනායකං
තම'හං පුප්ඵං ගහෙකාන මත්තකෙ ධාරසිං ජිනං.
13. සො'පි මං බුද්ධො¹ ව්‍යාකාසි ජනමජ්ඣෙකි හිසිදිය
දොනවුතෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවහයා රමමං හික්කමිත්වා තථාගතො
පිඨානං පදහිත්වාන කත්වා දුක්කරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්කමුලමහි හිසිදිත්වා තථාගතො
තත්ථපායාසමග්ගයහ නෙර ඤජරමුපෙහිති.
16. නෙර ඤජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
17. තතො පදකම්භං කත්වා බොධිමඤ්ඤං අනුත්තරො
අසුඤ්ඤාමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධාදතො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිපෙසා ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නා'මුපට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවඡුඡුභං ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුඤ්ඤා'ති පවුච්චති.
21. වීතෙතො ව භත්තාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්ද මාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨිකා
ආයුචස්සයතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
22. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධ ධීපඤ්ඤරො අයං.
23. උකතුවසී සද්දං වතෙතන්ති අප්පොට්ඨන්ති භස්සන්ති ව
කත ඤජලී නමස්සන්ති දසසහසසී සදෙවකා.

1. තද - සිඳු.

24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජකිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අභ්බානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං විරජකිය
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙක්ඛාන උත්තරන්ති මහානදිං.
26. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි' මං ජිනං
අනාගතමහි අභ්බානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
27. තස්සා'පි වචනං සුක්ඛා භියොගා විත්තං පසාදධිං
උත්තරිං වත මධ්වට්ඨාසිං දසපාරමි පුරියා.
28. බෙමකං නාම නගරං ජනසන්ධා නාම බන්ධියො
පදුමා නාම ජනිකා තිස්සස්ස ව මහෙසිනො.
29. සත්තවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣං සො වසී
ගුහා සෙලනාරි නිසභා තයො පාසාද මුක්තමා
30. සමතිංස සහස්සාති නාරියො සමලඛකතා
සුභද්දා නාම සා නාරි ආනන්දො නාම අනුජො.
31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා අසසයානෙන නිකමි
අනුනකං අට්ඨමාසං පධානං පද්ඨි ජිනො.
32. බ්‍රහ්මිනා යාටිනො සන්තො තිස්සො ලොකග්ගනායකො
වතති වකකං මහාවීරො යසවතීදයමුක්තමෙ.
33. බ්‍රහ්මදෙවො ව උදයො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සමබ්බො¹ නාමුපට්ඨාකො තිස්සස්ස ව මහෙසිනො.
34. ඵ්ඤ්ඤා වෙව සුදත්තාව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසන්තො'ති පවුට්ඨති.
35. සම්බලො ව සිරි² වෙව අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
කිසාගොතමි උපසෙනා අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.

1. සමන්තො - මව්, සමගො - සා, සුමධගලො

2. සිරිමා - මජ්ඣං. - සිමු.

36. යො'පි බුද්ධො සට්ඨිරතනො අහු උච්චතනෙන¹ ජිනො
අනුපමො අසද්ධියො හිමවා විය දිස්සති.
37. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස ආයු ආසි අනුක්තරො
වස්සසතසහස්සාති ලොකෙ අට්ඨාසි වක්ඛුමො.
38. උක්කමං පචරං සෙට්ඨං අනුභොක්ඛා මහායසං
ජලිත්ථ අශ්ඨකකිත්ථො'ව හිබ්බුතො යො සසාවකො.
39. වලාහකොව අතිලෙන සුරියෙන විය උස්සාවො
අත්ථකාරොව දීපෙන නිබ්බුතො යො සසාවකො.
40. තිස්සො ජිනවරො බුද්ධො නන්දරාමමහි හිබ්බුතො
තතො'ව තස්ස ජිනපුපො තිණි යොජනමුස්සිතො'ති.

තිස්ස බුද්ධවංසො සත්තරස්මො.

1. උච්චතරෙන - සිමු.

18. ඵ්සස බුද්ධවංසො

1. තඤ්ඤා'ව මණ්ඩකප්පමහි අහු සන්ධා අනුත්තරො
අනුපමො අසද්ධිසො¹ ඵ්සසා ලොකග්ගනායකො.
2. සො'පි සබ්බං තමං හන්ති චිත්තෙකා මහාජටං
සදෙවකං තප්පයනො අභිවසසී අමතමබ්බනා.
3. ධම්මවකකං පටිනෙතනෙන ඵ්සස නකඛන්තමධගලෙ
කොට්ඨසතසහස්සානං පදමා'භිසමයො අහු.
4. නවුතිසතසහස්සානං දුතියා'භිසමයො අහු
අසීතිසතසහස්සානං තතියා'භිසමයො අහු.
5. සන්තිපාතා තයො ආසුං ඵ්සසසො'පි මහෙසිනො
ධීණාසවානං විමලානං සන්තථිත්තානං තාදිනං.
6. සට්ඨිසතසහස්සානං පදමො ආසී සමාගමො
පඤ්ඤාසසතසහස්සානං දුතියො ආසී සමාගමො.
7. චත්තාරිසතසහස්සානං තතියො ආසී සමාගමො
අනුපාද විමුක්තානං වොච්ඡින්නපට්ඨස්ස නිත්තං.
8. අහං තෙන සමයෙන විජිතාථි නාම ඛක්ඛියො
ජඩ්ධසිත්තා² මහාරජ්ජං පබ්බතං තස්ස සන්තිකෙ.
9. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසී ඵ්සසා ලොකග්ගනායකො
ඉතො දෙව නවුත්තං³ කප්පො අයං බුද්ධො භවිස්සති.
10. අහු කපිලවනයා රත්තො නිකම්භිත්තා තපාගතො
පධානං පදහිත්තාන කත්තා දුක්ඛරකාරිකං.
11. අප්පාලරුක්ඛමූලමහි නිසීදිත්තා තපාගතො
තත්ත පායාසලග්ගනා තෙරඤ්ජරමුපෙතිති.

1. අසමසමො - සිමු.

2. ජාඩ්ධසිත්තාන - සිමු.

3. ද්වන්තමුක්ත - මව්, ද්වන්තමුක්ත - සිමු.

12. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමගෙනො බොධිමුලමහි එහිති.
13. තතො පදක්ඛිණං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථරාකඛමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.

 14. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
 15. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
 16. බෙමා උපුලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සත්ථො'ති පවුට්ඨිති.
 17. විකෙතා ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
 18. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජඝ්ඤාමො අයං.
 19. උකකුට්ඨි සද්දං වකෙත්තති අපෙඨාදේනති¹ හස්නති ව
කත ඤජ්ජි නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
 20. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ජිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.
 21. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජ්ජිස්ස
හෙට්ඨා තිත්ථො¹ ගහෙත්තාන උත්තරන්ති මහානදිං.
 22. ඵච'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්චාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.
 23. තස්සා'පි වචනං සුත්තා භියොෂා විත්තං පසාදෙයි
උත්තරිං වත මධිට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
 24. සුත්තන්තං විනයඤ්චා'පි නවබ්බං සත්ථාසාසනං
සබ්බං පරියාපුණිත්තා සොභයිං ජිනසාසනං.

1. තිත්ථං - මුඛ.

25. තත්ථායංගො චිත්තො චිත්තො චිත්තො චිත්තො¹ භාවනා
අනිසංකප්පා පාරමිං ගාමා චිත්තො චිත්තො² භාවනා.
26. කාසිකං නාම නගරං ජයසෙනො නාම චිත්තො
චිත්තො නාම ජනිකා පුද්ගල සංඝායා මහෙසිනො.
27. නවවසංඝායාසාති අගාරමඤ්ඤාසා වසී
ගරුළුපක්ඛංසප්පච්ඡේදනාරා³ තයො පාසාදමුක්ඛො.
28. තිණ්ණසංඝායාසාති⁴ නාරියො සමලක්ඛනා
කිසාගොතමි නාම නාරි අනුපමො⁵ නාම අනුපමො.
29. නිවේනෙ චතුරො දිස්වා හතියානෙන නිකමි
ඡමාසං පටානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
30. චුහමුතා යාචිතො සෙනො පුද්ගල ලොකග්ගනායකො
චනති චකකං මහාවීරො මිග්ගයෙ නරුක්ඛමො.
31. සුරකමිතො⁶ ධම්මසෙනො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සහියො නාමුප්පට්ඨානො පුද්ගල ච මහෙසිනො.
32. වාලා ච උපවාලා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසං හගවතො ආමණ්ඩො⁷ති පට්ඨවති.
33. ධනඤ්ඤො විසාබො ච අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
පදුමා වෙච නාගා ච අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා.
34. අට්ඨපඤ්ඤාසරනං සො⁸පි අනුග්ගතො මුනි
සොභති සකරංසිව උලුරාජාච පුරිතො⁹.
35. නමුනිවසංඝායාසාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා කිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහු.
36. ඔච්චිතා බහු සකෙ සතොරෙතො මහාජනෙ
සො¹⁰පි සතො අතුලයසො නිබ්බුතො¹¹සො සසාවතො¹².
37. පුද්ගල ජිනවරො සතො සෙනාරාමමි¹³ නිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිකං ආසී තෙසු තෙසු පදෙසතො¹⁴ති.

පුද්ගල බුද්ධචරිතය අවසාරසමො.

1. භාවෙත්වා - PTS.

2. ගරුළුපක්ඛංසප්පච්ඡේදනාරා - මජ්ඣං, ගරුළු හංස ප්‍රච්ඡේදනාරා - සා.

3. තෙවිසතිසංඝායාසාති - සිමු.

4. ආනන්දෙ - සිමු.

5. සුමිතො - සිමු.

6. උලුරාජාච පුරිතො - මව්.

7. නිබ්බුතොවසානො - මව්.

8. සොතාරාමමි-සිමු, සෙනාරාමමි-සා-මජ්ඣං.

19. විපසයි බුද්ධවංසො

1. ඵ්ඤ්ඤානං ව අපරෙත සමුද්ධො දිප්ඤ්ඤානං
විපසයි නාම නාමෙන ලොකෙ උප්පජ්ඣ වත්තමා¹.
2. අවිජ්ජං සංඛං පදලොඤා පතො සමොධිමුහුතං
ධම්මවක්කං පටිකොඤා පක්කාමි ඛණ්ඩං පුරං.
3. ධම්මවක්කං පටිකොඤා උභො ඛොධෙසි නායකො
ගණනාය න වත්තංඛො පඨමා'භිසමයො අහු.
4. පුනාපරං අමිතයසො තස්ස සංඛං පක්කාමි
වතුරාසිති සහසානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. වතුරාසිති සහසානං සමුද්ධං අනුපබ්බජ්ඣ
තෙසමාරාමපක්කානං ධම්මං දෙසෙසි වත්තමා.
6. සංඛාකාරෙන භාසතො සුඤ්ඤා උපනිසාදිතො²
තෙ'පි ධම්මං වරං ගතො තතියා'භිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං විපසයිසං මහෙසිතො
ධිණ්ණිසංඛානං විමලානං සත්තවත්තානාදිනං.
8. අට්ඨසංඛිතසහසානං³ පඨමො ආසි සමාගමො
භික්ඛුසත්තසහසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
9. අසිතිභික්ඛුසහසානං තතියො ආසි සමාගමො
තස්ස භික්ඛුගණමජ්ඣං සමුද්ධො අතිරොචති.
10. අහං තෙන සමයෙන නාගරාජා මහිද්ධිකො
අතුලො නාම නාමෙන පුද්ගලවත්තො සුතිතිරො.
11. නොකානං නාගකොචිතං පරිවාරොඤානං'හං තද
වජ්ජනො' දිබ්බතුරියෙහි ලොකජෙට්ඨං උපාගමි.

1. නායකො - සිමු.

2. භාසතො සුඤ්ඤා උපනිසාදිතො - සිමු.

3. අට්ඨසංඛිතසහසානං - සිමු.-

12. උපසංකම්භා සමුද්ධං විපසීං ලොකනායකං
මණිමුත්තරතනබ්බිතං සබ්බාභරණභුසිතං
තිමත්තෙකා ධම්මරාජස්ස සුචණ්ණපීඨ¹ මදසහං.
13. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සංකමරේක නිසීදිය
ඵකනවුතෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවනයා රමමා නිකම්භා තථාගතො
පධානං පදහිකාන කකා දුක්කරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්ඛමුලමහි නිසීදිකා තථාගතො
කකු පායාසමග්ගයහ තොරඤ්ජර'මුපෙහිති.
16. තොරඤ්ජරානදීතිරෙ පායාසං අසති ජිනො,
පටියන්තවරමග්ගෙන බොධිමුල'මුපෙහිති.
17. තතො පදකඛිණං කකා බොධිමණ්ඩමනුත්තරං
අසසකුමුලෙ සමෙධාධිං බුජ්ඣස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදතො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
19. අනාසවා විතරාගා¹ සන්තපිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සා ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
ආනඤ්ජානා'මුපට්ඨාකො² උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුඤ්ඤාති පට්ඨවති.
21. විත්තො ව භජාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නඤ්ජානා ව අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
22. ඉදං සුකාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිඤ්ඤාපරා අයං.

1. විකමලා - සිමු.

2. ආනන්දෙනාම නාමෙන - වේ.

23. උක්කුට්ඨි සඤ්ඤා වතෙතනති අපෙඨායේනති හසතති ව කතඤ්ඤා ශ්‍රී නමස්සනති දසසහස්සී සදෙවකා.
24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජක්ඛිසාම සාසනං අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමවුට්ඨා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරනතා පටිතිත්ථං විරජක්ඛිය හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙකාන උත්තර'නති මහානදිං.
26. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමිමං ජිනං අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමවුට්ඨා ඉමං.
27. තස්සා'හං වචනං සුත්වා භියොං චිත්තං පසාදයිං උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දස පාරමි පූරියා.
28. නගරං බන්ධුමතී නාම බන්ධුමා නාම බන්ධුයො මාතා බන්ධුමතී නාම විපස්සීස්ස මහෙසිනො.
29. අට්ඨවස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣ සො වසී නඤ්ඤා සුනඤ්ඤා සිරිමා තයො පාසාදමුත්තමා.
30. තිවත්තාරිය සහස්සානි නාරියො සමලඨානා සුත්තා නාම සා නාරි සමවත්තකඛන්ධො නාම අත්‍රපො.
31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛමී අනුනඅට්ඨමාසංති පධානං පදහි ජිනො.
32. බ්‍රහ්මනා යාවිනො සත්තො විපස්සී ලොකනායකො වත්ති වක්ඛං මහාවීරො මීගදයෙ නරුත්තමො.
33. ඛණ්ඩො¹ ව තිස්සනාමො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා අසොකො නාවු'පට්ඨාකො විපස්සීස්ස මහෙසිනො.
34. වඤ්ඤා ව වඤ්ඤානා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා බොධි තස්ස භගවතො පාටලි'ති පවුට්ඨති.

1. ඛණ්ඩො - සිඳු.

35. පුනබ්බසුමිනො නාගො ව අහෙසුං අගග්'පට්ඨකා
සිරිමා උතතරා වෙව අහෙසුං අගග්'පට්ඨිකා.
36. අසිති හත්ථුබ්බෙධො¹ විපසී ලොකනායකො
පහා නිද්ධාවති තස්ස සමනතා සත්ත යොජනෙ.
37. අසිති වස්සසහසානි ආයු බුද්ධස්ස තාවදෙ
තාවතා නිට්ඨමානො සො තාලෙසි ජනතං බහුං.
38. බහු දෙවෙ මනුසෙස ව බන්ධනා පරිමොවයි
මග්ගා' මග්ගඤ්ඤ ආවිකත් අවසෙසපුපුජ්ජනෙ.
39. ආලොකං දසුයිතින දෙසෙත්වා² අමතං පදං
ජලිත්වා අග්ගිකඤ්ඤා'ව නිබ්බුතො සො සසාවකො.
40. ඉද්ධිවරං පුඤ්ඤවරං ලක්ඛණං ව ඤාසුමිතං
සබ්බං සමනතරහිතං නත්තු රිතතා සබ්බසංඛාරා.
41. විපසීජිතවරො බුද්ධා' සුමිත්තාරාමෙහි නිබ්බුතො
තතෝ'ව තස්ස ථූපවරො සත්තයොජන මුසසීතො'ති.

විපසී බුද්ධවංසො එකනව්‍යාසිමො.

1. අසිතිත්ථුබ්බෙධො - මව.

2. දෙසිත්වා - සිමු.

3. ධිරො - සිමු.

20. සිව් බුද්ධවංසෝ

1. විපසයාන අපරෙත සමබ්බද්ධා දිපදුක්ඛමො
සිව්වංශෝ¹ ආසි ජිනො අසමො අප්පට්ඨග්ගලො.
2. මාරසෙනං පමඤ්ඤා² පනතො සමොධම්මික්ඛමං
ධම්මවක්කං පවතෙහසි අනුක්ඛමාය පාණිනං.
3. ධම්මවක්කං පවතෙහෙන සිව්මහි මුනි ප්‍රධනවෙ³
කොට්ඨසහසසානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. අප්පට්ඨි ධම්මං දෙසෙතෙන ගණසෙට්ඨ නරුක්ඛමෙ
නවුතිකොට්ඨසහසසානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. යමකං පාටිභීරුඤ දසසයෙන සදෙවකෙ
අසීතිකොට්ඨසහසසානං තතියා'භිසමයො අහු.
6. සහතිපාතා තයො ආසුං සිව්සා'පි මහෙසිනො
විණාසවානං විමලානං සත්ථව්ඤ්ඤාන'තාදිනං.
7. භික්ඛුසහසහසසානං පඨමො ආසි සමාගමො
අසීති භික්ඛුසහසසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. සහති භික්ඛුසහසසානං තතියො ආසි සමාගමො
අනුපලිකො පදුමං'ව තොයමහි සමච්චධර්මිකං.
9. අහං තෙන සමයෙන අරිඤ්ඤො නාම ඛක්ඛියො
සමබ්බද්ධපමුඛං සම්මං අනන්තපානෙන තප්පසිං.
10. බහුං දුස්සවරං දඤ්ඤා දුස්සකොටිං අනප්පකං
අලඛකං හතියානං සමබ්බද්ධසා අද්දස'හං.
11. හතියානං නිමිතිතවා කප්පයං උපනාමයිං
පුරයිං මානසං මයහං ගිවං දණ්ඩපට්ඨිතං.

1. සිව්සරිතයො නාම - සිවු.

2. පමඤ්ඤා - මව්.

3. ජිනප්‍රධනවෙ - මව්. මජ්ඣ. සං.

12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සිඛිලොකග්ගනායකො
එකතීංසෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
13. අනුකපිලව්‍යායා රඉලා තික්කමිත්වා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කඤ්ඤා දුක්කර කාරිකං.
14. අප්පාලරුක්කමුලමහි නිසිදිත්වා තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගයහ තෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
15. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං* ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුල'මුපෙතිති.
16. තතො පදකබ්ඪං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසුඤ්ඤාමුලමහි බුද්ධස්සති මහායසො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති.
පිතා සුඤ්ඤාදතො නාම අයං භෙසසති ගොතමො.
18. අනාසවා චිත්තරාගා සත්තචිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා භෙසසන්ති සාවකා
ආනන්දෙ නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා භෙසසන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුඤ්ඤා'ති පට්ඨවති.
20. චිත්තො ච හත්ථාලවකො අග්ගා භෙසසන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙසසන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සයතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
21. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
22. උක්කුට්ඨි සද්දං පටිත්තෙන්ති අප්පොට්ඨන්ති ඤායන්ති ච
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.

23. යදි¹මසස ලොකනාථසස වීරජකියසාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුධා ඉමං.
24. යථා මනුසසා නදිං කරනතා පටිතිසං වීරජකිය
හෙට්ඨා තිසෙට්ඨ ගහෙකාන උත්තරන්ති මහානදිං.
25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුධා ඉමං.
26. තසසා'හං වචනං සුකා භියොසා විතතං පාසාදයිං
උත්තරිං වත මධිට්ඨාසිං දසපාරමීපුරියා.
27. නගරං අරුණවතී නාම අරුණවා නාම¹ ඛනිකියො
පභාවතී නාම ජනිකා සිඛියසා ව මහෙසිනො.
28. සත්තවසසසහසසාති අගාරමජ්ඣසො වසී
සුචන්දෙ ගිරිවසහො තයො පාසාදමුත්තමං.
29. වතුච්ඡති සහසසාති නාරියො සමලඛකතා
සබ්බකාමා නාම නාරි අතුලො නාම අත්තජො.
30. නිමිත්තෙ වතුරො දිසවා හත්ථියානෙන නිකමි
අට්ඨමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
31. බ්‍රහමුනා යාවිතො සතො සිඛි ලොකග්ගනායකො
චන්ති වකකං මහාවීරො මිගාවීරෙ නරුත්තමො².
32. අභිභු සමභවො නාම අහෙසුං අග්ගසාවකා
බෙමඛකරො නාමු'පට්ඨාකො සිඛියසා'පි මහෙසිනො.
33. මබ්ලා³ව පදුමා වෙති අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසස භගවතො පුඤ්ඤාරිකොති වුච්චති.
34. සිරිවට්ඨියා ව නන්දෙ⁴ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
විතො වෙ'ව සුගුත්තා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.

1. අරුණො නාම - සිමු, මජ්ඣං, සසා.

2. මිගෙයෙ - සිමු.

3. අබ්ලා සිමු.

4. වන්දෙ - සිමු.

35. උච්චතනෙන යො බුද්ධො සතති හත්ථුග්ගතො
කක්ඛනග්ගිය¹ සංකායො ආතතිංසවරලක්ඛණො.
36. තස්ස² ධ්‍යාමප්පභා කායා දිවාරතති. නිරතතරං
දියො දිසං නිවජරන්ති තිණියොජනසො පභා.
37. සතතිවිසංසහසස භි ආයු තස්ස මහෙසිනො
කාවතා තිට්ඨමානො යො තාරෙසි ජනතං බ්‍රහ්ම.
38. ධර්මචෙසං පවසෙසකා තෙමසිකා සදෙවකෙ
බෙමන්තං.³ පාපසිකාන භිබ්බතො යො සසාවකො.
39. අනුච්ඡාදනසම්පන්නං ආතතිංසවරලක්ඛණං
සබ්බං සමනතරහිතං නනු ටිත්තා සබ්බසංඛාරා.
40. සිඛි මුනිවරො බුද්ධො දුස්සාරාමමහි භිබ්බතො
තථෙ'ව තස්ස ථූපචරො තිණියොජනමුග්ගතො.

සිඛි බුද්ධචංසො වීසතිමො.

1. කක්ඛනග්ගිය - සිමු.

2. තස්සාපි - මජ්ඣං, සිමු, ඥා.

3. බෙමන්තං - සිමු.

21. වෙසසඟු බුද්ධවංසො

1. තතෙව මණ්ඩකපුමහි අස මා අසුට්ඨුග්ගලො
වෙසසඟු නාම නාමෙන ලොකෙ උසස් නායකො.
2. ආදිත්තං ව¹ ආගමි තණ්හානං විජිතං තද
නාමො ව බන්ධනං ටෙකා පනො සංකොධිමුත්තමං.
3. ධම්මවක්කං පවනෙතෙන² වෙසසඟු ලාකනායකෙ
අසිති නකාටිසහසානං පටමා භිසමයො අහු.
4. පක්කනෙත වාරිකං රටෙය් ලොකපෙටෙය්³ නරාසහෙ
සත්තති කොටිසහසානං දුතියා භිසමයො අහු.
5. මහාදිලසීං විනොදෙනො පාටිථීරං කරොති සො
සමාගතා නරමරු දසසහසසී සදෙවකෙ.
6. මහා අච්ඡරියං දිසා දබ්බුතං ලොමහංසනං
දෙවා වෙ ව මුත්තා ව බුජ්ඣරෙ සට්ඨකොටියො.
7. සනතිපාතා තයො ආසුං වෙසසඟුසා මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තචිත්තනාදිනං.
8. අසිතිභික්ඛුසහසානං පටමො අසි සමාගමො
සත්තතිභික්ඛුසහසානං දුතියො අසි සමාගමො.
9. සට්ඨී භික්ඛුසහසානං තතියො ආසි සමාගමො
ජරාදි හයාතිතානං⁴ ඔරසානං මහෙසිනො.
10. අහං තෙන සමයෙන සුදසසනො නාම බන්ධියො
ත්තිමනෙතො මහාවීරං දුතං දතො මහාරහං
අනතපානෙන වතෙත සසඤ්ඤං ජිනමුදුජස්මිං.

1. ආදිත්තං වත - මජ්ඣං, අසිත්තමිව - සිමු.

ආදිත්තං ඉද - සායා

2. ධම්මවක්කප්පවත්තෙන - සිමු.

3. ලොකපෙටියෙ - මව්.

4. ජරාදිහයභිතානං - සිමු, මජ්ඣං.

11. තසං බුද්ධසං අසමස්ස චකං චතති' මුත්තමං
සුත්තාන පඨිතං ධර්මං පබ්බජ්ජ' මහිරොවසී.
12. මහාදුතං පච්ඤානා රතතිං දිවමතඤ්ඤා
පබ්බජ්ජං ගුණසම්පන්නං පබ්බජීං ජිනසානිකෙ.
13. ආචාරගුණසම්පන්නො චත්තසීලසමාහිතො
සබ්බඤ්ඤානං ගවෙසනො රමාමි ජිනසාසනෙ
14. සද්ධාපිතිමු'පාගන්තවා පාදෙ චන්ද්‍රම් සසුරි¹
පිති උපපජ්ජති මයහං බොධියායෙ'ව කාරණා.
15. අභිචතතිමානසං² ඤාතො සමබ්බද්ධො එතද'බ්‍රවී
එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
16. අහු කපිලව්‍යායා රමො නික්ඛමිතො තපාගතො
පධානං පදනිත්තාන කතො දුක්ඛාරකාරිකං.
17. අප්පාලංකුමුලමහි නිසීදිතො තපාගතො
තස්ස පායාසං පඤ්ඤානං තෙරංජරමුපෙතිති.
18. තෙරඤ්ජරාය නිරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියන්තවිරමඤ්ඤානං බොධිමුලමුපෙතිති.
19. තතො පදකම්මං කතො බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසුඤ්ඤානං මුත්තමං බුද්ධං චන්ද්‍රම් සසුරං.
20. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදතො නාම අයං හෙසසති ගොතමො.
21. අනාසවා විතරාගා සත්තවිත්තා සමාහිතා
කොළිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙසසන්ති සාවකා.
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.

1. සද්ධාපිතිං උපගන්ත්වා බුද්ධං චන්ද්‍රම් සසුරං - මජ්ඣ.
සද්ධාපිතිං උපගන්ත්වා බුද්ධං චන්ද්‍රම් සසුරං - සිමු.
සද්ධාපිතිං උපපාදෙත්වා බුද්ධං චන්ද්‍රම් සසුරං - සා.
2. අභිචන්තමානසං - සිමු., මජ්ඣ.

22. බෙමා උපලව ඡුණං ව අග්ගා හෙසසනති සාවිකා
බොධි තසස හගවතො අසසභො'ති පවුච්චති.
23. විතෙතා ව හඤ්ඤාලවකො අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උතතරා නඤ්ඤාමා ව අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
ආයු වසසසතං තසස ගොතමසස යසසසිනො.
24. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමසස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිබ්ජඤ්ඤායො අයං.
25. උකකුට්ඨිසඤ්ඤං විතෙතනති අපෙඨාටෙනති හසනති ව
කතඤ්ඤාලි නමසසනති දසසහසසි සදෙවකා.
26. යදි'මසස ලොකනාථසස වීරජක්ඛිසසාම සාසනං
අනාගතමහි අඤ්ඤානො හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
27. යථා මනුසසා නදිං තරනකා පටිතිත්ථං වීරජක්ඛිස
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙඤ්ඤාන උතතරනති මහානදිං.
28. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අඤ්ඤානො හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
29. තසසා'හං වචනං සුඤ්ඤා හියෙයා විතතං පසාදසිං
උතතරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
30. අනුපමං¹ නාම නගරං සුපතීතො නාම බතති'යො
මාතා යසවති නාම වෙසසභුසස මහෙසිනො.
31. ඡබ්බසසහසසානි අගාරමජ්ඣ සො වසී
රුච්ඡුරුචිරතිවඩ්ඨතො² තයො පාසාදමුත්තමා.
32. අනුනති'සසහසසානි නාරියො සමලඛනතා
සුචිත්තා නාම යා නාරි සුපබුද්ධො නාම අනුජො.

1. අනොමං - සිමු, මජ්ඣං.

2. රුච්ඡුරුචිරතිවඩ්ඨතො - සිමු, රුච්ඡුරුචිරතිවඩ්ඨකා - සා.

33. නිමිනෙත වතුරො දිස්වා සිව්කායා¹භිනිකකම්
ජ මාසං පධානචාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
34. බ්‍රහමුතා යාවිතො සතෙනා වෙසසභුලොකනායකො
වතති වකකං මහාවීරො අරුණාරාමෙ නරුත්තමො.
35. සොණො ව උත්තරො වෙව අගෙසුං අග්ගසාවකා
උපසන්නො නාමු²පට්ඨාකො වෙසසභුසා මහෙසිනො.
36. දමා³ වෙව සමාලා ව අගෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවතො සාලො ඉති පවුච්චති⁴
37. සොඤ්ඤිකො වෙව රමෙමා ව අගෙසුං අග්ග⁵පට්ඨකා
ගොතමී ව සිරිමා ව⁶ අගෙසුං අග්ග⁵පට්ඨිකා.
38. සට්ඨිරතනමුඛෙබ්බො ඉහමයුපසමුපමො
කායා නිව්ජරතී රංසි⁴ රතතිං සිඛී ව පබ්බතෙ.
39. සට්ඨිවසසසහසසාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ⁵
තාවකා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
40. ධම්මං විජාරිකං කක්ඛා විහජික්ඛා මහාජනං
ධම්මනාවං යපෙක්ඛාන නිබ්බුතො සො සසාවතො.
41. දසසනීයං සබ්බජනං විහාරඤ්චිරියාපථං
සබ්බං සමනතරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසංඛාරා
42. වෙසසභු ජීනවරො සඤ්ඤා බෙමාරාමමහී⁶ නිබ්බුතො
ධාතු විජාරිකං ආසී තෙසු තෙසු පදෙසනොති.

වෙසසභු බුද්ධචංසො උක්ඛිපිතමො.

-
1. රාමා - මජ්ඣ.
 2. මහා සාලොති වුච්චති - සිමු, මජ්ඣ.
 3. කාලිගොතමී-මව්. ගොතමී. සිරිමාවෙව - මජ්ඣ.
 4. රසමි - මජ්ඣ.
 5. ආයු තස්ස, මහෙසිනො - මව්.
 6. බෙමෙ මෙග්ගෙය - මව්.

22. කකුසන්ධ බුද්ධවංසො

1. වෙසසභුසස අපරෙත සමුද්දො දිපදුන්නමො
කකුසන්ධො¹ නාම නාමෙන අප්පමෙය්‍යා දුරාසදෙ
2. උග්ගාටෙත්වා සබ්බභවං වරියාපාරම් ගතො
සීහො² ව පඤ්ඤං හෙත්වා පතෙත සමොධිමුක්තමං.
3. ධම්මවක්කං පවත්තන්තෙ කකුසන්ධ ලොකනායකෙ
චත්තාළිය³ කොට්ඨසභස්සානං පඨමා⁴ භිසමයො අභු.
4. අත්තලීක්කමභි ආකාසෙ යමකං කත්වා විකුබ්බනං
තිංසකොට්ඨසභස්සානං බොධෙසි දෙවමානුසෙ.
5. නරදෙවසස යක්කසස චතුසච්චප්පකාසනෙ.
ධම්මා⁵ භිසමයො තස්ස ගණනානො අසඬ්ඛියො.
6. කකුසන්ධස්ස⁶ භගවතො එකො ආසිසමාගමො
බීණාසවානං විමලානං සත්තචිත්තානං තාදිනං.
7. චත්තාළියසභස්සානං තද්⁷ ආසි සමාගමො
දත්ත භූමිමුත්තසත්තානං ආසවාරිගණකයා⁸
8. අහං තෙන සමයෙන ඛෙමො නාමාසිං ඛත්තියො⁹
තථාගතෙ ජිනපුත්තෙ ව දනං දත්වා අනප්පකං.
9. පත්තඤ්ච විවරං දත්වා අඤ්ඤානං මධුලංඝිකං
ඉමෙතං අත්තීතං සබ්බං පටියාදෙමී¹⁰ වරං වරං.
10. සො¹ පි මං මුති ව්‍යාකාසි කකුසන්ධො ලොකනායකො²
ඉමමභි හද්දකෙ කප්පො³ අයං බුද්ධො භවිස්සති.

1. කුක්කුසන්ධො - ස්‍යා.

2. චත්තාරිසං - සිමු.

3. කුක්කුසන්ධස්ස - ස්‍යා.

4. දුතියො - සිමු.

5. ආසවාරිගණකයා - සිමු. PTS.

6. ඛෙමො නාම ඛත්තියා - මව්.

7. පටියාදෙත්වා - සිමු.

8. විනායකො - සිමු.

9. ඉමමභි හද්දකප්පමිති - මව්.

11. අහු කපිලවහයා රථො නිකම්මිකා තථාගතො
පධානං ප භික්ඛාන කතා දුක්ඛරකාරිකං.
12. අජපාලරුක්ඛමුලමිති හිසිදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයහ නෙර ඤජරමුපෙතිති.
13. නෙර ඤජරා නදීතිරෙ පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමුල' මුපෙතිති.
14. තතො පදකඛිණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථුල සමෙබ්බං බුජ්ඣස්සති මහායසො.
15. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
16. අනාසවා වීතරාගා සත්තවිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා.
ආනාදෙඤ්ඤා නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
17. බෙමා උප්පලව ණණං ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සකො'ති පවුලිති.
18. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
අඤ්ඤා වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස සසසසිතො.
19. ඉදං සුක්ඛාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආලොදිතා නරමරු බුද්ධි ඛිජ්ඣකුරො අයං.
20. උකතුට්ඨි සද්දං වතොන්ති අපෙඨාටෙන්ති හස්සන්ති ව
කත ඤජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
21. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඣස්සාම ඥාසනං
අනාගතමිති අද්ධානො හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මත්ථස්ස නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජක්ඣය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගරෙ කාන උත්තරන්ති මහානදිං.

23. එම'වෙව මයං සබ්බෙ යදි වුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුධා ඉමං.
24. තසසා'හං වචනං සුඤ්ඤා භියොයා උත්තං පසාදයිං
උත්තරිං චතමධිට්ඨාසිං දස පාරමි සුරියා.
25. නගරං බෙමවතී නාම බෙමො නාමාස'හං තද
සබ්බඤ්ඤානං ගවෙසනෙතා පබ්බජිං තසස සන්තිකෙ.
26. බ්‍රාහ්මණො අගගිදකෙතා ච ආසි බුද්ධස්ස සො පිතා
විසාධා නාම ජනිකා කුතුසන්ධස්ස මහෙසිනො.
27. වසති' තත් බෙමපුරෙ සමබුද්ධස්ස මහාකුලං
නරානං පවරං සෙට්ඨං ජාතිමත්තං මහායසං.
28. චතුරස්සසහසස්සාති අගාරමජ්ඣසො වසි
රුචි සුරුචි රතිවද්ධිනො තයො පාසාද මුක්තමා.
29. සමතිංසසහසස්සාති නාරියො සමලබ්ධතා
විරොචමානා නාම නාරි උත්තරො නාම අත්‍රපො
30. කිමිනෙත චතුරො දසවා රථයානෙන කිකම්ඵ'
අනුනකං අට්ඨමාසං පධානං පදහි ජිනො.
31. බ්‍රහ්මුනා යාවිනො සනෙතා කතුසන්ධො ලොකනායකො
චතති චකකං මහාවිරො මිගදයෙ නරුක්කමො.
32. විට්ඨරො සඤ්චිවනාමො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බුද්ධිපො' නාමු'පට්ඨාකො කතුසන්ධස්ස සන්ත්තො.
33. සාමා ච වම්සා නාමා ව' අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තසස භගවතො සිරිසො'ති පවුට්ඨති.
34. අවුට්ඨතො ච සුමනො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
නන්දා වෙව සුනන්දා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා

1. වසි - සිමු.

2. හද්දිපො - සිමු.

3. සාමා ච වම්පනාමාව - සිමු.

35. චක්කාළිස රතනානි අවචුග්ගතො මහාමුනි
කතකප්පභානිච්ඡරති¹ සමනතා දස යොජනං.²
36. චක්කාළිසවස්සසහසසාති ආයු තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
37. ධම්මා'පණං පසාරෙකො³ තරනාරිතං සදෙවකෙ
නදීඤා සිහනාදංව⁴ නිබ්බුතො සො සසාවකො.
38. අට්ඨබ්බවචනසමපනෙතො අච්ඡද්දානි තිරතතරං
සබ්බං සමතතරහිතං නත්තු රික්තා සබ්බසංකාරා
39. කකුසන්ධො ජිනවරො බෙමාරාමමහී නිබ්බුතො
තඤ්ච තස්ස ථූපවරො ගාවුනනහමුග්ගතො.

කකුසන්ධ බුද්ධවංසො දවාටිසතිමො.

1. නිව්ඡරනති - සි.

2. දවාදසයොජනං - සිමු.

3. පසාරිත්වා - මව්.

4. සිහනාදංව - සිමු.

23. කොණාගමන බුද්ධවංසො

1. කකුසන්ධසා අපරෙන සමුද්දො දිප්පත්තමො
කොණාගමනො නාම ජිනො ලොකජෙට්ඨො නරාසහො
2. දසධම්මෙ පුරුසිකානා¹ කන්තාරං සමතික්කමි
පවාහිය මලං සබ්බං පතොසා සමොධිමුත්තමං
3. ධම්මවක්කං පවතෙතෙන කොණාගමනනායකෙ²
තිංසකොට්ඨසහසානං පඨමා'භිසමයො අහු
4. පාටිභීරං කරොතෙන ච පරවාදසුමද්දනෙ
විසතිකොට්ඨසහසානං දුතියා'භිසමයො අහු
5. තතො විකුබ්බනං කත්වා ජිනො දෙවපුරං ගතො
වසති තත් සමුද්දො සිලායං පණ්ඩුකමඬලෙ
6. පකරණෙ සත්ත දෙදොතො වසං වසති යො මුනි
දසකොට්ඨසහසානං තතියා'භිසමයො අහු
7. තසා'පි දෙවදෙවසා ඵකො ආසි සමාගමො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තවිත්තාන'තාදිනං
8. තිංසභිකඛුසහසානං තද ආසි සමාගමො
ඕසානම'තික්කන්තානං³ භිජ්ජිතානඤ්ච මච්චුනං
9. අහං තෙන සමයෙන පබ්බතො නාම බත්තියො
මිත්තාමච්චෙහි සමපතොසා බලවාහනමනසකං⁴
10. සමුද්ධදසානං ගන්ත්වා සුත්වා ධම්මමුත්තරං
තිමත්තන්ත්වා සජිනං සඛං දුතං දත්වා යදිච්ඡකං⁵
11. පත්තුණ්ණං වීනපට්ඨඤ්ච කොසෙයාං කමඬු'මපි ව
යොව ණ්ණපාදකඤ්ච අද්ධං සත්ථුසාවකෙ

1. පුරුසිකා - මව්

2. කොණාගමනෙනාම නායකෙ - සිමු.

3. අතික්කන්ත්තවතුරොසනං - PTS,

4. හඤ්ජිතානං - මජ්ඣං.

5. අනන්තබලවාහනො - සිමු.

6. යතිවජ්ජකං - සිමු.

12. සො'පි මං මුත්ති ව්‍යාකාසි සංකමජේකං නිසිදිය
ඉමමිහි හද්දකෙ කප්පෙ අයං බුද්ධො හවිසාති
13. අහු කපිලවහයා රමමා නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදගිකාන කකා දුක්කරකාරිකං¹
14. අප්පාලරුක්කමුලමිහි නිසිදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගො තෙරඤ්ජරමුපෙතිති
15. තෙරඤ්ජරාය තීරමිහි පායාසං² ආදය සො ජිනො
පටියන්තවරමග්ගන බොධිමුලමුපෙති'ති
16. තතො පදකම්මං කකා ධොධිමණ්ඩං අනුක්තරො³
අස්ස ත්වමුලෙ සමොධං බුජ්ඣස්සති මහායසො
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිසාති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො
18. අනාසවා චිත්තරාගා සන්තචිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුප්පධාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං
19. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
අනාසවා චිත්තරාගා⁴ සන්තචිත්තා සමාහිතා
බොධි තස්ස හගවතො අස්සථො'ති පටුවචති.
20. චිත්තො ච'හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සස්සත්තං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිතො
21. ඉදං සුක්ඛාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිතො
ආමෙදිකා නරමරු බුද්ධිච්ඡිකුරො අයං
22. උක්කුඨි සද්දං චත්තෙන්ති අපෙඨාචෙන්ති හස්සන්ති ච
කත්ඤ්ජලී නමස්සන්ති දස්සහස්සී සදෙවකා.

1. කාරියං - සිමු.

2. පායසං - සිමු.

3. අනුක්තරං - සිමු.

4. චිත්තො - සිමු.

23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජ්ඣක්ඛාම සාසනං
අනාගතමිහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං චිරජ්ඣක්ඛා
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙක්ඛාන උත්තරන්ති මහානදිං.

 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමිහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තස්සා'හං වචනං සුක්ඛා භියොසා විතං පසාදයිං
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා
 27. සබ්බක්ඛෙතං ගවෙසනෙතා දනං දක්ඛා නරුක්ඛමෙ
ඔහායාහං¹ මහාරජ්ජං පබ්බජිං තස්ස සන්තිකෙ
 28. නගරං සොහවති නාම සොහො නාමා'සි ඛත්තියො
වසති තස්ස නගරෙ සමබුද්ධස්ස මහාකුලං.
 29. බ්‍රාහ්මණො යක්ඛදුක්ඛො ව ආසි බුද්ධස්ස සො ජිනා
උත්තරා නාම ජනිකා කොණාගමනස්ස සන්ත්තො
 30. තිණි වස්සසහස්සාති අගාරමිජ්ඣ සො වසි
තුසිතසනතුසිත සනතුට්ඨා තයො පාසාදමුත්තමා
 31. අනුතසොළසසහස්සාති නාරියො සමඋඬානතා
රුචිගන්තා නාම නාරි සත්ථවාහො² නාම අනුජො
 32. නිමික්ඛෙ වතුරො දිස්වා හස්සියානෙන නික්ඛමි
ජමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
 33. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙතා කොණාගමනො නාම නායකො.
වත්ති වක්කං මහාවීරො මිගදයෙ නරුක්ඛමො.
 34. භියාසො³ උත්තරො නාම අහෙසුං අග්ගසාවකා
සොත්ථිජො⁴ නාමුපට්ඨාකො කොණාගමනස්ස සන්ත්තො
 35. සමුද්දං ව උත්තරාවෙති⁵ අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවතො උදුම්බරො'ති පවුච්චති

1. ඔහාධිමං - සිමු.

2. සත්තධාවො - මනුප.

3. භියොසො - මනුප.

4. සොට්ඨජො - සිමු. PTS.

5. උත්තරාවෙව - සිමු.

36. උග්ගො ව සොමදෙවො ව අහෙසුං අගගුපට්ඨකා
සිවලා වො සාමා ව අහෙසුං අගගුපට්ඨිකා
37. උච්චතතෙන සො බුද්ධො තිංසහත්ථසමුග්ගතො
උකකාමුඛෙ යථා කමුඛු එං රංසිති මණ්ඩිතො
38. තිංසවසසහසසාති ආයු වීජ්ජති¹ තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
39. ධම්මචෙතිං සමුසසිකා² ධම්මෙසසවිභුසිතං
ධම්මපුජ්ඣලං කතා නිබ්බූතො සො සසාවකො
40. මහාවිලාසො තසස ජනො සිරිධම්මපාකාසනො
සබ්බං සමනතරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසඤ්ඤාරා
41. කොණාගමනො සමබුද්ධො පබ්බතාරාමිති නිබ්බූතො
ධාතුච්ඡාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො³ති

කොණාගමන බුද්ධවංසො තෙවීසතිමො.

1. බුද්ධස්ස - සිමු.

2. සමුස්සෙත්වා - මව්.

24. කසසප බුද්ධවංසො

1. කොණ්ඨගමනස්ස අපරෙත සමබුද්ධො දිපදුක්ඛමො
කසසපො නාම නාමෙත ධම්මරාජා පහසිකරො.
2. සඤ්ඤාධර්මං, කුලවුලං ඛණ්ඩං ව පානභොජනං.¹
දඤ්ඤානං යාවකෙ දනං පුරිස්සාන මානසං.
උසභො'ව ආලකං භෙත්වා පනෙතො සමෙධාධිවුක්ඛමං.
3. ධම්මවක්කං පවිකෙතෙන කසසපෙ ලොකනායකෙ.
විසතිකොට්ඨසහස්සානං පට්ඨා'භිසමයො අහු.
4. චතුමාසං යද් බුද්ධො ලොකෙ වරති වාරිකං
දසකොට්ඨසහස්සානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. යමකං විකුබ්බනං කඤ්ඤා ඤාණධාතුං පතික්ඛති²
පඤ්ඤාකොට්ඨසහස්සානං, තතියා'භි සමයො අහු.
6. සුධම්මදෙවපුරෙ රමෙම තස්ස ධම්මං පකාසයි
තිණි කොට්ඨසහස්සානි⁴ දෙව්‍යානං බොධයි ජිනො.
7. නරදෙවස්ස යක්ඛස්ස අපරෙ ධම්මදෙවසෙන
එතෙසානං අභිසමයො⁵ ගණනානො අසඬ්ඛියො⁶.
8. තස්සා'පි දෙවදෙවස්ස එකො ආසි සමාගමො
බිණ්ණාසවානං විමලානං සන්තවික්ඛානානාදිනං.
9. විසති භික්ඛුසහස්සානං තද් ආසි සමාගමො
අතික්කන්තරාගවන්තානං⁷ හිරිසිලෙන තාදිනං.
10. අහං තද් මාණවකො⁸ ජොතිපාලෙති විසසුතො
අරක්ඛායකො මන්තධරො තිණ්ණං වෙදන'පාරගු.

1. සංජිත්තං - මනුෂ්‍ය.

2. ඛණ්ණන්තරාන භොජනං - මජ්ඣ., ධම්මන්ත-
පාන භොජනං - මව්. ඛණ්ණාපාන භොජනං - PTS.

3. පකාසයි - මව්.

4. සහස්සානං - සිවු., මජ්ඣ.

5. අභිසමයා - සිවු., මව්.

6. අසඬ්ඛියා - සිවු., මව්.

7. අතික්කන්ත හවන්තානං - සාය., මජ්ඣ.

අතික්කන්ත හවකංතානං - සිවු.,

අතික්කන්ත හවන්තානං - PTS.

8. අහං තෙන සමයෙන - මව්.

11. ලක්ඛණෙ ඉතිහාසෙ ව සධම්මෙ පාරමීං ගතො
භූමනතළිකො¹ කුසලො කතවිජ්ජා අනාවයො²
12. කසපස්ස භගවතො සට්ඨාකාරො නාමු'පට්ඨාකො
සභාරවො සප්පතිස්සො ගිඤ්චුතො තතියෙ ඵලෙ.
13. ආද්‍ය මං සට්ඨාකාරො උපගඤ්ඤි කසපං ජිනං
තස්ස ධම්මං දුෂිත්වාන පබ්බජිං තස්ස සන්ඤ්ඤො.
13. ආරඬවිරියො හුක්ඛා වක්ඛා'වකෙතස්ස කොවිදො
න කවා'පි³ පරිභායාමී දුරෙමී ජිනසාසනං.
15. යාවතා බුදුභණ්ණං නවධං ජිනසාසනං
සබ්බං පරියාදුෂිත්වාන සොහයිං ජිනසාසනං.
16. මම අවජරියං දිස්වා සො'පි බුද්ධො වියාකරි
ඉමමි හදුකෙ කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
17. අහු කපිලවනයා රමමා නික්ඛමීත්වා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කත්වා දුක්ඛකරකාරිකං.
18. අපපාලරුක්ඛමුලමහි නිසීදිත්වා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගස්ස නෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
19. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං පරිභුඤ්ඤිය
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමණ්ඩමුපෙහිති.
20. තතො පදක්ඛිණං කත්වා බොධිමණ්ඩං නරුක්ඛතො⁴
අපරුජිතදානමහි බොධිපලපඤ්ඤාමුක්ඛමෙ
පලපඤ්ඤාන නිසීදිත්වා බුජ්ඣස්සති මහායසො.
21. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්දොදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
22. අනාසවා චිත්තාගා⁵ සන්තචිත්තා සමාහිතා,
කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා,
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.

1. භූමිමන්තළිකමෙ - සා., මව්.

2. අනාවයො - මව්.

3. ක්වමි - සා., මව්.; මජ්.

4. නරුක්ඛමො - සිමු.

5. චිත්තමො - සිමු.

23. බෙමාඋපලවණ්ණා ව අග්ගා හෙසසනති සාවිකා
අනාසවා විතරාගා සත්තවිත්තා සමාහිතා
බොධි තසස භගවතො අසසකොති පද්ධිවති.
24. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උත්තරා නාතුමානා ව අග්ගා හෙසසනතුපට්ඨිකා
ආයු වසසනං තසස ගොතමසස යසසිනො.
25. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමසස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
26. උත්තකුට්ඨිසද්ධං විතොනති අපොථොටෙනති හසනති ව
කතඤ්ඤි නමසසනති දසසහසසි සදෙවකා.
27. යදි'මසස ලොකනාථසස විරජකිසසාම සාසනං.
අනාගතමහි අද්ධානො හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
28. යථා මනුසසා නදිං තරනතා පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්තාන උත්තරනති මහානදිං.
29. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානො හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
30. තසසා'පි වචනං සුත්තා හියොයා¹ විත්තං පසාදසි.
උත්තරිං² වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
31. ඒවං අහං සංසරිත්තා පරිවජෙත්තො අනාචාරං³
දුක්කරඤ්ඤා කතං මයහං බොධියා'යෙව කාරණා.
32. නගරං බාරාණසි නාම කිකිනාමා'පි ඛත්තියො
වසති තත්ථ නගරෙ සමබුද්ධසස මහාකුලං.
33. බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මදත්තො ව ආසි බුද්ධසස සො පිතා
ධනවති නාම ජනිකා⁴ කසපසස මහෙසිනො.
34. දුට්ඨෙ වසසසහසසානි අගාරමජකි සො වසි
හංසො යසො සිරිනන්දො තයො පාසාදමුත්තමා.

1. හියො - මවි., මනුස.

2. උත්තරි - මජ්ඣ.

3. අනාචාරං - මජ්ඣ.

4. මාතා ධනවති නාම - මවි., මනුස.

35. තියොළසසහසාති නාරියො සමලඛනා
සුනඤා නාම සා නාරි විජිතසෙනා නාම අනුජො.
36. නිමිතො චතුරො දිසවා පාසාදෙනා'භිතිකඛි
සකතා'හං පඨානචාරං අවරි පුරිසුත්තමො.

 37. බ්‍රහ්මිනා යාවිතො සතොතා කසපො ලොක නායකො
චාති චක්කං මහාවීරො මිග්ගයෙ නරුත්තමො.
 38. තිසෙසා ච භාරදවාජො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සබ්බමිතො උපට්ඨාකො කසපස්ස මහෙසිනො.
 39. අනුලා ච උරුවෙලා ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො නිග්‍රොධො'ති පවුචති.
 40. සුමඛලො සට්ඨකාරො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
විජිතසෙනා ච හද්ද ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
 41. උච්චත්තනොන සො බුද්ධො වීජතිරත්තනුග්ගතො
විජුලච්ඡිව ආකාසෙ චඤ්ඤා'ව ගහපුරිතො.
 42. වීසතිවස්සසහසාති ආයු තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
 43. ධම්මනළාකං මාපෙකා සීලං දකා විලෙපනං
ධම්මදුස්සං ගිවාසෙකා ධම්මමාලං විහජ්ජිය¹
 44. ධම්මවිමලමාදසං යපඤ්ඤා මහාජනෙ
කෙවි නිබ්බානං පඤ්ඤානා පසුන්තු මෙ අලඛකරං.
 45. සීලකඤ්චිකං දකාන කුමානකචචවමිතං.²
ධම්මචලං පාරුපිකා දකා සත්තාහ'මුත්තමං.
 46. සතිඵලකං දකාන තිබ්බං ඤාණකුණ්ඩමං
ධම්මබග්ගවරං දකා සීලං.³ සංසග්ගමද්දනං

1. වරාජිය - සිමු.

2. කුමාන කචච ධම්මිකං - සිමු.

3. සීල - සිමු.

47. තෙව්ණ්¹ භුසනං දකා ආවෙලං චතුරො එලෙ
ජලහිඤ්ඤාභරණං දකා ධර්මපුප්ඵලිකානං.
48. සඤ්චමප ඤ්ඤාභරණං² දකා පාපනිවාරණං.
මාපඤ්ඤා'භයං³ පුප්ඵං නිබ්බූතො සොසසාවකො,
49. එසො හි සමමා සමබුද්ධො අප්පමෙයොසා දුරාසදෙ
එසොහි ධම්මරතනො සවාසානානො එහිපස්සිකො.
50. එයො හි සඤ්ඤාතනො සුභට්ඨතනො අනුතතරො
සබ්බං සමනරහිතං නත්ත ටිතො සබ්බසංඝාරා.
51. සො කසපපො ජිනවරො සත්ථා සෙනව්‍යාරාමමහිනිබ්බූතො
තඤ්ච තසා ජිනපුප්ඵො යොජනුබ්බධමුග්ගතො'ති.

කසප්ප බුද්ධවංසො චතුර්විංශකො.

1. තෙ ව්ණ් - සිමු.

2. සඤ්චමප ඤ්ඤාභරණං - සිමු.

3. මාපඤ්ඤා'භයං - සිමු.

ගොතම බුද්ධවංසො

1. අභමේ'තරහි සමුට්ඨො¹ ගොතමො සකාවසින්නො²
පධානං පදිහිත්වාන පනො සෙ ඛොධිමු'ත්තමං.
2. බ්‍රහමුත්තා යාවිතො සනො ධම්මෙකකං පවත්තයි.
අට්ඨාරස්සනං කොටිතං පස්මා'හි සමයො අහු.
3. තනො පරඤ්ඤා දෙසෙනෙක තරමරුතං³ සමාගමෙ
ගණනාය න වත්තබ්බො දුතියා'හි සමයො අහු.
4. ඉධෙවා'හං එතරහි ඔවදිං මම⁴ අත්‍රජං
ගණනාය න වත්තබ්බො තතියා'හි සමයො අහු.
5. එකො'ව⁵ සන්නිපාතො මෙ සාවකානං මහෙසිනං
අධිඤ්ඤාසසනානං හික්කුත්තායි සමාගමො.
6. විරොචමානො විමලා හික්කුසසික්කං මජ්ඣමො
දද්ධි පත්තං සබ්බං ඡේ'ව සබ්බකාමදෙ.
7. එලමා'කඛමානානං හවස්සජ්ජහසිතං
වතුසව්වං පකාසෙමි⁶ අනුකම්පාය පාණිනං.
8. දසවීසසහසානං ධම්මාහිසමයො අහු
එකද්විතනං අහිසමයො ගණනානො අසබ්බියො.
9. විජාරිකං බාහුජ්ඣාදං⁷ ඉදං චිතං සුද්ධිමං
ඉධ මයහං සකාමුත්තො සාසනං සුවිසොධිතං.
10. අනාසවා චිත්තරාගා සත්තචිත්තා සමාහිතා
හික්කු'නෙක සතා සබ්බං පරිවාරො'න්ති මං සද්දං.
11. ඉද්දති යෙ එතරහි ජහන්ති -මානුසං හවං
අප්පත්තමානසා සෙබ්බා තෙ හික්කු විඤ්ඤාගරහිතා

1. අභං එතරහි බුද්ධො - සිමු.

2. සකාවද්ධනො - මව්., සකාපුබ්බතො - පු.

3. තරදෙව - සිමු., සා., මජ්ඣ.

4. ධවදිස්සමි - මව්.

5. එකොසි - මව්.

6. පකාසෙමි - සිමු.

7. බාහුජ්ඣාදං - සිමු.

12. අරියඤ්ඤාං ථෙමයන්තා සද්ධම්මරතා ජනා
බුද්ධසානානි සත්මන්තො සංසාරසරිතා නරා.
13. නගරං කපිලවත්ථි මෙ රාජා සුඤ්ඤාදනො පිතා
මයහං ජනෙනතිකා මාතා මයා දෙවී'ති වුචති.

 14. එකුනතිංස වසානි අගාරමජ්ඣනං වසිං
රථෙවා සුරථෙවා සුභකො¹ තයො පාසාදි මුක්තමා.
 15. වතතාරිස සහසානි නාරියො සමලඛිතා
භද්දකච්චානා² නාම නාරී රාහුලො නාම අනුජො.
 16. නිමික්ඛෙ වතුරො දිසා අසසයානෙන නික්ඛමි.
ජබ්බසං පධානවාරං අවරිං දුක්ඛාරං අහං.
 17. ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ ජිනවක්ඛං පවත්තිතං³
අහං ගෞතම සම්බුද්ධො සරණො⁴ සබ්බපාණිනං.
 18. කොලිතො උපතියො ව දෙව භික්ඛු අග්ගසාවකා
ආනන්දො නාමි'පට්ඨාකො සන්තිකාවචරො මම.
 19. ඛෙමා උප්පලවණ්ණො ව භික්ඛුනි අග්ග සාවකා
වික්කො ව හත්ථාලවකො අග්ගපට්ඨාකු'පාසකා.
 20. උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගපට්ඨිකු'පාසිකා
අහං අසසන්'මුලමිති පතො සංඛොධි මුක්තමං.
 21. ඛාමසුභා සද්ධ මග්ගං සොළසහ ඤාමිග්ගතා⁵
අසං වසාසනං ආයු ඉද්දනෙ'තරුති විජ්ජති
තාවතා තිට්ඨමානො'හං තාරෙමි ජනනං බහුං.

1. සුවන්දුකා කොකුන්ද කො භුවො - සා.

2. යපොධිරා - මව්. සා.

3. වක්ඛං පවත්තිතං මයා - සිමු.

4. සරණං - සිමු., මජ්ඣ., සා.

5. මුග්ගකො - සිමු.

22. ධම්මිකානා ධම්මකකං¹ පච්ඡමං ජනබොධනං
අභ'මපින වීරසෙසව සද්ධිං සාවකසංකතො
ඉධෙ'ව පරිනිබ්බිසං අගභී'වාහාරසංඛයා.
23. තානි ව අතුලතෙජානි ඉමානි ව දසබ්ලානි ඉද්ධියො³
අයං ව ගුණධරවරදෙහො⁴ ද්වත්තිංස ලක්ඛණවිචිත්තො⁵.
24. දසදිසා පභාසෙත්වා සතරංසී'ව ජප්භා
සබ්බා සමතරහෙසසන්ති නත්තු ටිත්තා සබ්බසංඛාරා'නි.

ගොතම බුද්ධචංසො පඤ්චවිසතිමො.

1. ධම්මොක්කං - සිමු.

2. අභමපි - සිමු.

3. ඉමානි ව දසබ්ලානි ව - සිමු., ඉමානි ව යසබ්ලානි ඉද්ධියො-සා., ඉමානි ව දසබ්ලානි-බ්ලානි - මජ්ඣ.

4. අයංවගුණධරදෙහො-සිමු., අභංගුණධාරණ දෙහො - සා., අය භව ගුණධාරණ දෙහො - මජ්ඣ.

5. ද්වත්තිංසවරලක්ඛණවිචිත්තො-මජ්ඣ., සා ද්වත්තිංසවර ලක්ඛණවිචිත්තො - සිමු.

බුද්ධපකිණ්ණක කණෙඩා

1. අපරිච්ඡේදයෙහි ඉතො කප්පෙ වතුරො ආසුං විනයකා
තණ්හඩ්ඛරො මෙධ්විකරො අපථා'පි සරණ්ඩ්ඛරො
දීප්ඛරො ච සමබුද්ධො එකකප්පමි තෙ ජිනා.
2. දීප්ඛරස්ස අපරෙත කොණ්ඩකෙසු නාම නායකො
එකො'ව එක කප්පමි තාරෙසි ජනනං බහුං.
3. දීප්ඛරස්ස භගවතො කොණ්ඩකෙසු ච සත්ත්තො
එතෙසං අනතරා කප්පා ගණනාතො අසඬ්ඛියා.
4. කොණ්ඩකෙසු අපරෙත මඬගලා නාම නායකො
තෙසමි අනතරා කප්පා ගණනාතො අසඬ්ඛියා.
5. මඬගලා ච සුමනො ච රෙවතො සොභිතො මුනී
තෙසි බුද්ධා එක කප්පෙ වක්ඛමනො පභව්ඛරා.
6. සොභිතස්ස අපරෙත අනොමදසී මහායසො
තෙසමි අනතරා කප්පා ගණනාතො අසඬ්ඛියා.
7. අනොමදසී පදුමො නාරදෙ වා'පි නායකො
තෙ' පි බුද්ධා එකකප්පෙ කමතකාරකා මුනී.
8. නාරදස්ස අපරෙත පදුමුත්තරො නාම නායකො
එකකප්පමි උප්පනො තාරෙසි ජනනං බහුං.
9. නාරදස්ස භගවතො පදුමුත්තරස්ස සත්ත්තො
තෙසමි අනතරා කප්පා ගණනාතො අසඬ්ඛියා.
10. කප්පසතසගස්සමි එකො ආසි මහාමුනී
පදුමුත්තරො ලොකට්ඨ ආහුතීනං පටිග්ගහො.
11. තිංසකප්පසගස්සමි දුට්ඨො ආසුං විනයකා
සුමෙධො ච සුජාතො ච ඔරතො පදුමුත්තරා¹

1. ධර්මො පදුමුත්තරො - - සිමු. ධර්මො පදුමුත්තරො - සා.

12. අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ තයො ආසුං විනායකා
පියදසසී අප්පදසසී ධම්මදසසී ච නායකා
ඔරතො¹ ච සුජාතසස සම්බුද්ධා දථිපදුක්තමා.
13. චතුනවුතෙ ඉතො කප්පෙ එතො ආසි මහාමුනි
සිද්ධිකො සො ලොකච්ඡි සල්ලකතො අනුක්තරො.
14. දෙවනවුතෙ ඉතො කප්පෙ දුට්ඨෙ ආසුං විනායකා
තිස්සො ඵුස්සො ච සම්බුද්දො අසමා අප්පට්ඨුග්ගලා.
15. එකනවුතෙ ඉතො කප්පෙ විපසී නාම නායකො
සො පි බුද්ධො කාරුණිකො සතො මොට්ඨි බකිනා.
16. එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ දුට්ඨෙ ආසුං විනායකා
සිඨි ච ටෙසානු ටෙ'ච අසමා අප්පට්ඨුග්ගලා.
17. ඉමඤ්චි හද්දකෙ කප්පෙ තයො ආසුං විනායකා
කකුසන්ධො² කොණාගමනො කසපො වා'පි නායකො
අන'මෙතරහි සම්බුද්ධො මෙතොයො වා'පි භෙසාති.
18. එතෙ'පි පඤ්ච සම්බුද්ධා³ ධීරා ලොකානුකම්පකා
එතෙසං ධම්ම රාජුනං අඤ්ඤාසං නෙක කොට්ඨං
ආචික්ඛිත්තාන නං මග්ගං නිබ්බුතානෙ සසාවකා'ති.

බුද්ධිපති ණණකකණොධා නිට්ඨිතො.

1. ධරසො - සිමු.

2. කුක්කුසන්ධො - සායා.

3. එතෙපිමෙ පඤ්ච බුද්ධා - මජ්ඣ., සායා. එතෙපි පඤ්ච බුද්ධා - සිමු.

ධාතුභාජනීය කථා

1. මහාගොතමො ජීනවරො කුසිනාරාය¹ නිබ්බුතො
ධාතු වීඤ්චිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො.
2. එකො අජාතසත්තුස්ස එකො වේසාලියාපුරෙ
එකො කපිලවත්තමහි එකො ව අප්පකය්‍යකෙ.
3. එකො ව රාමගාමමහි එකො ව වේද්දිපකෙ
එකො පාවේය්‍යකෙ මලෙප්ප එකො ව කොසිනාරකෙ
4. කුඹ්‍භස්ස චූපං කාරෙස්සි බ්‍රාහ්මණො දෙණ්‍ය සංඝයො
අඛකාරචූපං කාරෙස්සි මොරියා කුට්ඨ මානසා
5. අට්ඨසාරිරිකා චූපා නවමො කුඹ්‍භෙකියො
අඛකාර චූපො දසමො තදයෙව පතිට්ඨිතො.
6. එකා දයා නිදසපුරෙ එකා නාගපුරෙ අනු
එකා ගඤ්චර වීසයෙ එකා කාලිඛකරාජිනො
7. වත්තාළීස සමාදන්තා කෙසා ලොමා ව සබ්බසො
දෙවා හරිස්සු එකෙකං චක්කවාළ පරමපරා.
8. මධුරායං හතවතො පත්තො දණ්ඩකඤ්ච චීවරං
නිවාසනං කුසසරෙ පට්ඨඤ්ඤං කපිලවංගයෙ.
9. පාටලිපුත්තනගරෙ කරකං කායබන්ධනං
වමපායමුද්දකසාටිකා උණ්ණලොමකඤ්ච කොසලෙ.

1. කුසිනාරාමමහි - සිමු., කුසිරාමමහි - මජ්ඣ.

උණ්ණිකං තසෙසා දයා - අකඛකා වෙව ධාතුයො

4. අසමහිතනා ඉමා සත්ත- සෙසා හිතනා ව ධාතුයො

මහනතා මුග්ග මතනා ව - මජ්ඣිමා භික්ඛ තණ්ඩුලා

මුද්දකා සාස පමිතනා - නානා වතනා ව ධාතුයො

10. කාසාවක්ඛ ඔහුමලොකෙ වෙයනං තිදසෙ පුරෙ
පාසාණකෙ පදං සෙට්ඨං යක්ඛාපි අවමුනිපදං
නිසීදනං අවනති පුරෙ රට්ඨෙ අත්ථරණං තද
11. අරණි ව මිට්ඨ්‍රායං විදෙහෙ පරිසකාවනං
වාසි සුචිස්සරක්ඛා'පි ඉන්ද්‍රපතෙහ පුරෙ තද.
12. පරික්කාරං අවසෙසං ජනපදෙ අපරන්තකෙ
පරිභුක්තක්ඛ ඔුන්නා අකංසු මනුජා තද.
13. ධාතු විජාරිකං ආසි ගොතමසා මහෙසිනො
පාණිනං අනුකම්පාය ආහු පොරාණිකා තද.

ධාතුභාෂණීයකථා නිවසිතා.

බුද්ධචංසො නිවසිතො.

මහත්තා සුවණ්ණ වණ්ණා ව - මුත්තා වණ්ණාව මජ්ඣිමා

බුද්ධකා මකුලවණ්ණාව - සොළස දෙණ මත්තිකා

මහත්තා පඤ්ච නාලියො - නාලියො පඤ්ච මජ්ඣිමා

බුද්ධකා ඡනාලි වෙව - එතා සබ්බො'පි ධාතුයො

උණහිසං සිහලෙ දීපෙ - බුත්ම ලොකෙ ව වාමකං

සිහලෙ දක්ඛිණකං ව - සබ්බො පෙත්තා පතිට්ඨිතා'ති

1 වජිරායං-PTS

2 මකුලපුරෙ-සිමු

3 කාසාවා, බුහමිලොකෙ, ව - මජ්ඣං, කාසාවකං බුහමිලොකෙ - සත්තා

ඉමා ග්‍රාථායො මරමි පොඤ්ඤා දිස්සන්ති.

සිහල පොඤ්ඤා නස්සී.

වරියාපිටකපාලි

තමෝ තසස හගවතෝ අරහතෝ
සමමාසමබුද්ධසස

1. දුතපාරමිතා

අකිත්ති වරියං

1. කප්පෙ ව සතසහසෙස වතුරෝ ව අසඩ්ධියෙ¹
එත්තනතර යං වරිතං සබ්බං තං බොධිපාවනං.
2. අතීතකප්පෙ වරිතං යපයිතා භවාහවෙ
ඉමමහි කප්පෙ වරිතං පවකඛිසං සුඤ්ඤාහි මෙ.
3. යද අහං බ්‍රහ්මාරක්කෙසු සුඤ්ඤා විපින කානතනේ²
අප්පෙකාගහෙතො³ විහාරාමී අකිත්ති නාම තාපසො.
4. තද මං තපනෙජෙන සතතතො තිදිවාධිභු⁴
ධාරතොනො බ්‍රාහ්මණවණ්ණං හික්ඛාය මංඋපාගමී.
5. පවනා ආහතං⁵ පණ්ණං අනුලඤ්ඤි අලාභිකං
මම දොරෙ ධීතං දිසවා සකටාගෙන ආකිරි.
6. තසස දතානහං පණ්ණං නිකකුජ්ජිකාන භාජනං
පුනෙසනං ජහිකාන පාවිසිං පණ්ණසාලකං.
7. දුතියමි තතියමි උපගඤ්ජි මමනභිකං
අකමිනො අනොලගොනො එවමෙවමද්දහං.
8. න මෙ තප්පාවයා අත්ථි සරිරසමිං විවණ්ණියං
පිතිසුබ්බෙත රතියා විනිනාමෙමි තං දිවං.

1. අසඩ්ධියා - සිමු

2. විජන - සිං, විවන - සා

3. අප්පෙකා ගාහෙතො මජ්ඣං PTS.

4. තිදිවාධිභු, මු - මජ්ඣං, ප.

5. ආහටං - සා. PTS.

9. යදි මාසමුද්දේ මාසං දක්ඛණෙය්‍යං වරං ලභෙ
අකම්මිතො අනොලිතො දදෙය්‍යං දනමුත්තමං.
10. න තස්ස දනං දදමානො යසං ලාභඤ්ච පසාදි.
සබ්බඤ්ඤානං පසාදානො තාති කම්මාති ආවරිතති.

අකිත්ති වරියං පටමං.

2. සබ්බ වරියං

11. පුනාපරං යද හොමි බ්‍රාහ්මණො සබ්බසම්මාසො
මහාසම්මුද්දං කට්ඨකාමො උපගච්ඡාමි පටිනං.¹
12. තස්සදායාමි පටිපථෙ සයමහං අපරාජිතං.
කතතාරද්ධානං¹ පටිපන්නං තත්තාය කම්මනාමිසං.
13. තමහං පටිපථෙ දිස්වා ඉමමස්මි විචිත්තං.
ඉදං² ඛෙත්තං අනුප්පන්නං පුඤ්ඤකාමස්ස ජනතුතො.
14. යථාපි³ කස්සකො පුරිසො ඛෙත්තං දිස්වා මහාගමං.⁴
තස්මිං ඛෙත්තං රොපෙති න සො ඛෙත්තං අත්ථිකො.
15. එවමෙවාහං පුඤ්ඤකාමො දිස්වා ඛෙත්තං වරුත්තමං.
යදි තස්මිං කාරං න කරොමි නාහං පුඤ්ඤානං අත්ථිකො.
16. යථා අමච්චො මුද්දිකාමො රඤ්ඤං අනෙක පුරෙ ජනෙ
න දෙති තෙසං ධනධර්මං මුද්දිතො පරිභායති.
17. එවමෙවාහං පුඤ්ඤකාමො විපුරං දිස්වාන දක්ඛණං.
යදි තස්ස දනං න දදමි පරිභායස්සාමි පුඤ්ඤානො
18. එවාහං විත්තසිත්තානං ඔරොහිත්තානං උපාහනා
තස්ස පාදති වජ්ජිත්තා අද්ධං ජනතුපාහනං
19. කෙනෙවාහං සතගුණතො සුමුමාලො සුඛෙධිතො
අපිච්ච දනං පරිපුරෙතො එවං තස්ස අද්ධසන්නති

සබ්බවරියං දුතියං.

1. කතතාරද්ධානං - මජ්ඣං.
කතතාරද්ධානං - සංයං
2. ඉමං - සංයං.

3. යථා - මජ්ඣං.
4. මහාරාමං - සංයං.
5. ඛෙත්තං - සංයං.

3. කුරුධම්මවරියං.

20. පුනාපරං යද හොමී ඉක්කපංඤා¹ පුරුක්කමෙ
රාජා ධනඤ්ඤායො නාම කුසලෙ² දස හුපාගතො.
21. කාලිඛනි³ රඳව්වියා චූභමණා උපගඤ්ඤ මං
ආයාචුං මං හත්තාගං ධඤ්ඤං චෙග්ගසමෙතං.
22. අවුට්ඨිකො ජනපදෙ දුබ්බිකෙඛා ජාතකො මහා
දද්ධි පවරං නාගං නීලං අඤ්ඤාසමයං.
23. න මෙ යාවකමනුසංකෙ පටිකෙඛපො අනුච්චො
මා මෙ හිජ්ඣ සමාදානං දසකාමී විපුලං ගජං.
24. නාගං ගහෙඤා සොණ්ඩාය හිඤ්ඤා රතනාමයෙ
ජලං හඤ්ඤා ආකිරිඤා චූභමණානං අදං ගජං.
25. තස්ස නාගෙ පදිනනමහි අමාලා ඵතදමුචු.
කිනානු තුයානං වරං නාගං යාවකානං පදසසි.
26. ධඤ්ඤං මඤ්ඤාසමපන්නං සඤ්ඤාමට්ඨස්සකමං
තස්මිං නාගෙ පදිනනමහි කිනන රජ්ජං⁴ කරිසසති.
27. රජ්ජමෙ මෙ දදෙ සබ්බං සරිරං දජ්ජමනනො
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයානං තස්මා නාගං අදසහන්ති⁵

කුරුධම්මවරියං තත්තියං.

4. මහාසුදස්සනවරියං.

28. කුසාවතීමහි නගරෙ යද ආසිං මහීපති
මහාසුදස්සනො නාම චක්කවත්ති මහබ්බලො.
29. තත්තාගං⁶ දිවයෙ තිකඛනතුං සොසාපෙථී තහිං තහිං
කො කිං ඉච්ඡති පඤ්ඤාති කස්ස කිං දියතු ධනං.

1. ඉක්කපනෙ - සිඳු.

2. කුසලෙහි - සා.

3. කලිඛන - මජ්ඣ.

4. කුරුරාජ - මජ්ඣ.

5. තදාගං - පු.

30. කො ඡාතකො කො තසිතො කො මාලං කො වීලෙපනං
නානාරක්ඛාති වස්ථාති කො නග්ගො පරිද්භිසසති.
31. කො පථෙ ඡතතමාදෙති කො පාහනා මුදු සුභා
ඉති සායඤ්ච පාතො ව සොසාපෙමි තභිං. තභිං.
32. න තං දසසු යානෙසු න පි¹ යානසතෙසු වා
අනෙකසතයානෙසු පටියතං යාවකෙ ධනං.
33. දිවා වා යදි වා රතති. යදි එති වණ්ඤකො
ලඤ්ඤා යදි වජ්ජං. හොගං සුරහස්ථාව ගච්ඡති.
34. එවරුපං මහාදනං අද්ධං යාවජ්ජිකං.
නපාහං දෙසුං ධනං දමමි නපි නත්ති නිවයො මයි.
35. යථා'පි ආතුරො නාම රොගතො පරිමුක්තියා
ධනෙන වෙජ්ජං තපෙසන්ධා රොගතො පරිමුච්ඡති.
36. තථෙවාහං ඡාතමානො පරිසුරෙකුමසෙසකො
උනමනං සුරයිකුං දෙමි දනං වණ්ඤකො
තිරාලයො අපට්ඨායො සමොධිමත්ථපක්ඛියාති.

මහාසුද්දසානමරියං වතුස්.

5. මහාගොවිඤ්ඤා වරියං

37. පුනාපරං යද හොමි සක්ඛ රාජපුරොතිතො
පුජිතො නරදෙවෙහි මහාගොවිඤ්ඤාභමණො.
38. තදහං සක්ඛරජෙජසු යං මෙ ආසි උපායනං
තෙන දෙමි මහාදනං අනක්ඛාහං² සාගරුපමං.
39. න මෙ දෙසුං ධනං ධණ්ණං. නපි නත්ති නිවයො මයි
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා දෙමි වරං ධනන්ති.

මහාගොවිඤ්ඤා වරියං පඤ්චමං.

1. නභි - සායා.

2. අකෙට්ඨං. සිමු - මජ්ඣං
අවජං - 9

6. නිමිරාජ වරියං.

40. පුනාපරං යද හොමි මිථිලායං පුරුක්කමෙ
නිමි නාම මහාරාජා පණ්ඩිතො කුසලසීකො.
41. තදහං මාපයිකාන වතුසාලං¹ වතුමුලං.
තස් දනං පවකෙසිං මිගපක්ඛිනරාදිනං.
42. අවජාදනඤ්ච සයනඤ්ච අන්තං පානඤ්ච භොජනං
අබ්බොවජින්නං කරිකාන මහාදනං පවත්තයිං.
43. යථාපි සෙවකො සාමි. ධනහෙතුමුපාගතො
කායෙන වාචා මනසා ආරාධනියමෙසති.
44. තථෙවාහං සබ්බභවෙ පරියෙසිස්සාමි බොධිජං.
දුන්නෙ සකෙත තප්පෙතො ඉවජාමි බොධිමුක්කමන්ති.

නිමිරාජවරියං ජට්ඨමං.

7. වඤ්ඤාමාර වරියං.

45. පුනාපරං යද හොමි එකරාජස්ස අත්තපො
තගරෙ පුප්ථවතියා කුමාරො වඤ්ඤාමාරයො.
46. තදහං යජනා මුක්තො භික්ඛන්නො යඤ්ඤවාටතො²
සංවෙගං ජනයිකාන මහාදනං පවත්තයිං.
47. නාහං පිවාමි බාදමි නපි භුඤ්ජාමි භොජනං
දකඛිණෙයො අදානා³ අපි ජප්පඤ්ච රක්තියො.
48. යථාපි වාණිජො නාම කකාන භණ්ඩසඤ්ඤායං
යස් ලාභො මහා භොති තස් තං හරති භණ්ඩකං.
49. තථෙව සකභුත්තාපි⁴ පරෙ දින්නං මහප්ථලං
තස්මා පරස්ස දුතඛං සත්භාගො භවිස්සති.
50. එතමස්ථවසං ඤාතො දෙමි දනං භවාහවෙ
න පටිකකමාමි දුතතො සංඛොධිමනුපත්තියාති.

වඤ්ඤාමාරවරියං සත්තමං.

1. වතුසාලං - සහ

2. යඤ්ඤවාතතො - සහ.
යඤ්ඤවාතතො - සිමු.

3. දකඛිණෙයං - කස්ථි

4. සකපරිභුත්තාපි - පු.

8. සිව්ථාප වරියං

51. අරිට්ඨසවහයෙ නගරෙ සිව් නාමාසිං¹ බතතිසො
නිසජ්ජ පාසාදවරෙ එවං විනෙකසභං තද
52. යං කිංඤ්චි මානුසං දනං අදින්නං මෙ න විජ්ජති
යොපියාචෙය්‍ය මං චක්ඛං දදෙය්‍යං අවිකම්බිතො.
53. මම සඤ්ඤාසම්ඤ්ඤාය සකෙකා දෙවානම්සසරො
නිසින්නො දෙවපරියාය ඉදං වචනමබ්‍රුවි.
54. නිසජ්ජපාසාදවරෙ සිව්ථාපා මහිඤ්ඤිකො
විනෙකතො විවිධං දනං අදෙය්‍යං යො න පසසති,
55. තථනානු විතථනෙතනං හඤ්ඤි වීමංසයාමි² තං
මුහුතං ආගමෙය්‍යාථ යාව ජානාමි තං මනං.
56. පච්චෙදිමානො පලිතසිරො වලිතගතො ජරාතුරො
අනවචනොභාව හුතාන රාජානං උපසඤ්ඤි.
57. යො තද පඤ්ඤාසොකාන වාමං දකඛ්ඤානානු ව
සිරසං අඤ්ඤිං කතා ඉදං වචනමබ්‍රුවි.
58. යාවාමි තං මහාරාජ ධම්මකරට්ඨවධ්දිතං
තව දුතරතා කිතති උග්ගතා දෙවමානුසෙ.
59. උගොපි නෙත්තා නයනා අත්ථා උපහතා මම
එකං මෙ නයනං දෙහි ඤ්ඤි එකෙන යාපය.
60. තස්සාහං වචනං සුතා හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
කතඤ්ඤි වෙදජානො ඉදං වචනමබ්‍රුවිං.
61. ඉදනාහං විතඤ්ඤිකා³ පාසාදතො ඉධාගතො
තිං මම විතතමඤ්ඤාය නෙත්තං යාවිතුමාගතො.

1. නාමාසිං - කප්ථි

2. වීමංසියාමි - කප්ථි

3. විතඤ්ඤිකා - මරයා, සත්‍ය

62. අහො මෙ මානසං සිද්ධං සංකෘතො පරිපූරිතො
අදින්නපුබ්බං දනවරං අජ්ජ දසසාමී යාවකෙ.
63. එහි සිවක උට්ඨෙති මා දැනයි මා පවෙධයි
උහොපි නයනෙ දෙහි උප්පාටෙත්වා වණ්ඤකෙ.
64. තතො යො වොදිතො මයහං සිවකො වචනඛකරො
උඬරිත්වාන පාදසි තාලමිඤ්ඤංව යාවකෙ.
65. දදමානසං දෙත්තස්ස දින්නදාසං මෙ සතො
විත්තස්ස අඤ්ඤාථා නත්ති බොධියා යෙව කාරණං
66. න මෙ දෙස්සා උහො වක්ඛු අත්තා න මෙ න දෙසසියො¹
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා වක්ඛුං අදසහන්ති.²

සිවිරාජවරියං අට්ඨමං.

9. වෙස්සනකර වරියං

67. යා මෙ අහොසි ජනිකා චුසති නාම³ ඛනති යා
සා අතීතාසු ජාතිසු සක්කස්ස මහෙසි පියා.⁴
68. තස්සා ආයුක්ඛයං දිස්වා දෙව්ද්දෙ ඵතදමුච්චි
දදමි තෙ දසවරෙ වරං හඳො යදිච්ඡයි.
69. එවං චුත්තො ව යා දෙවි සක්කං පුත්තිද මමුච්චි
කිනන්තු මෙ අපරාධත්ති කිනන්තු දෙස්සා අහං තව
රමො වාවෙසි මං යානා වානොව ධරණිරුහං.
70. එවං චුත්තො ව යො සකෙකා පුත තස්සිද්ධමමුච්චි
න ටෙව තෙ කතං පාපං න ව මෙ කම්මසි අපපියා

1. අත්තානං මෙ න දෙසසියා - පු

අත්තාපි මෙ න දෙසසියො - පු

2. අද අහං - පු.

3. චුසසති යා - මජ්ඣ.

4. සක්කස්ස මහෙසිසි සා - යා

සක්කස්ස ව මහෙසියා - සිඬු

5. වරං - සි.

6. තපෙසද-PTS, සා

71. එතතකං යෙව නෙ ආයු¹ චවනකාලො හවිසසති
පටිග්ගණ්හ මයා දිනෙන වරෙ දස වරුකතම.
72. සකෙකන සා දිනනවරා තුට්ඨහට්ඨා පමොදිතා
මම අඛතනතරං කතා චුසති දසවරෙ වරි.

 73. තතො වුතා සා චුසති ඛතතියෙ උපපජ්ජට්
ජෙතුකතරමහි නගරෙ සඤ්ජයෙන සමාගමී.
 74. තදහං චුසතියා කුච්ඡං ඔකකතො පියමාතුයා
මම තෙජෙන මෙ මාතා සද්දනරතා අහු.
 75. අධනෙ ආතුරෙ පිණ්ණෙ යාවකෙ අදධිකෙ ජනෙ²
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ³ ධිණෙ දෙති දුතං අකිඤ්චනෙ.
 76. දසමාසෙ ධාරයිකාන කරොතො⁴ පුරපදකඛිණං
වෙසානං විරියා මජ්ඣෙ ජනෙසි චුසති මම.
 77. න මග්ගං මතතිකං⁵ නාමං නපි පෙතතිකසමකවං
ජාතොමහි වෙසාච්චියා තඤ්චා වෙසසනතරො අහු.
 78. යදහං දුරකො හොමී ජාතියා අට්ඨවසස්කො
තද්ද නිසජ්ජ පාසාදෙ දුතං දතුං විවිතතයි.
 79. හදයං දදෙය්‍යං වකඤ්චං මංසමි රුධිරමිව
දදෙය්‍යං කායං සාවෙකා යදි කොචි යාවයෙ මම.
 80. සභාවං විතයනසස අකමිතමසණ්ඨිතං
අකමිතස්ස පඨවි සිනෙරුවනවටංසකා,
 81. අනවඤ්චමාසෙ පණ්ණරසෙ පුණ්ණමාසෙ උපොසථෙ
පට්ඨයං නාගමාරුක්ඛ දුතං දතුං උපාගමී.

1. ආයු - කසථි

2. පරිකෙ - කසථි

3. සමණ බ්‍රාහ්මණෙ - කසථි-ප

4. කරොනති - කසථි

5. මෙතතිකං නාම - සිඤ්ඤ

82. කාලිඛතරට්ඨවිසයා බ්‍රාහ්මණා උපගක්ඛු මං
ආයාචුං මං හත්තනාගං ධක්ඛං මඛලසමිතං.
83. අවුච්ඡිකො ජනපදෙ දුබ්භිකෙඛා ඡාතකො මහා
දද්ධි පවරං නාගං සබ්බසෙතං ගජ්ඣමං.
84. දද්ධි න විකම්පාමි යං මං යාවන්ති බ්‍රාහ්මණා
සත්තං නප්පතිගුහාමි¹ දනෙ මෙ රමති² මනො.
85. න මෙ යාවකමනුප්පතෙතං පටිකෙඛපො අනුච්ඡවා
මා මෙ භිජ්ජි සමාදනං දසයාමි විජුලං ගජං.
86. නාගං ගහෙතො සොණ්ඩාය භික්ඛාරො³ රතනාමයෙ
ජලං හතෙ ආකිට්ඨො බ්‍රාහ්මණානං අදං ගජං.
87. පුනාපරං දදන්තස්ස සබ්බසෙතං ගජ්ඣමං
තද්ධි පඨවි කම්පි සිනෙරුවනවට්ඨසකා.
88. තස්ස නාගස්ස දනෙන සිවයො කුද්ධා සමාගතා
පබ්බාරෙසු⁴ සකා රඬ්ඨා “වඬං ගව්ඤ්ඤ පබ්බතං.”
89. තෙසං නිවජ්ඣ⁴ මානානං අකම්පිතමසණ්ඨිතං
මහාදනං පටිනෙතං එකං වරමයාවිසං⁵.
90. යාවිතා සිවයො සබ්බ එකං වරමදංසු මෙ
සාවසිතො කණ්ණහෙරි මහාදනං දදමහං,
91. අපේසු වත්තති සදෙද්ද කුමුලො හෙරවො මහා
දනෙන මං⁶ නිහරන්ති පුන දනං දද්ධයං⁷.
92. හත්ති⁸ අසෙස රපේ දතො දසිද්ධං ගවං ධනං
මහාදනං දදිත්වාන නගරා භික්ඛමි තද්,

1. නප්පතිගුහාමි-සත්තං

2. රමතෙ-මජ්ඣං-ප

3. භික්ඛාරො-මජ්ඣං-සත්තං

4. නිවජ්ඣ - PTS

5. එකවර මයාවිසං - සත්තං

6. දනෙන-මජ්ඣං, සිමු

7. දදමහං - සිමු

8. හත්ති - මජ්ඣං

93. නිකමිත්තාන නගරා නිවහනිකා විලොකිතෙ
නද්වි පඨවී කමි සිනෙරුවනවටංසකා.
94. වතුචාහිං රථං දකා යකා වාතුමහාපථෙ¹.
එකාකියො අදුතියො මද්දිදෙවිං ඉදමබ්බාවිං.
95. “කං මද්දි කණං ගණ්හාහි, ලහුකා එසා කනිඤ්ඤා²
අහං ජාලිං ගහෙසසාමි ගරුකො භාතිකො හි සො.
96. පදුමං පුණ්ඩරිකං³ ව මද්දිකණ්හාජනග්ගහි
අහං දුචණ්ණබ්බිමං ජාලිං බන්තියමග්ගහිං,
97. අහිජාතා සුමුමාලා බන්තියා වතුරො ජතා
විසමං සමං අකකමනතා වඩාං ගව්ජාම පබ්බතං.
98. යෙ කෙවි මනුජා එතඤ්ඤා⁴ අනුමග්ගෙ පටිප්පථෙ
මග්ගා තෙ පටි පුච්ඡාම කුහිං වඩ්ඤ්ඤාපබ්බතො⁵
99. තෙ තත් අමො පසංකා කරුණං ගිරමුදිරසුං
දුක්ඛතො පටිවෙදෙතති දුරෙ වඩ්ඤ්ඤාපබ්බතො.
100. යදි පසංකානි පවතො දුරකා එලිතො⁶ දුමෙ
තෙසං එලානං හෙතුමහි උපරොදනති දුරකා.
101. රොදනො දුරකෙ දිස්වා උබ්බිග්ගා⁷ විසුලා දුමා
සයමෙවොනමිත්තාන උපගව්ජනති දුරකෙ.
102. ඉදං අව්ජරියං දිස්වා අබහුතං ලොමහංසනං
සාධුකාරං පවතොසි මද්දි සබ්බඛග්ගොහනා.
103. අව්ජරං වත ලොකසමිං අබහුතං ලොමහංසනං
වෙසසනතරසා තෙජන සයමෙවොනතා දුමා.
104. සඩ්ධිපි-සු පථං යකඛා අනුකම්පාය දුරකෙ
නිකමනතදිවසෙ යෙව්⁸ වෙතරට්ඨමුපාගමුං.

1. වතුමහා, වාතුමහා-කසවි

2. කණ්ඩරිකා - සිමු

3. යනති PTS

4. වඩ්ඤ්ඤා - මජ්ඣ.

5. එලිතො - මජ්ඣ.

6. උබ්බිදධා - මජ්ඣ.

උබ්බිග්ගො - සායා

7. දිවසෙනෙව මජ්ඣ., සායා

105. සවිච්චාජසහසානි තදුවසනති මාතුලෙ¹
සබ්බෙ පඤ්ඤානා හුතා රොදමානා උපාගමු.
106. තත්ථ වතෙතො සලලාපං වෙනෙහි වෙනපුතෙතහි
තෙ තතො හික්ඛමිකාන වංකං අගමු පබ්බතං.
107. ආමනනසීතා දෙවිකෙදු විසසකමං² මහිඤ්ඤං
අසසමං සුකතං රමමං පණ්ණසාලං සුමාපය.
108. සකකසා වචනං සුතා විසසකමො මහිඤ්ඤො
අසසමං සුකතං රමමං පණ්ණසාලං සුමාපයී'',
109. අප්පකාගහොතො පචනං අප්පසද්ධං නිරාකුලං
චතුරො ජනා මයං තත්ථ වසාම පබ්බතනතරෙ.
110. අහංඤ්ඤා මඤ්ඤෙවි ව ජාලී කණ්ණාජිනා වුහො
අඤ්ඤාමඤ්ඤං සොකනුදු වසාම අසසමෙ තදු.
111. දුරකෙ අනුරක්ඛන්තා අසුඤ්ඤා³ හොමී අසසමෙ
මඤ්ඤි ඵලං ආහරති⁴ පොසෙති සා තයො ජනෙ.
112. පචනෙ වසමානසා අදධිකො මං උපාගමී
ආයාචි පුතතකෙ මයං ජාලී කණ්ණාජිනාඤ්ඤාචුහො.
113. යාවකං උපගතං දිසවා භාසො මෙ උපපජ්ජථ
උහො පුතත ගහොකාන අද්ධං බ්‍රාහ්මණෙ තදු.
114. සකෙ පුතෙත වජ්ජනසා පුජකෙ⁵ බ්‍රාහ්මණෙ යද
තද්ධි පඨවි කමි සිනෙරුවනවටංසකා.
115. පුතදෙව සකෙකා ඔරුග්ගා හුතා බ්‍රාහ්මණසනතිහො
ආයාචිමං මඤ්ඤෙවි සිලවනි⁶ පතිබ්බතං.

1. මාතුලා - සා
2. විසසකම - සා
3. අසුඤ්ඤා - පු

4. ආහරිතා - මජ්ඣ
5. යාවකෙ - PTS
6. සිලවනි - සා

116. මද්දිං හඤ්ඤාං ගහෙකාන උදකඤ්ඤාපි පුරිය¹
පසන්නමනාසංකප්පා නසා මද්දිමද්දසනං.
117. මද්දියා දීයමානාස ගගනෙ දෙවා පමොදිතා
තද්දි පඨවී කමපි සිනෙරුවනවටංසකා.
118. ජාලිං කණ්ණාජිනං ධිතං මද්දිදෙවිං පතිබ්බතං
වජ්ජමානො න විනෙතසිං බොධියායෙව කාරණං.
119. න මෙ දෙසසා උභො පුත්තා මද්දි දෙවී න දෙසසියා
සබ්බඤ්ඤානං පියං මඤ්ඤං නසමා පියෙ අද්දසනං.
120. පුනාපරං බ්‍රහ්මාරඤ්ඤා මානාපිතුසමාගමෙ
කරුණං පරිදෙවනෙත² සප්පපනෙත සුඛං දුඛං³
121. භිරොක්ඛපෙත ගරුතා³ උභින්නං උපසංඝමි.
තද්දි පඨවී කමපි සිනෙරුවනවටංසකා.
122. පුනාපරං බ්‍රහ්මාරඤ්ඤා භික්ඛමිත්වා සඤ්ඤාතිභි
පටිසාමි⁴ පුරං රමමං ජෙතුකතරං⁵ පුරුක්ඛමං.
123. රතනානි සත්ත වසීංසු මහාමෙසො පවසාප
තද්දි පඨවී කමපි සිනෙරුවනවටංසකා.
124. අවෙකනා'යං පඨවී අවිඤ්ඤාස සුඛං දුඛං
සාපි දුතබ්බා මයගං සත්තකානතුං පකම්පරාති.

වෙසසනතරවරියං නවමං.

1. උදකඤ්ඤාපි - පුරය - කසව්
2. දුකඛං - PTS සිමු සා
3. ගරුතං - සා

4. පටිසාමි - සා
5. ජෙතුකතරං - සිමු PTS

10. ස්සපණ්ඩිත වරියං

125. පුනාපරං යද හොමී සසකො පවනවාරිකො¹
තිණපණ්ණසාකඵලහකෙකිං පරහෙයනවිවජ්ජිතො.
126. මකකටො ව සිගාලො ව² උග්ගපොතො වහං තද
වසාම ඵකසාමන්තා සායං පාතො පදිසසරො³.
127. අහං තෙ අනුසාසාමී කිරියෙ කල්‍යාණපාපකෙ
පාපානි පරිවජ්ජෙථ කල්‍යාණෙහිතිවිසසථ.
128. උපොසථමහි දිවසෙ වතුං දිසවා න පූරිතං
ඵතෙසං තස් ආචිකම්⁴ දිවසො අජජුපොසථො.
129. දුනානි පටියාදෙථ දකඛ්ණෙය්‍යසං දුතවෙ
දඬා දුතං දකඛ්ණෙය්‍යො උපවසසුට්ඨොසථන්ති.
130. තෙ⁵ මෙ සාධුති වක්ඛාන යථාසත්ති යථාබලං
දුනානි පටියාදෙඬා දකඛ්ණෙය්‍යං ගවෙසිසුං⁶.
131. අහං තිසසජ්ජ විතෙතසිං දුතං දකඛ්ණානුච්ඡවං
යදිහං ලහෙ දකඛ්ණෙය්‍යං කිං මෙ දුතං හවිසසති.
132. න මෙ අකී තිලා මුග්ගා මාසා වා තණ්ඩුලා සතං
අහං තිණෙන යාපෙමී නසකකා තිණං දුතවෙ.
133. යදි කොච්ඡි ඵති⁷ දකඛ්ණෙය්‍යො භික්ඛාය මම සන්ඨිකෙ
දජ්ජාහං සකමන්තානං න යො තුලෙජා ගමිසසති.
134. මම සබ්බප්පමඤ්ඤය සකෙකා බ්‍රාහ්මණවණණිනා⁸
ආසයං මෙ උපාගඤ්ඤී දුතං වීමංසනාය මෙ.
135. තමහං දිසවාන සනතුලෙඨා ඉදං වචනමබ්‍රුවීං
සාධු ඛොසි අනුප්පකො සාස හෙතු මමන්තිකෙ.

1. වාරකො - මජ්ඣ.

2. සිගාලො - මජ්ඣ.

3. පාතොවාදිසසරො - සිමු.

4. ආචිකම් - මජ්ඣ. සිමු.

5. තංමෙ - මජ්ඣ.

6. ගවෙසිසුං - සිමු. ගවෙසෙය්‍යසුං - මජ්ඣ.

7. යදි ඵති - PTS.

8. වණ්ණිකො - සිමු.

136. අදින්නපුබ්බං¹ දනවරං අජ්ජ දසසාමී තෙ අභං
තුවං සීලගුණුපෙතො අයුත්තනෙන පරහෙය්නං.
137. එහි අභිං පදීපෙහි නානා කට්ඨෙ සමානිය
අභං පටිසසමන්තානං පක්කං ත්වං හක්කයිසසයි
138. සාධුති යො හට්ඨමනො නානා කට්ඨෙ සමානයි
මහත්තං අකාසි චිත්තං කත්වා නඛිකාරං² ගඟ්ගකං.
139. අග්ගිං තත්ථ පදීපෙසි යථාසො ඛිප්පං මහා හවෙ
ථොටෙත්වා රජගතෙ ගතෙන එකමන්තං උපාචිසි.
140. යද මහා කට්ඨපුරුෂො ආදින්නො³ ධම් ධම්මායනී⁴
තදුප්පතිත්වා පපති.⁵ මජ්ඣෙක ජාලසිට්ඨත්තරෙ
141. යථා සිත්තොදකං නාම පට්ඨං යසස කසසවි
සමෙති දරථපරිලාභං අසාදං දෙති පිති ව⁶
142. තට්ඨෙ ජලිතං අභිං පට්ඨස්ස මම්⁷ තද
සබ්බං සමෙති දරථං යථා සිත්තොදකං විය
143. ජරි වම්මං මංසංනහරං⁸ අට්ඨිං හදය ඛන්ධනං
කෙවලං සක්ඛං කායං බ්‍රාහ්මණස්ස අද්දසහන්ති

සසපණ්ඩිත වරියං දසමං.

අතිත්ති බ්‍රාහ්මණො සබ්බො කුරුරාජා ධනඤ්ජයො
මහා සුදස්සනො රාජා මහාගොච්ඡු බ්‍රාහ්මණො
නිමි වඤ්ඤා කුමාරො ව සිවි වෙස්සනත්තරො සසො
අභමෙව තද ආසිං යො තෙ දනවරෙ අද.
එතෙ දනපරික්කාරා එතෙ දනස්ස පාරමී
ජීවිතං⁹ යාවකෙ දත්වා ඉමං පාරමී¹⁰ පූර්සි.
භික්කායුපගතං දිස්වා සකන්තානං පරිච්චි.
දනෙන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ දනපාරමීති

දනපාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. පුබ්බ - මජ්ඣ.

2. අඛිකාර - මජ්ඣ.

3. ධුම ධුමායනී - සී.මු. ධුමායනී - මජ්ඣ.

4. පපති - සිං. මජ්ඣ.

5. පිතිඤ්ච - මජ්ඣ.

6. මම් - මජ්ඣ.

7. නහරං - මජ්ඣ.

8. ජීවිතං - මජ්ඣ.

9. පාරමී - යජ්ඣ.

2. සිලපාරමිතා

1. මාතුපොසක වරියං

144. යද අහොසි¹ පවනෙ කුසුරො මාතුපොසකො
න තද අසී මහියා ගුණෙන මම සාදිසො.
145. පවනෙ දිසවා වනවරො රඤ්ඤ මං පටිවෙදයි
තවානුච්ඡවො මහාරාජ ගජො වසති කානනෙ.
146. න තසා පරිබාය² තපි ආලකකාසුය³
සමං ගහිතෙ සොණ්ඩාය සයමෙව ඉධෙහිති⁴.
147. තසා නං වචනං සුඤ්ඤා රාජාපි තුට්ඨමානසො
පෙසෙසි හස්සිමකං ඡත්තවරියං සුසිකති⁵.
148. ගතති ඤා⁶ සො හස්සිමකො දද්දස පද්මසංඝරො
හිසමුලාලං උඤ්ඤං යාපනස්ථාය මඤ්ඤා.
149. විඤ්ඤාය මෙ සිලගුණං ලකඛණං උපධාරයි
එහි පුත්තාති වචාන මම සොණ්ඩාය අග්ගති.
150. යමෙම තද පාකතිකං සරිරානුගතං බලං
අජ්ජ නාගසහස්සානං බලෙන සමසාදිසං.
151. යදිහං තෙසං පකුප්පෙය්‍යං උපෙතානං⁷ ගහනාය මං
පටිබලො හවෙ තෙසං යාව රජ්ජමි මානුසං.
152. අපි වාහං සිල⁸ රක්ඛාය සිලපාරමි පුට්ඨං
න කරොමි විතෙත අඤ්ඤාපතං පකඨිපතෙත මමාලාකෙ
153. යදි තෙ මං තස්ස කො ධෙට්ඨාපුං ඵරසුහි තොමරෙහි ව
නෙව තෙසං පකුප්පෙය්‍යං සිලබණ්ඩහයා මමාති

මාතුපොසකවරියං පඨමං⁹.

1. අහොසි-මඡය.

2. පරිබා-මඡය.

3. නපියාලක-සිමු

නපියාලක-PTS-නපියාලක-මඡය.

4. ඉතෙයෙහිති-මඡය.

5. ගත්තවා-සිමු.

6. උපෙතං-කත්තවි

7. සිල-රක්ඛාය-සිමු

8. පුට්ඨා-නා-මඡය,
පුට්ඨං-සි.

9. සිලවතාගවරියං පඨමං-සි.

2. භූරිදත්ත වරියං.

154. පුනාපරං යද හොමී භූරිදත්තො මනිඤ්ඤිකො
විරූපකේඛන මහාරඤ්ඤ දෙවලොකමගව්‍යහං.
155. තත් පඤ්ඤා 10 දෙව ඵකන්තං පුබ සලසිතේ
තං සග්ගං ගමනත්ථාය සීලබ්බතං සමාදිසිං.
156. සරීරකිව්වං කන්ධාන භුක්තා යාපනමක්ඛතං
චතුරො අඛෙය අධිට්ඨාය සෙමී වමමික මුද්ධති.
157. ඡවියා වමෙවන මංසෙන නහාරුඅවසීකෙහි වා
යසුභ ඵතෙන කරණියං දින්නං ඵව හරාතු¹ සො.
158. සංසිතො අකතඤ්ඤානා ආලම්බනො² මමග්ගහි
පෙළාය පකඛිපිත්තා³ කිළෙති මං තහිං තහිං.
159. පෙළාය පකඛිපනෙහි සම්මද්දනෙහි පාණිනා
ආලම්බනො⁴ න කුප්පාමී සීලබ්බතො⁵ මම.
160. සකප්ඵිත පරිව්වාගො තණ්හො ලහුකො මම
සීලච්ඡිකිකකමො මයාං පඨවීලබ්බතො⁶ විය.
161. නිරන්තරං ජාතියතං වජෙයාං මම ජීවිතං
නෙව සීලං පභිඤ්ඤායාං චතුදීපානහෙතුපි.
162. අපි වාහං සීල⁶ රක්ඛාය සීලපාරමීපුරියා
න කරොමී විතෙන අඤ්ඤාථතං පකඛිපන්තමහි පෙළකෙති.

භූරිදත්ත වරියං දුතියං.

1. හරතු-සිමු

2. ආලම්පායනො-මජ්ඣ.

ආලම්පනො-PTS

3. පක්ඛිපෙත්වාන-මජ්ඣ.

4. ආලම්පනෙ-මජ්ඣ.

5. උප්පත්තො-සිං-උප්පත්තො-මජ්ඣ.

6. සීලං රක්ඛාය-සි.මු

3. වමෙපයානාග වරියං

167. සුනාපරං යද හොමී වමෙපයාකො මභිද්ධිකො
තදපි ධම්මකො ආසි.¹ සිලබ්බතසලෙපිතො.
168. තදපි මං ධම්මචාරිං උපවුත්ථං උපොසථං
අභිතුණ්ඨිකො² ගහෙකාන රාජද්වාරමභි කීළති.
169. යං³ සො වණ්ණං වින්තයති නිලං පිතඤ්ඤා⁴ ලොභිතං
තස්ස වික්කානුවත්තනෙතො හොමී වින්තීන සන්තීහො.
170. ඵලං කරෙයාං⁵ උදකං උදකමපි ඵලං කරෙ
යදිහං තස්ස පකුපෙයයං බණෙන ඡාරිකං කරෙ.
171. යදි විත්තවසි හෙස්සං පරිභාසිසාමී සිලනො
සිලෙන පරිභිණස්ස උත්තමකො න සිජ්ඣති.
172. කාමං භිජ්ජතු යං කායො ඉධෙව විකිරියතු
නෙව සිලං පභිඤ්ඤායං විකිරතො භුසං වියාති.

වමෙපයා නාගවරියං තතියං.

4. චුලලබොධි වරියං

173. සුනාපරං යද හොමී චුලලබොධි⁶ සුසිලවා
භවං දිස්සාන භයතො නෙක්ඛමමං අභිනික්ඛමී.⁷
174. යාමෙ දුතිසිකා ආසි බ්‍රාහ්මණි කනකසන්තිහා
සාපි වටෙට අනපෙක්ඛා නෙක්ඛමමං අභිනික්ඛමී.
175. නිරාලයා ජිත්ත බක්ඛු අනපෙක්ඛා කුලෙ ගණෙ
වරතතාගාමනිගමං බාරාණසි මුපාගමු.
176. තත්ථ වසාම නිපකා අසංසට්ඨා කුලෙ ගණෙ
නිරාකුලෙ අප්පසඤ්ඤා රාජ්ජයානෙ වසාමුහො.

1. ආසි-සිං-PTS

2. අභිතුණ්ඨිකො සි.

3. යං යං -මජ්ඣ.

4. නිලපිතං-ව-PTS-නිලංව පිතං මජ්ඣ.
නිලඤ්ඤා පිතං ලොභිතං-සි.වු.

5. කරෙයා චුදකං-මජ්ඣ.

6. චුල-මජ්ඣ.

7. අභිනික්ඛමී-සිවු.

177. උය්‍යාන දසසන්තං ගන්තො රාජා අද්දස ඩ්‍රාහමණිං
උපගමි මමං පුජිතී තුය්‍යොසා කසස භාරියා¹.
178. එවං චුක්ඛෙ අහං තසං ඉදං වචනමබ්‍රවිං
න මයහං හරියා එසා සහධමමා² එකසාසනී
179. තසසා³ ආරක්කාධිගතො⁴ ගාහාපෙත්වාන වෙටකෙ⁵
නිපපිළයතො බලසා අනෙතපුරං ප-වසයි.
180. ඔදපක්කකියා⁶ මය්‍යං සහජා එකසාසනී
ආකඩ්ඪිත්වා නයන්තියා⁷ කොපො මෙ උපපජ්ජට
181. සහ කොපෙ සමුපපනො සීලබ්බතමනුසාරිං
තඤ්ච කොපං නික්ඛණ්ණිං නාදුසිං වඩ්ඪිතුපරි⁸
182. යදිහං⁹ ඩ්‍රාහමණිං කොචි කොටෙට්ඨයා තිණ්‍යසනතියා
නෙව සීලං පභිඤ්ඤායං බොධියායෙව කාරණා
183. නමෙ සා ඩ්‍රාහමණිං දෙසුයා න පි මෙ බලං න විජ්ජති
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තසමා සීලානුරක්ඛිසසන්තී

චූලලබ්ධිවරියං චතුස්ථං.

5. මහිසරාජ වරියං

184. පුත්‍රාපරං යද හෙමි මහිසො¹⁰ පානවාරිකො¹¹
පවසිස්සකායො බලවා මහතො හිම දසසන්තො.
185. පබ්බාරෙ ගිරි දුග්ගෙ ව රුක්ඛමුලෙ දකාසයෙ
හොතෙස්ස ධානං මහිසානං¹² කොචි කොචි තභිං තභිං.
186. විවරතො භ්‍රමාරඤ්ඤ ධානං අද්දස හද්දකං
තං ධානං උපගන්තො නිට්ඨාමි ව සයාමි ව.

1. භාරියානි-මජ්ඣං.

2. සහජා-මජ්ඣං.

3. තිස්සා-මජ්ඣං.

4. සාරත්තගධිකො-සුමු.

5. වෙතකෙ-මජ්ඣං.

6. ඔදපත්තිකියා-PTS

7. නියන්තියා-PTS

8. වඩ්ඪිතුපරි-මජ්ඣං.

චුඩ්ඪිතුපරි-PTS

9. යදිදං-මජ්ඣං.

10. මහි-සා-මජ්ඣං.

11. වාරකො-සි.

12. මහි-සානං-මජ්ඣං.

187. අපථස් කපිමාගනක්වා පාපො අනරියො ලුහු
බන්ධෙ නලාටෙ හමුතෙ මුක්තෙති ඝිහණෙති මං.
188. සක්මපි දිවසං දුතියං තතියං චතුස්මපි ච
දූපෙති මං සබ්බකාලං තෙන හොමී උපසුතො.
189. මමං උපසුතං දිස්වා යකෙක්කා මං ඉදමබ්බි
නාසෙහෙතං¹ ඡවං පාපං සිඛෙග්ගි ච බුරෙහි ච.
190. එවං වුක්තෙ තද යකෙක්ක අහං තං ඉදමබ්බි
ක්කිංකං මකෙක්කපි කුණපෙන පාපෙන අනරියෙන මං².
191. යදිහං තස්ස කුපෙපය්‍යං තතො භීතතරො හවෙ
සිලඤ්ච මෙ පභිජෙජය්‍යා වීඤ්ඤා ච ගරහෙය්‍යා මං.
192. භිළිතා ජීව්වා වාපි පරිජුඤ්ඤා මතං චරං
කායාහං ජීවිතහෙතුපි කාහාමී පරහෙය්‍යං.
193. මමෙ වාය³ මඤ්ඤාමානො අඤ්ඤාපෙවං කරිස්සති
තෙව තස් වධිස්සන්ති සා මෙ මුත්ති හවිස්සති.
194. භීතමජ්ඣමඋක්කටෙය්‍ය සහනො අවමානිතං
එවං ලහති සප්පඤ්ඤා මනසා යථංපඤ්ඤානි.

මහිස⁴ රාජවරියං පඤ්චමං.

6. රුරුමිගරාජ වරියං

195. පුනාපරං යද හොමී සුතත්ත කතකසන්තිහො
මිගරාජා රුරුනාම පරමසීල සමාහිතො.
196. රමෙම පදෙසෙ රමණියෙ විචිත්තෙ අමනුස්සකෙ
තස් වාසං උපගඤ්ඤං ගංගාකුලෙ මනොරමෙ.

x උභදකි ඉතිහවිතබ්බං

1. නාසහෙතං-සිමු

2. අනරියෙන-මජ්ඣං

3. මං-එවායං-FTS

4. මහි-ස-මජ්ඣං

197. අපො උපරිගංගාය ධනිකෙහි පරිපිළිනො
පුරිසො ගංගාය පපති¹ ජිවාමි වා මරාමි වා.
198. රහතිඤ්චං සො ගඛකාය වුයහමානො මහොදකෙ
රවනෙතා කරුණං රාවං² මජ්ඣෙකි ගඛකායං ඥප්පති.
199. තසසාහං සඤ්ඤා සුඤ්ඤා කරුණං පරිදෙවනො
ගඛකාය නිරෙ යඤ්ඤා අපුච්ඡං කොසි කං නරො.
200. සො මෙ පුට්ඨො ව වාසකාසි අකතනො කාරණං කද
ධනිකෙහි භීනො තසිනො පකඛනෙතාහං මහානදිං.
201. තසස කඤ්ඤා කරුණං වජ්ඣා මම ජිවිතං
පවිසිකා නිහරිං තසස අඤ්ඤාකාරමහි රතනියා.
202. අසසස³ කාලමඤ්ඤාය තසසාහං ඉදමබ්බුචිං
එකං තං වරං යාවාමි මා මං කසසචි පාවද.
203. නගරං ගතඤ්ඤා ආචිකඤ්ඤා පුච්ඡනො ධන හෙතුකො
රාජානං සො ගහෙකාන උපගඤ්ඤා මමනනිකං.
204. යාවතා කාරණං සබ්බං රඤ්ඤා ආරොචිතං මයා
රාජා සුඤ්ඤා වචනං උසුං⁴ තසස පකපප්පි
ඉධෙව සාතසිසාමි මිත්ත දුබ්බිං⁵ අනාරියං.
205. තමහං අනුරකඤ්ඤා නිමිතිං මම අත්තනො
නිට්ඨතෙ සො මහාරාජ කාමඛකාරො⁶ භවාමි තෙ.
206. අනුරකඤ්ඤා මම සීලං නාරකඤ්ඤා මම ජිවිතං
සීලවා හි තද ආසිං බොධියා එව කාරණානි.

රුරුමිගරාජ වරියං ඡවස්මං.

1. පතති-මජ්ඣ-නා-PTS

2. රවං-මජ්ඣ-PTS

3. අසසස-සී.මු

4. උසුං-මජ්ඣ-PTS

5. දුබ්බිං-සී.මු-දුබ්බි-නා

6. කාමකාරො-සී.මු

7. මාතභග වරියං

207. පුනාපරං යද හොමී ජට්ඨෙලා උග්ගතාපනො
මාතඛො නාම නාමෙන සීලවා සුසමාහිතො.
208. අහංඤ්ච බ්‍රාහ්මණො එකො උඛ්ඤාකුලෙ වසාමුභො
අහං වසාමී උපරි හෙට්ඨා වසති බ්‍රාහ්මණො.
209. විවරතො අනුකුලමිති උඤ්ඤං මෙ අසාමඤ්ඤ
තස්ම ටං පරිභාසෙක්ඛා¹ අභිසපි මුද්දාපාලනං.
210. යදිහං තස්ස පකුපෙපයාං යදි සීලං න ගොපයෙ
ඔලොකෙක්ඛාන 'හං තස්ස කරෙයාං ඡාරිකං විය.
211. යං සො තද මං අභිසපි කුපිතො දුට්ඨමානසො
තස්සෙව මත්තෙ නිපති යොගෙන තං පමොච්ඤි.
212. අනුරක්ඛං මම සීලං නාරක්ඛං මම ජීවිතං
සීලවා හි තද ආසිං බොධියා යෙව කාරණාති.

මාතභගවරියං සත්තමං.

8. ධම්මදෙවපුත්ත වරියං

213. පුනාපරං යද හොමී මහෙසකෙකා² මඤ්ඤිකො
ධම්මො නාම මහායකෙකො සබ්බලොකානුකම්පකො.
214. දස කුසලකම්මපථෙ සමාදපෙතො මහාජනං
වරාමී ගාමනිගමං සම්මතො සපරිජ්ජනො.
215. පාපො කදරියො යකෙකො දීපෙතො දස පාපකෙ
සොපෙක්ඛං මහියා වරති සම්මතො සපරිජ්ජනො.
216. ධම්මවාදී අධම්මො ව උභො පට්ඨනිකා මයං
බ්‍රූර ධුරං සච්ඡන්තා සම්මතා පටිපථෙ උභො.

1. රහසිත්ථා-සිවු

2. මහායක්ඛො-සි-PTS

3. සොචෙත්ථ-සිවු

217. කලහො වතති හෙය්මා කල්යාණපාපකයා ව
මග්ගා ඔක්කමනක්ඛාය¹ මහාසුද්ධො උපට්ඨිතො.
218. යදිහං තස්ස පක්ඛාපයාං යදි භිඤ්ඤා තපොගුණං
යහ පරිජනං තස්ස රජභුතං කරෙය්‍යාහං.
219. අපිවා'හං සීලරක්ඛාය නිබ්බාපෙක්ඛාන මානසං
යහ ජනෙනොක්කමික්ඛා පථං පාපස්ස 'දයහං.
220. යහ පථනො ඔක්කතෙන කක්ඛා විතස්ස නිබ්බුතීං
විවරං අද්‍යං පඨවි පාපයක්කස්ස තාවදෙනි.

ධම්ම²දෙවපුත්ත වරියං අට්ඨමං.

9. අලීනසත්ත වරියං

221. පක්ඛාලරට්ඨ නගරවරෙ³ කම්පිලායං⁴ පුරුක්කමෙ
රාජා ජයදදිසො නාම සීලගුණවුපාගතො.
222. තස්ස රඤ්ඤා අහං පුතො පුතධම්මො සුසීලො
අලීනසත්තො ගුණවා අනුරක්කපරිජනො⁵ සද්.
223. පිතා මෙ මීගවං ගන්ඛා පොරිසාදං උපාගමී
සො මෙ පිතුමග්ගාහසි හකෙක්ඛාසි මම මා වලී.
224. තස්ස තං වචනං පුක්ඛා භීතො තසිතවෙධිතො
උරුක්කමෙහා අහු තස්ස දිස්වාන පොරිසාදකං.
225. මීගවං ගගෙක්ඛා මුක්ඛස්ස කක්ඛා ආගමනං පුත
බ්‍රාහ්මණස්ස ධනං දක්ඛා පිතා ආමත්තධි මම.
226. රජං පුත්තං, පටිපජ්ජ මා පමජ්ජ පුරං ඉදං
කතං මෙ පොරිසාදෙන මම ආගමනං පුත.

1. උක්කමනත්ථාය-සායා

2. ධම්මා ධම්ම දෙව පුත්ත-සී.මු

3. නගරෙ-PTS

4. කම්පිලාය-සී.මු

කපිලාය-PTS-කපි

ලාය-සායා

5. අනුරක්ක පරිජනො-PTS-සායා

227. මාතු පිතු ව වැදිනා නියස්සිනාන අත්තානං¹
ඡි කඛිපිනා ධනුං² බග්ගං පොරියාදු මුපාගමීං.
228. සසත්භක්ඛුපගතං කදච්ඡි යො තස්සි සාති
තෙන භිජ්ජිසාති සීලං පරිත්තාසං කතෙ³ මයි.
229. සීල බණ්ඩහයා, මයහං තස්ස දෙසං න බ්‍යාහරිං
මෙත්තවිකේතා භිතවාදී ඉදං වචනමබුචිං.
230. උජ්ජාලෙහි මහාඅග්ගිං පපතිසාමී රුකකිත්තො
සම්පකක කාලමඤ්ඤය භක්ඛිය නිං⁴ පිතාමහ,
231. ඉති සීලවතං හෙතු නාරකම් මම ජිවිතං
පබ්බාපෙසිං වහං⁵ තස්ස සදු පාණානිපාතිකන්තී.

අලිනසත්ත වරියං නවමං.

10. සබ්බපාල වරියං

232. පුනාපරං යදු හොමී සබ්බපාලො මඤ්ඤිකො
ද්‍යාචුධො සොරවිසො ද්විජිවෙහා උරගාධිභු⁶.
233. වතුපපෙ මහාමග්ගෙ නානා ජනසමාකුලෙ
වතුරො අබ්බෙ අධිධ්‍යාය තත් වාසමකප්පයිං.
234. ජට්ඨා වමෙමන මංසෙන නහාරු අට්ඨිකොති වා
යස්ස එතෙන කරණියං දිනතං යෙව හරාතු සො.
235. අද්දසංපු හොජ්ජනා ඛරා ලුඤ්ඤ අකාරුණා
ලුප්භඤ්ඤං මමං තත් දණ්ඩමුග්ගරපාණිනො.
236. නාසාය විහිවිජ්ඣි කා නඩගුදෙධි පිලිසිකණ්ටකෙ
කාපෙ ආරොපයිකාන හොජ්ජනා හරිසු මං.

1. නිමමිනිකාන අත්තනා-සී.මු, ප

2. ධනු-PTS

3. හතෙ-සී.මු

4. හත්ඛය මං-සී.මු

5. පබ්බාපෙසිතෙ-සී.මු

පබ්බාපෙසිවාහං PTS

6. උරගාභිභු සී.මු

237. සසාගරනා පඨවිං සතානනං සපබ්බතං
ඉවජමානො වහං¹ තස්ස නාසාවානෙන² ක්කාපපෙය.
238. සුභලභි විජක්ඛානෙකපි කොට්ඨයනෙකපි සත්ත්භි
භොජස්සනෙත න කුප්පාමි එසා මෙ සිලපාරමිති.

සඬ්ඛපාල වරියං දසමං.

හස්සී නානො භූරිදුකොතො වමෙපයොසො බොධි මානිසො
රුරුමානඛොධාධිමො ව අනුජො ව ජයදිසො.

එතෙ සබ්බෙ සිලබලා පරික්ඛාරා පදෙසිකා
ජීවිතං පරිරක්ඛිත්වා සිලානි අනුරක්ඛිසං.

සඬ්ඛපාලස්ස මෙ සතො සබ්බකාලස්ස ජීවිතං
යස්ස කස්සපි නියන්තං තස්මා සා සිලපාරමිති.

සිල පාරමිතිද්දොසො නිට්ඨිකො.

1. මහං සි.මු

2. නාස වානෙන-PTS

3. තෙකඛමම පාරමිතා

1. යුධඤ්ජය චරියං.

239. යද අහං අමිතයසො රාජපුත්තො යුධ ඤ්ජයො
උසාඨබ්බිත්ථං සුරියාතපෙ පතිතං දිසාන සංචිජි¹.
240. තඤ්ඤවාධිපතිං කතා සංවෙගමනුමුහයි.
මාතුපිතු² ව චඤ්ඤා පබ්බජ්ජමනුයාවහං.
241. යාවනතිමං ප ඤ්ජලිකා සනෙගමා සරඨකා
අජෙච පුත්ත පටිපජ්ජ ඉභ්බං චිතං මහාමහිං.
242. සරාජකෙ සහොරොධෙ සනෙගමෙ සරඨකෙ
කරුණං පරිදෙවනෙ අනපෙකො හි පබ්බජි³.
243. කෙවලං පඨවිං රජ්ජං ඤ්ඤති පරිජන⁴ යසං
චජ්ජානො න චිත්තෙසිං බොධියායෙව කාරණං.
244. මානා පිතා න මෙ දෙසසා නපි⁵ දෙසසං මහායසං
සබ්බඤ්ඤනං පියං මයහං තප්පා රජ්ජං පරිච්චින්නි.

යුධඤ්ජය චරියං පඨමං.

2. සොමනසස් චරියං.

245. පුනාපරං යද හොමී ඉඤ්ජනෙ පුරුත්තමෙ
කාමිනො දමිනො පුත්තො සොමනසොති විසුත්තො.
246. සීලා ගුණි සම්පන්නො කල්‍යාණපටිභාණවා
වුද්ධාපවාසී හිරිමා සඛගෙසු ව කොච්ඤ.
247. තස්ස රඤ්ඤ පතිකරො අහොසි කුහකතාපයො
ආරාමං මාලාවච්ඡාදි රොපයිත්වාන ජීවති

1. සංචිජි-PTS

2. මාතා පිතු-PTS

3. අනපෙක්කො පරිච්චිජි-සි.මු

4. පරිජන-PTS

5. නපි මෙ දෙස්සං-සි.මු

248. තමහං දිස්වාන කුහකං ථුසරාසිංච අපඤ්චුලං¹
දුමං අනෙතා ව සුසිරං කදලිංච අසාරකං.
249. නන්ති'මසා සතං ධරේවා සාමඤ්ඤපගතො අයං
හිරි සුක්කධම්මජහිතො ජීවිතවුත්තිකාරණං.
250. කුපිතො අනෙතාසි පච්චනෙතො අට්ඨිති පරනාතිති
තං නිසෙධෙතුං ගවස්නෙතො අනුසාසි ටිතා මමං.
251. මා පමජ්ඣ් තුවං තාන ජට්ඨං උග්ගතාපතං
යදිච්ඡකං පච්චනෙති සබ්බකාමදදො හි සො
252. තමහං ගන්ථානු' පට්ඨානං ඉදං වචනමබ්බවි.
කම්මිතෙ ගහපති කුසලං කිං වා තෙ ආහරිසතු.
253. තෙන සො කුපිතො ආසි කුහකො මානනිසසිතො
සාතාපෙමි තුවං අජජ රට්ඨා පබ්බාජයාමි වා.
254. නිසෙධයිත්වා පඤ්ඤං රාජා කුහකමබ්බවි
කම්මි තෙ.හග්ගන ඛමනියං සම්මොදනා තෙ පටිත්තනො
තස්ස ආදික්ඛති පාපො කුමාරො යථා නාසියො.
255. තස්ස තං වචනං දුක්ඛා ආණාපෙසි මජ්ඣිමි
සිසං තඤ්ඤව ජිජ්ඣා කක්ඛාන වද බණ්ඩකං
රටියා රටියං දෙසුං සා ගති ජට්ඨහිඤ්ඤං.²
256. තස්ස කාරණිකා ගන්ථා වණ්ඨා ලුද්ද අකාරුණා
මාතු අබ්බෙති භික්ඛුසා ආකඤ්ඤිත්වා නයන්ති මං.
257. තෙසාහං උච්චවචං බන්ධනං ගාමනිකිනං
"රඤ්ඤදෙසුං මං ටිතං රාජකිරියානි අනිමිම".

1. රාසිංච තඤ්චුලං-සි.මු

2. භික්ඛා-සි.මු (ms)

258. නෙ මං රථෙ ඤාණ දසසංස්ථා පාපසං පාපසංවිනො
දිසවාන තං සංඤ්ඤාපෙසිං.¹ මෙඤ්ඤි වසමානයිං.
259. සො මං තස්ස ඛමාපෙසි මහාරජ්ජමදුසි මෙ
යොනං තමං දුළ්ඛිකා පබ්බතීං අනගාරියං.
260. නමෙ දෙසං මහාරජ්ජං කාමභොගො න දෙසසියො
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා රජ්ජං පරිච්ඡින්නී.

සොමනස්ස වරියං දුතියං.

3. අයොසර වරියං

261. පුනාපරං යද භොමී කාසිරාජස්ස අනුපජා
අයොසරමහි සංවිච්ඡිතා නාමෙතාසි අයොසරො.
262. දුකඛන ජීවිතො උදො සම්මුලො පතීපොසිතො
අපජච පුත්ත පටිපජ්ජ කෙවලං වසුධං ඉමං.
263. සරඨකං සනිගමං සජනං වජ්ඣකා ඛන්තියං
අඤ්ඤිමපග්ගතොත්තාන ඉදං වචනමටුචිං.
264. යෙ කෙච් මහියා සත්තා භීතමුක්කඨමජ්ඣමා
නිරාරක්ඛා සකෙ ගෙහෙ වඩ්ඪන්ති සහ ඤාතිහි.²
265. ඉදං ලොකෙ උත්තරියං සම්මුලෙ මම පොසනං
අයොසරමහි සංවිච්ඡිතා අපගෙ'වඤ්ඤරියෙ.
266. පුතීකුණපසමපුණ්ණං,³ ට්‍රිච්ඡිකා මාතු කුණ්ටිතො
තතො සොරතරෙ දුකඛ පුන පකඛිතො අයොසරෙ
267. යදිහං තාදිසං පත්වා දුකං පරමපුරුෂං
රජ්ජසු යදි රඤ්ජාමී⁴ පාපානං උත්තමො සියා⁵

1. සඤ්ඤාපෙසිං-සිමු-PTS

2. ඤාතිහි-PTS කසථි

3. සමපුණ්ණො-සිමු

4. රජ්ජාමි-ප

5. සියං-PTS, කසථි

271. උක්කණ්ඨිනොමහි කායෙන රජේන්තමහි අනත්තො
නිබ්බුතිං පරියෙසිසං යත් මච්චු න මද්දියෙ
272. එවාහං චිත්තයිත්තාන වීරවත්තං මහාජනං
නාගොව ඛන්ධනං ඡෙත්වා පාවිසිං¹ කාන්තනං වනං.
273. මාතා පිතා න මෙ දෙසසා නපි මෙ දෙසසං මහායසං
සබ්බඤ්ඤාතං පියං මයහං තස්මා රජජං පරිවචරීන්ති
අයොසර වරියං තතියං.

4. හිස වරියං.

274. පුතා පරං යද් හොමී කායීනං පුරවරුත්තමෙ
හගිනී භාතරො සක්ක නිබ්බත්තා සොක්ඛියෙ කුලෙ
275. එතෙසං පුබ්බජො ආසිං ගිරි සුක්කමුපාගතො
හවං දිස්වාන භයතො නෙකක්කම්මාහිරතො අහං.
276. මාතා පිතුහි පහිතා² සභායා එකමානසා
කාමෙහි මං නිමන්තෙත්ති කුලවංසං ධරෙහිති
277. යං තෙසං වචනං වුත්තං ගිහී ධම්මෙ සුඛාවහං
තත්තෙ අහොසි කායීනං තත්තඵාලසමං³ විය
278. තෙ මං තද් උක්ඛිපන්තං පුළ්ඡිංසු පඤ්ඤං මම
කිං කුං පඤ්ඤාසී? සමම! යදිකාමෙ න භුංඤ්ඤාසී
279. තෙසාහං එවමච්චං අත්තකාමො⁴ හිතෙසිතං
නාහං පඤ්ඤාසී ගිහීභාවං නෙකක්කම්මාහිරතො අහං.
280. තෙ මයහං වචනං සුඤ්ඤා පිතු මාතු ව සාවද්දං⁵
මාතා පිතා එවමාහු සබ්බෙසි⁶ පබ්බජාම හො
281. උහො මාතා පිතා මයහං හගිනී ව⁷ සක්ක භාතරො
අමිතං ධනං ඡබ්බසිත්තා පාවිසිමා⁸ මහාවන්තති

හිස වරියං වතුත්තං.

1. පාවිසි-PTS,

2. පහිතො-සිමු

3. තත්තඵාල-සිමු-සත්තත්ත-මඡසං.

4. අත්තකාම හිතෙසිතං -සිමු

5. සාවෙයසුං-නා-සාවෙසුං-මඡසං.

6. සබ්බෙව-සිමු-ප,

7. හගිනී-සිමු

8. පාවිසි-නා-PTS,

5. සෞණපණ්ඩිත වරියං

282. පුනාපරං යද හොමී නගරෙ බුහුවඩ්ඪිනෙ
තස්ස කුලට්ඨෙර සෙට්ඨෙ ඔහාසාලෙ අජායහං.¹
283. තද්ධි ලොකං දිස්වාන අනිභූතං.² තමොක්ඛං.³
විතතං භවතො පනිකුට්ඨි තුත්තවෙගහනං විය
284. දිස්වාන විචිධං පාපං ඵලං විතෙසහං තද
කද්දහං ගෙහා නිකකමම පටිසිසාමි කානනං.
285. තද්ධි මං නිමිනභිංසු.⁴ කාමභොගෙහි කුතයො
තෙසමපි ඡන්දමාවිකම්. මානිමනෙතථ තෙහි මං.⁵
286. යොමෙ කණ්ටංකො භාතා නන්දොනාමාසි පණ්ඩිතො
සොපි මං අනුසිකමනො පබ්බජ්ජං සමරොච්ඡි
287. අහං සොණො ච නන්දො ච උභො මාතා පිතා මම
තද්ධි භොගෙ ජබ්බිකා පාවිසිමා.⁶ මහාවනනභි.

සෞණපණ්ඩිත වරියං පඤ්චමං.

නෙකකමමපාරමිතා නිට්ඨානා.

1. අජායිතං-මජ්ඣං.
2. අනිභූතං-මජ්ඣං.
3. තමොක්ඛං-සිලි ප

4. නිමිත්තෙසු-සිලි
5. තෙතිමං-මු-තෙහි මම-මජ්ඣං.
6. පාවිසිමං-මු

අධිවයාන පාරමිතා

6. තෙමිය පණ්ඩිත වරියං

288. පුතා පරං යදු හොමී කාසිරාජස්ස අත්‍රපො
මුගපකෙකාති නාමෙන තෙමියොති වදන්ති මං.
289. සොළඤ්ඤී සහස්සානං න විජ්ජති පුමො තද්¹
අගොරත්තානං අවචයෙන නිබ්බන්තො අභමෙකකො.
290. කි වජා ලද්ධං පියං දුක්ඛං අභිජානං ජුතිතරං
සෙනවජ්ජනං ධාරයිත්වාන සයනෙ පොසෙති මං පිතා.
291. නිඤ්ජයමානො සයනවරෙ පබුජ්ඣත්තානහං තද
අද්දසං පණ්ඩරං ඡන්තං යෙනාහං නිරයං ගතො.
292. සහදිට්ඨස්ස මෙ ඡන්තං කාසො උප්පජ්ජි හෙරවො
විත්ති වජයං සමාපනෙතා කදුහං² ඉමං මුඤ්ඤිස්සං³.
293. පුබ්බසාලොහිතා මඤ්ඤං දෙවතා අත්තකාමිනි
සාමං දිස්වාන දුක්ඛිතං තිස්ස ධානෙස්ස යොජ්ඣි.
294. මාපණ්ඩිට්ඨං⁴ විභාය බාලමනො භව සබ්බපාණිනං⁵
සබ්බො ජනො ඔව්භායතු⁶ එළං තථ අපෙක්ඛා⁷ භවිස්සති.
295. එවං චුත්තාය හං තස්සා ඉදං වචනමබ්‍රවිං⁸
කරොමි තෙ නං වචනං යං කුං⁹ භණ්ඨි දෙවතෙ
අත්තකාමාසි මෙ අමම! භික්ඛාමාසි දෙවතෙ!.
296. තස්සාහං වචනං දුක්ඛා සාගරෙව ඵලං ලභිං
හට්ඨො සංවිග්ගමානායො තයො අබ්බෙහ අධිට්ඨතිං.

1. සද-සිමු-

2. කථාහං-සි-මු-ප

3. මුඛවිජ්ජ-මජ්ජ.

4. මා පණ්ඩිට්ඨය-සිමු-ප

5. බහුමනං සප්පාණි-කසුරි

6. ඔජ්ජායතු-සිමු-

7. එවං අපෙක්ඛා - කසුරි

8. මබ්‍රවි-නා - කසුරි

9. යං මං - කසුරි

297. මුගො අනොධිං බධිරො පනෙඛා ගති විචජ්ජතො
එතෙ අංඛන අධිව්‍යාය වසානං සොළසං¹ වඩිං.
298. තතො මෙ හත්ථාදෙ ව පිට්ඨං² සොතඤ්ච මද්දිය
අනුනතං මෙ පසසිත්වා කාලකංභිති නිද්දසු.³
299. තතො ජානපද්ද⁴ සබ්බෙ සෙනාපති පුරොහිතා
සබ්බෙ එකමනා හුත්වා ජඩ්ඛිතං අනුමොදිසු.⁵
300. සොහං තෙසං මතිං සුත්වා හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
යසසත්ථාය තපො විශේණො සොමෙ අත්ථො සමිජ්ඣමි.
301. නහාපෙත්වා⁶ අනුඤ්චිත්වා වෙදෙත්වා රාජවේදනං
ජනෙනා අභිසිඤ්ඤිත්වා⁷ කාරෙසු පුරං පදකඛිණං.
302. සත්ථාහං ධාරමිත්වා උග්ගතෙ රවිමණ්ඩලෙ
රථෙන මං නිහරිත්වා සාරථී වනමුපාගමී.
303. එකොකාසෙ රථං කත්වා සජ්ජසං⁹ හත්ථමුඤ්ඤිතො¹⁰
සාරථී බණ්ඩි කාසුං නිබාතුං පට්ඨවියා¹¹ මම.¹²
304. අධිට්ඨිතමධිව්‍යානං තජ්ජතො¹³ විවිධකරණා
නාභිද්දිං¹⁴ වතමධිව්‍යානං බොධියා යෙව කාරණං.
305. මාතා පිතා න මෙ දෙස්සා අත්ථා මෙ න ව¹⁵ දෙසසියො
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයං තස්මා වතමධිව්‍යාහිං.
306. එතෙ අඛෙග අධිව්‍යාය වසානං සොළසං¹⁶ වඩිං.¹⁷
අධිව්‍යානෙන සමො නත්ථි එසා මෙ අධිව්‍යානපාරමිති.

තෙමිය¹⁸ වරියං ජට්ඨමං.

අධිව්‍යානපාරමිතා නිව්‍යුතා.

1. වස්සානි සොළසං-කත්ථි
වස්සානි සොළසං-සිච්චි-
2. පිට්ඨං-මජ්ඣං.
3. නිද්දසු-මු-නා- නිද්දි-සු-මජ්ඣං.
4. ජානපද-සිච්චි
5. අනුමොදිසු-මජ්ඣං.
6. නාහපෙත්වා-මජ්ඣං.
7. අභිසිඤ්ඤිත්වා-කත්ථි
8. පුරං-මජ්ඣං.
9. සජ්ජස්සං-මජ්ඣං.
10. හත්ථිතො-මජ්ඣං.

11. පට්ඨවියං-සිච්චි-
12. මම-මජ්ඣං.
13. තජ්ජතො-සිච්චි-
14. නභිත්ථිවතමධිව්‍යානං-නා-
නභිත්ථිවත මධිව්‍යානං-ම-
15. අත්ථානලෙව-නා-කත්ථි
16. සොළසං-කත්ථි
17. ඉමං-නාට්ඨං මරමමපොත්ථකෙසු නත්ථි
18. තෙමිය පණ්ඩිත වරියං-සිච්චි-

5. සච්ච පාරමිතා

7. කපිරාජ වරියං.

307. යද අහං කපි ආසිං නදී කුලෙ දරිසයෙ
පිළිනො සුංසුමාරෙන¹ ගමනං නලභාමිහං²
308. යමෙතාකාසෙ අහං යඤ්ඤා ඔරු³ පාරං පතාමහං
තත්ථිඤ්ඤා⁴ වධකො කුමනිලො ලුද්දං⁵ දසසනො.
309. සොමං අසංසි⁶ එහිති අහමෙමිති⁷ හං චදිං⁸
තස්ස මත්තමකකම්ම පරකුලෙ පතිට්ඨහිං.
310. න තස්ස අලිකං භණ්ඩං යථා වාවං අකාසහං
සච්චන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සච්ච පාරමිති.

කපිරාජ වරියං සත්තමං.

8. සච්ච තාපස වරියං.

311. පුතා පරං යද හොමි තාපසො සච්චසච්චයො
සච්චන ලොකං පාලෙසිං⁹ සමග්ගං ජනමිකාසහන්ති.

සච්ච පණ්ඩිත වරියං අට්ඨමං.

9. වට්ටපොතක වරියං.

312. පුතාපරං යද හොමි මගධෙ වට්ට පොතකො
අජාතපකෙකා තරුණො මංසපෙසි කුලාවකෙ.
313. මුඛතුණ්ඩකෙ¹⁰ නාහරිත්වා මාතා පොසයති මමං
තස්සා එසස්සන ජීවාමි නත්ති මෙ කාසිකං බලං.

1. සුසුමාරෙන-මජ්ඣං
2. ලහං මහං-සිවු
3. ඔරා-මජ්ඣං
4. සත්ථු-නා-
5. රුද්ද-නා-කත්ථි

6. ආසංසි-සිවු-
7. අහංපෙමිති-මජ්ඣං
8. චදි-නා-කත්ථි
9. පාලෙසි-සිවු
10. තුණ්ඩකාහරිත්වා-සුමු-එස

314. සංවච්ඡරෙ ගිමනසමයෙ දවධානො¹ පදිසාති
උපගච්ඡති අමනාකං පාවකො කණ්ඩවත්තනී.
315. ධූම ධූමං ජනිතෙවං² සඤ්ජනො මහාසිඛි
අනුපුට්ඨෙන ක්කාපෙනො දංඝි මම මුපාගමී.
316. අඤ්චිගෙහයා භීතා තසිතා මාතා පිතා මම
කුලාවකෙ මං ඡංඨස්සා අත්තානං පරිමොවුසු.
317. පාදෙ පකෙඛි පජහාමී නත්තී මෙ කාසිකං බලං
සො, හං අගතීතො තස්ස එවං විතොසහං තද.
318. යෙසාහං උපධාවෙය්‍යං භීතො තමිතවෙධිතො
තෙමං ඕභාය පකඛන්තා කථං මෙ අජජ කාතවෙ.
319. අත්තී ලොකෙ සීලගුණො සච්චං සොවෙය්‍ය නුද්දයා
තෙන සච්චෙන කාහාමී සච්චකිරියමුත්තමං.
320. ආචජ්ජස්සා ධම්ම බලං සරිත්වා පුබ්බකෙ ජිනෙ
සච්චබලමට්ඨසාය සච්ච කිරිය මකාසහං.
321. සන්තී පකඛා අපනනා සන්තී පාද අවඤ්ඤානා³
මාතා පිතා ච නිකඛන්තා ජාතවෙද පටිකකම.
322. සහ සච්ච කතං මයහං මහා පජජලිතො සිඛි
චජ්ජසි සොළස කරිසානි උදකම්පත්තා⁴ යථා සිඛි
සච්චෙන මෙ සමො නත්තී එසා මෙ සච්චපාරමිති.

වට්ඨපොතක⁵ වරියං නවමං.

10. මච්ඡරාජ වරියං.

323. පුනාපරං යද හොමී මච්ඡරාජා මහාසරං
උණො සුරියසන්නාපෙ සරෙ උදකං වීයථ⁶.
324. තතො කාකා ච ගිරිකා ච බකා⁷ කුළල සෙනකා
භකඛයන්තී දිවා රත්තිං මච්ඡ උපනිසිදිය.

1. වන්දනො-මජ්ඣ-දවධානො-නා

2. ධූම ධූමං ඉති එවං-මජ්ඣ.

3. අවඤ්ජනා-සිමු-කසථි.

4. උදකම්පත්තා-නා

5. වට්ඨකරාජ වරියං-ප

6. වීයාථ-මජ්ඣ-වීයෙථ-සිමු.

7. කාකා-මජ්ඣ.

325. එවං විනෝයසං තත් සහ ඤාතිහි පිළිනෝ
කෙන නුඛො උපායෙන ඤාති දුක්ඛා පමොවයෙ.
326. විචිත්තයිත්වා ධම්මෙත්ථ සච්චං අද්දස පසසං
සච්ච ධත්වා පමොවෙසිං ඤාතිනං තං අතික්ඛයං.
327. අනුසාරිත්වා සඤ්චිං¹ පරමත්ථං විචිත්තං
අකාසිං සච්චකිරිං යං ලොකෙ දුච්චසසාතං.
328. යතො සරාමී අනුනානං යතො පතොසමී විඤ්ඤාතං
නාහිජානාමී සඤ්චිව එකපාණං විචිංසිතං²
එතෙන සච්චවජ්ජන පඤ්ඤානො අභිවසාතු.
329. අභික්ඛය පඤ්ඤන නිධං කාකසස නාසය
කාකං සොකාය රුජ්ජෙති³ මච්චෙ සොකා පමොවය.
330. සහකතෙ සච්චවරෙ පඤ්ඤනො⁴ වාහිජ්ජය
එලං නිත්තඤ්ඤා පුරෙතො ධම්මෙන අභිවසාථ.
331. එවරුපං සච්චවරං කත්වා චිරියලුක්ඛමං
වසාපෙසිං මහා මෙසං⁵ සච්චතෙජ ඛලසිත්තො
සච්චෙන මෙ සමො නත්ථි එසා මෙ සච්චපාරමිති.

මච්චරාජ චිරියං දසමං.

11. කණ්ණදීපායන වරියං.

332. පුනාපරං යද හොමී කණ්ණදීපායනො ඉසී
පරො පඤ්ඤාචසානි අනභිරතො වරිං⁶ අහං.
333. න කොච්චි එතං ජානාති අනභිරතිමන් මම
අහං⁷ කසාචි නාචිකඛිං අරති මෙ වරති⁸ මානසෙ.
334. සමුත්ථවාරි මණ්ඩබ්බො⁹ සභායො මෙ මහාඉසී
පුබ්බකම්ම සමාදුතො දුලමාරොපණං ලභී.

1. සතං ධම්මං-මජ්ඣ.

2. එකපාණං පිහිසිතං-නා-මජ්ඣ.

3. එකපාණමපි හිංසිතං-සිලි-

3. රත්තෙති-මජ්ඣ.

4. වහිජ්ජය-නා-අභිගජ්ජය-කත්ථි

5. වස්සාපෙසිමහං මෙසං-මජ්ඣ.

6. වරියං-කත්ථි-වරිං-නා-

7. අහමපි-කත්ථි-නා-

8. අරතිං-මෙරතිමානසං-කත්ථි-

අරතිං මෙරති මානසෙ-නා-

9. මණ්ඩබ්බො-කත්ථි

335. තමහං උපට්ඨතිත්වාන ආරොග්‍ය මනුපාපයි.¹
ආපුළ්ඤ්ඤාන ආගඤ්ඤං² යං මයහං සකමස්සමං.
336. සත්‍යායො බ්‍රාහ්මණො මයහං හරිං³ ආද්‍ය දුක්ඛකං
තයො ජනා සමාගහන්තො⁴ ආගඤ්ඤං පාහුනාගතං.
337. සමමොදමානො තෙති⁵ සහ නිසිනොනා සකමස්සමෙ
දුරකො වට්ටමනුක්ඛිපං ආසිවිසමකොපයි.
338. තතො සො වට්ටගතං මග්ගං අනෙ⁶ සනොනා කුමාරකො
ආසිවිසස්ස හඤ්ඤා උත්තලෙඛං පරාමයි.
339. තස්ස ආමසනෙ කුද්දො සප්පො ටිස බලස්සිතො
කුපිතො පරමකොපෙන අඩංසි⁷ දුරකං ඛණං.
340. සහ දවෙසා ආසිවිසෙන⁸ දුරකො පපති භූමියං
තෙනාහං දුක්ඛිකො ආසිං මම වාහසි තං දුක්ඛං.
341. ත්‍යාහං අස්සාස යිත්වාන දුක්ඛිතෙ සොකසලලිතෙ
පට්ඨං දකාසිං⁹ කිරියං අග්ගං සච්චං වරුත්තමං.
342. සත්තාහමෙවාහං පසන්නවිතොනො පුඤ්ඤාත්තො අවරිං බ්‍රහ්මචරියං
අපාරං යඤ්ඤරිතං මමයිදං වස්සානි පඤ්ඤාස සමාධිකානි.¹⁰
343. අකාමකො වාහි¹¹ අහං වරාමි එතෙන සචෙවන සුචත්ති හොතු
හතං විසං ජීවතු යඤ්ඤදහො.
344. සහසච්ච කතෙ මග්ගං විසචෙගෙන චෙධිතො
අබ්‍රුණිත්වාන චුට්ඨාසි ආරොග්‍යො වාසි මාණවො
සචෙවන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සචට්ඨපාරමිති.

කණ්ණදීපායන වරියං එකාදසමං.

1. මනුපාපයි-නා-කත්ථි

2. ආගඤ්ඤ-නා-කත්ථි

3. හරියං-කත්ථි-අරියං-මජ්ඣං

හරියමාදය-නා-

4. සමා-මජ්ඣං

5. තෙති-නා-

6. අත්තෙ සත්තො-නා-

7. අදසිං - නා-කත්ථි

8. අභිවිසෙන - නා-කත්ථි

9. අකාසි-මජ්ඣං

10. සමාධිකානි-නා-

11. අකාම කෙවාහං-මජ්ඣං

12. සුතසොම වරියං.

345. දුනාපරං යද හොමි සුතසොමො මහිපති
ගහිතො පොරියාදෙන බ්‍රාහ්මණෙ සඛ්ඨං¹ හරි.
346. ඛනිසානං එකසතං ආවුණිකා කරතලෙ²
එතෙ සමප්පිලාපෙකා යකුකුකේ උපනයි³ මම.
347. අපුච්ඡි⁴ මං පොරියාදෙ කිනඛං ඉච්ඡි නිසසජං⁵
යථාමති තෙ කාහාමි යදි මෙ කං පුනෙහිසි.
348. තසා පටිසුණිකානං⁶ පණ්ණා ආගලෙනං මම
උපාගනඛා පුරං රමෙ රජං නියාදයි තද.
349. අනුසාරිකා සභිමං⁷ පුබ්බකං ජිනසෙවිතං
බ්‍රාහ්මණසා ධනං දකා පොට්ඨාදං උපාගමි.
350. නත්ති මෙ සංඝයො තත් සාතයිසසති⁸ වා නවා
සවච්චාචානුරසඛනො ජීවිතං චිච්ඡු මුපාගමි
සවෙච්ඡා මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සවච්ච පාරමිති

සුතසොම වරියං ද්වාදසමං.

සව්ව පාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. සඛකාරං-නා-කත්ථි

2. කරතලෙ-කත්ථි-කරත්තලෙ-මජ්ඣ.

3. උපනාමයි-කත්ථි

4. ආපුච්ඡි-සිච්ඡු

5. නිස්සජ්ජ-මජ්ඣ.

6. පටිසුණිකා-මජ්ඣ.

7. සතං ධම්මං-මජ්ඣ-නා-කත්ථි

8. සාතයිස්සාමි - නා

6. මෙතතා පාරමිතා

13. සුවණණසාම වරියං

351. සාමො යද වනෙ ආසිං සකෙකන අභිනිමිතො
පවනෙ සිහබ්‍යගෙසතිව මෙතතාය මුපනාමයිං.
352. සිහබ්‍යගෙසති දීපිති අවෙජ්ඨි මහි¹සෙති ව
පසද්දිගවරාහෙති පරිවාරෙක්කා වනෙ වසිං.
353. න මං කොච්ඡි උත්තසති, නපිහං භායාමි කසසථි,
මෙතතාබලෙත්‍රපත්ත²දො රමාමි පවනෙ තද්ධි.

සුවණණ සාම වරියං තෙරසමං.

14. එකරාජ වරියං

354. පුනාපරං යද හොමි එකරාජාති විසසුතො
පරමං සීලං අධිට්ඨාය² පසාසාමි මහාමහිං.
355. දසකුසලකම්මපපෙ වක්කාමි අනවසෙසතො
වතුහි සබ්බගවත්ථිහි සබ්බණ්ණාමි³ මහාජනං.
356. එවං මෙ අසමත්තසස ඉධලොකෙ පරත්ථ ව
දබ්බසෙතො උපාගන්තො අච්ඡිද්දන්තො පුරං මම.⁴
357. රාජ්‍යපථිවෙ නිගමෙ සබලවෙස්ස සරට්ඨකෝ⁵
සබ්බං හත්ථගතං කන්ධා කාසුයං නිබ්බිමම.
358. අම්බවමණ්ඩලං රජජං චීතං අනෙකපුරං මම
අච්ඡිද්දන්තාන ගහිතං පියං පුත්තංව පසසහං
මෙතතාය මෙ සමො නත්ති එසා මෙ මෙත්තාපාරමිති.

එකරාජවරියං වුද්දසමං.

මෙතතා පාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. මහිංසෙති ව-මජ්ඣ.

2. පරමංසීල මධිට්ඨාය-නා-
පරමසීලං අධිට්ඨාය-සුමු-

3. සංගහාමි-මජ්ඣ.

4. පුරං මම-සුමු-

5. සරලට්ඨකෙ-නා-

7. උපෙකඩා පාරමිතා

15. මහාලොමහංස චරියං

359. සුසානෙ සෙය්‍යං කපෙමි ජවට්ඨිකං උපතිධාය හං¹
ගොමණ්ඩලා² උපාගන්ත්වා³ රූපං දසෙය්‍යන්ති නප්පකං⁴
360. අපරෙ ගන්ධිකා මාලකා⁵ භොජනං විවිධං බහුං
උපායනානුපනෙනති හට්ඨා සංවිග්ගමනසා.
361. යෙ මෙ දුක්ඛං උපදහන්ති යෙ ච දෙනති සුඛං මම
සබ්බස්ස සමකො භොමි දයාකොපො⁶ නච්ඡති.
362. සුබදුක්ඛතුලා භූතො යසෙසු අයසෙසුචි
සබ්බස්ස සමකො භොමි එසා මෙ උපෙකඩා පාරමිති.

මහාලොමහංස චරියං පණ්ණසමං.

උපෙකඩා පාරමිතා නිවසිතා.

උද්දන ගාථා:

363. සුධික්ඛ්‍යො සොමනසො අයොසර භිසෙනච
සොණනඤ්ඤා⁷ මුග්ගකෙට්ඨා කපිරාජා⁸ සච්චසච්ඡයො.
364. චට්ටකො මච්ඡරාජාච කණ්ණදීපායනො ඉසී
සුතසොමො පුත ආසී සාමොච එකරාජහු
උපෙකඩා පාරමි ආසී ඉති චුත්තං මහෙසිනා.
365. එච්ච බහුවිධං දුක්ඛං සමපත්ති වං බහුවිධා¹⁰
හවා හවෙ අනුභවිත්වා පතො සබ්බොධිමුත්තමං.
366. දත්තා දුතබ්බකං දුතං සීලං පුරෙත්වා අසෙසතො
නෙක්ඛලෙ¹¹ පාරමිං ගන්ත්වා පතො සබ්බොධිමුත්තමං.

1. උපතිධා-මජ්ඣං ජවට්ඨිං උපධායනං-

2. ගාමණ්ඩලා-මජ්ඣං.

3. උපගන්ත්වා-නා-මජ්ඣං.

4. දස්සෙත්ත නප්පකං-ප.

5. ගන්ධමාලා භූමි-මජ්ඣං.

6. දයකොපො-නා.

7. සොණදණ්ඩො-නා-

8. කපිරාජ-නා-

9. සමපත්ති-ව-මජ්ඣං.

10. බහුවිධා-මජ්ඣං-නත්ථි.

11. නෙක්ඛල-මජ්ඣං.

367. පණ්ණිනෙ පරිපුච්ඡිකා විරියං කතාන මුක්තමං.¹
 ඛනනියා පාරමී ගනත්වා පතො සමෙබ්බාධි මුක්තමං.
368. කතා දමුමධිච්ඡානං සච්චවාචානුරක්ඛියං²
 මෙතනාය පාරමී ගනත්වා පතො සමෙබ්බාධි මුක්තමං.
369. ලාභාලාභෙ යභු යසෙ සමමානනාවමානනෙ
 සබ්බස්ස සමකො හුත්වා පතො සමෙබ්බාධි මුක්තමං.
370. කොසජ්ජං භයනො දිස්වා විරියාරම්භකං ඛෙමනො
 ආරභවිරියා හොථ එසා බුද්ධානුසාසනි³
371. විවාදං භයනො දිස්වා අච්චාදකං ඛෙමනො
 සමග්ගා සබ්බා හොථ එසා බුද්ධානුසාසනි⁴

සුධඤ්ජයවග්ගො තතියො.

ඉත්ථං සුදං භගවා අත්තනො පුබ්බවිරියං සමාචාරොනො
 බුද්ධාපදානිදං නාම ධම්මපරියායං අභාසිත්වාති.

වරියාපිටකපාළි සමත්තා⁵

1. උත්තමං-සිමු-

2. රක්ඛියා-නා-

3. බුද්ධානුසාසනි-අවධං-සිමු-

4. බුද්ධානුසාසනි-අවධං-සිමු-

5. වරියා පිටකං නිවද්ධං-කත්ථවි

සුභතනාපිටක-බුද්දකනිකාසෙ

බුද්ධචංස පාළි

ගාථාදිපාද-සූචි

අ	පිටස්ඛංකා	අ	පිටස්ඛංකා
අකකම්භාන මං බුද්ධො	28	අනුලා ව උරුවෙලා ව	230
අභිච්ඡාදං සුරියානං	150	අනුවා ඤානසම්පන්නා	198
අප්පාලරුක්ඛමුද්දං	30, 62, 68	අනුනතිංස සහසානි	204
	194, 202	අනුන සොළසසහසානි	220
අච්ඡාදො ව සුමනො ව	212	අනුපමං නාම නගරං	204
අජංඛායකො මනනධරො	20	අනොමදසී ජිනො සක්ඛා	106
අඤ්චිං පග්ගහෙත්තං	12	අනොමදසීසා අපරෙන	108
අට්ඨධ්වනිකම්පනො	214	අනොමදසී පදුමො	240
අට්ඨදෙසසමාකි ඡායං	24	අනොවට්ඨන උදකං	36
අට්ඨනවුති සහසානං	152	අනුලික්ඛමි අකාසෙ	208
අට්ඨපඤ්ඤා රතනං	98, 112	අපරමි ධම්මං දෙසෙන්න	182
අට්ඨසත්තසහසානං	100	අපරිමෙයො ඉතො කප්ප	240
අට්ඨසත්තනි සහසානං	152	අබ්භුතො වත නො අජ්ජ	8
අට්ඨසාරීරිකා පුපා	244	අභිඤ්ඤාබලපන්නානං	138
අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ	242	අභිවාදනං ථොමනඤ්ඤා	10
අට්ඨාසිති රතනානි	74, 120, 136	අමිතා අසමා වෙව	128
අතිකක්කතා ගණනපථං	84	අරණි ව මිට්ඨියං	246
අතිතබුද්ධානං ජිනානං දෙසිතං	18	අරියඤ්ඤං ථොමසන්නා	236
අනුලං දසෙසකා ඔහාසං	156	අච්ඡං සබ්බං පදුලෙකා	184
අනුලාසි පහා තසා	68	අසමො ව සුනෙතො ව	96
අකුදසී ජිනවරො	156	අසීති භික්ඛුසහසානං	184
අකි ඉහිති සො මග්ගො	20	අසීති සත්තසහසානං	170
අදංසු තෙ මමොකාසං	26	අසීති භක්ඛුලි බ්බධො	58
අදොච්ඡාවචනා බුද්ධා	33	අභලෙතරහි සමබුද්ධො	234
අනාසවා ජිතරාගා	30, 194, 232, 234	අභං තද මාභවකො	224
අනිඤ්ඤෙ මමොකාසෙ	28	අභං තෙන සමයෙන	26, 56, 60
අනිඤ්ඤො පක්කමති	36		68, 78, 192, 290
අනිවත්ත මානසං ඤානං	202	අනු කපිලවහයා රමිතා	30, 62, 68, 194, 202
අනුකම්පකො කාරුණිකො	126	අහො අවුරියං ලොකෙ	8, 16

ආ	පිටුවකිනා	උ	පිටුවකිනා
ආකාසකයා ව භූමකයා	8, 34	උච්චකතනන සො බුද්ධෝ	82,
ආචාරදේශසම්පන්නතා	202		88, 198, 222, 230
ආදය මං සට්ඨකාරො	226	උක්කමං පවරං සෙව්සං	174
ආදිත්තමි ව රාගණි	200	උක්කරා නන්දමානා ව	236
ආනන්ද නාමුපට්ඨකො	30	උක්කරා ව ඵගගුනී වෙව	120
ආපත්ති අනාපත්තියා	14	උපසංකතතො නරවසහං	138
ආභසාරං සුභකිණ්ණං	6	උපසංකමිත්වා පසානති	12
ආරභවිට්ඨියො හුත්වා	226	උපසංකමිත්වා සලුභුදං	186
ආරාමිකා ජනපද	140	උපාජ්ජනෙන ව ජායනෙන	26
ආලොකං දස්සමිත්වාන	190	උබ්බිකා නසිතා භීතා	48
ආහනෙ අමතභෙරිමිති	122	උය්‍යානෙ වෙසාමර නාම	74
ඉ		උරගොවි තවං පිණ්ණං	112
		උරුවෙලො ව යසවො	136
		එ	
ඉදං සුත්වාන වචනං	32, 62, 68, 194	එකකඛජේධා පවබ්බිති	144
ඉද්දති යෙ එතරහි	234	එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ	242
ඉද්ධිවරං පුඤ්ඤවරං	190	එකනවුතෙ ඉතො කප්පෙ	242
ඉද්ධි ව ආදෙසනානුසාසනී	4	එකා ද්‍යා නිදසපුරෙ	244
ඉධෙව පරිනිබ්බිසං	238	එකුනතිංස වස්සානී	236
ඉධෙවාහං එතරහි	234	එකො අජාතසත්තුසා	244
ඉන්ද්‍රියබල බොජ්ඣංගං	60	එකො ව රාමගාමමිති	244
ඉමමි හද්දකෙ කප්පෙ	242	එකො ව සන්තීපානො මෙ	234
ඉමසා ජනිකා මාතා	30, 62, 194	එක්කායෙව තෙ ලොකෙ	48
	202	එතෙසං විතතමඤ්ඤය	14
ඉමං තිං දුතියං තාව	40	එථ සංඛං සමාගාත්වා	12
ඉමං තිං පඨමං තාව	40	එච්චෙතෙන යොගෙන	76
ඉමිනා මෙ අධිකාරෙන	28	එච්චෙව මයං සංඛං	32, 62, 196
ඉමෙ ධම්මෙ සම්මසකො	48	එච්චෙවාහං ඉමං කායං	24
උ		එච්චෙව සිද්ධිපාත්තසා	26
		එච්. අහං සංසරිත්වා	228
		එච්. කිලෙසපරිරුද්ධා	22
		එච්. කිලෙසමලධොවං	22
		එච්. කිලෙසව්‍යාධිති	22
උක්කාසිතඤ්ඤා ධීපිතං	12		
උක්කුට්ඨිසද්දං වක්කෙහති	32, 62		
	194		
උග්ගතො නාම සො රාජා	92		
උග්ගරිත්‍යෙ ව වසභො ව	120		
උග්ගො ව සොමදෙවො ව	222		

එ	පිටුවකිනා	ක	පිටුවකිනා
එවං නිරාකුලං ආසි	126	කෙවලං සබ්බං දන්තන	132
එවං සබ්බගුණොපෙතං	10	කෙසෙ මුඤ්චිත්තං තත්	28
එවාහං විත්තං යිත්තං	24	කොට්ඨසතසහසානං	60, 78
එසො හි සමොසමවුද්ධො	232	කොණාගමනස්ස අපරෙත	224
එසො හි සබ්බරත්තො	232	කොණාගමනො සමවුද්ධො	222
		කොණ්ඩකුඤ්ඤස්ස අපරෙත	68, 240
		කොණ්ඩකුඤ්ඤ පටිපෙත්තො වුද්ධො	66
		කොට්ඨො උපතිස්සො ව	62, 68
ඔ		ඛ	
ඔක්කන්ති මෙ සමොනස්සි	16	ඛණ්ඩො ව නිසසනාමො ව	188
ඔභාසං දස්සයිත්තං	162	ඛණ්ඩසවසන සහසානං	170
ඔභාසිනා ව පදාට්ඨි සදෙවකා	4	ඛණ්ඩසවෙහි විමලෙහි	12, 66
ඔවදිත්තං ඛණ්ඩ සතෙත	182	ඛෙමකං නාම නගරං	172
ඔවාදකො විඤ්ඤපකො	122	ඛෙමා උප්පලවණ්ණො ව	62, 194
ඔවාදං අනුසිට්ඨං ව	98	ඛෙමා ව සච්චනාමා ව	162
ක		ග	
කකුසන්ධස්ස අපරෙත	216	ගජ්ජනා කාලමෙසො ව	14
කකුසන්ධස්ස හගවතො	208	ගායන්ති සෙලෙන්නි ව වාදයන්ති	10
කකුසන්ධො ජීනවරො	214	ඝ	
කකිනත්තාරංගමෙය	108	ඝට්ඨානකසහසානි	48
කප්පසතසහසමිති	240	ච	
කප්පෙ ව සතසහසෙස ව	20	චක්කවත්ති මණි නාම	136
කසැවී දෙති සාමඤ්ඤං	54	චක්කමං තත් මාපෙසිං	24
කසැවී වරසමාපත්තියො	54	චක්කමෙ චක්කමනෙත්තව	16
කසසපස්ස හගවතො	226	චතුදිපෙ මහාරජ්ජං	140
කාලො'යං තෙ මහාවීර	14	චතුනවුතෙ ඉතො කප්පෙ	242
කාසාවකුඤ්ඤ භුහමලොකෙ	240	චතුමාසං යද වුද්ධො	224
කාසිකං නාම නගරං	182	චතුර්විසති සහසානි	196
කිමෙම අඤ්ඤාතකවෙසෙන	28	චත්තාරිසසහසානි	56, 236
කිමෙම ජකෙන තිණ්ණිකා	28	චත්තාරො අසංකියානා	14
කිං එතං අවජරියං ලොකෙ	14	චත්තාරිස සමා දන්තා	214
කිං හවිසැති ලොකස්ස	50		
කී දිසො තෙ මහාවීර	16		
කුඩ්ධා කවාටා හිත්ති ව	128		
කුඩ්ධා කවාටා සෙලා ව	48		

ගාථාදිපාද- සූචි

ව	පිටියැත	ක	පිටියැත
වතුපසහා සූරියපසහා	112	තත්පමනෙතො-විහරනෙතො	64, 72, 134
වතු ව වතුමිනො ව	183	තත් සබ්බකිලසානි	114
වතු ව විමලො සුදො	138	තත්ථාසිරුකෙකො යසවිපුලො	114
වමසකං නාම නගරං	112	තත්ථව-මණ්ඩකසමිති	138, 152, 153, 200
වමසකං සලලං නිපං	28	තථෙව තමසි අධිධානො	46
වලනි රවනි පයං	48	තථෙව තමසි සථෙසු	46
වාතුචණ්ණ පරිවුතං	172	තථෙව තමසි සුඛදුකෙක	48
වාලා ව උපවාලා ව	182	තථෙව තමසි හිතාහිතෙ	48
විනොතො ව හත්ථාලවකො	32, 194	තථෙව තං වතුසු භූමිසු	40
වුනි ව උපපතනි ව	38	තථෙව තං සබ්බකාලං	42
ඡ		තථෙව තං සබ්බභවො	42, 44
ඡන්තං සත්තසහසානං	102	තථෙව යාවකෙ දිස්වා	40
ඡ		තථෙවිමං සුතීකායං	22
ඡන්තසනුතිපාතො අතුලො	146	තදු තෙ භොජයිකාන	54
ඡම්බුතො ඵලමානෙකො	164	තදු තෙ විමලා හිතඤ්ඤා	108
ඡලතං දීපරුකංව	10, 12	තදු දෙවමනුස්සානං	114
ඡාතිධමෙතො ඡරාධමෙතො	20	තදුපහං අසමසමං	116
ඡොතයිකාන සදාමමං	58	තදුපි ධම්මදෙසනො	76
ක		තදුපි මං බුද්ධධම්මං	88
කඤ්ඤි ඤාණං අකිරිය	82	තදුපි සො මහාවීරො	110
කතො පදකම්මං කතො	30, 62, 68	තදු පිනිමනුබ්බාහනො	72
කතොපරඤ්ඤා- දෙසෙනො	60, 92, 234	තදුහං නාගභවනං	78
කතො'පරමිති සමයො	100	තපුසසහලලිකානං	58
කතො පරමසි වසනෙන	100, 122	තමන්ධකාරං විධිමෙකො	170
කතොපරං නවුනිකොවි	146	තමහං උපසඤ්ඤාම	68
කතොපරං සනුතිපාතො	78	තඤ්ඤං වච්ඤාමනො ධිරො	6
කතො විකුබ්බනං කතො	216	තස්ස ගිලානපුච්ඡාය	87
තත්ථ ඤාණවරුප්පජ්ජි	114	තස්ස දකාන ආරාමං	146
තත්ථ ධ්වං විවිදෙනසිං	26	තස්ස ධම්මං සුඤ්ඤාන	146
තත්ථ පධානං පදනිං	24	තස්ස පුට්ඨො ව්‍යාකාසිං	18
		තස්ස බුද්ධස්ස අසමසස	202
		තස්ස බ්‍යාමප්පහා කායා	120, 198
		තස්ස යාගං පකිත්තෙනො	92

ක	පිටියිකයා	න	පිටියිකයා
තසා සමමසනො ධමමෙ.	50	තෙ මෙ දුට්ඨා බ්‍යාකංසු	26
තසා සරිරෙ නිබ්බතතා	90	තෙපි සබ්බෙ අළිතයසා	136
තසා සීලං සමාධිඤ්ඤා	84	තෙවිජ්ජලභිකෙඤ්ඤා	136
තසාපි අතුලතෙජසා	108, 164	තෙවිජ්ජභූසනං දත්තා	232
තසාපි අතුලං සීලං	108	තෙවිසති සහසානි	104
තසාපි අතුලා ඉද්ධි	170	තෙ සට්ඨි සහසානි	82
තසාපි දෙව-		තෙ සං තද සඤ්ඤාතෙහි	50
දෙවසා 150, 158, 216, 224		තෙහි ථුතසාසනො සො	52
තසාපි ලොකනාට්ඨසා	152	තෙහි භික්ඛුහි පරිවුතො	12
තසාපි වචනං සුත්තා	88, 112		
තසාභිසමා නිඤ්ඤා	84	ථ	
තසාහං වචනං සුත්තා	62, 68	ථලජා දකජා දුපථා	43
තාය පරිසාය සමබුද්ධො	92		
තාරණියෙ තාරඨිකා	82	ද	
තාරාගණා විරොචනා	36	දස දිසා පභාසෙත්වා	238
තාවතා තිට්ඨමානොහං	238	දස ධමමෙ සුරඨිකාන	216
තාවතිංසා ව යාමා ව	6	දස නාගබලා කායෙ	10
තිවත්ත.රීය සහසානි	118, 126	දස පාරමී තයා ධීර	18
තිත්ථියෙ අභිමද්දනො	60	දස වසසහසානි 56, 64,	
තිසොළස සහසානි	134		112, 156
තිසා ව උපතිසා ව	66	දසවිස සහසානං	56, 234
තිසෙසා ව භාරදොජො ව	230	දසසහසා අතිකකම්ම	4
තිසෙසා ජිනවරො බුද්ධො	176	දසසහසා ලොකධාතු	4, 8, 34
ති.සතප්ප සහසාමසි	240	දසහි සඤ්ඤා අවිචිතං	20
තිඤ්ඤා දසසහසානි	182	දසානං මෙ අතිකකතො	32
තිඤ්ඤා සතසහසානි	56, 64	දසානෙතපි තං බුද්ධං	100
තුට්ඨහට්ඨො පමුදිතො	26	දසාධිකා දුඤ්ඤා	90
තුලා සංකාපානුවග්ගා	6	දළං පග්ගණං විරියං	38
තුචං සත්ථා ව තෙතු ව	6	දනං සීලං ව නොකම්මම.	16
තුසිතා කායා වචිතාන	16	දමා වෙව සමාලා ව	206
තෙතනිංස සතසහසානි	150	දිබ්බවක්ඛනං යො අග්ගො	14
තෙතනිංස සහසානි	104	දිබ්බං චෛර්ධං දුපථං	6, 28, 170
තෙන යොගෙන ජනකායං	54	දිබ්බං මානුසකං දුපථං	50
තෙපි බිණ්ණසවා භික්ඛු	82	දීපඤ්ඤා අපරෙන	60, 240

ගාථාදිපාද-සූචි

ද	පිටුවකිනා	න	පිටුවකිනා
දීපකරසා හඟවතො	240	නගරං අරුණවතී නාම	186
දීපකරො ජිනො සඤා	58	නගරං උතතරං නාම	72
දීපකරො ලොකවිදු	30, 32	නගරං කපිලවත්තු මෙ	236
දුතියො කොට්ඨසසානං	68	නගරං ධේමවතී නාම	212
දුතියො නවුතිකොට්ඨං	170	නගරං වජ්ජවතී නාම	104
දූපෙ වසසහසානි	228	නගරං ධකුද්දවතී නාම	118
දෙවතා දෙවකඤ්චා ව	8	නගරං බක්ඛුමතී නාම	188
දෙවලොකෙ වසිත්තාන	94	නගරං බාරාණසී නාම	228
දෙවලො ව සුජාතො ව	128	නගරං රමෙවතී නාම	56, 64
දෙවා මනුසො පසානති	28	නගරං හංසවතී නාම	126
දෙසෙනො පරමං ධර්මං	138	නගරං සබ්බකසම්පන්නං	20
දෙව නවුතෙ ඉතො කපො	242	නගරං සොභවතී නාම	220
		නගරෙ අමරවතියා	20
		න කසා කණ්ඩකා හොනති	144
ධනඤ්ඤො විසාබො ව	182	නකු වෙව සුනකු ව	58
ධර්ම වක්කං ධාරයිත්තාන	74	නකුච්චෙඨා සිරිවචෙඨා	104
ධර්මවක්කං පවක්ඛෙතො	60, 178, 192, 200	නකු වෙව විසාබො ව	74
ධර්මවෙතිං සමුච්චිත්තා	222	නරදෙවසා යකඛසා	208
ධර්මකළාකං මාපෙත්තා	230	නව්වසාසහසානි	72, 80, 134
ධර්මදස්සිය අපරෙත	164	නවුතිවසසහසානං	178
ධර්මදස්සි මහාවීරො	162	නවුතිවසසහසානි	74, 82
ධර්මමෙසං පවක්ඛෙත්තා	198	න හෙතෙ උත්තකායෙව	40, 42
ධර්මවිමලමාදසං	230	න හෙතෙ ජානනති-	
ධර්මං චිත්තාරිකං කත්තා	206	සදෙවමානුසා	2
ධර්මො වෙව සුධර්මො ව	156	න හොති අරති සත්තානං	36
ධර්මාපණං පසාරෙත්තා	214	නාගා ව නාගසමාලා ව	144
ධර්මාභිසම්මො තසා	100	නාරදසා අපරෙත	122, 240
ධරණුපමො ධම්මනන	60	නාරදසා හඟවතො	240
ධාතුචිත්තාරිකං ආසි	216	නාරදෙ ජිනවසහො	120
		නිජිතිත්තා කිලෙසෙ සො	76
		නිමිත්තෙ වතුරො-	
		දිසා	56, 64 70, 196
නකුලො ව නිසහො ව	156	නිරන්තරං අකුට්ඨං	76
න කෙවි තෙන සමයෙන	120	නිරයෙසු දසසහස්සි	38

න		ප	
	පිටියිඛයා		පිටියිඛයා
නිසභො ව අනොමො ව	104	පාටිභීරං කරොනෙත ව	216
නෙකානං නාගකොටීනං	181	පාපුණිකාන සලිබ්බදො	138
නෙරඤ්ජරාය තීරස්මං	30, 62	පාපුණිකාන සමොධිං	114
	68, 194, 202	පාලිතො සබ්බදස්සි ව	150
		පිතිපාමොජ්ජ ජනනං	18
		පුණ්ණමාසෙ යථා වන්දෙ	52
		පුන වාරිකං පකකෙනනා	122
		පුන නාරදකුටමභි	56
		පුනබ්බසුථිකො නාගො ව	190
		පුනාපරං අමීතයසො	130, 184
		පුනාපරං කුමාකණ්ණං	130
		පුනාපරං දසබලො	130
		පුනාපරං දෙවකුටෙ	130
		පුනාපරං පුරගණො	92
		පුනාපරං යද ඛුදො	152, 158
		පුනාපරං රාජපුතො	92
		පුනාපරං සකතිපාතෙ	138
		පුනාපරං සො නරාසභො	108
		පුනාපරං හිමරජෙ	164
ප		ඵ	
පකරණෙ සත්ත දෙසෙනො	216	ඵලමාකඛබ්බානානං	234
පකකනෙත වාරිකං රටෙයි	200	ඵල වත්තාරි සාමකෙඤ්ජ	76
පච්චනකදෙසවිසයෙ	26	ඵසසස ව අපරෙන	184
පච්චික්ඛමනා වත්තනති	28	ඵසසා චෙව සුදත්තා ව	174
පඤ්ඤානං භික්ඛුසත්තානං	10	ඵසසා ජිනවරො සසා	182
පඤ්ඤාභික්ඛ සත්තා සබ්බෙ	12		
පඨමාභික්ඛයෙ ඛුදො	54, 108		
පඨවියං ගිජනනසා	28		
පත්තඤ්ඤ ජීවරං දතා	208		
පත්තනනං වීනපට්ඨඤ්ඤ	296		
පත්තන බොධිමතුලං	68		
පද්මසා අපරෙන	114		
පද්මුත්තරං අපරෙන	130		
පද්මුත්තරසා හගවතො	122		
පද්මුත්තරො ජිනො ඛුදො	128		
පද්මො චෙව කුඤ්ජරො ව	88		
පද්මො ජිනවරො සසා	112		
පද්මො ඵුසසදෙවො ව	162		
පධානවාරං වරිකාන	58		
පරිකාරං අවසෙසං	246		
පරිපකමානාසෙ සකෙත	112		
පලලඛනාභුජනෙං මයං	32		
පලලඛනන ගිසිදිකා	32		
පසන්නනෙතො සුමුඛො	130		
පසාඨ ඉමං තාපසං	30		
පසානති තං දෙවසඛො	6, 8		
පාට්ටිපුත්ත නගරෙ	244		
		බ	
		බහුං දුසාවරං දතා	192
		බහු දෙවෙ මනුසෙස ව	190
		බාරාණසියං ඉසිපතනෙ	236
		බිලාසයා දරිසයා	36
		බුද්ධසා වචනං සුඤ්ඤා	38, 50
		බුද්ධානි තෙසං සුඤ්ඤා	8

බ	පිටියවිකා	ම	පිටියවිකා
බුද්ධාති මම සුඛාන	26	මහාගොතමො ජිනවරො	244
බොධිනෙය්‍ය ජනං දිස්වා	54	මහාදුතං පටිකෙනචා	202
බ්‍යාමප්පභා සද් මය්‍යං	236	මහාදිට්ඨං වීනොදෙතෙනා	200
බ්‍රහ්මදෙවො ව උදයො ව	174	මහාදෙණං නාගරාජං	114
බ්‍රහ්මා ව ලොකාධිපතී සහමපතී	2	මහාවාතා න වායනතී	34
බ්‍රහ්මුතා යාවිනොසනෙනා	64,	මහාවිලාසො තස්ස ජනො	222
	72, 82, 196	මහාසම්මුදෙද්‍ය ආභුජනී	34
බ්‍රාහ්මණො ව අග්‍රිහිදකෙනා ව	212	මහාහත්‍රසහසකඛ්‍යො	54
බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මදකෙනා ව	228	මාත්‍රාසකා ව දිබ්බා ව	34
භ		මාරසෙනං පමෙද්දිචා	192
භගවා ව තමසි සමයෙ	16	මුඤ්ඤිනතී පුප්ඵං පන පඤ්ඤි	
භග්ගසාලො ජිනමිකෙනා	120	වණණිකං	6
භග්ගෙ වෙව සුභග්ගෙ ව	64, 88	මේඛලං නාම නගරං	60, 80
භයං තද් න භවතී	36	ය	
භික්ඛුසතසහසසානං	192	යථා අත්‍රසරෙ පුරිසො	42
භිය්‍යොසා උත්තරො නාම	220	යථා අරිහි පරිරුද්ධා	22
භියොසා වෙව අසමො ව	112	යථා ආපත්තාසත්තානං	40
භුමො මහාරාජිකා තාවතිංසා	4	යථා උච්චාරයානමසි	22
ම		යථා උච්චිති ගහණං	120
මබ්බො ව පදුමා වෙති	196	යථා යා කාවි නදියො	52
මබ්බලස්ස අපරෙන	76	යථා බික්කං නහෙ ලෙඛඩ්ඛු	38
මබ්බලො ව සුමනො ව	240	යථා ගුප්තකො පුරිසො	22
මණ්ඩුකො වාලුකාකිණ්ණො	6	යථා කුයහං මහාවීර	10
මණ්ඩකපො ව සො ආසි	122	යථා නික්කන්තසයනස්ස	40
මදනිමදනං සොකත්‍රදං	18	යථාපි උද්දාන විජ්ජනෙන	22
මධුරායං භගවතො පනෙනා	244	යථාපි උද්දානං නාම	46
මත්‍රසහනං ලිඛයමපතනී	30	යථාපි ඔසධි නාම	46
මම අවජරියං දිස්වා	226	යථාපි කුණපං පුරිසො	22
මධි පබ්බජිතෙ සනෙක	170	යථාපි කුමනො සමපුමණ්ණො	40
මහා අවජරියං දිස්වා	200	යථාපි ජජ්ජරං නාවං	24
මහා කසසපොපි ව ථෙරො	14	යථාපි වමරි වාලං	40
		යථාපි දුකෙක විජ්ජනෙන	20
		යථාපි පයවි නාම	44, 48

ගාථාදිපාද-සූචි

ය	පිටුවක	ය	පිටුවක
යථාපි පබ්බතො සෙලො	46	යදහං මාතුකුච්ඡිතො	16
යථාපි පාපෙ විජ්ජනෙන	22	යදි බුද්ධස්ස සොධෙථ	26
යථාපි පුරිසො වොරෙහි	24	යදිමස්ස ලොකනාථස්ස	32, 62, 196
යථාපි බ්‍යාධිතො උරිසො	23	යනනුනිමං පුතිකායං	23
යථාපි හික්ඛු හික්ඛනෙතා	42	යමකං පාටිභිරඤ්ඤ	192
යථාපි සබ්බසත්තානං	38	යමකං විකුබ්බනං කත්වා	224
යථාපි සමයෙ පනෙන	50	යමහං අජජ බ්‍යාකායං	50
යථාපි සාගරෙ උභි	74	යමහි කාලෙ මහාවිරො	56, 76
යථාපි සාගරො නාම	98		114, 122
යථාපි සීහො මීගරාජා	44	යා පුබ්බෙ බොධිසත්තානං	34
යථා මනුස්සා නදිං කරනතා		යාව අච්ඡාසි සමබුද්ධො	74
	32, 62, 196	යාවතා නිරයා නාම	38
යථා යෙ කෙවි සමබුද්ධා	50, 52	යාවතා පරිසා ආසි	48
යථා රත්තිකයෙ පනෙන	38	යාවතා බුද්ධහණිකං	226
යථා සුද්දුං පවතං	96	යෙ අප්පමනා අබ්ලා	76
යද අරිඤ්ඤං රාජං	84	යෙ කෙවි තෙන සමයෙන	56
යද ව දෙවිහවනමහි	54	යෙ තස්මාහු ජිනපුත්තා	32
යද ව පදුමො බුද්ධො	108	යොපි පඤ්ඤා අසමො	84
යද දෙවා මනුස්සා ව	76		
යද දෙණමුඛං හත්ථිං	146		
යද බුද්ධො අකුදස්සි	106, 152		
යද බුද්ධො ධම්මදස්සි	158		
යද බුද්ධො ධම්මං දෙසෙසි	164		
යද බුද්ධො පාපුණ්ණිකා	130		
යද බුද්ධො බුද්ධගුණං	114		
යද වේරොවනො නාගො	116		
යද සකෙකා උපගඤ්ජ	58		
යද සකෙකා දෙවරාජා	78		
යද සුජාතො අමිතසො	138		
යද සුජාතො අසමසමො	138		
යද සුනන්දෙ වකකවතනි	68		
යදහං කුසිනෙ කායෙ	14		

ශාථාදිපාද-සූචි

ස	පිට්ඨකයා	ස	පිට්ඨකයා
සමපන්නවිජජාවරණ සස තාදිනො	2	සුදසානං නගරවරං	130
සරණාගමනෙ කඤ්චි	54	සුදසානං නාම නගරං	134
සරණො භාවිතකො ව	82	සුදසානො ව දෙවො ව	144
සරණො සබ්බකාමො ව	134	සුදසානො දෙවරාජා	146
සරණං නාම නගරං	160	සුදෙවො ධම්මසෙනො ව	74
සහසසියමහි ලොකසථිං	32	සුධකුඤ්ඤං නාම නගරං	150
සංසාරසොතං ඡිත්තිකා	30	සුධම්මං නාම නගරං	96
සංසාර සොතං තරණාය	120	සුධම්මදෙවපුරෙ රමෙම	224
සාගරො ව අසංකිංචාහො	100	සුනානුසානුචරා ජනනා	68
සා ව අතුලියා ජිනසා	66	සුඤ්චි ව සුමනා ව	106
සා ව ඉද්ධි සො ව යසො	58	සුපිප්පිතං ප.වචනං	56, 106
සාටකං පඡභිං තසා	24	සුදුල්ලං සාලරාජං ව	10
සාධුති තෙ පටිසසුතො	12	සුදුල්ලො සාලරාජා ව	162
සාමා ව වමසා නාමා ව	212	සුප්පිතො ව සමුදෙසා ව	168
සාරිපුතො මහාපඤ්ඤා	10, 12 16	සුභද්දෙ කට්ඨසභො වෙව	162
සාලා ව උපසාලා ව	112	සුමඛයලො සට්ඨකාරො ව	230
සිඛි මුනිවරො බුද්ධො	189	සුමඛයලො ව තිසෙසා ව	58
සිද්ධිසා අපරෙන	170	සුමඛයලං නාම නගරං	142
සිද්ධිසො මුනිවරො බුද්ධො	168	සුමනසා අපරෙන	84
සිරිවඩ්ඪො ව නනෙ ව	196	සුමනො යසධරො බුද්ධො	82
සිතං වාපගතං හොති	34	සුමෙධො ජිනවරො බුද්ධො	136
සිලකඤ්චකං දන්ත	230	සුරකඛිතො ධම්මසෙනො ව	182
සිවලා ව අසොකා ව	74	සුරිනු දෙවභවනෙ	68
සිවලා ව සුරාමා ව	168	සො අට්ඨාසිතිහස්නාති	66
සුබ්බමනිපුණ්ණපටිච්ඡෙදො	14	සො තසාසො ජිනවරො	232
සුබ්බෙත සුබ්බො හොමි	32	සො ව බුද්ධො අසමසමො	98, 144
සුජාතසා අපරෙන	146	සො ව රුකෙකා ජාතරුචිරො	144
සුජාතා ධම්මදින්නා ව	150	සො ව සන්ධා අමිතයසො	106
සුජාතො ජිනවරො බුද්ධො	144	සො ඡෙත්වා බන්ධනං සබ්බං	100
සුත්තනං විනයඤ්ඤාපි	64, 68, 134, 142, 180	සො ජිනො සකගෙහමහි	92
සුදකො වෙව විකො ව	144	සොණා ව උපසොණා ව	82
		සොණො ව උත්තරො වෙව	204
		සොණො ව උපසොණො ව	66

ගාථාදීපාද-සූචි

ස	පිටුවකිනා	ස	පිටුවකිනා
සොක්කිකො වෙව රමො ව	206	සොහනං නාම නගරං	156
සොපි තද අමතහෙරි	76	සොහිතසා අපරෙන	100, 240
සොපි පඤ්ඤා සමොධිං	174	සොහිතො ව සමබුද්ධො	98
සොපි ධර්මං පකාසෙසි	84	සො යාචිතො දෙවවරෙන	
සොපි බුද්ධො අමිතයසො	146	වකච්ඡමා	4
සොපි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි	62, 68	සො වසසහසානි	126
	78, 194		
සොපි මං මුනි ව්‍යාකාසි	208	හ	
සො පියදසි මුනිවරො	150	හත්තං නිමිතිකා	192
සොපි සබ්බං තමං හතඤ්ඤා	178	හත බුද්ධකරෙ ධර්මෙ	40
සො බුද්ධො වකච්ඡන්තසා	114	හතං දසසංසාරි	2
සො බුද්ධො දසසහසාමිති	170	හිමවනසා අවිදුරෙ	24
		හිමකාරං සාධුකාරකං	8

සඤ්ඤානාමානුකකමතිකා

341

සංස්කෘතාමාත්‍යකමනිකා

පිටුවකො		පිටුවකො	
ක	ක	ක	ක
කණ්ඩ	188	කනසූර	112, 182
කෙමකාර	196	කනවතී	228
කෙමා	30, 162, 236	කලක	24, 150
		කමදසසී	158
ගිජකකුට	10	කමදිකතා	150
ගොතම	32, 234	කමසෙන	74, 182
		කලා	156
ස		න	
සට්කාර	226, 230	නකුල	156
		නකුලා	96, 98
වකුමිකතා	188	නකු	74, 196
වකුමතී	104	නකු	58, 66
වකු	188	නකුරාමා	58, 112
වමපක	112	නකුට්ඨ	106
වලා	82, 182	නාග	190
විකත	32, 144, 236	නාගසමාලා	144
විකතා	98, 196	නාගා	144, 182
		නාරද	114, 122, 144
ජ		නිසහ	106, 156
ජටිල	116, 122		
ජනසකු	174		
ජයසෙන	182		
ජොතිපාල	224		
න		ප	
නපසසු	58	පදුම	108, 114, 162
නිසා	56, 128, 170, 188, 230	පදුමා	56, 88, 106, 144, 174, 182, 196
නිසා	66	පදුමිකතර	122
තුසිත	6, 16	පබ්බත	216
		පහාවතී	142, 196
ද		පාලිත	74, 150
දිපකාර	26, 54, 60	පියදසසී	146
දෙව	144	පුකුකුට්ඨිත	162
දෙවල	128	පුණ්ණ	10
දෙණ	244	පුනබ්බසුමිකත	190

සංස්කෘතාමාත්‍ය කතමනිකා

පිටස්සකා		පිටස්සකා	
ඵ		ඊ	
ඵසස	178	රමමා	108
ඵසසදෙව	162	රාධා	112
ඵසසා	174	රාමා	136
		රාහුල	236
		රෑවි	112
		රෑවිගනනා	220
බඤ්ඤමනී	188	රෑවිදෙවි	64
බඤ්ඤමා	188	රෙවත	84,92,168
බ්‍රහ්මදත්ත	228		
බ්‍රහ්මදෙව	88, 174	වටංසිකා	82
		වරුණා	82,88,106,112
		වලියා	162
හඳු	64, 88	වසවතනි	6
හඳුකම්මානා	236	වසිලා	222
හඳු	230	වසුදත්තා	126
හලලික	58	විවිතාලි	162
හාරද්වාර	230	විවිතා	123
හාවිතතන	82	විජිතසෙන	230
හියා	112	විජිතසෙනා	64
		විජිතාවි	178
		විති ඡන්ද	128
මකිලා	156	විජසී	184
මබ්ලා	96, 196	විජුල	88
මබ්ලා	68, 76	විජුලා	88
මහාකසාප	10	විමලා	150
මායා	30	විසාඛ	74,182
මමබල	80, 82	විසාඛා	150,156
මොග්ගල්ලාන	10	වෙසාර	74
		සච්ච	162
යසසදත්ත	202	සසචාහ	220
යසව	104, 136	සතන	156
යසවනී	72, 88	සන්ධික	150
යසොධරා	104,139	සබ්බකාම	134

සඤ්ඤානාම.නුක්කමනිකා

පිටියිකා		පිටියිකා	
ස		ස	
සබ්බකාමා	196	සුදස්සනා	88,104,156
සබ්බමිත්ත	230	සුදෙව	56,74
සබ්බදස්සි	150	සුදොදන	30
සභිය	182	සුධස්සවතී	88
සමෙක	174	සුධමම	96
සමවත්තකකිකා	188	සුධමා	96,156
සමුද්ද	168	සුනඤ්ඤා	64,68
සමුද්ද	220	සුනඤ්ඤා	58,156,160,230
සමෙල	168,174	සුනෙත්ත	96,162
සමෙව	88,196	සුනරී	106
සරණ	82,134,160	සුපපිය	168
සාගත	58	සුපසා	166
සාගර	134,156	සුහතිණ	6
සාමා	222	සුහද්ද	64 88,162
සාරිපුත්ත	10,16	සුමකල	58,230
සාල	112	සුමන	76,84,128
සාලිය	162	සුමනා	106,134,168
සිඛි	192	සුමිත්ත	134,168
සිද්ධත්ථ	164	සුමෙධ	20,130
සිරි	74,174	සුමෙධා	56
සිරිනඤ්ඤා	142	සුරකඛිත	182
සිරිමා	58,66,80,88,104,136,182	සුරමා	168
සිරිවඩ්ඪ	106,196	සුරාධා	112
සිවලා	74,168	සුරාමා	136,168
සිවලී	70	සුරුලී	70
සිහ	96	සෙල	156
සුගුත්ත	196	සොණා	58,66,82
සුච්ඤ්ඤා	150	සොනීප	220
සුජාත	128,138,170	සොහ	220
සුජාතා	64,94,96,126,150	සොහිත	92,100,150
සුත්තා	71,188	සොමදෙව	222
සුදත්ත	80,98,134,144,150	හත්තා	128
සුදත්තා	134,174	හත්තාලවක	32,236
සුදස්සන	144,200	හිමවත්ත	24

වර්ගාපිටකෙ

ගාථාදිපාද - සූචි

අ		ආ	
අකාමකො වාහි අහං වරාමි	318	ආමන්තර්‍යකා දෙවිනෙකු	270
අභිනිවේගහයා හීනා	314	ආවර්ජනාකා ධර්මබලං	314
අවේනනායං පඨවි	272		
අවජාදනාකුල සයනකුල	258	ඉ	
අවජරං වන ලොකසමි	268	ඉති සිලවතං හෙතු	294
අපේක්ෂාගහෙනා පවතං	270	ඉදං අවජරියං දිස්වා	268
අතීතකප්පෙ වරිතං	250	ඉදං ලොකෙ උත්තරියං	302
අසී ලොකෙ සිලගුණො	314	ඉදනාහං විනාසිකා	260
අපේකා කපිමාගන්තවා	286		
අපේකා වක්කති සදෙද	266	උ	
අපේ උපරිගඛයාය	288	උක්කණ්ඩිනොමි කායෙන	304
අදින්නපුබ්බං දනවරං	276	උජාලෙහි මහාඅග්නිං	294
අද්දසංසු භොජපුත්තා	294	උපෙ සප්ථෙහි දිවසෙ	274
අධනෙ ආතුරෙ පිණෙණි	264	උභොපි නෙත්තා නායනා	260
අධිවසිතමධිධානං	310	උභො මාතා පිතා මයහං	304
අනුරකං මම සිලං	288, 290	උය්‍යානදස්සනං ගන්තවා	284
අනුසාරිකා සද්ධම්මං	316, 320		
අනුඤ්ඤාමාසෙ පණ්ණරාසෙ	264	එ	
අපරෙ ගතකුලි මාලකුලි	324	එකොකාසෙ රථං කකා	310
අපිවාහං සිලරක්ඛය 278, 280	292	එතමස්ස සද්ධා	258
අපුච්ඡ මං පොරියාදෙ	320	එතෙ අඛෙ අධිධාය	310
අභිජාතා පුබ්බලා	268	එතෙසං පුබ්බපො ආසිං	304
අභිජාතය පඤ්ඤාන	316	එත්තකංයෙව තෙ ආයු	264
අපිට්ඨසංඛයෙ නගරෙ	260	එවමෙවාහං පුඤ්ඤකාමො	252
අවුට්ඨිකො ජනපදෙ	254, 266	එවරුපං මහාදනං	256
අසාසා කාලමඤ්ඤය	288	එවරුපං සච්චවරං	316
අහකුලි බ්‍රාහ්මණො එකො	290	එවං විනේයසහං තප්	316
අහකුලි මද්දිදෙවි ව	270	එවං මෙ අප්පමත්තස්ස	322
අහං තෙ අනුසාසාමි	274	එවං චුත්තා ව සා දෙවි	262
අහං නිසස්ස විනේයසිං	274	එවං චුත්තායහං තස්සා	308
අහං සොණො ව නෙකෙ ව	306	එවං චුත්තෙ අහං තස්ස	284
අනුතං මෙ මානසං සිංඤ්ඤා	262		

එ		ත	
එවං චුතො තද යකෙඛි	286	තකෙඤ්ඤවාධිපතිං කතො	298
එවං චුතො ව යො සකෙකා	262	තනො කාකා ව භිජ්ඣා ව	314
එවාහං විතැයිත්වාන	252, 304	තනො චුතො සා පුස්ති	264
එහි අග්ගිං පදීපෙහි	276	තනො ජානපද සකෙඛ	310
එහි සිවක උට්ඨෙහි	262	තනො මෙ ඤ්ඤා පාදෙ ව	310
ඔ		තනො යො වොදිතො මයහං	262
ඔදපක්කකියා මයහං	284	තනො යො වට්ඨගතං මග්ගං	318
ක		තත්ත කාරණිකා ගතො	300
කපෙප ව සතසහසෙස	250	තත්තද්දසං මි පටිපපෙ	252
කලහො වතනති හෙසමා	292	තත්ත පසිසිත්වා දෙවෙ	280
කාමං භිජ්ජතුයං කායො	282	තත්ත වතෙත්වා සලලාපං	270
කාලිඛරට්ඨ විසයා	254, 266	තත්ත වසාම භිජ්ජකා	282
කිච්ඡා ලද්ධං පියං පුත්තං	308	තත්තාහං දිවසෙ තික්කිතතුං	254
කුදිතො අහොසි පවචනො	300	තත්තානු විතර්කතතං	260
කුසාවතීභි නගරෙ	254	තත්තෙව ජලිතං අග්ගිං	276
කෙවලං පඨවිං රජ්ජං	298	තත්තෙව සකභුක්කාපි	258
කො ජාතකො කො තසිතො	256	තත්තෙවාහං ජානමං නො	256
කො පපෙ ජත්තමාදෙති	256	තත්තෙවාහං සකඛගවෙ	258
ක		තදපි මං ධරෙ වාරිං	282
ක		තදපි මං නිමන්තිංසු	306
කත්තියානං එකසතං	320	තදපි ලොකං දිස්වාන	306
ග		තද මං තපතෙජෙන	250
ගතොන යො හත්ථිදමකො	278	තදහං පුස්තියා කුච්ඡිං	264
ච		තදහං මාපසිත්වාන	258
චතුපපපෙ මහාමග්ගෙ	294	තදහං යජනා මුත්තො	258
චතුචාහිං රථං දත්වා	268	තදහං සත්තරජෙජසු	256
ජ		තමහං අනුරක්කිතො	288
ජවි වම්මං මංසං නහාරුං	276	තමහං උපට්ඨභිත්වාන	318
ජවියා වම්මෙන මංසෙන	280, 294	තමහං ගතොනානුපට්ඨානං	300
ජා		තමහං දිස්වාන කුහකං	300
ජාලිං කණ්ණාජිනං ධිතං	272	තමහං දිස්වාන සතතුට්ඨො	274
		තමහං පටිපපෙ දිස්වා	252
		තස්ස ආමසගො කුදෙධා	318
		තස්ස කතොන කාරුඤ්ඤං	288
		තස්ස තං වචනං දුත්වා	278, 292, 300

ත

තසස දැනානහං ප ඡුණං	250
තසස නාගසස දුනෙන	266
තසස නාගෙ පදිනනමහි	254
තසස පතිසපුණිකාන	320
තසස රඤ්ඤ අහං පුනෙතා	292
තසස රඤ්ඤ පතිකරො	298
තසසා ආයුක්කයං දිස්වා	262
තසසා සාරත්තාධිගතො	284
තසසාහං වචනං සුඤ්ඤා	260, 308
තසසාහං සද්දං සුඤ්ඤා	288
තෙ තස් අමෙහ පස්සිකා	268
තෙන සො කුපිතො ආසි	300
තෙනෙවාහං සතගුණතො	252
තෙ මයහං වචනං සුඤ්ඤා	304
තෙ මං තද උක්ඛිපනං	304
තෙ මං රඤ්ඤ දසසධිංසු	302
තෙ මෙ සාධුති වඤ්ඤා	274
තෙසං භිවුජ්ඣමානානං	266
තෙසාහං ඵලමචචං	300, 304
තසාහං අසාසාධිකාන	318
තං මද්දි කණ්ණං ගණ්ණාහි	268

ථ

ථලං කරෙය්‍යං උදකං	282
-------------------	-----

ද

දදමානසස දෙනතසස	262
දදමි න විකම්පාමි	266
දසකුසලකම්මපථෙ	290, 322
දසමාසෙ ධාරයිකාන	264
දනානි පටියාදෙථ	274
දරකෙ අනුරක්කනෙතා	270
දිවා වා යදි වා රත්නං	256
දිස්වාන විවිධං පාපං	306
දුකෙකන ජීවිතො උදෙධා	302
දුකියමෙ තතියමෙ	250

ධ

ධඤ්ඤං මඛලං සමපනනං	254
ධම්මවාදී අධ්‍යායො ව	290
ධම්මං ජනිතෙවං	314

න

න කොච්චි එතං ජානාති	316
නගරං ගන්තාන ආවිකති	288
න තසස අලිකං හණ්ණං	312
න තසස දුතං දදමානො	252
න තසස පරිබායකො	278
න තං දසසු යානෙසු	256
නත්තිමසස සතං ධම්මො	300
නත්තිමෙ සංසයො තත්ථ	320
න මය්‍යං මත්තිකං නාමං	264
න මං කොච්චි උක්කසති	322
න මෙ අත්තිකිලා මුගා	274
න මෙ තප්පවදයා අත්ති	250
න මෙ දෙසසං ධනං ධඤ්ඤං	266
න මෙ දෙසසං මහාරජ්ජං	302
න මෙ දෙසසා උභො වක්ඛු	262
න මෙ දෙසසා උභො පුත්තා	272
න මෙ යාවකම්මප්පකෙත	254, 272
න මෙ සා බ්‍රාහ්මණී දෙසසා	284
නහාපෙකා අනුලිමිකා	310
නාගං ගහෙකා සොණකිය	254,
	266
නාසාය විනිවිජ්ඣිකා	394
නාහං පිවාමි බාදමි	258
නික්ඛමිකාන නගරා	268
නිදදයමානො සයනවරෙ	308
නිරත්තරං ජාතියතං	280
නිරාලයං ඡින්නබද්ධු	282
නිසජ්ජ පාසාදවරෙ	260
නිසෙධමිකා පච්චත්තං	300

ප		ම	
පඤ්චාලරට්ඨ නගරවරෙ	292	මුඛතුණ්ඩකෙනාහරිත්වා	312
පද්මං පුණ්ඩරිකඤ්ච	268	මුගො අහොසිං ඛධිරො	310
පඤ්චාලෙ ගිරිදුග්ගෙ ව	284		
පවනා ආභතං පණ්ණං	250	ය	
පවනෙ දිස්වා වනවරො	278	යතො සරග්ථි අත්තානං	316
පවනෙ වසමානස්ස	270	යථා අමච්චො මුද්දිකාමො	252
පච්චෙදිමානො පලිතසිරො	260	යථාපි ආතුරො නාම	256
පාදෙ පකෙඤ්ච පඤ්චාමි	314	යථාපි කස්සකො පුට්ඨො	252
පාපො කදරියො යකෙකා	290	යථාපි වාණිජො නාම	258
පිතා මම මිගවං ගතත්වා	292	යථාපි සෙවකො සාමිං	258
පුනදෙව සකෙකා ඔරුයහ	270	යථා සිතොදකං නාම	276
පුනාපරං දදත්තස්ස	266	යද අහං අමිත්තයසො	292
පුනාපරං බ්‍රහ්මරක්ඛණෙ	272	යද අහං බ්‍රහ්මරක්ඛණෙ	250
පුනාපරං යදහොමි 252, 254, 256,		යද අහොසි පවනෙ	278
258, 274, 280, 282, 284		යද මහාකට්ඨපුරුෂො	276
286, 290, 294, 298, 302		යදහං කපි ආසිං	312
306, 308, 312, 314, 316		යදහං දුරකො හොමි	264
320, 322		යදි කොචි ඵති දකඛණෙයො	274
පුඛ්ඛසාලොභිතා මය්හං	308	යදි විත්තවසි හෙස්සං	282
පුතිකුණප සංපුණ්ණො	302	යදි තෙ මං තත්ත්ව කොට්ඨෙය්සු	278
පෙළාය පකඨිපතෙකපි	280	යදි පස්සන්ති පවනෙ	268
		යදි මාසමපි දෙවමාසං	252
ම		යදිහං තස්ස කුප්පෙය්සං	286
මකකට්ඨො ව සිගාලො ව	274	යදිහං තස්ස පකුප්පෙය්සං	290, 292
මද්දියා දියමානාය	272	යදිහං තදිසං පඤ්චා	302
මද්දිං හත්ථෙ ගහෙකු.න	272	යදිහං තෙසං පකුප්පෙය්සං	278
මම සංකප්පමඤ්ඤාය	274	යදිහං බ්‍රාහ්මණං කොචි	284
මමං උපද්දතං දිස්වා	286	යමොනාකාසෙ අහං ධත්වා	312
මමෙවායං මඤ්ඤාමානො	286	යං කිඤ්චි මාත්‍රස්සං දනං	260
මාතාපිතා න මෙ දෙස්සා	298, 304	යං තෙසං වචනං දුක්ඛං	304
මාතාපිතුභි පභිතෙ	304	යං මෙ තද පාකතිකං	278
මාතු පිතු ව වජ්ඣිකා	294	යං සො තද මං අභිසපි	290
මා පණ්ඩිතං විභාය	308	යං සො වණ්ණං විත්තයති	282
මා පමජ්ජි තුවං තාත	300, 310	යාවකං උපගතං දිස්වා	270
මිගවං ගහෙකා මුඤ්චස්ස	292		

ය	
යාවන්තං ප ඤ්ඤාලිකා	298
යාවාමි තං මහාරාජ	260
යාවිතා සිවයො සබ්බො	266
යා මෙ අහොසි ජනිකා	262
යා මෙ දුතිධිකා ආසි	282
යාවිතා කාරණං සබ්බං	288
යෙ කෙවි මනුජා එන්ථි	268
යෙ කෙවි මහියා සත්තා	302
යෙ මෙ දුක්ඛං උපදහන්ති	324
යෙ සාහං උපධාවෙය්‍යං	314
යො මෙ කණ්ඩංකො භාතා	206

ර	
රජ්ජමි මෙ දදෙ සබ්බං	254
රජ්ජං පුත්ත පටිපජ්ජ	292
රත්තානි සත්ත වසසිංසු	272
රත්තින්ද්‍රිවං යො ගබ්බාය	288
රමම පදෙසෙ රමණීයෙ	286
රාජුපථිවෙ නිගමෙ	322
රොදනෙ දුරකෙ දිස්වා	268

ව	
විවරනො අනුකුලමි	290
විවරනො බ්‍රහ්මරසෙකෙ	284
විවිතධිකා ධම්මකං	316
විඤ්ඤාය මෙ සීලගුණං	278

ස	
සකථිවිත පරිච්චාගො	280
සකකසා වචනං සුඤ්ඤා	270
සකකත සා දිත්තවරා	264
සකෙ පුත්ත වජ්ජනසා	270
සකිමි දිව්‍යං දුතියං	286
සබ්බිපිංසු පථං යකා	268
සවසි රාජසහසානි	270
සත්තාහමෙවාහං පසත්තවිනො	318

ස	
සත්තාහං ධාරයිකාන	310
සන්ථි පසා අපත්තා	314
සබ්බමවාටි මණ්ඩබ්‍යා	316
සභාවං විත්තයත්තසා	264
සමෙවාදමානො තෙහි සහ	318
සරට්ඨකං සනිගමං	302
සරාජකෙ සහොරොධෙ	298
සරිරිකිවං කත්තාන	280
සස කුහස්සිපගතං	204
සසාගරන්තං පඨවිං	296
සහකරීතෙ සච්චරෙ	316
සහ කොපෙ සමුප්පන්නො	214
සහ දුක්ඛා ආසිවිසෙත	318
සහ දිට්ඨසා මෙ ජනං	308
සහ පථතො ඕකකනෙත	292
සහ සචෙව කතං මයහං	314
සහ සචෙව කතෙ මයහං	318
සහායො බ්‍රාහ්මණො මයහං	318
සංචච්ඡරෙ ගිමසමයෙ	314
සංසිතො අකතඤ්ඤානා	280
සාධුති යො හට්ඨමනො	276
සාමො යද වනෙ ආසිං	322
සීලධණ්ණසා මයහං	294
සීලවා ගුණසම්පන්නො	298
සිහබ්‍යගෙහි දිපිති	322
සුබදුක්ඛා තුලාභුතො	324
සුසානෙ සෙය්‍යං කප්පෙමි	324
සුලලි විජ්ඣයනෙති	296
සො තද පග්ගහෙතාන	260
සො මං අසංසි එහිති	312
සො මං තස්මි ඛමාපෙසි	302
සො මෙ පුට්ඨා ව ව්‍යාකාසි	288
සොහං තෙසං මතිං සුඤ්ඤා	310
සොළසිත්ථි සහසානං	308

හ	
හස් අසො රථෙ දඤ්ඤා	266
හදයං දදෙය්‍යං චක්ඛුං	264
හිරොත්තප්පන ගරුතා	272
හීනමජ්ඣමලකාලෙය්‍ය	286

වර්ගපිටක

සංඝඤ්ඤානාමානුකම්පනිකා

පිට්ඨක		පිට්ඨක	
අ		ද	
අකිත්ති	250	දබ්බසෙන	322
අය්‍යාසර	302	ධ	
අරිට්ඨ	230	ධනඤ්ජය	254
අලිනසත්ත	292	ධමම	290
ආලම්බන	280	න	
		නඤ්ඤ	306
ඉ		භිමි	258
ඉඤ්ජපක්ක	254, 294, 298	පට්ටය	264
එ		ප	
එකරාජ	258, 322	පඤ්චාල	292
ක		පුප්ඵවතී	258
කණ්ඩපායන	316	පොරිසාද	292, 320
කණ්ඩාපින	268, 270, 272	ඵ	
කම්පිල	292	ඵසති	262
කසී	304	බ	
කාලිඛ	254, 266	බාරණසී	282
කාසිරාජ	302, 308	බුහමවංචන	306
කුරුරාජ	276	හ	
කුසාවතී	254	භිස	304
ව		භුරිදත්ත	280
වඤ්ඤ	258	භොජපුත්ත	294
වමෙප්පයක	282	ම	
වුල්ලබොධි	282	මගධ	312
වෙනපුත්ත	270	මණ්ඩබ්බ	316
ජ		මඤ්ඤවි	268, 270, 272
ජයඤ්ඤ	292	මහාගොවිඤ්ඤ	256
ජාලි	268, 270, 272	මහා ලොමහංස	324
ජුජක	270	මානබ්බ	298
ජෙතුත්තර	264, 272	මිට්ඨිලා	258
ක		මුග්ගසක	308
තෙමිය	308		

සංකීර්ණාමානුකූලමනිකා

	ය		ස
සුධර්මය	298	සච්ච	312
		සංකීර්ණය	264
රුරු	286	සාම	322
		සිංහරු	266, 272
වචන	268, 270	සිව්	260, 266
විරුපකඩ	280	සිවක	262
විසසකමල	270	සුතසොම	320
වෙසසනර	264	සොණ	306
		සොඤ්ඤ	304
සකක	262, 270, 274, 322	සොමනස	298
සභි	252		
සභිපාල	294		

බුද්ධචංස පාලි

විසෙසපදනුකකමනිකා

අ	පිට්ඨකයා	එ	පිට්ඨකයා
අඤ්ඤ	22, 26	එහිනි	30, 62, 116
අකුමි	82		
අනුච්ඡිකවචනා	38	ම	
අධිකාර	28, 30	මසධි	46
අනධිවර	2, 4	ක	
අනාවයො	226	කඨිනවිවරෙ	108
අනිල ඤ්ඤ	8	කඨිනකුතෙ	130
අනිවිනතිගමනං	100	කෙවලං බොධිං	114, 138
අනුච්ඡික	40	කොරණ්ඩසමසාදිසො	12
අක්කසරෙ	42		
අප්පත්තමානසා	234	ග	
අප්පරජකඛජාතිකා	2	ගගනමණ්ඩලෙ	36
අභිඤ්ඤාදල	24	ගණතුයො	74
අභිනිහාරො	16, 30	ගවසානෙන	70
අභිසංනෙතා	32	ගිරං	100
අමනස්සුභිං	122		
අමතහෙරිං	76	ජ	
අසති	186	ජලභිඤ්ඤාති	28
අහු	62, 226	ජ	
ආදෙසනානුසාසනී	4	ජිසව්ජා	36
ආලිභත	114	ජිනවකකං	236
ආහුතිනං	30, 32	ජිනබොධියං	82
		ජුතිනිධරසස	2
ඉ			
ඉඤ්ඤකතු	88		
ඉසි	14	ඤ්ඤාමාතූං	224
උ			
උකකුට්ඨිසඤ්ඤ	32, 62, 210	ත	
උට්ඨානං	140	තාදිති	28
උතුට්ඨසො	46	තිපාටිහිතෙ	4
උපනිසාදිනො	184	තිවිධඤ්ඤ	22

විෂයපදනුකූලමනිකා

ද	පිට්ඨකයා	බ	පිට්ඨකයා
දකුණ	34	බුද්ධරංගයන	120
දසිතඔරසො	114	බොධිපාවනා	42, 44, 46, 48
දර්ශයා	36	බ්‍රහ්ම	114, 130, 144
දසපාරාසුරියා	80, 112	බ්‍රහ්ම	142, 182
දුබ්බදිනො	42	හ	
දුරාසද්	60, 100 130, 146, 203	හද්දකෙ කප්පෙ	208, 218, 226
		හාථ	50
ධ		හුසවාතෙහි	46
ධම්ම චෙති.	222	ම	
ධම්මදෙසනෙ	68, 76, 84	මණ්ඩකපා	122, 138, 152
ධම්මධාතුයා	40	මධුලංඝික.	208
ධම්මභෙරි.	68	මානස.	58
ධම්මිකක.	68, 74	මානුසක.	50
ධ්‍රැවසාව.	24	මානුසෙහි	28
ධ්‍රැව.	32, 34, 36	මොරහස්සො	144
ධ්‍රැමකෙතු	74	ව	
න		වටුමායන.	26
නරමරු	28, 62, 170	වසිභුත	26, 32
නරවසහ.	138	විථන.	38
නවඛං ජිනසාසන.	226	වියාකරි	110
නවඛං සත්ථිසාසන.	64	ස	
නිවජ්ජහන්ති	126	සඛකාට	6
ප		සතරංසි	6, 106, 138
පකරණෙ සත්ත	216	සමිංසු	56, 108, 114, 130, 146
පතිට්ඨහ	48	සමපනනවිජ්ජාචරණසස	2
පරිවෙසනෙ	48	සල්ලකතො	242
පලුග්ග.	24	සංකිලෙසමරණ.	74
පවන.	52	සිඛි	112, 206
පාටිභීර.	12, 200	සෙරි	22
පාවචන.	56, 98, 106, 144	සෙලෙන්නි	10
බ		හ	
බ්‍රිලාසයා	36	හඤ්භ.	2
බුද්ධකරෙ ධම්මෙ	40	හි.කාර.	8
බුද්ධධම්මා	40, 42, 44, 46, 48	හුතාසනො	98
		හෙසාහි	30
		හෙහිති	20

වර්ගපිටක පාලි

විසෙසපදනුකකමනිකා

අ	පිටුවක	ක	පිටුවක
අකිකුචන	264	කධීනං	304
අතිකඛයං	316	කණ්ණහෙරිං	266
අනගාරියං	302	කණ්ණවතනනි	314
අනරියො	286	කදලිං ව අසාරකං	300
අනුච්ඡවො	254	කරුණං	272, 238, 298
අනොලීනො	252	කමඛකාරො	288
අපච්ඡාසො	256	කාරං	252
අපරාජිතං	252	කාසුං	310, 322
අපසසයං	316	කානාමි	286
අබ්බොච්ඡිනකං	258	කුසලං	300
අලිකං	312	කුසාවතීමි	314
ආරාධනියං	258		
ආසයං	274	ගිහිධිමෙම	304
ආලකකාසුයා	278		
		සාසහෙතු	274
උ			
උත්තමඛකං	318		
උපායනං	256	චතුර්වාහිං	268
උබ්බිග්ගා	268	චතුසසාලං	258
උරගාධිභු	294	චෙටකෙ	284
උරුකකමෙහා	292		
		ජ	
ඵ		ජවං	286
ඵකසාසනී	234	ජාතකො	254, 256, 266
		ජ	
ඔ		ජට්ඨිලිකො	300
ඔව්නායතු	308	ජාතවෙද	314
ඔදපනනියා	284	ජාලසිඛනතරෙ	276
ඔහනෙනි	286	ජුතිකුරං	308

විශේෂපද්‍රැක්කමතිකා

ක	පිටියකො	ප	පිටියකො
තථං	260	පවනෙ	268, 270, 278, 322
තසා	294	පසදමිග	322
තාලම් කැටංච	262	පාවකො	314
තුත්ත	306	පාවද	288
		පාහුනාගතං	318
ථ		පිතු මාතු ව	304
ථුසරාසිංච අතකුලං	300	පුබ්බසාලොභිතා	308
		පෙළායං	280
ද			
දකාසයා	284	බ	
දකඛ්ඤානුච්ඡවං	274	බලසා	284
දසිතො	298	බොධිජං	258
දරථපරිලාභං	276	බොධිපාවනං	250
දර්ශයෙ	312	බොධියා	262, 272, 284, 288
දවඩාහො	314		290, 298, 310
දයාචුධො	294	බ්‍රහ්මරක්කො	272, 284
දුමං අනෙතව සුසිරං	300	භ	
දෙසා 262, 272, 284, 298, 304	310	භවාභවෙ	250, 258
		භික්කාරෙ	244, 266
ධ		භෙසමා	292
ධකුකුං	254, 256, 266	ම	
ධම්මකරඬ්ඨවාසිනො	260	මාතු පිතු ව වැදිකා	304
ධරණීරූභං	262	මාලාවච්ඡං	298
ධට්ඨමං	314	මහාසිඛි	314
න		මුත්තෙති	286
තිවුප්පභමානානං	266	මුද්දිකාමො	252
තිපපිළයනෙතා	284	මුග්ගො	310
ප		ය	
පකෙකා	310	යජනා	258
පජජුනෙතා	316	යකුකුචාටනො	258
පජ්ඣං	320	ර	
පතිකරො	298	රජගතෙ	276
පඤ්ඤා	284	රජියා රජියා	300
පරන්තිති	300	රාජවෙදනං	310
පරික්කාසං කතෙ මයි	294	රාජුපථිවෙ	322

විසෙසපදනුකකමනිකා

ව	පිටයඬකා	ස	පිටයඬකා
වණ්ඩකෙ	262	සමුභවාරි	316
විථනං	250	සමිභා	290
විපිනකානනෙ	260	සමපිළෙ	302
විවණණියං	250	සයමහං	252
වෙදජානො	260	සහධමො	284
වෙධිනො	318	සාමඤ්ඤපගනො	300
		සාරත්තාධිගනෙ	284
		සිධි	314
සකවාහෙන	250	සිනෙරුවටවටංසකා	264, 266
සකරුං	320		268, 270, 272
සච්චජේන	316	සිලබ්බතසමපිනො	282
සජ්ජසං	310	සොළසිං	310
සනභාගො	258	හ	
සනං ධාමමො	300	හස්මුඤ්ඤිනො	310
සබ්බඤ්ඤනං	252, 262	හඤ්ඤිමකං	278
	284, 298, 302, 304	හිළිනො	286